

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

42'nci Birleşim 23 Şubat 2016 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	1073
II.- GELEN KÂĞITLAR	1077
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	1086
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>1086:1091</i>
1.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli'nin, 28 Şubat sürecinde yaşananlara ilişkin gündem dışı konuşması	1086:1088
2.- Ankara Milletvekili Erkan Haberal'ın, kent merkezlerindeki güvenlik sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	1088:1089
3.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması	1089:1091
IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	1091
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan'ın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ilişkin konuşması	1091
	1063

V.- AÇIKLAMALAR

1092,1100,1124,1133
1143,1179,1190,1208,
1212,1220

- 1.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak darbelerin arkasındaki gerçeklerin açığa çıkartılması için defalarca önerge verdiklerine ve Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün okullara gönderdiği bir yazıdaki bazı ifadelere ilişkin açıklaması 1092:1093
- 2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara'daki terör saldırısında yaralanan ve bugün şehit olan Aydın Dedehayır ile Diyarbakır Sur'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, saldırıdan sonraki Hükûmet açıklamalarının bir yönetim zafiyetine işaret ettiğine, Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nun 20/2/2015 tarihinde Ege Üniversitesi kampüsünde PKK'lı teröristler tarafından öldürülmesiyle ilgili adalet arayışlarının devam ettiğine ve İstanbul Aydın Üniversitesinde yapılan anma törenine katılan bazı öğrencilere verilen disiplin cezalarının hukuk dışı olduğuna ilişkin açıklaması 1093:1094
- 3.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne, AKP Hükûmetinin hukuk dışı bir şekilde sürdürdüğü sokağa çıkma yasakları süresince yaşanan can kayıplarının kabul edilemez olduğuna, yaralıların hastanelere nakli ile cenazelerin teşhisi ve ailelere teslimiyle ilgili insanlık dışı tutumu kınadığına ilişkin açıklaması 1094:1095
- 4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, devletin kamu düzenini sağlamakla yükümlü olduğuna ve gereken tedbirleri alacağına, Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün Ankara saldırısını gerçekleştiren canlı bombanın cenaze törenine katılmasının teröre destek demek olduğuna ve bu tutumu protesto ettiğine, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ilişkin açıklaması 1096:1097
- 5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1097:1098
- 6.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın'ın, Artvinlilerin doğayı korumak için sürdürdükleri haklı mücadeleleri konusunda Hükûmeti duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması 1100
- 7.- Mersin Milletvekili Ayтуğ Atıcı'nın, İngiliz Independent gazetesinde yer alan, Keseb kasabası hizasındaki Türk karakolundan Suriye içine beton yol yapıldığıyla ilgili haberin doğru olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 1100:1101
- 8.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Soma'da toplanan vergi gelirlerinin azalmasının nedeninin 301 işçinin ölümüne neden olan maden faciası olduğu şeklindeki açıklamayı anlamının mümkün olmadığına ilişkin açıklaması 1101
- 9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, AKP'li bir milletvekilinin İslam'ın şartlarıyla ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1101
- 10.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, canlı bombacı teröristleri yücelten siyasi anlayışı kınadığına ve Diyarbakır Sur'da şehit olan Selçuk Dost'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması 1101

- 11.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, anahlık borçlanmasıyla ilgili bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 1102
- 12.- İstanbul Milletvekili Hurşit Yıldırım'ın, terör ve terör savunucularının milletimize asla diz çöktüremeyeceğine ilişkin açıklaması 1102
- 13.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Ankara'daki saldırının terörün ülkemizde vardığı boyutları ve güvenlik kuruluşlarının nasıl bir zafiyet içinde olduğunu gösterdiğine, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Hükümetin teröre karşı mücadeleyi yönetemediğine ilişkin açıklaması 1102:1103
- 14.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Ankara ve Diyarbakır patlamalarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine, şehri ve doğasını koruyan Artvinlileri selamladığına ve İŞKUR kanalıyla işe alımlarda AKP il ve ilçe teşkilatlarının etkili olduğuna ilişkin açıklaması 1103
- 15.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'de 17/2/2016 tarihinde bir lise öğrencisinin intiharıyla ilgili iddialara ve Başbakanın bu olayın ciddi bir takipçisi olup olmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 1103
- 16.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın, 23/2/1979 tarihinde katledilen Metin Yüksel'i rahmetle andığına ilişkin açıklaması 1103:1104
- 17.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ve terörü önleme konusunda siyasi iktidarı göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması 1104
- 18.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, darbe ürünü Anayasa'dan kurtulmak için muhalefet milletvekillerini sürece destek vermeye çağırdığına ve 28 vatandaşın hayatını kaybetmesine neden olan teröristin taziye çadırına gitmenin faşizan bir tutum olduğuna ilişkin açıklaması 1104
- 19.- İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın, HDP'li bir milletvekilinin 28 kişinin katilinin taziye çadırını ziyaret ederek insanlık suçu işlediğine ilişkin açıklaması 1105
- 20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin tarım ve hayvancılıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması 1105
- 21.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Didim ve Kuşadası sokaklarındaki Suriyelilerin kamu düzeni açısından güvenlik riski yarattığına ve bunlarla ilgili herhangi bir çalışmanın olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 1105
- 22.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, sendikalara yönelik baskı, tehdit ve hukuk dışı uygulamaların artarak devam ettiğine ilişkin açıklaması 1106
- 23.- Mardin Milletvekili Erol Dora'nın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ve Artvin Cerattepe'de halkın yaşam alanlarını savunmak için yürüttüğü onurlu mücadeleyi selamladığına ilişkin açıklaması 1106
- 24.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, defalarca talep etmesine rağmen Millî Eğitim Bakanından randevu alamadığına ilişkin açıklaması 1106
- 25.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, mahkemelerin yürütmeyi durdurma kararına rağmen Artvin Cerattepe'de maden arama çalışmalarının başladığına ve Artvin halkının kentini ve doğasını korumaya devam edeceğine ilişkin açıklaması 1106:1107

26.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, TÜİK tarafından açıklanan intihar istatistiklerine ilişkin açıklaması	1107
27.- Hatay Milletvekili Mehmet Necmettin Ahrazoğlu'nun, Hatay'ın Kırıkhan ilçesindeki Vali Ürgen mesire alanının yok edilmek istendiğine ve bu konuda gerekli işlemlerin yapılmasını beklediklerine ilişkin açıklaması	1107
28.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, Ankara-Sivas arasında yapımına başlanan hızlı tren hattının 2018'de tamamlanmasını umut ettiklerine ve hattın Sivas bölümündeki istasyonunun yerinin değiştirilmesine ilişkin açıklaması	1107:1108
29.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın, bir yandan Ankara'daki terör eylemini kınayan bir yandan da eylemi yapanı kahramanlaştıran ikiyüzlü politikayı kınadığına ilişkin açıklaması	1108
30.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya'nın sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması	1108
31.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması	1108:1109
32.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir'in sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması	1109
33.- Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	1109
34.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, Sivas'ın Divriği ilçesindeki maden işletmesiyle ilgili olarak bir ıslah projesinin düşünülüp düşünülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	1110
35.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, bu saldırıyı ve terörü kınama erdemi gösteremeyenleri kınadığına ilişkin açıklaması	1110
36.- Kastamonu Milletvekili Murat Demir'in, Millî Mücadele'de şehit olan Kastamonulu Şerife Bacı'yı ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması	1110
37.- Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz'ın, Adana-Aladağ yolunun durumuna ilişkin açıklaması	1110
38.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün dokunulmazlığının kaldırılması gerektiğine ilişkin açıklaması	1111
39.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, terörü lanetlediğine ve sorumluluları istifaya davet ettiğine ilişkin açıklaması	1111
40.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta'da üreticilerin elinde kalan elmaların satılabilmesi için neler yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması	1111
41.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Gençlik ve Spor Bakanının bütün spor federasyonlarını yandaşlarına peşkeş çektiğine ilişkin açıklaması	1111
42.- Artvin Milletvekili İsrail Kışla'nın, Artvin Cerattepe'yle ilgili bilgi kirliliği olduğuna ve Hükûmetin Artvin'in doğasını korumaya yönelik her türlü tedbiri aldığına ilişkin açıklaması	1112

- 43.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1124:1125
- 44.- İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, görüşülmekte olan (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin görüşmelerinde MHP Grubu olarak konuşma yapmaktan vazgeçtiklerine ve bu önergeye ret oyu vereceklerine ilişkin açıklaması 1133
- 45.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1143
- 46.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Mersin Milletvekili Aytağ Atıcı'nın (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında dile getirdiği iddiaları Hükûmetin kabul edip etmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 1143:1144
- 47.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Etimesgut İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü'nün, Cumhurbaşkanının doğum gününü kutlamak için yapmayı planladığı etkinliğe ilişkin açıklaması 1144:1146
- 48.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, kendilerine gelen bilgilere göre Sur'da 15 çocuğun yaralandığına ve hastaneye nakledilmeyi beklediklerine, yaşam koridoru oluşturma anlamında engel çıkaran zihniyeti kınadığına ilişkin açıklaması 1146
- 49.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, görüşülmekte olan (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin görüşmelerinde MHP Grubu olarak konuşma yapmaktan vazgeçtiklerine ve önergeye ret oyu vereceklerine ilişkin açıklaması 1179
- 50.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1190:1191
- 51.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1191
- 52.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1192
- 53.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1208
- 54.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1212:1213
- 55.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1213:1215

- 56.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1215
- 57.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel'in, İçişleri Bakanı Efkan Ala'nın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1220:1221
- 58.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Mustafa Kemal Atatürk'e laf söyletmeyeceklerine ve sayısal çoğunluğun hiçbir zaman, hiç kimseye, kurucu değerlerimize hakaret etme hakkını vermeyeceğine ilişkin açıklaması 1221:1222
- 59.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 1222:1223

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1098,1127,1152,1166,
1174,1204,1208

- 1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1098:1099
- 2.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 1099:1100
- 3.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1127:1128
- 4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1128
- 5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiç'in (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına ve HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 1152:1154
- 6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1154:1156
- 7.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiç'in (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1156:1157
- 8.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1157:1158

- 9.- Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiñ'in, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1158:1159
- 10.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1159:1160
- 11.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdiñ'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1160:1161
- 12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1161:1162
- 13.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1166:1167
- 14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1167:1168
- 15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1174:1177
- 16.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1177:1178
- 17.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1204:1207
- 18.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması 1207
- 19.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 1208:1209
- 20.- Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 1210:1212

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**1112,1125,1129****A) TEZKERELER****1112:1116,1122**

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında düzenlenen Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2014 Yılı Harcamalarına İlişkin Dış Denetim Raporu'nun Başkanlık Divanının 13/1/2016 tarihli toplantısında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 69'uncu maddesi kapsamında düzenlenen Sayıştayın 2014 Yılı Harcamalarına İlişkin Dış Denetim Raporu'nun ise Başkanlık Divanının 27/1/2016 tarihli toplantısında üst yöneticilerin cevapları da dikkate alınarak görüşüldüğüne ve inceleme sonuçlarının Genel Kurulun bilgisine sunulmasına karar verildiğine ilişkin tezkeresi (3/502)

1112:1116

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Parlamentosu Kadın Hakları ve Cinsiyet Eşitliği Komitesi (FEMM) tarafından 3/3/2016 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenecek "AB'de Kadın Mülteci ve Sığınmacılar" başlıklı Parlamentolar Arası Komite toplantısına katılması Genel Kurulun 19/1/2016 tarihli 29'uncu Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/503)

1116

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Eş Başkanlığını Türkiye ile ABD'nin yürüttüğü Terörizmle Mücadele Küresel Forumu (TMKF) çerçevesinde 1-2 Mart 2016 tarihlerinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de "Hukukun Üstünlüğü Çerçevesinde Terörizmle Mücadele Sistemleri İnşa Edilmesinde Parlamente rollerinin Rolünün Geliştirilmesi" konulu çalışmaya katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/504)

1122

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**1116:1122**

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, son günlerde artış gösteren çocuk kaçırma olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

1116:1118

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, ÇAYKUR'un zarar etmesinin nedenlerinin ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

1118:1120

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, tutuklu ve hükümlü çocukların durumlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

1120:1122

C) ÖNERGELER

1123:1124,1125:1127,
1129

1.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, (2/234) esas numaralı, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/18)

1123:1124,1125:1127,
1129

VIII.- GENSORU

1130,1133,1147,1162,1168
1178,1180,1192,1215,1223

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1130:1133,1133:1143,
1147:1151,1162:1166,
1168:1173,1178,1180:1190,
1192:1203,1215:1220,
1223:1224

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1)

1130:1133,1133:1143,
1147:1151,1162:1166,
1168

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2)

1169:1173,1178,1180:1190,
1192:1203,1215:1220,
1223:1224

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1224

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1224

1.- Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalat Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 117)

1224

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 6)

1224

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1225

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, İstanbul'da üçüncü köprü inşaatı için ağaçların kesilmesinin ortaya çıkaracağı sorunlara ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı'nın cevabı (7/1526)

1225:1228

2.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, emeklilerin banka promosyonu almaları için yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/1601)

1229:1232

- 3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, dokunulmazlık fezlekelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1704) 1233:1235
- 4.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de Toplum Yararına Program kapsamında İŞKUR bünyesinde işe alınan kişilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/1749) 1236:1237
- 5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, SODES Projesi kapsamında bir köye çocuk oyun parkı yapılmamasına ilişkin sorusu ve Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1784) 1238:1241
- 6.- Hatay Milletvekili Mehmet Necmettin Ahrazoğlu'nun, TBMM'deki bilgisayarlarda kullanılan işletim sistemi ve yazılımlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1808) 1242:1244
- 7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, TBMM 2016 yılı ajandalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1928) 1245:1246
- 8.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, 24, 25 ve 26'ncı yasama dönemlerinde Başkanlığa sunulan soru ve Meclis araştırması önermeleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1929) 1247:1251

I. GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.02’de açılarak beş oturum yaptı.

Trabzon Milletvekili Ayşe Sula Köseoğlu, Trabzon’un düşman işgalinden kurtuluşunun 98’inci yıl dönümü ile 24-28 Şubat tarihleri arasında Dortmund’da yapılacak olan “Her Yönüyle Trabzon” etkinliklerine,

Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan, sokağa çıkma yasaklarında kadınların mağduriyetine,

İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci, kent kimliği ve İstanbul’da kentsel dönüşüm,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, 24-28 Şubat tarihlerinde Dortmund’da yapılacak olan “Her Yönüyle Trabzon” etkinliklerinin başarılı geçmesini dilediğine ilişkin bir konuşma yaptı.

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan’ın yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz’ün satışma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, Ankara’da yaşanan terör saldırısını şiddetle kınadığına, ve hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine,

Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı, AKP Hükümetinin ülkeyi yönetemediğine ve derhâl istifa etmesi gerektiğine,

Denizli Milletvekili Cahit Özkan, Ankara ve Diyarbakır’da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve bu saldırılara karşılık verme konusunda kararlılığın tam olduğuna,

Bursa Milletvekili Erkan Aydın, Ankara’da yaşanan terör saldırısını kınadığına, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet dilediğine ve sorumluların istifa etmesi gerektiğine,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamık, mevsimlik olarak geçici statüde çalıştırılan orman işçilerinin sorunlarına,

Manisa Milletvekili Tur Yıldız Biçer, Ankara’da yaşanan terör saldırısını kınadığına, hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve sorumluların istifa etmeyi düşünüp düşünmediğini öğrenmek istediğine,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, Ankara ve Diyarbakır’da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve terörü yaratanlar ile arkalarındaki destekçilerinin hiçbir zaman amaçlarına ulaşamayacaklarına,

Adana Milletvekili İbrahim Özdiş, Ankara ve Diyarbakır’da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve Hükûmeti bu tarz olaylar yaşandıktan sonra çıkıp açıklama yaparken değil, bu olayları önlerken görmek istediğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Ankara ve Diyarbakır’da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine, terörü lanetlediğine ve terörün son bulması için siyasi iktidarı göreve davet ettiğine,

Denizli Milletvekili Şahin Tin, Ankara ve Diyarbakır’da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah’tan rahmet, yaralılara acil şifalar dilediğine ve öncelikle terörün köküne inmek gerektiğine,

Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve AKP iktidarının izlemiş olduğu Orta Doğu politikasının ülkemizi kan gölüne çevirdiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, terörü lanetlediğine ve yaşananların, yanlış politikaların ülkemizi getirdiği durumun bir yansıması olduğuna,

Osmaniye Milletvekili Mücahit Durmuşoğlu, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, bu insanlık dışı saldırıları lanetlediğine ve sırtlarını PYD'ye dayayanların teröre karşı imzalanan ortak bildiriye imza atmaktan dahi imtina etmelerini hiçbir vicdanın kabul edemeyeceğine,

Çanakkale Milletvekili Bülent Öz, Bozcaada ve Gökçeada'ya ulaşımında yaşanan sorunlara,

İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve terörü lanetlediğine,

Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız, Ankara'da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve Aydın'da jeotermal tesislere ruhsat verilmesinin yarattığı sorunlara,

Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve Mersin'de termik santralin yapımının durdurulmasını ve ÇED raporu verilmemesini beklediğine,

Kahramanmaraş Milletvekili Nursel Reyhanlıoğlu, Ankara'da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybedenlere ve bu saldırıda hayatını kaybeden Kahramanmaraş Elbistanlı Gülşen Yıldız'a Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve terör saldırılarını kınadığına,

Trabzon Milletvekili Muhammet Balta, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine ve güvenlik görevlilerine selamlarını gönderdiğine,

Sivas Milletvekili Hilmi Bilgin, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, terörü lanetlediğine ve kimden gelirse gelsin, herkesin açık ve net olarak teröre karşı durması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Ankara ve Diyarbakır'da yaşanan terör saldırılarında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, terörle mücadele konusunda Hükûmette kararlı bir irade görmediklerine ve müzakereyle terörün önlenemeyeceğine,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken, Ankara'da meydana gelen acımasız saldırıyı kınadıklarına, bu saldırıyı yapan kim olursa olsun sorumluluğun AKP Hükûmetinde olduğuna, bu olayın arka planının açığa çıkarılması ve kamuoyuna ciddi bilgilendirmenin yapılması gerektiğine,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Ankara'da yaşanan terör saldırısı sonrasında Mecliste yapılan görüşmelerin içeriğine yönelik çok ciddi eleştiriler olduğuna, Hükûmetin bu saldırıyla ilgili Meclise bilgi vermesi gerektiğine ve Hava Kuvvetleri Komutanlığının terör saldırılarıyla ilgili personelini uyarmasına rağmen tedbir alınmadığına,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Ankara'da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralıları acil şifalar dilediğine, terörün karşısında herkesin sorumluluğu olduğuna ve halkın iradesini temsil edenlerin teröre karşı tavır alması gerektiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Diyarbakır’da yaşanan terör saldırısında hayatını kaybeden 6 askere Allah’tan rahmet, yaralı 1 askere acil şifalar dilediğine ve terörü bir kez daha şiddetle kınadığına ilişkin bir konuşma yaptı.

Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen ve 25 milletvekilinin, Rus uçağının düşürülmesinin yarattığı siyasi ve ekonomik etkilerin (10/99),

Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan ve 25 milletvekilinin, TOKİ’nin yaptığı işlerdeki yolsuzlukların (10/100),

İzmir Milletvekili Ali Yiğit ve 30 milletvekilinin, Ankara Tren Garı ile Diyarbakır ve Suruç’ta yaşanan patlamaların (10/101),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önergelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

HDP Grubunun, 16/2/2016 tarihinde Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel tarafından, özel istihdam bürolarının dünyadaki deneyimlerinde işçilere ve çalışma koşullarına etkilerinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (1073 sıra no.lu),

CHP Grubunun, 13/1/2016 tarihinde Manisa Milletvekili Özgür Özel ve 24 milletvekili tarafından, Sultanahmet Meydanı’nda gerçekleşen terör saldırısının tüm yönleriyle araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin (214 sıra no.lu),

Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 18 Şubat 2016 Perşembe günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Manisa Milletvekili Özgür Özel, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

İstanbul Milletvekili Eren Erdem, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Kocaeli Milletvekili Haydar Akar, Gaziantep Milletvekili Şamil Tayyar’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında CHP Grubuna,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken,

Manisa Milletvekili Özgür Özel,

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı,

İstanbul Milletvekili Eren Erdem’in konuşmasına gösterilen tepkiler ve Genel Kurulda yaşanan tablodan dolayı üzüntü duyduklarına ve milletvekillerini soğukkanlı ve farklı görüşlere saygılı olmaya çağırdıklarına ilişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, ifade özgürlüğünün Meclisin temeli olduğuna ve milletvekillerinin konuşma hakkına saygı duyulması gerektiğine,

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Mehmet Akif Hamzaçebi, Mecliste bulunan 550 milletvekilinin de yerli ve millî olduğuna ve Türkiye'nin gündemine yoğunlaşıp daha ciddi şeyler üretilmesi gerektiğine,

İlişkin birer konuşma yaptı.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’nci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu’nun (S. Sayısı: 117) görüşmelerine devam edilerek 6’ncı maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

2’nci sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 6), Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen, cezaevlerinde kapasitenin çok üstünde tutuklu, hükümlü ve hükümözlü olduğuna ve denetimli serbestlik süresinin iki yıla çıkarılması yönünde kamuoyunda beklenti olduğuna ilişkin bir açıklamada bulundu.

Danışma Kurulunun, 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın Türkiye Büyük Millet Meclisi gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer almasına; 2016 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı ile 2014 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı’nın Genel Kurulda görüşme usul ve takvimi ile konuşma sürelerine; kamu idarelerinin bütçeleri üzerindeki görüşmelerin dokuz turda tamamlanmasına, turların bitiminden sonra bütçe ve kesin hesap kanunu tasarılarının maddelerinin oylanmasına ilişkin önerisi kabul edildi.

Komisyonların bulunmayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, 23 Şubat 2016 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere 22.37’de birleşime son verildi.

Mehmet Akif HAMZAÇEBİ

Başkan Vekili

Ömer SERDAR

Elâzığ

Kâtip Üye

Zihni AÇBA

Sakarya

Kâtip Üye

Sema KIRCI

Balıkesir

Kâtip Üye

Mücahit DURMUŞOĞLU

Osmaniye

Kâtip Üye

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 54

19 Şubat 2016 Cuma

Teklifler

1.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun; 13/12/1983 Tarihli ve 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/760) (Adalet ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2016)

2.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın; Kamu Hizmetlerinin Anadillerde Yerine Getirilmesi Hakkında Kanun Teklifi (2/761) (İçişleri; Plan ve Bütçe; Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor ile Anayasa Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2016)

3.- Eskişehir Milletvekili Cemal Okan Yüksel'in; Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/762) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2016)

4.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu İş Sözleşme Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/763) (Milli Savunma; Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 02.02.2016)

5.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Manisa Milletvekili Özgür Özel, Ankara Milletvekili Levent Gök ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın; 10.12.2003 Tarihli ve 5018 Sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/764) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 03.02.2016)

6.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın; Ceza Muhakemesi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/765) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

7.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/766) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

8.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/767) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

9.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/768) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

10.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/769) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

11.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/770) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

12.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/771) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

13.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/772) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

14.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/773) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

15.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/774) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

Raporlar

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 98) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 99) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

3.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 100) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

4.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 101) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

5.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 102) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 103) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

7.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 104) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

8.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 105) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

9.- Gemilerin İhtiyatı Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 106) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 108) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

11.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 109) (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) (GÜNDEME)

No: 55

22 Şubat 2016 Pazartesi

Teklifler

1.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/775) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

2.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/776) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

3.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/777) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

4.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/778) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

5.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/779) (İçişleri ile Adalet Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

6.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/780) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

7.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 1136 Sayılı Avukatlık Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/781) (Adalet Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

8.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/782) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

9.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu ile Sosyal Güvenlikle İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Temsil Tazminatı Ödenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/783) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

10.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; 2985 Sayılı Toplu Konut Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/784) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

11.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/785) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

12.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/786) (Milli Savunma Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

13.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/787) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

14.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/788) (İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

15.- Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün; Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/789) (Milli Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.02.2016)

Raporlar

1.- 11 Nolu Protokol ile Değişik İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/481) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 123) (Dağıtma tarihi: 22.02.2016) (GÜNDEME)

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti ve Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis ve Gümrük İşbirliği Ortak Temas Merkezi Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Anlaşma ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/518) ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (S. Sayısı: 136) (Dağıtma tarihi: 22.02.2016) (GÜNDEME)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

1.- Şırnak Milletvekili Ferhat Encu'nun, belediyelere yönelik mali denetimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1487)

2.- Mardin Milletvekili Mithat Sancar'ın, bazı kitaplarla ilgili toplatılma kararı alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1488)

3.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, TRT'de yayınlanan bir programa ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1489)

4.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, Taksim Meydanı Yayalaştırma Projesi'ne ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1490)

5.- Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Suriye'de öldürülen bir vatandaşın cenazesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1491)

6.- Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde çatışmalı ortama maruz kalan çocuklara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1492)

7.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, bir milletvekili hakkındaki iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1493)

8.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, İzmir ilinde kullanılan taşıt, konut, ihtiyaç ve üretime yönelik kredilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1494)

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, bir vakıfla ilgili çeşitli iddialara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1495)

10.- Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak'ın, Mersin Akkuyu Nükleer Santrali ile ilgili olarak okullarda yapılan bilgilendirme çalışmalarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1496)

11.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, sözleşmeli kadın astsubayların çalışma şartlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1497)

12.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'deki Sarp Sınır Kapısı'na yakın bir alanda araçlar ve şoförler için dinlenme tesisi yapılmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1498)

13.- Ankara Milletvekili Necati Yılmaz'ın, Ankara'daki hava kirliliğine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1500)

14.- Antalya Milletvekili Niyazi Nefi Kara'nın, ülkemizde çalışan yabancı uyruklu hekimlere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1502)

15.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, şiddet gören veya istismara uğrayan çocuklara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1503)

16.- İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır'ın, can yeleklerinin standartlara uygun üretilmediği iddiasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1504)

17.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Ankara'daki hava kirliliği ölçümlerine ve gerekli önlemlerin alınmasına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/1506)

18.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, Ailenin Korunmasına Dair Kanunun Uygulanması Hakkındaki Yönetmelik'in yürürlükten kaldırılmasına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1511)

19.- Ankara Milletvekili Erkan Haberal'ın, Ankara'da kömür yardımı yapılan ailelere ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1512)

20.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, kamu kurumlarında engelli personel istihdamına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1513)

21.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1514)

22.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, Yurtdışı Doktora ve Doktora Sonrası Araştırma Burs Programlarına ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1515)

23.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, Adana'da Ceyhan Enerji İhtisas Bölgesi oluşturulması çalışmalarına ilişkin Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1516)

24.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, yaş nedeniyle emekli olamayanlar için yapılması planlanan mevzuat çalışmalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1518)

25.- Konya Milletvekili Mustafa Hüsnü Bozkurt'un, Bağ-Kur primlerinde indirim yapılmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1520)

26.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2015 yılında meydana gelen iş kazalarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1521)

27.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un, evde hasta bakan vatandaşların sosyal güvenlik sistemine dahil edilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1522)

28.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin çalışma koşulları ve sosyal güvenlikle ilgili sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1523)

29.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, bir kalp hastalığının tedavisinde kullanılan cihazın SGK tarafından karşılanmamasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1524)

30.- Tekirdağ Milletvekili Faik Öztrak'ın, Türkiye'nin Katar'da askeri üs kuracağı iddiasına ilişkin Dışişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1527)

31.- İstanbul Milletvekili Ali Özcan'ın, bazı ürünlere ve vergilere yapılan zamlara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1528)

32.- İstanbul Milletvekili Edip Semih Yalçın'ın, zorunlu trafik sigortasına yapılan zamlara ilişkin Ekonomi Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1529)

33.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Giresun'da elektrik dağıtım hizmetinde yaşanan aksaklıklara ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1530)

34.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TPAO bünyesinde çalışan bazı işçilerin maaşlarını alamadıkları yönündeki iddiaya ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1531)

35.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, üniversitelerde farklı görüşten öğrenciler arasında meydana gelen olaylara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1535)

36.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Hacettepe Üniversitesi Hastanesinin otoparkının kapatılmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1536)

37.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Adana'nın Seyhan ilçesinde meydana gelen bir olayla ilgili yürütülen yargılamaya ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1537)

38.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Mersin'in Tarsus ilçesinde bir kişinin ölümünün soruşturulmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1538)

39.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki il ve ilçelere terörle mücadele kapsamında geçici görevlendirilen polis memurlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1539)

40.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1540)

41.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Emniyet Teşkilatı bünyesinde çalışan sivil memurların sorunlarına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1541)

42.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, çiftçi kayıt sistemi belgelerinin muhtarlar tarafından onaylanmasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1542)

43.- Diyarbakır Milletvekili Nursel Aydoğan'ın, Erzurum'un Aşkale ilçesindeki Geri Gönderme Merkezinde yaşanan bir intihar vakasına ilişkin İçişleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1543)

44.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Bursa'da yapılması planlanan yatırımlara ilişkin Kalkınma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1544)

45.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de geleneksel el sanatlarının yaşatılması adına yürütülmekte olan çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1546)

46.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de yıkılan tarihi bir köprüye ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1547)

47.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin turizm potansiyelinin artırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1548)

48.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan kiliselerin turizme kazandırılmasına yönelik çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1549)

49.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde Alaaddin Camii ile ilgili yürütülen çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1550)

50.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'de bulunan Osmanlı dönemine ait cami ve kiliselere ilişkin Kültür ve Turizm Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1551)

51.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, akaryakıt fiyatlarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1552)

52.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, araçların vergi ve trafik sigortalarına ilişkin Maliye Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1553)

53.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Ankara'daki bir okulun Zafer Bayramında Türk Bayrağı ve Atatürk posterleri asmamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1554)

54.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan'ın, Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçelerinde eğitim ve öğretime ara verilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1555)

55.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde bulunan okullara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1556)

56.- Ankara Milletvekili Aylin Nazlıaka'nın, okula devam etmeyen kız çocuklarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1557)

57.- İzmir Milletvekili Zeynep Altıok'un, özel okullarda öğrenim görececek öğrenciler için eğitim ve öğretim desteği verilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1558)

58.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerdeki eğitim ve öğretime ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1559)

59.- Bartın Milletvekili Muhammet Rıza Yalçinkaya'nın, hava şartlarının elverişsizliği nedeniyle Bartın'da gerçekleştirilen açık öğretim lisesi sınavlarında yaşanan mağduriyetlere ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1560)

60.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, öğretmen maaşlarına ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1561)

61.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, 2016 yılında yapılacak KPSS'nin tarihine ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1562)

62.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının eğitim hizmetlerinden yararlanmada karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Milli Eğitim Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1563)

63.- Mardin Milletvekili Ali Atalan'ın, zorunlu askerlik hizmeti ile ilgili çeşitli hususlara ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1564)

64.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, TSK bünyesinde çalışan sivil memurların askerlikle ilgili çeşitli uygulamalara dahil edildikleri iddiasına ilişkin Milli Savunma Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1565)

65.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Manisa'da yapılması planlanan Kılavuzlar Göleti ve Sulama Projesi'ne ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1567)

66.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde verilen sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1568)

67.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, sokağa çıkma yasaklarının uygulandığı yerlerde bulunan sağlık merkezlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1569)

68.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, eczanelerde yaşanan şiddet olaylarına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1570)

69.- İzmir Milletvekili Ali Yiğit'in, sağlık turizminin geliştirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1571)

70.- Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'in, hekim ihtiyacına ve tıp fakültelerindeki kontenjanlara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1572)

71.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki hastanelerde görev yapan sağlık personeline ve yaralı asker ve polisler sunulan sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1573)

72.- Adana Milletvekili Mevlüt Karakaya'nın, domuz gribi vakalarının önlenmesine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1574)

73.- Antalya Milletvekili Ahmet Selim Yurdakul'un, sağlık çalışanlarına yıpranma payı verilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1575)

74.- İzmir Milletvekili Ahmet Kenan Tanrıku'nun, Dicle Üniversitesi Hastanesi ve Cizre Devlet Hastanesinde yaralı asker ve polisler sunulan sağlık hizmetlerinin yetersiz olduğu iddiasına ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1576)

75.- Bingöl Milletvekili Hişyar Özsoy'un, Bingöl ve ilçelerinde yaşayan diyaliz hastalarına verilen sağlık hizmetlerine ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1577)

76.- Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp'ın, Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesinde görev yapan sağlık çalışanları hakkında basında çıkan bazı haberlere ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1578)

77.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin sağlık hizmetlerinden yararlanmada karşılaştıkları sorunların çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Sağlık Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1579)

78.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, SRC belgelerinin müracaatı ve dağıtımı esnasında yaşanan sorunlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1580)

79.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Ardahan Posof-Artvin Şavşat yolunu bağlayan güzergaha ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1581)

80.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, minibüs ve taksicilerin basit usulde vergilendirilmeleri için ticari kazanç limitinin artırılmasına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1582)

81.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta-Konya, Isparta-Antalya ve Isparta-Burdur yollarına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1583)

82.- Sinop Milletvekili Barış Karadeniz'in, Sinop'un Demirciköyü mevkiinde açılışı yapılan balıkçı barınağının eksikliklerine ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1584)

83.- İstanbul Milletvekili İzzet Ulvi Yönter'in, Hızlı Geçiş Sistemi ile ilgili sorunlara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1585)

84.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta-Burdur kara yoluna ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1586)

85.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Demirci-Yarbasan-Selendi yolunun yapımına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1587)

86.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, mevsimlik tarım işçilerinin ulaşım kaynaklı sorunlarının çözümüne yönelik yürütülen çalışmalara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı'ndan yazılı soru önergesi (7/1588)

No: 56

23 Şubat 2016 Salı

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, ülkemizde yaşanan çocuk kaçırma olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, Çay-Kur işletmesinin zarar etmesinin nedenlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, çocuk mahkumların hapisane koşullarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104) (Başkanlığa geliş tarihi: 10.12.2015)

23 Şubat 2016 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: Özcan PURÇU (İzmir), İshak GAZEL (Kütahya)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşimini açıyorum. Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 28 Şubat sürecinde yaşananlar hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Fatma Benli’ye aittir.

Sayın Benli, buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Fatma Benli’nin, 28 Şubat sürecinde yaşananlara ilişkin gündem dışı konuşması

FATMA BENLİ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 28 Şubat haftası içerisinde bulunduğumuz için 28 Şubatta yaşananlar hakkında söz istedim ama işin doğrusu, “Bin yıl sürecek.” denilen, on üç sene boyunca, özellikle üniversite öğrencileri için kesintisiz uygulanan...

BAŞKAN – Sayın Benli, bir saniye lütfen...

Sayın milletvekilleri, Genel Kurulda çok yoğun bir uğultu var. Sayın hatibin ne dediğini gerçekten duymuyoruz ve anlamıyoruz; o yüzden, bir sükunet içerisinde olursak sayın hatibi dinleyebiliriz.

Buyurun Sayın Benli, sürenizi yeniden başlatıyorum.

FATMA BENLİ (Devamla) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Belirttiğim üzere, 28 Şubat haftasında bulunduğumuz için, aslında, sizlerin önünde, 28 Şubat uygulamalarını anlatmak üzere buradayım ama “Bin yıl sürecek.” denilerek başlatılan ve özellikle üniversite öğrencileri için on üç sene kesintisiz uygulanan, en azından on binlerce insanın hayatında bire bir etkiler yapan, hiç etkilenmese bile, komşusu, etrafındaki kardeşi, teyzesi, annesi yasağın muhatabı olmasa bile, bu yasağı konuşmak suretiyle, bütün Türkiye’de bundan dolayı zarar gören, on üç senemize mal olan bir yasak nedeniyle yapılan uygulamaları sadece beş dakika içerisinde anlatmam mümkün değil ama işin doğrusu, bunu anlatmak gerekir. En azından birkaç tane örneği bilginize sunmak istiyorum ki tekrarlanmasın, bir daha Türkiye on üç senesini kaybetmesin. On binlerce insanı dışlamasıyla karşılaşılın ve bütün Türkiye’ye zarar veren o uygulamaları tekrar etmemek için, bir daha bunların yaşanmaması için, en azından bu defa hep beraberce neler yapabiliriz onu düşünmemize vesile olsun diye söz aldım işin doğrusu çünkü etrafınızdaki insanlardan yoksa bile en azından televizyonlardan takip etmişsinizdir, 28 Şubat süreci her ne kadar “postmodern darbe” olarak adlandırılrsa da, her ne kadar sadece hükûmetin devrilmesi gibi adlandırılrsa da özellikle kadınları etkileyen bir durum içermekteydi. Amerika Anayasa Mahkemesinde Yargıç Brandeis, özellikle bir muhalefet şerhinde şunu ifade

eder: “İnsanoğlu cadılardan korktu ama kadınları yaktı.” İşte, 28 Şubat sürecinde yaşananlar buydu. “İrticayla mücadele” adı altında başlatılan, güya modernizm, güya çağdaşlık adına legalleştirilmeye, meşrulaştırılmaya çalışılan bu süreçte üniversitedeki öğrenciler dışarı atıldılar. Onların dışarı atılması yetmedi, hâlihazırda memur olarak çalışanların çalışmaları engellendi. Bu yetmedi, üniversiteye ve KPSS’ye, devlet sınavlarına giriş yasağı kondu, ondan sonra devam etmeleri engellendi. Bu yetmedi, imam-hatiplerin orta kısımları kapatıldı. Tekraren yetmedi, liselerde katsayı uygulaması getirildi ki bunlar en azından üniversitelere gidemesinler. Maddi durumu olan öğrenciler “En azından Kıbrıs’a gidelim, biraz daha ailemizin durumunu zorlayarak eğitimimizi sürekli olarak devam ettirelim.” dediler ama yasakçı uygulama orada da peşlerini bırakmadı, yasak bizatihi Kıbrıs’a kadar onların peşinden devam ettirildi. Avrupa’ya gidenlerin şansı da çok fazla yoktu çünkü oradan, Avrupa’dan alınan eğitimleri olmalarına rağmen denklik alamadılar ve süreç uzayıp gitti. Çünkü en başında bu yasağın tek sebebi vardı, insanları kıyafetleri nedeniyle ayrımcı uygulamalara tabi tutmak, “makbul vatandaş” tanıını üretmek ve bunun dışında kalan bütün herkesi dışında tutmak.

Ayrımcılık o kadar ağırdı ki ve bir noktadan sonra ileri sürülen mazeretler o kadar absürt hâle geliyordu ki biz bütün Türkiye olarak Medine Bircan vakasını bile yaşadık çünkü İstanbul Üniversitesi sadece öğrenciler için ya da memurlar için başörtüsü yasağı getirmekle yetinmedi, “sağlık karneleri” konulu 2002 tarihli bir genelge çıkardı ve dedi ki “Öğretim görevlilerinin eğer eşleri ve kızları da sağlık karnesi istiyorlarsa, başları açık olmak zorundadırlar.”

Tabii, yasakçı zihniyet, hazır bu genelge varken bu genelgeyi üniversitenin tıp fakültelerinde tedavi gören hastalara uyguladı. Medine Bircan 71 yaşında bir kadındı, kanser tedavisi gördüğü için saçlarının olmadığını bile dikkate almadılar, başı açık fotoğraf olma noktasında ısrar ettiler ve Medine Bircan’ı biz aslında o başı açık fotoğrafının yer aldığı sağlık karnesinin çıkartıldığı gün kaybettik.

Benim bu tarz örnekleri anlatacak o kadar çok vakam var ki ama tek bir olayla bitirmek istiyorum çünkü burada anlatmazsam ileride içime dert olur. Ayşe Özyurt’tan bahsetmek istiyorum size. Ayşe, benim lise arkadaşımdı. Ben avukat oldum, o lisede öğretmen. Kur’an-ı Kerim öğretmeni idi, imam-hatipte eğitim veriyordu ama bunun için yeterli olmadı, soruşturmalar geçirdi, görevden uzaklaştırıldı, memuriyetten atıldı, yetmedi, hakkında ceza davası açıldı yetkili amirlerin verdiği emirlere itaatsizlik ettiği gerekçesiyle, ki onunla aynı akıbeti paylaşan, adi bir suçlu gibi ifade veren yüzlerce kadın vardı ama Ayşe’nin farkı, hâkimin ona duruşma salonunda “Başını aç.” demesiydi. Davanın bizatihi konusunun başını açmaması olmasını bile önemsemedi hâkim bey ve Ayşe o gün ceza almadı belki, beraat etti ama daha sonra yaşananlar onun içinde kalan bu ukdeyi hep devam ettirdi. Çünkü AK PARTİ iktidarı zamanında, yani bizatihi kurucuları başörtülü diye Anayasa Mahkemesine getirilen, Anayasa Mahkemesinde hakkında kapatma davası açılan, cumhuriyet mitingleriyle ortadan kaldırılmaya çalışılan, e-muhtıra alan AK PARTİ zamanında, ancak 2010 yılında, askerî vesayet rejimi kaldırılabilindiğinde başörtüsü yasağı kalktı. Daha sonra öğrenciler okula girmeye başladılar, daha sonra değişen yönetmeliklerle memurlar çalışmaya başladı ve öğretmenlerimiz geri döndü, benim gibi öğrenciler de geri döndü ama Ayşe dönemedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Benli, pozitif ayrımcılık yapıyorum, size bir dakika daha veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun.

FATMA BENLİ (Devamla) – Çok teşekkür ederim.

Bu hikâye benim için önemli çünkü herkes geri dönse de Ayşe dönmedi çünkü aradan geçen süreçte kanser hastası olduğu için vefat etmişti. Ben, bir daha Ayşelerin aynı sıkıntıyı yaşamaması için, o on üç senelik mağduriyette sürekli o ayrımcı muameleye maruz kalan kadınların yaşadıklarının tekrarlanmaması için en azından bu sefer bütün partiler olarak hep beraberce mücadele etmemiz gerektiğine inanıyorum. Çünkü sadece yasalarda ya da Anayasa’da başörtüsünün yasaklanmaması yetmiyor, eğer biz ayrımcı uygulamalara karşı Anayasa’da bir düzenleme yapmazsak yarın bir gün tekrarlanmasını engelleyecek hiçbir şey olmaz. O yüzden her birinizin desteğini istiyorum.

Son kalan yirmi saniyemde de... Biliyorsunuz, geçtiğimiz hafta çok elim bir hadise yaşandı, 28 canımızı kaybettik. Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu üyeleri olarak anma töreninde bulunacağız saat dörtte. Eğer Başkanım da izin verirse, katılmak isteyen bütün partilileri bu törene davet ediyorum saat dörtte.

Tekrar teşekkür ederim.

Saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Benli.

Gündem dışı ikinci söz, kent merkezlerindeki güvenlik sorunları hakkında söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Erkan Haberal’a aittir.

Süreniz beş dakika Sayın Haberal.

Buyurunuz. (MHP sıralarından alkışlar)

2.- Ankara Milletvekili Erkan Haberal’ın, kent merkezlerindeki güvenlik sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

ERKAN HABERAL (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kent merkezlerindeki güvenlik sorunları ve yaşanan terör olayları hakkında gündem dışı söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Büyük Türk milletinin malumu olduğu üzere, 2002 senesinde sıfır düzeyinde teslim edilen terör bugün yanlış ve bilinçsiz uygulamalarla yeniden belini doğurtmuştur. Memleketimiz 1980 öncesi döneme keskin bir dönüş yapmış, her gün şehit cenazeleriyle karşı karşıya kalınmıştır. 20 Temmuzdan bu tarafa şehit sayısı 358’e çıkmıştır. 1 Kasımdan bu tarafa verdiğimiz şehit sayısı ise 169’u bulmuştur. Sadece yılbaşından bu yana -23 Şubata kadar- 123 vatan evladını şehit verdik ve geride 93 yetim çocuk kaldı, 60 kardeşimiz dul kaldı.

Değerli milletvekilleri, teröristlere siyasi mütareke çağrıları ve siyasi af çağrıları bizzat Hükûmet yetkilileri tarafından gündeme taşınmış, sonuç Ankara’da art arda patlayan bombalar olmuştur. Türk millî kimliğiyle oynamanın, etnik kimlikleri okşayarak siyasi rant sağlamanın, Barzani’yle el ele dolaşmanın, “Kürdistan’ı Türkiye’yle birlikte kuracağız, Türk yetkililer bana çok iyi davrandı.” diyen, özel konutlarda ağırlanan Salih Müslim’in cesaretleri başkentimize bomba olarak yağmıştır.

Bu gayriinsani eylemlerle millî birliğimiz sarsılmakta, ülkemizin sınır uçlarıyla oynanmaktadır. Karşımızdaki tehlike çok yakın, çok büyük ve çok ciddidir. Varlığımıza kastetmek isteyen ihanet şebekeleri pusu kurmuştur. Memleketimiz içeriden ve dışarıdan bir husumet kuşatması altındadır. Bağımsızlığımız tehlikededir, cumhuriyetimiz sarsılmaktadır, kardeşliğimiz zedelenmektedir. Millî kimliğimiz, millî kültürümüz saldırılarla karşı karşıyadır. Yine yabancı güçler kallesçe iç işlerimize karışmak cüretindedirler, yine iş birlikçiler dört koldan ihanet yarışına girmişlerdir ve maalesef yine Türkiye’nin her yöresinden şehitlerimiz uğurlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, Gülhane Tıp Akademisi ve akabinde Adli Tıp Başkanlığında incelemelerde bulunduk. GATA’da terör gazilerimizin tedavi süreçlerini görmek ve onlara bir nebze moral vermek amacıyla yaptığımız ziyarette bizim moralimize ihtiyaçları olduğunu düşündüğümüz gazilerimizin bize hiç ihtiyaçları olmadığını gördük. Utandık, kendimizden utandık. Kahraman gazilerimizin metanetini, vakarılı, dik duruşunu görünce kendi kendimize çok üzüldük. Diyarbakır’da Sur’da yaralanan Sivaslı Özel Harekâtçı kardeşimizin vatan sevgisi karşısında söyleyecek söz bulamadık; o, yaralanan bacağını bize gösterdi “Alın size Oslo!” dedi. Bedeni paramparça olmuş Adıyamanlı uzman çavuşumuzun bayrak aşkı hicrîkılarımızı tutamamamıza neden oldu; ondan bize gelen cevap: “Alın size Dolmabahçe!” idi. İki gözünü kaybeden gazimizin memleket sevdası karşısında söyleyecek söz bulamadık, “Nasıl?” diyememenin acısını yaşadık. İnsan gözyaşlarından utanır mı? Grup Başkan Vekilimiz -burada kendileri- Sayın Oktay Vural Bey’in gözyaşlarından nasıl utandığını, nasıl sakladığını gördük, insani duyguların ne kadar yetersiz, ne kadar kifayetsiz kaldığına şahit olduk. Alın size Habur!

Adli Tıp Başkanlığının önünde annesinin, babasının, evladının, canının bedenini değil yanmış iskeletini, yanmış organlarını, küllerini bekleyen insanlara cevap veremedik, seslenemedik. Hayatımızın en aciz anılarını yaşarken nefesimiz kesildi, nutkumuz tutuldu. Alın size “...”(x)

Değerli milletvekilleri, Milliyetçi Hareket, Türkiye’nin bir kavga ortamına sürüklenmesini önlemek ve millî birliğimizi korumak için herkesin üzerinde mutabık kalması gereken temel ilkeleri çok önceden ortaya koymuş ve bugüne kadar bu doğrultuda sabırlı, sorumlu ve dirayetli bir tutum sergilemiştir, bundan sonra da Allah’ın izniyle, inşallah böyle olacaktır. Yüceler yücesi büyük Allah’ım vatanımıza zeval vermesin, devletimize zeval vermesin, milletimize zeval vermesin, kahraman Özel Harekâtçılarımıza, Jandarma Özel Harekâtçılarımıza, Mehmetçik’imize zeval vermesin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Haberal.

Gündem dışı üçüncü söz, çiftçilerimizin yaşadığı mağduriyetlerle ilgili söz isteyen Uşak Milletvekili Sayın Özkan Yalın’a aittir.

Sayın Yalın, süreniz beş dakika.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Uşak Milletvekili Özkan Yalın’ın, çiftçilerin yaşadığı mağduriyetlere ilişkin gündem dışı konuşması

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şahsım adına gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisimize ve bizleri ekran başında izleyen tüm vatandaşlarıma saygı ve sevgilerimi sunarım.

Değerli milletvekilleri, Türkiye, maalesef kötü bir dönemden geçiyor. Ülkede terör olayları azalacağına her geçen gün şiddetli bir şekilde çoğalıyor. “Analar ağlasın.” diye çıkılan çözüm süreci maalesef ölüm sürecine dönmüştür. Ölen kardeşlerimizin kerpiçten ve tuğladan yapılmış saraylarından her geçen gün ağıtlar yükseliyor. Bu düşüncelerle, terörü ve teröre zemin hazırlayanları, çıkar ve menfaat için terörü besleyenleri milletin kürsüsünden şiddetle ve nefretle kınıyor ve aziz şehitlerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugünkü konuşmamda birinci önceliğim Suriyeliler olacaktır. Evet, değerli arkadaşlarım, şu ana kadar Suriyelilere 8,5 milyar dolar para harcadık. Peki, ne duruma geldik? Sınırlardan gelen Suriyeli vatandaşlar hiçbir kontrol altına alınmadan, hiçbir güvenlik sorgulamasına alınmadan ülkemize bırakıldı ve geldiler. Şu anda da hem sağlık hizmetlerinden hem

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

de sosyal faaliyetlerden, her türlü etkinliklerden faydalanıyorlar ve de -Sağlık Bakanımız da burada ücretsiz bir şekilde sağlık hizmetlerinden gerekenleri alıyorlar. Hatta ilaçlarına 1 TL katkı ödmeden, gözlüklerine 1 TL para ödmeden -hatta yabancı marka gözlük çerçevesini bile- almaktadırlar ücretsiz bir şekilde. Ama bizim vatandaşımız iki ay sigortasını ödeyemediğinde sağlık hizmetlerinden faydalanamıyor, ilacını alamıyor vesaire vesaire... Bunların hepsini daha önce anlattım, yine de anlatıyorum. Yani parası varsa Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı sağlığına baktırabiliyor, hastalığına baktırabiliyor ama yoksa maalesef ölümle karşı karşıya geliyor.

Ben şunu özellikle sizlere anlatmak istiyorum, özellikle beni ekranlardan dinleyen Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarımıza ve bizi izleyen bütün seyircilerimize: Değerli milletvekili arkadaşlarım, bir memlekette savaş var diye kendi memleketinden kaçıp gelen vatandaşan bize ne hayır gelir? Bunu özellikle sizlere sormak istiyorum. Onun için bu konuda tekrar tekrar hassasiyetimi özellikle belirtiyorum ve Suriyelilerin şu ana kadar bizler için, ülkemizde yarattığı birkaç tane olaydan da örnek vermek istiyorum. Elbette ki hepsi kötü değil, on parmak bir değil ancak maalesef, kontrolsüz bir şekilde alındıkları için ülkemizde ciddi problem yaratıyorlar. Antep'te bir ev sahibini öldürdüler, 2 kişiyi öldürdüler, Konya'da otoparkçıyı öldürdüler. Bunları sizler biliyorsunuz. Daha bir sürü ilimizde... Bunlar küçük olaylardı ama bunlardan önce, maalesef, turizmimize darbe vuran Sultanahmet patlamasında canlı bomba biliyorsunuz Suriyeliydi.

Oradan, geçiyorum, geçen hafta çarşamba günü saat 18.30'daki patlama -biz de bu sıralardaydık biliyorsunuz- 29 vatandaşımızın ölmesine sebep oldu, şehit olmasına sebep oldu. Maalesef bugün 1 kişi daha şehit oldu. Bundan dolayı da üzüntümüz gerçekten büyük. Tekrar altından, yine bir Suriyeli çıktı. Onun için, gelen Suriyeli vatandaşlar kontrollü bir şekilde alınmalı, hatta tampon bölgede tutulup, orada ta ki kendi memleketlerindeki sorun bitinceye kadar bakılıp, zaruri ihtiyaçları verilip ondan sonra kendi memleketlerine gönderilmelidir. Eğer alınan her Suriyeli kontrolsüz bir şekilde alınmaya devam edilirse bizler daha çok şehit vereceğiz arkadaşlarım.

Değerli arkadaşlarım, maalesef sürem çok az kaldı ancak şunu da çiftçilerimizle ilgili söyleyeceğim: Çiftçilerimiz şu anda tarım krediden aldıkları kredilerini ödeyemiyorlar ve hacizle karşı karşıyalar; ürünleri, hatta aldıkları primler, destekler kendilerine gelmeden bankada haczoluyor. Bakın, bir örnek vereceğim. Bundan on yıl önce -tütün üreticisinden bahsediyorum- 1 kilogram tütünle 10 paket yabancı marka sigara alınıyordu. Bugün ne oldu? 1 kilogram tütünle sadece 1 paket yabancı marka sigara alınabiliyor. Maalesef, değerli arkadaşlarım, sizler on üç yıldır iktidardasınız, çiftçinin geldiği durum bu.

Başkanım, ben sizden bir dakika rica edeceğim, lütfen.

BAŞKAN – Sayın Yalım, toparlamanız için, buyurunuz.

ÖZKAN YALIM (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Sonuç itibarıyla, bu, çiftçinin, tütün üreticisinin sıkıntılarından bir tanesiydi.

Gelelim buğdaya yani çiftçimizin ürettiği buğdaya. Buğdayın kilosu sadece 58 kuruş. Mazotun litresi 3,45 TL. Yani çiftçim 6 kilogram buğday satacak, 1 litre mazot alabilecek. Bunun neresinde adalet?

Diğer taraftan, biraz önce dediğim gibi, çiftçimiz tarım kredi kooperatifinden aldığı krediden dolayı tamamen haciz altında ve de ipotek altında. Çünkü ödeyemiyor, kaldırdığı ürünü sattığı zaman masraflarını karşılamıyor.

Gelelim en önemli üreticilerimizden, bizim de sağlığını ilgilendiren süt üreticisine. Değerli arkadaşlarım, 1 litre süt 95 kuruş. Peki, 1 litre su ne kadar? 1,2 TL. Yani, 1 litre süt sudan ucuz. Artık bundan sonra bu atasözünü değiştiriyoruz, bir şeyi ucuz gördüğümüz anda “Sütten ucuz.” diyeceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, sayın milletvekilleri, iktidar partili arkadaşlarım, Sayın Bakanım; çiftçimizin yakasından düşün.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yalım.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçmeden önce sisteme giren sayın milletvekillerine İç Tüzük’ün 60’ıncı maddesine göre yerlerinden söz vereceğim.

Ayrıca, grup başkan vekillerine de söz vereceğim. Önceliği sayın grup başkan vekillerine vereceğim.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Pervin Buldan’ın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü’ne ilişkin konuşması

BAŞKAN - Sayın milletvekillerine söz vermeden önce, bilindiği gibi 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü. 2000 yılından beri dünya çapında kültürel çeşitliliği ve çok dilliliği desteklemek amacıyla kutlanmaktadır Dünya Ana Dil Günü. Bugün, Türkiye’nin onaylamış olduğu başta İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi olmak üzere, diğer tüm uluslararası temel belgeler uyarınca da ana dil hakkının tanınması ve uygulamaya geçirilmesi acil bir gerekliliktir.

Bu temennilerle 21 Şubat Dünya Ana Dil Günü’nü kutluyor, farklı ana dil ve kültürlerin özgürce yaşaması ve gelişmesinin önündeki bütün yasal ve fiili engellerin kaldırılmasını diliyorum.(x) Yani, ana dilim kimliğimdir diyorum, teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

Şimdi sayın milletvekillerine ve grup başkan vekillerine söz vereceğim.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, Sayın Özkan az önce yaptığı konuşmada geçen bir cümleyi tashih etmek istiyor. İsterseniz ondan sonra ben de devam edeceğim.

BAŞKAN – Tabii ki.

Buyurun Sayın Gök.

Sayın Yalım mı konuşacak Sayın Gök?

LEVENT GÖK (Ankara) – Ben daha sonra söz alacağım ama bir cümlesi herhâlde yanlış geçti tutanaklara, onu...

BAŞKAN – Peki.

Yalnız, sistem dolu olduğu için giremeyebilir Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ben ifade edeyim isterseniz efendim.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

(x) Bu bölümde Başkan tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine, Cumhuriyet Halk Partisi olarak darbelerin arkasındaki gerçeklerin açığa çıkartılması için defalarca önerge verdiklerine ve Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğünün okullara gönderdiği bir yazıdaki bazı ifadelerle ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gündem dışı söz alan Uşak Milletvekilimiz Sayın Özkan Yalım'ın konuşmasının bir bölümünde ifade ettiği hususu kendisinin de bana az önce naklettiği gibi Meclisimizin bilgisine sunmak isterim.

Türkiye Cumhuriyeti her zaman, ihtiyaç hâlinde, zor durumda kalan herkese kucağını açmış bir cumhuriyettir. Sayın Özkan Yalım'ın kastettiği, dikkat edilmesi gereken unsurlar, suça karışmış olan ve suça karışmaya meyilli olan unsurların önceden tespit edilmiş olması ve buna karşı önlem alması gerçektir.

Sayın Başkan, AKP Grubu adına gündem dışı söz alan arkadaşımızın konuşmasını dinledik. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak, bütün darbelerin, hangi dönemde olursa olsun bütün darbelerin açığa çıkartılması, arkasındaki gerçeklerin, koşullarının saptanması ve bundan zarar gören herkesin ne oranda zarar gördüğünün belirlenmesi açısından da Meclise defalarca önerge verdik. Ben dilerim ki önümüzdeki günlerde bu konuda vereceğimiz önergeye AKP Grubu da iştirak eder ve 28 Şubat da dâhil olmak üzere bütün darbelerin nedenlerini, sonuçlarını ve ülkemizde yarattığı tahribatları ortaya çıkartırız.

Bunları ifade ederken, bir mağduriyeti ifade ettiğimiz zaman bir başka mağduriyeti de görmezden gelmememiz gerekir. Örneğin, 6 Ocak 2016 tarihinde Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğü okullara mesaj gönderiyor, yazı gönderiyor.

Sayın Bakanların da beni dikkatle dinlemesini öneririm. Sayın Bakanlarım, sizlere ifade ediyorum, dinlerseniz sevineceğim ve bu konuda ne diyeceğinizi de gerçekten merak ediyorum. İnsanları ayırtırmaktan, kutuplaştırmaktan söz ederken biraz da kendi pozisyonumuza bakmak gerekir.

Bildiğiniz gibi, okullara branş öğretmenleri olarak atanacak öğretmenlere bir rehber öğretmen veriliyor ve bu rehber öğretmen onları gözetliyor. Şimdi, Aydın İl Millî Eğitim Müdürlüğünün ilçedeki tüm okullara göndermiş olduğu şu yazıyı dikkatinize sunuyorum. Deniyor ki bu yazıda: “İlgi yazı gereği okulunuzda her türlü branştan mesleğinde on yılını doldurmuş, yeni atanacak öğretmenlere rehberlik edecek, manevi yönden zengin öğretmenlerin ekte gönderilen tabloya işlenerek yarım saatte İl Millî Eğitim Müdürlüğümüze göndermenizi rica ederiz.” Ne demektir bu Sayın Bakanlar? Yani kim kimin manevi yönden zengin olduğunu nasıl takdir edecektir? Nasıl bir ayırtırmadır bu? Yani bu dil çok sorundur. Sizin bilginize sunuyorum. Eğer bilmiyorsanız da gereğini yapmanızı rica ediyorum. Yani böyle bir tabloyu, bir başka mağduriyeti anlatırken, haklıdır, 28 Şubat araştırılmalıdır, 12 Eylülün gereği yapılmalıdır, 12 Mart muhtırasının gereği yapılmalıdır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gök, bir dakika daha veriyorum.

Buyurunuz.

LEVENT GÖK (Ankara) – ...darbe dönemleri Türkiye Büyük Millet Meclisinde enine boyuna tartışılmalı ve tüm haksızlıkların da üzerine gidilmelidir ama şu anda bu okuduğum metindeki gibi insanları manevi yönden zengin olanlar, olmayanlar... Bunun ayrımını nasıl yapacak? Her kim ise bu şekilde yazıya döken, Millî Eğitim müdürleri hakkında da gereği yapılmalıdır.

İnsanlarımız kutuplaştırmadan, ayrıştırmadan yeteri kadar zaten sıkıntı çekmiştir. Bu dili kullanırken hep beraber bir birleştirici dil olması gerektiğine inanıyor ve bunu sayın bakanların dikkatine sunuyorum ve bir açıklamayı da kendilerinden bekliyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gök.

Buyurunuz Sayın Akçay.

2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Ankara'daki terör saldırısında yaralanan ve bugün şehit olan Aydın Dedehayır ile Diyarbakır Sur'da şehit olan askere Allah'tan rahmet dilediğine, saldırıdan sonraki Hükûmet açıklamalarının bir yönetim zafiyetine işaret ettiğine, Fırat Yılmaz Çakıroğlu'nun 20/2/2015 tarihinde Ege Üniversitesi kampüsünde PKK'lı teröristler tarafından öldürülmesiyle ilgili adalet arayışlarının devam ettiğine ve İstanbul Aydın Üniversitesinde yapılan anma törenine katılan bazı öğrencilere verilen disiplin cezalarının hukuk dışı olduğuna ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17 Şubat 2016 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'da terör saldırısında şehit sayımız maalesef bugün 29'a yükselmiştir. Maliye Uzmanı Aydın Dedehayır bugün şehit olmuştur. Ayrıca, yine bugün Diyarbakır Sur'da 1 askerimiz daha şehit olmuştur. Şehitlerimize Allah'tan rahmet, kederli yakınlarına ve büyük Türk milletine başsağlığı ve sabırlar diliyorum.

Bu saldırının hemen ertesinden itibaren Hükûmetin açıklamaları bir yönetim zafiyetine işaret etmektedir. Hükûmet sözcüsü Sayın Numan Kurtulmuş'un açıklamalarını dikkate aldığımızda bunu görmek mümkündür. Saldırının daha ilk saatlerinde “Saldırının çok iyi planlanarak gerçekleştiğini görüyoruz.” demişti. Bu sözler bize yabancı gelmedi.

Yine, 19 Eylül 2012 tarihinde de zamanın Hükûmet sözcüsü Başbakan Yardımcısı, Bingöl'de bir askerî konvoyumuza yapılan saldırıyla ilgili olarak “Bu saldırının konvoydaki son araca saldırılarak akıllıca yapıldığını görüyoruz.” demişti. Ve yine, geçmişte Tokat Reşadiye'deki PKK saldırısıyla da ilgili olarak, saldırının hemen ertesinde de bir Hükûmet sözcüsü Başbakan Yardımcısı “Bu saldırıyı PKK yapmış olamaz.” şeklinde bir açıklamada bulunmuştu. Bir terör saldırısını tanımlarken veya açıklarken çok iyi planlandığını, akıllıca hareket edildiğini veya şu örgütün yapmadığını, bu örgütün yaptığını söyleyebilmesi, Hükûmetin terörü tanımlarken bile dilinin ne kadar sorunlu olduğunu göstermektedir. Biz de tabii, soruyoruz: Peki, terörist, eylem yaparken çok iyi planlama yapabiliyor da sen, Hükûmet olarak terörle mücadele ederken neden çok iyi planlama yapamıyorsun? Terör eylemlerinin güya, sözde istihbarata rağmen önlenememesi bir idari zafiyettir.

Yine, dün, aynı Hükûmet sözcüsü teröristin kimliğine ilişkin “İsminin başka olması meselenin gerçeğini değiştirmez.” demektedir. Bu, bir gerçeği de maalesef değiştirmiyor; bu da Hükûmetin aklının karışık olduğunu, bu süreçleri iyi yönetemediğini göstermektedir. Bu denli bir saldırıda Türk milletine yönelik âdeta bir dezenformasyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay, bir dakika daha veriyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

...faaliyeti içerisinde hareket edildiği anlaşıyor.

Sonuç olarak, Hükûmet açık bir zafiyet içerisindedir. Hükûmete, terörle mücadele gibi önemli bir konuda alınan kararların ve kamuoyuna yapılan açıklamaların mutlak bir şekilde doğrulanmadan kamuoyuyla paylaşılması gerektiğini hatırlatıyorum.

Yine, 20 Şubat 2015 Cuma günü, İzmir’de, Ege Üniversitesi kampüsünde, 22 yaşında, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü öğrencisi Fırat Yılmaz Çakıroğlu PKK’lı teröristler tarafından şehit edilmişti. Aradan geçen bir yıla rağmen, adalet arayışımız devam etmektedir. Bu terör saldırısı ve Fırat’ın şehit edilmesine ilişkin dava süreci İzmir 2. Ağır Ceza Mahkemesinde bu hafta boyunca devam edecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Merhum Fırat Yılmaz Çakıroğlu’nun bilim konuşulması gereken üniversitede şehit edilmesine rağmen, üniversitelerdeki terör yapılanmalarına karşı hâlen yeterli ve gerekli önlemlerin alınmadığını görüyoruz.

Yine, Fırat memleketimizin dört bir yanında anılırken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akçay’a bir dakika daha verelim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

...bu anmalara ilişkin bu sabah İstanbul’dan aldığımız bir haberden de kaygı duyuyoruz. Pek çok ölümlere yol açan teröristlerin ölümüyle, canlı bombaların ölümleri nedeniyle taziye çadırlarında anmaları açıkça kutlanırken İstanbul Aydın Üniversitesinde Fırat Çakıroğlu’nu anmak isteyen öğrenciler rektörden aldıkları izinle programlarını yapmışlardır ancak bir rektör yardımcısı tarafından 15 öğrenciye disiplin soruşturması açılmış ve 1 öğrenciye de altı ay uzaklaştırma cezası verilmiştir. Üniversite yönetimini bu hukuk dışı uygulamadan bir an önce vazgeçmeleri için uyarıyorum ve ayrıca, YÖK’ü de bu hukuk dışı uygulama için göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Baluken, sizin var mı söz talebiniz?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Evet Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Size de söz vereceğim Sayın Bostancı.

3.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü’ne, AKP Hükümetinin hukuk dışı bir şekilde sürdürdüğü sokağa çıkma yasakları süresince yaşanan can kayıplarının kabul edilemez olduğuna, yaralıların hastanelere nakli ile cenazelerin teşhisi ve ailelere teslimiyle ilgili insanlık dışı tutumu kınadığına ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, “...”(x) Bugün Dünya Ana Dil Günü. Biz Halkların Demokratik Partisi olarak, ezilen, yok sayılan, yok edilmek istenen bütün diller üzerindeki baskıyı kınıyoruz. Bu baskının, dünyanın neresinde olursa olsun, bir an önce kaldırılması gerektiğini, her dilin dünya halklar bahçesinde korunması gereken bir çiçek olduğunu buradan bir kez daha ifade etmek istiyoruz.

Yine, bizim coğrafyamızda da ülkemizde de, Anadolu ve Mezopotamya, Orta Doğu coğrafyasında da Kürtçe, Lazca, Çerkezce, Gürcüce, Süryanice, Ermenice başta olmak üzere, asimilasyona maruz kalan bütün diller üzerindeki baskının bir an önce kaldırılması gerektiğini, kamusal alan ve eğitim kurumları dâhil olmak üzere, bütün alanlarda her ana dilin özgürce kullanılması gerektiğini ifade ediyoruz.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Özellikle toplumsal sözleşme, yeni bir anayasayla ilgili tartışmaların olduğu bir dönemde, bütün toplumun, ana diller üzerindeki bu baskının kaldırılması ve yeni anayasada ana dil önündeki bütün engellerin kaldırılmasıyla ilgili bir toplumsal mutabakatın önemine bugün vesilesiyle bir kez daha vurgu yapmak istiyoruz.

Sayın Başkan, AKP Hükûmetinin yasa dışı ve hukuk dışı bir şekilde sürdürdüğü sokağa çıkma yasakları maalesef devam ediyor. Bu sokağa çıkma yasakları süresince yaşanan can kayıpları da her birimizi kahretmeye, her birimizi büyük acılara sürüklemeye devam ediyor. Silopi’de ve Cizre’de 72’nci günü bulan, İdil’de 8’inci gününü geride bırakan, Sur’da da 84’üncü günü aşan bir sokağa çıkma yasağı uygulamasıyla karşı karşıyayız. Bu süreç içerisinde yaşananları zaman zaman burada dile getirdik. Hiçbir darbe döneminde, hiçbir sıkıyönetim döneminde bile görülmemiş olan bu sokağa çıkma yasağı uygulamaları maalesef, bugün itibarıyla Sur’da da büyük bir katliamı, tıpkı Cizre’de olduğu gibi gündemleştirmiştir. Sur’da 200’e yakın sivil insanın bulunduğu bir alanda büyük bir katliam tehlikesi, büyük bir katliam riski bilgileri yerelden sürekli olarak bize iletilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ek süre veriyorum Sayın Baluken, tamamlayınız.

Buyurunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aralarında 4 yaşındaki, 5 yaşındaki 15 çocuğun da olduğu, kadınların ve yaşlıların olduğu, 200 insanın bulunduğu, sığındığı binalar iki gündür pervasız bir şekilde top atışına maruz kalmaktadır. Biraz sonra gensoru önergesinde de göstereceğim fotoğraflarda da görüleceği gibi, oradaki çocukların birçoğu şarapnel parçalarıyla maalesef, yaralanmışlardır. Tıpkı Cizre’de olduğu gibi, bu insanları kurtarma adına oluşturulması gereken bir yaşam koridoru, insani koridorla ilgili talebimize de bu saate kadar Diyarbakır Valiliği ve AKP Hükûmeti tarafından olumlu bir cevap verilmemiş dolayısıyla tıpkı Cizre’de olduğu gibi, bir vahşet tablosu bir kez daha Sur üzerinden bütün ülkenin gündemine sokulmak istenmektedir. Bu durumun kabul edilemez olduğunu, Sur’daki sağ olduğunu bildiğimiz, ağırlığı çocuklardan, kadınlardan ve yaşlılardan oluşan bu insanların hastaneye nakledilmesiyle ilgili sürecin bir an önce işletilmesi gerektiğini buradan bir kez daha Hükûmete hatırlatmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Son bir hususla bağlayayım Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Diğer taraftan, Cizre’deki vahşet bodrumlarından çıkan 148 cenazenin otopsi işlemlerinde de gerek ulusal yasalardaki mevzuatlar gerek uluslararası Minnesota Protokolü’nün bütün hükümleri AKP Hükûmeti tarafından ayaklar altına alınmıştır. Otopsi ve teşhis işlemlerine çoğunlukla aileler, hekimler, avukatlar, bağımsız heyetler girememekte; cenazeler 6 ile dağıtılarak ailelerin, anaların tek tek, il il dolaşarak kendi çocuklarının cenazelerini tanıma yaklaşımı, “insanlık dışı, utanç” olarak niteleyeceğimiz tavır AKP Hükûmeti tarafından devreye konulmuştur.

Yine, bugüne kadar yürüttüğümüz bütün görüşmelere rağmen, bu insanlık dışı tutumun devam ettiğini, bu tutumu kınadığımızı, bunun insanlık önünde, tarih önünde bir insanlık suçu olarak mutlaka yargılanacağını ifade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

Buyurunuz Sayın Bostancı.

4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, devletin kamu düzenini sağlamakta yükümlü olduğuna ve gereken tedbirleri alacağına, Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün Ankara saldırısını gerçekleştiren canlı bombanın cenaze törenine katılmasının teröre destek demek olduğuna ve bu tutumu protesto ettiğine, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

2015 Temmuz ayından bu yana terör örgütü girişimlerinde yeni bir aşamaya geçmiştir. Bu, şehirlerde çukur kazarak fiilî özerklik ilan etme teşebbüsü ve devletin güvenlik güçleri üzerlerine geldiğinde de -tabii ki devletin bunu kabul etmesi mümkün değil- krizi derinleştirme girişimidir. Krizi derinleştirirken de “Sivil can kayıpları oluyor. Burada insanlara zulüm yapılıyor. Devlet gayrihukuki, gayriinsani işler yapıyor.” propagandasıyla kamuoyu oluşturmaya çalışılmak istenmektedir. Kastı, devletin bu fiilî duruma bir nevi rıza göstermesini, endişeye kapılıp geri çekilmesini temin etmek ve buralarda fiilî bir durum yaratmaktır. Devlet, kamu düzenini sağlama ahlaki ödeviyle yükümlüdür ve hiçbir şekilde bu propagandaların etkili olmasını beklemek mümkün değildir. Devlet buralarda gereken tedbirleri alacaktır.

Terör örgütünün girişimi neticesinde, orada yaşayan sivil halk endişeye kapılıp göç etmek durumunda kalmaktadır çünkü orada kalması demek, terör örgütünün de onları kalkan olarak kullanması, kendi propaganda stratejisinin malzemesi olarak, bir çeşit kullanışlı olarak onları kendi stratejisinin bir parçası hâline getirme teşebbüsüdür. Halkın buna karşı tepkisi maalesef, yerini yurdunu terk etmek, malını mülkünü terk etmek, canını kurtarmak biçimindedir. Kimi yerlerde -bu yerler sınırlıdır- terör örgütü ile devletin güvenlik güçleri arasında bir fiilî durum vardır. Devlet, kısa zamanda buralardaki terör örgütünü ve yandaşlarını muhakkak temizleyecektir.

Temmuzdan bu yana terör örgütü, kirli savaşa ilişkin, Suriye’de yaşanan kirli savaşa ilişkin çok çeşitli stratejileri de seferber etmektedir. Bunlardan birisi de yakın zamanlarda Ankara’da yaşanan ve servis araçlarına yönelik bombalama girişimidir, bir canlı bombanın yaptığı girişim. Bunun neticesinde 28 kişi hayatını kaybetmiş, çok sayıda yaralanma olmuştur. Burada çeşitli partiler, 4 partiden 3’ü ortak bir deklarasyonla, HDP de başlangıçta, bu olayı kınamışlardır. HDP’nin katılmama gerekçeleri kendilerinde saklıdır ortak deklarasyona.

Burada dikkat çekici olan husus şudur: Olayı gerçekleştirdiği iddia edilen ama buna ilişkin henüz tahkikatın neticelenmediği bir kişinin Van’daki cenaze törenine ilişkin olarak Van Milletvekili Tuğba Hezer’in oraya katılması, başsağlığı dilemesi ve canlı bombaya ilişkin orada dile getirilen görüşlerin bir parçası olarak resim vermesidir. Demokratik bir biçimde halkın oylarıyla Meclise gelmiş olan bir kişinin, böylesine kirli, böylesine utanmazca, böylesine ahlaksız bir yöntemle burada gelip servis araçlarına yönelik bir terörist girişimin kişisi olarak, faili olarak iddia edilen, öyle anlatılan kişinin cenaze törenine katılması açıkça teröre bir destektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Açtırıyorum Sayın Bostancı, buyurunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Terörün bu kirli yüzüne, iğrenç yöntemlerine bir destektir. Bunun insani bir tarafını görmek mümkün değildir.

Eğer bir milletvekili canlı bomba olarak gelip sivil katliamlar gerçekleştiren insanların cenaze törenlerine katılır ve orada resim vermeye kalkarsa terör konusuna ilişkin olarak doğrusu, bu ülkedeki insanların, meşru mecraları kullanmak durumunda olan ve bunlar üzerinden söz hakkı kazanan çevrelere ilişkin bakışlarını da elbette gözden geçirmeleri gerekir. Bu kabul edilemez, bir milletvekilinin bunu yapması hiçbir biçimde kabul edilemez. Bunu şiddetle, öncelikle protesto ediyorum.

İkincisi, 21 Şubat günü Uluslararası Ana Dil Günü'dür. Biz de bu gün dolayısıyla dünyanın bütün dillerini kutluyoruz.

Şunu unutmamak lazım: Yeryüzünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Bostancı, buyurunuz.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Teşekkür ediyorum.

...yaklaşık 200 devlet var ama 8 bin civarında ana dil var. Dolayısıyla, her ülkenin muhakkak ana dillere ilişkin olarak hem serbestlik tanınması hem de o ülke içerisinde resmî dil üzerinden iletişimin sağlanması konusunda bir yaklaşımı var, Türkiye'nin de yaptığı budur. Türkiye'de ana dillere yönelik herhangi bir baskı söz konusu değildir. İnsanlar ana dillerini serbestçe kullanabilirler ancak resmî dil hepimizin anlaşması ve ortak kader istikametinde geleceğe yürümesi bakımından son derece önemlidir. Böyle bir bağlam içerisinde ana dil meselesini gördüğümüzü ifade ediyor, saygılarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bostancı.

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bostancı'nın milletvekilimiz hakkında kullanmış olduğu bazı ifadeler var; onlarla ilgili bir cevap verme durumum olacak.

BAŞKAN – Peki, mikrofonunuzu açtırıyorum.

Buyurunuz Sayın Baluken.

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bostancı'nın sokağa çıkma yasaklarıyla ilgili söylemiş olduğu sözler konusundaki görüşlerimiz son derece nettir. Orada kimin terör uyguladığı, kimin katliam yaptığıyla ilgili bu Meclis kürsüsünde de ifade etmiş olduğumuz süreçlerin tamamını süre kısıtlı olduğu için buradan bir kez daha ifade edemiyorum ancak Sayın Bostancı'nın çok pişkin bir şekilde, yapılan resmî açıklamaların aksine olan bilgiler üzerinden bir değerlendirmeye girmiş olmasını doğrusu hayretle, ibretle karşıladım.

Bizim bildiğimiz kadarıyla, bu ülkenin Cumhurbaşkanı, bu ülkenin Başbakanı Ankara patlamasıyla ilgili bir Suriye yurttaşını adres gösterdiler ve isim verdiler. Şimdi, bununla ilgili kamuoyuna henüz bir açıklama yapılmamışken, bununla ilgili kamuoyuna neden bu şekilde yanlış bilgiler aktararak henüz cenazeler yerdeyken bir siyasi değerlendirme yapıldığı bilgisi verilmemişken, Sayın Bostancı'nın buradan çıkıp bir taziye ziyaretiyle ilgili değerlendirmede bulunmasını biz en büyük ahlaksızlık ve utanmazlık olarak değerlendiriyoruz. Taziye kültürü, geride kalanların acılarını paylaşma üzerine yüz yıllardır bu coğrafyada olan bir kültürdür. Bir insan ölünce üzerindeki hüküm kalkar.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – 28 vatandaşımızı orada kaybettik. Onların da acısını paylaşın.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Onların da taziyelerini paylaştık, burada da paylaştık, her biriniz şahitsiniz.

Biz, Ankara katliamında, şu anda, bütün dünya kamuoyuna, ülke kamuoyuna yalan yanlış bilgiler vererek neden bu şekilde bir siyasi tutum belirlendiğinin hesabını henüz öğrenmemişken yeni bir yapay gündem dayatmasıyla karşı karşıya olduğumuzu ifade etmek için bunları söylüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mikrofonu açtırıyorum Sayın Baluken.

Buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Parti olarak bugüne kadar duruşumuzu hep ifade ettik. Ölen kişinin üzerinden hüküm kalkar, tekrar söylüyorum. Kim olursa olsun, vekillerimiz açısından, bulundukları bölgede geride kalan kişilerin yasına gitmek, o aileyi ziyaret etmekte herhangi bir beis görmedik, görmeyiz.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Yazıklar olsun! Yazıklar olsun size!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kaldı ki demin ifade ettiğim gibi, bu konuda AKP Hükümetinin kamuoyuna yapması gereken bir açıklamanın gerekliliği ortadadır. Şimdi, böyle bir durum üzerinden ilk günde, bir deklarasyon gündemiyle, hesap vermesi gereken iktidar partisi, hesap verme konumundan kendini sıyrıldı. Belli ki şimdi ortaya çıkan, patlamanın da sorumluluğunu taşıyan, onu önleyemeyen, onu engelleyemeyen AKP Hükümeti, yeni bir taziye tartışması üzerinden bu işin sorumluluğundan sıyrılmak istiyor. Bunu asla kabul etmemiz mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – HDP olarak pozisyonumuz, iktidar partisinin ve Hükümetinin hem bu katliamdaki sorumluluğuyla ilgili hem de yapmış olduğu yalan yanlış açıklamalarla ilgili hesap verme sürecini takip etmektir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

Buyurunuz Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, Sayın Baluken “pişkinlik” ve “ahlaksızlık” ifadelerini kullanmıştır benim için. Bu, açık bir sataşmadır. Bu çerçevede söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Bostancı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yerinden açıklama vermeniz lazım. O zaman benim de kürsüyü kullanmam gerekiyor.

BAŞKAN – Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; Sayın Baluken meseleyi hâlen PYD, PKK, o mevzular üzerine kaydırıyor. Ortada olan gerçeklik şu: Van'da birisi çıkıyor, diyor ki: “Ankara patlamasını bu yaptı, biz de bunun taziye çadırını kuruyoruz.” Yani oradaki iddia, patlamayı yapan kişinin taziye çadırının kurulduğu Sayın Baluken ve sizin vekiliniz o taziye çadırına giderek başsağlığı diliyor. Kim bu taziyesine gidilen kişi? 28 sivilin hayatına kıymış bir canı!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Kişinin taziyesine gidilmiyor, ailesinin taziyesine gidiliyor. Ölen insanın taziyesi mi olur?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ailenin taziyesine gidiliyor.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Siz bunu onaylıyor musunuz? İnsanlar, şu demokratik zeminleri kullananlar terör karşısında ikiye bölünebilirler, açık bir şekilde tavır almak durumundadırlar; ahlaksız tavır tam da buradadır. Oradakilerin iddiası budur. Eğer kendisini canlı bomba olarak patlatıp 28 kişinin canına kıydıysa, bir milletvekilinin o taziye çadırında işi olmaz. Bu, acıları paylaşmak değildir. Acıların paylaşılacağı yer, o 28 kişinin hayatını kaybettiği yer ve o evlerdir. Gidin bakalım, taziye dileyebilecek misiniz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İkiyüzlü olmakla suçladı grubumuzu, cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Size de kürsüden iki dakika söz veriyorum, 69’a göre.

Buyurunuz Sayın Baluken.

2.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanının ve Başbakanın yapmış olduğu açıklamaya göre, Ankara patlamasındaki fail, Suriye vatandaşı olan “Salih Neccar” ismindeki kişi midir, değil midir?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Van’a gel, Van’a!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – “Salih Neccar” ismindeki kişi, TAK örgütü tarafından yapılan açıklamaya rağmen, bu ülkenin İçişleri Bakanı ve Başbakanı tarafından fail olarak gösterilmiş midir, gösterilmemiş midir?

Şimdi, bütün dünyaya, bütün ülke kamuoyuna bir Hükûmetin, bir devletin ciddiyetinin hangi noktalara kadar savrulduğunu izah etme durumuyla karşı karşıya kaldığınızda, elinizde sığınacak başka bir malzemeye sarılmaya çalışıyorsunuz.

RECEP ŞEKER (Karaman) – Aynı sizin gibi!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bütün ülke kamuoyu da, bütün dünya kamuoyu da bu konuda sizin çıkıp neden henüz cenazeler yerdeyken bu olay üzerinden bu şekilde yalan yanlış bilgilerle Suriye ve Rojava politikasına meşruiyet kazandırmak istediğinizi sorguluyor.

HAMZA DAĞ (İzmir) – Caniye taziyeye gittin mi?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Neden yalan yanlış bilgiler veriliyor? Bir ülkenin Cumhurbaşkanı, Başbakanı kamuoyunun gözünün içine baka baka yalan söyler mi, yanlış bilgi verir mi? Nerede görülmüş bu?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yanlış bilgi yok!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Siz, bunun hesabını vermeniz gereken yerde, şimdi, ilk günkü gibi, “HDP üzerinden bir linç kültürü yaratayım da, bir kampanyaya dönüştüreyim de bu yalanın içerisinden sıyrılalım.”ın gayreti içerisindeyiz.

Hiç oralara girmem, taziyenin ne anlama geldiği, geride kalanların acısının paylaşılıp paylaşılmadığı meselesinin ne olduğunu biz kendi siyasi ahlakımızdan da, kültürümüzden de, geleneğimizden de, göreneğimizden de biliriz. Size de hiçbir konuda açıklama yapmak ve sizi rahatlatmak zorunda değiliz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sizin yapmanız gereken şey, buraya çıkıp o yalan yanlış bilgilerin hesabını vermektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Biz de bunun hesabını sizden soracağız.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Baluken’in “Yalan yanlış bilgiler sunuluyor kamuoyuna.” iddiasını reddediyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ortada her şey, ortada! Ortada her şey!

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Yapılan açıklamalar bütünüyle olaya ilişkindir, bunlar gazetelerde, televizyonlarda çarşaf çarşaf vardır. Sayın Baluken sadece PYD’yi korumak isteyen koroya katılıyor.

Arz ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Her şey ortada Sayın Başkan! Başbakanın açıklaması ortada, Cumhurbaşkanının açıklaması ortada! Çıkin, onun hesabını verin!

BAŞKAN – Peki, sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren sayın milletvekillerine yerlerinden söz vereceğim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tanal, zaten sisteme girmişsiniz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başka bir husus Sayın Başkanım.

Aslında, siyasi iktidar PYD’yi kolluyor ve koruyor, hem “terör örgütü” diyor hem Bakanlar Kurulu kararı almıyor hem Resmî Gazete’de ilan etmiyor.

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – İşte, beraber hareket ediyorsunuz, beraber!

BAŞKAN – Sayın Tanal, sisteme girmişsiniz, yerinizden konuşma yapınca konuşursunuz, lütfen.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, kamuoyuna yanlış bilgi veriyorlar, kamuoyuna doğru bilgi versinler. Mevzuat bu şekildedir Sayın Başkanım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akın, buyurunuz.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Akın’ın, Artvinlilerin doğayı korumak için sürdürdükleri haklı mücadeleleri konusunda Hükûmeti duyarlı olmaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

AHMET AKIN (Balıkesir) – Artvin halkı günlerdir çevresini, toprağını, doğasını korumak için direniyor. Doğanız, toprağımız, havamız, suyumuz talan edilerek doğal kaynaklar ekonomiye kazandırılmaz. Bir kent, madencilik yatırımına komple karşı çıkıyor ve o kadar baskıya, karalamaya rağmen direniyorsa o yatırımın gözden geçirilerek iptal edilmesi gerekir. Bu millete hakaret eden, ağza alınmayacak sözlerle küfürler eden birisine bütün kamu olanaklarını seferber eden Hükûmet, şimdi de Cerattepe’de ormanı ve doğayı aynı kişinin emrine sunuyor. AKP Hükûmetinin artık bir karar vermesinin zamanı gelmiştir; yandaştan yana mı, vatandaştan yana mı çalışacaklar? Cerattepe’de ortaya çıkmıştır ki AKP’nin vatandaşla işi yok. AKP bu devletin bütün olanaklarını yandaşların emrine sunmaktan vazgeçmiyor. Bu millet bunu görüyor, bunu biliyor. Hükûmeti Artvinlilerin bu haklı mücadelesi konusunda duyarlı olmaya davet ediyorum. Buradan Cerattepe’ye, doğasını, yaşam ortamını, toprağını korumak için mücadele veren Artvinlilere selam gönderiyorum.

BAŞKAN – Sayın Atıcı...

7.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın, İngiliz Independent gazetesinde yer alan, Keseb kasabası hizasındaki Türk karakolundan Suriye içine beton yol yapıldığıyla ilgili haberin doğru olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar İngiliz Independent gazetesini bilmeyeniniz yoktur, herkes bu gazetenin güvenilirliğini tespit eder. Bu gazetenin bir yazarı Robert Fisk Türkiye’nin Suriyeli muhaliflere yol yaptığını iddia ediyor. Türkiye’den Suriye’ye doğru Keseb kasabası hizasındaki Türk karakolundan Suriye içine doğru beton yol yapıldığı söyleniyor. Amaç, muhaliflerin Türkiye’ye gidiş gelişini

kolaylaştırmak. Aynı yazar bir Türk generalinin de öldüğünü iddia etmişti. Şimdi, Türkiye tarafı bunu yalanladı ama yolun yapıldığını yalanlamadı. Bu yalanlama gelmediğine göre, bu durum AKP'nin teröre yardım ve yataklık ettiğinin bir başka göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yol yapılmadıysa derhâl yalanlanmalı, eğer yalanlanmazsa AKP teröre açıkça yardım ve yataklık etmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Nurlu...

8.- Manisa Milletvekili Mazlum Nurlu'nun, Soma'da toplanan vergi gelirlerinin azalmasının nedeninin 301 işçinin ölümüne neden olan maden faciası olduğu şeklindeki açıklamayı anlamının mümkün olmadığına ilişkin açıklaması

MAZLUM NURLU (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Artvin Cerattepe'yi katledecek olan iş adamının 420 milyon liralık vergi borcunu affedenlere ses çıkarmayanların, Soma'da toplanan vergi gelirlerinin azalmasının nedeni olarak 301 işçinin ölümüne neden olan maden faciasını göstermesini anlamak mümkün değildir. Bu açıklamalar, Soma madenlerinde işçilerin sırtından kazanılan paranın büyüklüğünü ve sömürü düzenini açıkça ortaya koymuştur. Soma'da işçilere mezar olan 1,5 milyon ton kapasiteli maden ocağından yılda 3,5 milyon ton kömür çıkarılmasına göz yumarak 301 madenciye ölüme yollayanlar ne kadar sorumluya olaya sadece vergi geliri açısından bakanlar da o kadar sorumludur. Bu talihsiz açıklamayı yapan kamu görevlilerinin öncelikli görevi, siyasi iktidarın koltuğunun altında vergi kaçırانlarla mücadele etmek ve Manisa'da tahsil edemedikleri 2 milyar vergi alacağını toplamak olmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

9.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, AKP'li bir milletvekilinin İslam'ın şartlarıyla ilgili bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, değerli bakanlar; bugün çıkan basındaki haberlere göre, AKP'li bir milletvekili İslam'ın şartının 5 değil 7 olduğunu açıklamış. Bu, dinî duygularımıza ve dinimize zarar veren bir açıklama değil midir? Siz, siyasi parti olarak bu kadar dinimizi küçümseyen, aşağılayan bir milletvekili hakkında ne tür işlem yapacaksınız?

Teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

10.- Adıyaman Milletvekili Adnan Boynukara'nın, canlı bombacı teröristleri yücelten siyasi anlayışı kınadığına ve Diyarbakır Sur'da şehit olan Selçuk Dost'a Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan, PKK ve türevleri birçok terör saldırısı gibi canlı bomba saldırılarını da ülkemize taşıyan ilk terör örgütleridir. 30 Haziran 1996 tarihini hatırlayalım, kadınları, çocukları ve hastaları canlı bomba olarak kullanan gerici anlayışın adıdır, ülkemizde yaşayan insanların arasına kan davası sokmaya çalışan faşist bir örgüttür, şiddeti ve terörü “zorun gücü” kavramıyla meşrulaştırmaya çalışan terör baronlarının merkezidir.

Bu vesileyle, canlı bombacı teröristleri yücelten, kutsayan ve canlı bombacı teröristlerden kahraman üreten siyasi anlayışı ise kınıyorum.

Bugün Sur'da şehit olan Selçuk Dost kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Engin...

11.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, analık borçlanmasıyla ilgili bir düzenleme yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; ülkemizde, ne yazık ki kadınlarımızın ve annelerimizin çoğunun sosyal güvencesi yok. Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nda “analık borçlanması” olarak da bilinen düzenlemeye göre, anneler sigortalı oldukları dönemde doğum yapmışlarsa borçlanma hakları var fakat sigortalı olmadan önce doğum yapmışlarsa bu hakları ne yazık ki yok.

Annelerimiz, bütün hayatlarını fedakârca çocuklarına adıyorlar ve evlatları için yaşıyorlar. Doğum yapan ve ihtiyacı olan bütün annelerin, doğum yaptıkları dönemde çalışıp çalışmadıklarına ya da sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın bu haktan yararlanabilmeleri ve emekli olabilmeleri gerekli.

Bu sorunu çözmek için Cumhuriyet Halk Partisi olarak Meclis Başkanlığına bir kanun teklifi sunduk. Yaklaşık olarak 500 bin annenin emeklilik hakkını ilgilendiren bu düzenlemenin hayata geçirilmesi için Meclisteki bütün partilerin desteklerini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yıldırım...

12.- İstanbul Milletvekili Hurşit Yıldırım'ın, terör ve terör savunucularının milletimize asla diz çöktüremeyeceğine ilişkin açıklaması

HURŞİT YILDIRIM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; terör, savunmasız ve masum insanları hedef alarak, toplumda panik ve korkutma çabalarıyla milletimizin moralini ve birlikteliğini bozmak istiyor. Terörün ve teröristlerin verdiği hiçbir mesajı almıyor ve terörle verilmek istenen her türlü mesajı reddediyoruz. Terör saldırısına rağmen, millî iradenin merkezi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını sürdürmesini de takdirle karşılıyorum. Çukurlara, pusulara, bombalara, şehirlerdeki teröre değil de güvenlik uygulamalarına karşı çıkanların bir kez daha düşünmesinin vaktinin geldiğini, ülkesinin ve milletin yanında yer alması gerektiğini düşünüyorum.

Her unsuruyla bir bütün olan bu millet, asla birlikte yaşamaktan vazgeçmeyecektir. Köklü bir tarihe ve medeniyete sahip olan milletimize, terör ve terör savunucuları asla ama asla diz çöktüremeyeceklerdir. Alçak terör saldırısına rağmen, şehit yakınlarının ve milletimizin metanetini anlamlı buluyor, aziz milletimize başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

13.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Ankara'daki saldırının terörün ülkemizde vardığı boyutları ve güvenlik kuruluşlarının nasıl bir zafiyet içinde olduğunu gösterdiğine, şehitlere Allah'tan rahmet dilediğine ve Hükümetin teröre karşı mücadeleyi yönetemediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Ankara, geçtiğimiz hafta cumhuriyet tarihinin en kanlı terör eylemine tanık oldu. Aralarında Türkiye Büyük Millet Meclisinin de bulunduğu, Türkiye'nin kalbi diye adlandırılan bir alan içinde patlayan bomba, terörün ülkemizde vardığı boyutları ortaya koyduğu gibi, İçişleri Bakanlığı, MİT, istihbarat ve güvenlik kuruluşlarının nasıl bir acziyet ve zafiyet içinde olduğunun da göstergesidir. Bu saldırı göstermiştir ki terör örgütleri ve arkasındaki uluslararası güçler, artık her an her yerde eylem yapabilme kabiliyetindedir. Bu örgütlerin alanı artık sınır boyları, sınır öteleri ve dağlar değil, bütün Türkiye'dir, kentlerdir, yaşam alanlarıdır. Bunun bir sonucu olarak, geçen hafta 40'a yakın yurttaşımız, 7 Hazirandan bu yana da çoğu güvenlik görevlisi olmak üzere 400 yurttaşımız hayatını kaybetmiştir. Bu vesileyle şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerinin acılarını paylaşıyorum.

Sonuç olarak, artık, Sayın Başbakan ve ekibi teröre karşı mücadeleyi yönetememektedir. Dolayısıyla, kendisi öncelikle İçişleri Bakanı ve MİT Müsteşarının istifasını istemekle işe başlamalı. Türkiye'ye 28 kişiyi katlettikten sonra ölen teröristin zaten belli olan kimliğini yeniden tespit etmekle övünen bir İçişleri Bakanı lazım değildir. Sizlere değil bu düşüncelere “kırmızı kart” gösteriyorum.

BAŞKAN – Sayın Tuncer...

14.- Amasya Milletvekili Mustafa Tuncer'in, Ankara ve Diyarbakır patlamalarında şehit olanlara Allah'tan rahmet dilediğine, şehrini ve doğasını koruyan Artvinlileri selamladığına ve İŞKUR kanalıyla işe alımlarda AKP il ve ilçe teşkilatlarının etkili olduğuna ilişkin açıklaması

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Ankara ve Diyarbakır patlamalarında şehit düşen Amasyalı hemşehrilerimize ve diğer şehitlerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Artvin Cerattepe'de şehrini ve doğasını koruyan yurtsever Artvinlileri sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün bana ulaşan bir bilgiyi sizlerle paylaşmak istiyorum. İŞKUR kanalıyla altı ay süreli de olsa asgari ücret karşılığında işçiler alınmaktadır. İşe alımlarda AKP il ve ilçe teşkilatları âdeta İŞKUR müdürlüğü gibi çalışmaktadır. Valilikler ve İŞKUR buna müsaade etmektedir ve bu durum toplum tarafından da kanıksanmıştır. Ancak, duymaya hiç alışık olmadığımız yeni bir uygulama başlatılmıştır; Amasya'nın Gümüşhacıköy ilçesinin Adalet ve Kalkınma Partisi yönetimi tarafından, İŞKUR kanalıyla işe başlayanlardan 200 Türk lirası para talep edilmektedir, vermeyenlere “Bir daha iş yüzü göremezsiniz.” denilmektedir. Bu para talebi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arık...

15.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'de 17/2/2016 tarihinde bir lise öğrencisinin intiharıyla ilgili iddialara ve Başbakanın bu olayın ciddi bir takipçisi olup olmayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

17 Şubat 2016 tarihinde, Kayseri'de, 17 yaşındaki bir lise öğrencimiz babasının silahıyla yaşamına son verdi. İlk başta “sınav stresine bağlı intihar” olarak kamuoyuna yansıyan olay, öğrencinin arkadaşlarının sosyal medyadan yükselen sesleriyle farklı bir boyuta ulaştı. Öğrencinin, öğretmenin cinsel istismarına maruz kaldığı, okul yöneticilerinin de bu olayı örtbas etmeye çalıştığı öne sürülüyor. Yaptığımız incelemeler de böyle bir örtbas girişiminin olduğunu gösteriyor. Yetkililer, 18 Şubatta gerekli işlemleri başlattıklarını, ihmali olanları görevden aldıklarını beyan ederken, biz olayın medyaya yansıdığı güne kadar işlemin yapılmadığını tespit ettik. Sayın Başbakana sormak istiyorum: Siz bu olayın ciddi bir takipçisi mi olacaksınız, yoksa yetkililerin beyanını esas alıp örtbas etme yolunu tercih edenleri kollayacak mısınız?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çamlı...

16.- İstanbul Milletvekili Ahmet Hamdi Çamlı'nın, 23/2/1979 tarihinde katledilen Metin Yüksel'i rahmetle andığına ilişkin açıklaması

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Bugün 23 Şubat 2016. Bundan tam otuz yedi yıl önce memleket sokaklarında sağ-sol çatışmasının hüküm sürdüğü soğuk zamanlardı. Millet çocuklarının bölündüğü, karşılıklı nefret duygularının kabartıldığı karanlık günlerde üniversiteler, lokaller, kahvehaneler, meydanlar vatan evlatlarının karşılıklı çatışmalarına sahne ediliyordu. Ülke birçok

katliama, siyasi suikasta tanıklık ediyordu. Can güvenliğinin kalmadığı bu yıllarda vatandaşlar sokağa çıkamaz hâle gelmişti. Şu an Huzurullahı’da hesap vermekle meşgul darbeci Evren Paşa’nın, bilinen ifadesiyle, “Şartların oluşmasını bekledik.” dediği süreçte emperyalistlerin hesapları adına vatan evlatları sokaklarda birbirine kırdırılıyordu. İşte, o karanlık ve kan kokan günlerde, şubat soğuşunda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – ...23 Şubat 1979 günü, İstanbul Fatih Camisi’nde cuma namazını kıldıktan sonra abdestli bir şekilde karanlık güçler tarafından katledilen, milletin sivil şehidi Metin Yüksel’i rahmetle, minnetle anıyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarıbal...

17.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal’ın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü’ne ve terörü önleme konusunda siyasi iktidarı göreve davet ettiğine ilişkin açıklaması

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle, 21 Şubat Dünya Ana Dil Günü’nü kutluyorum, bütün ana dillere özgürlük diliyorum, birincisi bu.

Tabii, en önemlisi kirli savaş. Ne yazık ki içindeyiz. Bu Meclis bu kirli savaşa daha ne kadar seyirci kalacaktır? Göreve çağırıyorum.

Bir sitemim de gerçekten iktidardır. 10 Ekim 2015’te, Ankara Garı’nda, barış için gelen meslektaşlarımızı, dostlarımızı yitirdiğimizde Cumhurbaşkanı “Gar’ın da camları kırılmıştı.” demişti. Evet, ciddi bir duyarsızlık ve aymazlık söz konusudur; ciddi bir, maalesef, kanla yıkanma söz konusudur; ciddi bir yanlış uygulama söz konusudur. Bu kanı durdurmanın yolu Türkiye Büyük Millet Meclisinden, buradan geçmektedir. “Senin ölün, benim ölüm; senin katilin, benim katilim.”le bu sorunu çözemeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Siyasi iktidarı göreve davet ediyorum. Yetmedi mi artık?

BAŞKAN – Sayın Özkan...

18.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan’ın, darbe ürünü Anayasa’dan kurtulmak için muhalefet milletvekillerini sürece destek vermeye çağırdığına ve 28 vatandaşın hayatını kaybetmesine neden olan teröristin taziye çadırına gitmenin faşizan bir tutum olduğuna ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Aslında, Anayasa’yla ilgili konuşmayı arzu ediyordum. Malum olduğu üzere, darbe ürünü Anayasa’dan kurtulmak için kurmuş olduğumuz Anayasa Mutabakat Komisyonu, yine, bildik, hiç de inandırıcı olmayan gerekçeyle masanın devrilmesi suretiyle sona ermiştir. Biliyoruz ki milletin talebinden ve beklentisinden kaçış yoktur. Öyle ya da böyle yeni anayasayı, özgürlükçü, demokratik ve katılımcı anayasayı milletimiz hak etmektedir ve öyle ya da böyle hayat bulacaktır.

Onun için, muhalefet partilerine her zaman seslendiğimiz gibi tekrar sesleniyorum: Gelin, milletimizin ihtiyacı olan bu sürece destek verin. Bu sürecin karşısında durmak, öncelikle kendi tabanına ve seçmenine ihanettir diyorum.

Aynı zamanda, polisin, askerın taziye çadırına yaklaşamayanların 28 vatandaşımızın hayatına neden olan teröristin lanetli çadırına koşması, hiçbir izahı olmayan faşizan bir tutumdur diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Muhalefete söyleyeceğine kendi partine bir sor bakalım, masayı kim devirmiş.

BAŞKAN – Sayın Dağ...

19.- İzmir Milletvekili Hamza Dağ'ın, HDP'li bir milletvekilinin 28 kişinin katilinin taziye çadırını ziyaret ederek insanlık suçu işlediğine ilişkin açıklaması

HAMZA DAĞ (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Geçen hafta çarşamba günü Ankara’da yaşanmış olan elim hadiseden sonra, burada bizlerin de duyduğu hadiseden sonra hafta sonu ajanslara düşen HDP milletvekilinin taziye çadırını ziyareti... Açıkçası, ben bunu ilk okuduğumda, bunun olumsuz bir şekilde yalanlanmasını bekledim, HDP’nin hem sitesinden hem de Twitter adresinden yalanlanmasını çok arzuladım ama bugün de Sayın Baluken’in yaptığı açıklamalardan bundan bir hicap duyulmadığını görüyoruz. Açıkçası, bu yaşananlar doğrultusunda, ben, 28 kişinin katili ve birçok kişinin yaralanmasına sebebiyet veren -belki sadece katil değil cani demek gerekecek olan- bu insanın çadırına gidenlerin ve aynı zamanda çadırına gidenleri savunanların insanlığından şüphe ettiğimi söylüyor ve insanlık suçu işlediklerini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Gürer...

20.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin tarım ve hayvancılıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

Hafta sonu Niğde’nin köy ve kasabalarını gezdim. Vatandaşımızın önceliği tabii ki terör, şehitlerimizden dolayı büyük üzüntü duyuyorlar.

Bunun yanında, Niğde tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlayan bir bölge. Köylerimizde patates depoda kaldığı için vatandaşımız çay parası olmadığından kahveye çıkamaz duruma gelmiş. Yetkilileri birkaç kez uyarmıştım, Sayın Bakana da durumu ilettiğimde fazlalık olmadığını söylemişti bütçe görüşmelerinde. Oysa depodaki patates çimlenmiş ve çürümeye başlıyor. Keza aynı durum elma üreticisi için de söz konusu. Son olarak süt üreticimiz de mağdur durumda. Esnaflarımızla konuştum, onlar da gidişattan memnun değiller. Hükûmetimizin özellikle patates ve elma üreticileri için önlem almasını öneriyorum -bunun için de büyükşehir belediyelerimiz geçici olarak çözümün adresi- yoksa bu yıl üretim, ekim, dikim yapamayacak durumdalar. Yetkilileri göreve davet ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan? Yok.

Sayın Yıldız...

21.- Aydın Milletvekili Hüseyin Yıldız'ın, Didim ve Kuşadası sokaklarındaki Suriyelilerin kamu düzeni açısından güvenlik riski yarattığına ve bunlarla ilgili herhangi bir çalışmanın olup olmadığını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Turizm sezonu bir ay sonra başlıyor. Bu hafta sonu seçim bölgem olan Aydın Didim’de ve Kuşadası’nda çalışmalara katıldım. Özellikle Didim ve Kuşadası sokaklarında binlerce Suriyeli var -zaten turizm kötüye gidiyor- kamu düzeni açısından güvenlik riski yaratıyorlar. Bunlarla ilgili herhangi bir çalışmanız var mı? Didim ve Kuşadası bu şekilde giderse gelen turistler geri gidecektir, esnaf zor durumda kalacaktır ve bu esnaf da -aşağı yukarı- borçlarını ödeyemeyecek; zaten zor durumdadır.

BAŞKAN – Sayın Demir? Yok.

Sayın Özdiş...

22.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, sendikalara yönelik baskı, tehdit ve hukuk dışı uygulamaların artarak devam ettiğine ilişkin açıklaması

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye’de son yıllarda örneklerini sıkça görmeye başladığımız sendikalara, emek ve demokrasi mücadelesi yürüten kesimlere yönelik baskı, tehdit ve hukuk dışı uygulamalar artarak sürmektedir. 10 Ekimde yaşanan katliamı protesto etmek için, kınamak için yapılan basın açıklamasında metnin içeriği nedeniyle gün geçmiyor ki açıklamayı yapan KESK, TMMOB, DİSK, Türk Tabipleri Birliği yöneticileri Emniyete çağrılmasın. Neredeyse görev yerlerinden daha çok Emniyette günleri geçiyor. Üstünlerin hukuku değil, hukukun üstünlüğü iddiasıyla iktidara gelenler bugün bu arkadaşlarımızı hukuk dışı uygulamalarıyla tedirgin etmektedirler. Soruyorum iktidar yetkililerine: Bu durum daha ne kadar devam edecektir? Ne tür bir önlem düşünüyorsunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Dora...

23.- Mardin Milletvekili Erol Dora'nın, 21 Şubat Uluslararası Ana Dil Günü'ne ve Artvin Cerattepe'de halkın yaşam alanlarını savunmak için yürüttüğü onurlu mücadeleyi selamladığına ilişkin açıklaması

EROL DORA (Mardin) – Bildiğiniz gibi, 21 Şubat UNESCO tarafından Ana Dil Günü ilan edilmiştir. Bu vesileyle, dünya insanlık ailesine ait hiçbir dilin baskı altında tutulmadığı, bütün dillerin özgürce konuşulup kuşaktan kuşağa aktarılmasının garantisi altına alındığı bir dünya özlemiyle bütün halkların Ana Dil Günü'nü kutluyorum.

İkinci olarak, Cerattepe’de bir doğa kıyımıyla karşı karşıya olan Artvin halkının yaşam alanlarını savunmak için yürüttüğü onurlu mücadeleyi selamlıyorum. Bu meşru mücadelede yanlarında olduğumuzu belirtiyor, kendilerini tekrar selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Hakverdi...

24.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, defalarca talep etmesine rağmen Millî Eğitim Bakanından randevu alamadığına ilişkin açıklaması

ALİ HAYDAR HAKVERDİ (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben 29 Ocak Cuma günü Millî Eğitim Bakanımızdan bir randevu istedim. Dayanamadım, ısrarcı oldum 1 Şubatta bir daha aradım kendisini, yine bir randevu istedim, olmadı. Biraz bekleyelim, belki yoğundur dedik ama 17 Şubatta yine bir randevu istedim ancak hâlâ bekliyorum Sayın Millî Eğitim Bakanımızdan bir randevu. Ya, şimdi, Sayın Bakan, korkmayın, sizi bir Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arıyor ve bir randevu istiyor. Şimdi, bizi başkalarıyla da karıştırmayın, ihale falan da istemeyiz sizden; sadece burada, yakında, Çiğdem Mahallesi’nde ilkokul ve ortaokul öğrencilerimizin bir okul sorunu var, bunu anlatacağım ve bir çözüm önerisi sunacağım. Lütfen bu talebimize bir karşılık verin, duyarlı olun, sorumlu olun. Aksi hâlde, her gün ama her gün bu kürsüden söz hakkı alıp sizin bu tavrınızı ve tarzınızı eleştireceğim, halka sizi şikâyet edeceğim. Şimdiden uyarıyorum.

BAŞKAN – Sayın Yedekci...

25.- İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci'nin, mahkemelerin yürütmeyi durdurma kararına rağmen Artvin Cerattepe’de maden arama çalışmalarının başladığına ve Artvin halkının kentini ve doğasını korumaya devam etmesine ilişkin açıklaması

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Mahkemelerin yürütmeyi durdurma kararlarına rağmen, maden aramasının durdurulmasını gerektiren bütün makul gerekçelere rağmen 18 Şubat tarihinde konu şirket alana girmiştir. Toplumsal aşınma, yorgunluk ve ayrışmaya neden olan toplumsal olaylarla ilgili yaşanan sayısız tecrübeye

rağmen aynı şekilde devam ediliyor olması akıllara durgunluk vermektedir. Burada açıkça görülüyor ki bir düzen var ve biz bu düzene çomak sokarız. Borçları Hükümet tarafından silinen firma, polis ve jandarma tarafından halktan korunmaya çalışılmaya devam edecek midir bilemiyoruz ama Artvin halkı kentini, doğasını, yeşil alanını korumaya devam edecektir.

Millet adına, o firmanın sahibinin millete ettiği küfrü milletin vekili olarak iade ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın İlgezdi...

26.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, TÜİK tarafından açıklanan intihar istatistiklerine ilişkin açıklaması

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Teşekkürler Başkan.

TÜİK tarafından açıklanan intihar istatistikleri korkunç bir boyutta. 2014 yılında 3.065 kişi intihar etmiş, 2004-2015 yılları arasında da 29.253, verilen rakam. Anılan yıllar arasında geçim sıkıntısı nedeniyle intihar edenlerin sayısı ise 3.204'tür. Dün, Adana'da bir edebiyat öğretmenimizin gene geçim sıkıntısı nedeniyle intihar ettiği haberlerini duyduk.

Türkiye Bankalar Birliği tarafından bugün açıklanan verilerde yurttaşlarımızın kredi batağına saplandığı görülüyor. Bireysel kredi kullanan kişi sayısı 2015 yılında 2 milyon artarak 25 milyon 800 bin kişiye çıkmıştır. Buradan biz soruyoruz: Bankalara olan borcundan dolayı intihar eden kişi sayısı nedir? Bu kişilerden devlet memuru olanların sayısı nedir? 2002-2016 yılları arasında intihar eden polis, asker, öğretmen, doktor sayısı nedir?

BAŞKAN – Sayın Ahrazoğlu...

27.- Hatay Milletvekili Mehmet Necmettin Ahrazoğlu'nun, Hatay'ın Kırıkhan ilçesindeki Vali Ürgen mesire alanının yok edilmek istendiğine ve bu konuda gerekli işlemlerin yapılmasını beklediklerine ilişkin açıklaması

MEHMET NECMETTİN AHRAZOĞLU (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay Kırıkhan Vali Ürgen mesire alanı yani çamlık bölgesi okul yapılması gibi ulvi bir amacın arkasına sığınarak yok edilmek istenmektedir. Halkın nefes alacağı tek yer olan bu alan 1960 yılında Kırıkhanlıların kendi elleriyle yetiştirip büyüttüğü bir ormanlık alan hâline dönüşmüştür. Buraya okul yapılmak istenmesi maksadıyla ağaçlar kesilmekte, insanların nefes alacağı alan daraltılmaktadır. Kamu kuruluşlarına eğer Kırıkhan'da yer aranıyorsa bunlara yer bulmak, hatta onlarca yer göstermek mümkündür. Daha önce hastane yapımı için burada 1.347 tane yetişmiş ağaç kesilmiştir. Bu konuda sayın bakanlarımızı duyarlılığa davet ediyor, bu konuya el atmalarını ve çamlığın, tek nefes alanı olan yerin heba edilmemesi, birilerine peşkeş çekilmemesi için gerekli işlemlerin yapılmasını bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Akyıldız...

28.- Sivas Milletvekili Ali Akyıldız'ın, Ankara-Sivas arasında yapımına başlanan hızlı tren hattının 2018'de tamamlanmasını umut ettiklerine ve hattın Sivas bölümündeki istasyonunun yerinin değiştirilmesine ilişkin açıklaması

ALİ AKYILDIZ (Sivas) - Teşekkür ediyorum.

Ankara-Sivas arasında yapımına başlanan ve daha önce 3 kez ertelenen hızlı tren hattının 2018 yılında tamamlanacağı belirtilmektedir. Birçok yerde hâlâ ihalesinin yapılmadığı, altyapı çalışmalarının henüz ihale aşamasına getirilmediğini gördüğümüz bu yolun inşallah 2018'de tamamlanmasını biz de umut ediyoruz. Ama bir başka sıkıntı da aynı hızlı tren güzergâhının Sivas bölümündeki istasyonunun

yerinin değiştirilmiş olduğunu kamuoyundan öğreniyoruz. Şimdi, mevcut tren istasyonunun yerinin değişikliğinin yapılmasından önce Karşıyaka Köprüsü bölgesinde, Kızılırmak bölgesinde çok ciddi şekilde altyapı çalışmaları yapılmış ve çok ciddi şekilde oraya masraf yapılmıştır. Şimdi, bu güzergâhın değiştirilmiş olmasının hassasiyetini anlamakta zorlanıyoruz. Madem böyle bir hassasiyet vardı, değişiklik yapılacaktı, buraya neden bu kadar masraf yapıldı, bir nokta?

Diğer nokta da, üniversite arazisi içerisinde geçirecek olan bu yolun -üniversitede rektörle görüşüldü mü- rektörle görüşülmeden üniversite arazisine tren istasyonu yapılıyor olmasının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

29.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Akif Yılmaz'ın, bir yandan Ankara'daki terör eylemini kınayan bir yandan da eylemi yapanı kahramanlaştıran ikiye bölünmüş politikayı kınadığına ilişkin açıklaması

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen hafta yaşadığımız menfur ve alçak terör saldırısı sonrasında Meclisimizin hazırladığı ortak bildiriye imza atmayarak teröre arka çıkan HDP'yi, sivil ve asker, kadın ve çocuk katliamını gerçekleştiren hain bombacı için bir kahraman edasıyla taziye çadırı kuran HDP Van Belediyesini milletimizin acısını hiçe sayarak bombacı teröristin cenazesine katılan ve bomba eylemini âdeta meşrulaştıran HDP milletvekilini, bir yandan eylemi kınayan bir yandan da eylemi yapanı kahramanlaştıran bu sahte, ikiye bölünmüş politikayı kınıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Ağbaba...

30.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Malatya'nın sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Sayın Sağlık Bakanına memleketim Malatya'nın bir sorununu aktarmak istiyorum. Yeşiltepe Hoca Ahmet Yesevi Mahallesi maddi durumu iyi olmayan vatandaşlarımızın yoğun yaşadıkları bir mahalle. Otuz yıl önce bölgeye yapılan afet evleriyle birlikte on bini aşan bir nüfusa sahip -on bini bulan- mahallenin sağlık ocağı yok, en yakın sağlık ocağı 2-3 kilometre uzakta, çoğu mahalle sakini minibüse verecek parası olmadığı için yürüyerek gidip gelmek zorunda hastaneye. Malatya Büyükşehir Belediyesine ait 2.260 metrekaarelik arsa Sağlık Bakanlığına devredildi ancak Bakanlık henüz sağlık ocağı yapımıyla ilgili maalesef bir adım atmadı. Siz de buradayken Sayın Bakan, sizden rica ediyorum, Hoca Ahmet Yesevi Mahallesi Malatya'nın en merkezî mahallelerinden ama çok yoksul bir mahalle. Belediye arsayı devretmiş, sizin bir imzanızı bekliyor. Bu konuda desteklerinizi bekliyoruz. 2016 Yatırım Programı'na mutlaka bunun alınmasını bekliyoruz. Çok bir şey değil, bunu sizden rica ediyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Baydemir...

31.- Şanlıurfa Milletvekili Osman Baydemir'in, Şanlıurfa'nın sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Urfa'da var olan hastane, yatak ve hekim sayısı, malumunuz, ihtiyaca yanıt vermemektedir. Urfa ilimiz, AKP iktidarı döneminde sağlık sektöründe 78'inci sıraya geriletilmiştir.

Sayın Bakan, Urfa'da 2008'den beri faaliyet gösteren, 7 ameliyathanesi, 55 polikliniği olan, 251 yatak kapasiteli ve 802 personelin çalıştırıldığı OSM Hastanesi, SGK'nın ilişkisi kesildiğinden bu yana âdeta kapatılma girişimiyle karşı karşıyadır. SGK'lı hastaların da ödeme yapmadan sağlık hizmeti

alabildiği bu hastane, özellikle kanser tedavisi konusunda ve teşhisi konusunda önemli bir hastaneydi Urfa ilimiz için. Bahsi geçen hastanenin kapatılmasıyla oluşacak mağduriyetlerin giderilmesine dair Bakanlığınızın bir önlem tedbiri, bir önlem planı var mıdır? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sizin bilginiz dâhilinde mi bu hastanenin SGK'yla ilişkisini kesmiştir? Sayın Bakan, SGK'yla ilişkisi kesilen ve bundan dolayı kapatılan kaç tane hastane bulunmaktadır, daha kaç tane hastane kapatılacaktır? Sağlıktan ve özgürlükten tasarruf edilemez.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

32.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Balıkesir'in sağlıkla ilgili sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Balıkesir'in sağlık tesisleri ihtiyacı karşılamamakta, yetersiz kalmaktadır. Sağlık Bakanlığının tanımladığı 70 klinik hizmetlerinden 45 tanesi Balıkesir'de sunulmamaktadır. Bunlara çocuk cerrahisi, yenidoğan ve alerji gibi yaygın hastalıklar da dâhildir. Türkiye'de bir uzman hekime ortalama 1.131 kişi düşerken, Balıkesir'de bir uzman hekime 1.505 kişi düşmektedir. Hastalarımız büyük şehirlerde tedavi ararken perişan olmaktadır. Buradan Hükûmete soruyorum: Balıkesir'e tam teşekküllü bir hastaneyi ne zaman yapacaksınız? Var olan hastanelerden tanımladığınız 70 adet klinik hizmetini ne zaman vereceksiniz? Uzman hekim sayısını artırmayı düşünüyor musunuz? Balıkesir halkı sizden hizmet bekliyor, mevcut durum Balıkesir'i cezalandırmak değil midir? Balıkesirliler her gün Bursa, İstanbul, Ankara hastanelerinde çektığı çileyi bitirmenizi sizden talep ediyorlar.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz sayın milletvekilleri.

Son olarak Sayın Tanal'ın iddialarına ilişkin Sayın Cemil Yaman'ın bir söz talebi vardır.

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Başkan, benim de var.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, bizim de söz talebimiz var.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ben normalde sisteme giren ilk otuz milletvekiline söz veriyorum. Otuz arkadaşımız konuştuktan sonra yeniden girenler oluyor, onlara söz vermeyi çok düşünmüyorum açıkçası. Belki bir sefere mahsus, bu sefer, tekrar giren sayın milletvekillerine bir söz vereceğim son olarak ama bundan sonraki oturumlarımda sadece ilk otuz arkadaşımıza söz vereceğim, bilginiz olsun.

Sayın Yaman, buyurun.

33.- Kocaeli Milletvekili Cemil Yaman'ın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

CEMİL YAMAN (Kocaeli) – Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçen, yerel bir medyanın beni ziyaretinde teşkilatlarla ve millî iradeyle ilgili sorduğu bir soruya, ben bu soruya cevap vermenin benim haddime düşmediğini, Anadolu'da çok güzel bir terim vardır yüz yıllardır kullanılan, insanın haddini bilmesiyle ilgili ve kimi Müslümanlarca da bunun kendilerine ilke edindiğiyle ilgili, şiar edindiğiyle ilgili “Ben haddimi biliyorum ve bu konuda da benim bu soruya vereceğim bir cevabım yoktur.” anlamında kullandığım ifademi kimi medya kuruluşları bunu sanki İslam'ın -haşa, o benim haddime değildir- bir şartıymış gibi sunduğunu yazmışlardır, özellikle yüce Meclisin ve milletvekili arkadaşlarımla bunu böyle bilmesini arzuluyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Anlaşılmıştır, teşekkür ederiz Sayın Yaman.

Sayın Doğan sisteme girmiş.

34.- İzmir Milletvekili Müslüm Doğan'ın, Sivas'ın Divriği ilçesindeki maden işletmesiyle ilgili olarak bir ıslah projesinin düşünülp düşünülmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

MÜSLÜM DOĞAN (İzmir) – Sayın Başkan, bu demokratik tavrınızdan dolayı size saygılarımı sunuyorum, bu oldukça demokratik oldu.

Sayın Bakanımızın, Çevre ve Şehircilik Bakanının bilgisine sunuyorum.

Sivas ili Divriği ilçesinde yaklaşık elli yıldır bir maden işletmesi var. O işletme yüzünden doğa tahribatı çok ileri bir düzeye ulaşmış ve doğanın dengesi bozulmuş durumdadır. Açık ve kapalı işletmeler nedeniyle yaklaşık 20 bin hektar alanın ıslah edilmesi gerekmektedir. Ekolojik dengenin kurulabilmesi için bu alanla ilgili olarak bir ıslah projesini Sayın Bakan düşünüyor mu? “Bu alanın tekrar çevre ve şehircilik anlamında planlanması acil olduğu görüşü sizce de söz konusu mudur?” diye Sayın Bakana soruyorum.

BAŞKAN – Sayın Dalkılıç...

35.- İstanbul Milletvekili Halis Dalkılıç'ın, Ankara'daki terör saldırısında hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet dilediğine, bu saldırıyı ve terörü kınama erdemi gösteremeyenleri kınadığına ilişkin açıklaması

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

17 Şubat'ta Ankara'da yapılan terör saldırısında hayatını kaybeden 29 şehidimize ben de Allah'tan rahmet diliyorum. Milletimizin başı sağ olsun. Milletimizin birliğini hedef alan bu alçak terör saldırısını lanetliyorum. Bu acının üzerinden siyaset üretmeyi ahlaksızca buluyorum ve yapanları kınıyorum. Terörü kınama erdemi gösteremeyenleri de kınamak istiyorum ama öyle bir iradelerinin olmadığını düşündüğüm için kınamaya bile değer bulmuyorum.

Tekrar başımız sağ olsun, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Demir...

36.- Kastamonu Milletvekili Murat Demir'in, Millî Mücadele'de şehit olan Kastamonulu Şerife Bacı'yı ve tüm şehitleri rahmetle andığına ilişkin açıklaması

MURAT DEMİR (Kastamonu) – Sayın Başkan, Millî Mücadele'nin verildiği yıllarda kağnısıyla İnebolu Limanı'ndan küçük çocuğunu yanına alıp şubat ayında vatani uğruna cepheye cephane taşıyan, kar ve tipide mermiler ıslanmasın diye çocuğunun üzerine örttüğü örtüyü alıp mermilerin üzerine örten ve vatani uğruna donarak şehit olan kahraman Kastamonulu Şerife Bacı'yı ölümünün 95'inci yılında rahmetle anıyorum ve tüm şehitlerimizi de rahmetle anıyorum, Allah rahmet eylesin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz...

37.- Adana Milletvekili Seyfettin Yılmaz'ın, Adana-Aladağ yolunun durumuna ilişkin açıklaması

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, bu hafta Adana Aladağ ilçemizdeydim, Sayın Bakan da buradayken ifade etmek istiyorum. Daha önceki Kültür ve Turizm Bakanı Ömer Çelik, 2014 seçimlerinden önce ve genel seçimlerden önce siyasi birtakım gerekçelerle dozerleri, greyderleri indiriyor, seçim bitince dozer ve greyder alınıyor. Şimdi yine bir Adanalı Bakanımız var, Çevre ve Şehircilik Bakanı. Yedi yıldır yılan hikâyesine döndü. Yani, Adana Aladağ ilçesi Türkiye'nin en geri kalmış ilçelerinden bir tanesi. Sayın Bakanın Adanalı olarak bu işe el atarak, yedi yıldır bu Aladağlıların çektiği sıkıntıya bir son verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Her gittiğimizde Aladağlılar bu yolla ilgili şikâyetlerini ve sitemlerini belirtiyorlar. Hükûmet her zaman övünüyor “Biz yaptığımız işi yarım bırakmayız.” diye. Eğer bir Aladağ yolunu yedi yıldır bu Hükûmet yapamıyorsa yapacak bir hükûmete yerini devretmesinde fayda vardır diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Çıray...

38.- İzmir Milletvekili Aytun Çıray'ın, Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün dokunulmazlığının kaldırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Sayın Başkan, dünyanın hiçbir medeni demokratik ülkesinde Tuğba Hezer'in yaptığı kabul edilemez. Bu nedenle, Sayın Genel Başkanımız bugün, bu şahsın yaptığını “ihanet” olarak tanımladı. Dolayısıyla, bu bir suçtur ve Meclisten talebim, bu şahsın tezkeresinin Meclise getirilerek dokunulmazlığının kaldırılmasıdır. Ama aynı derecede Öcalan'la görüşenler de suçludur; bunu da ilave etmek istiyorum.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Senin varlığın ihanettir ya! Senin zihniyetin ihanettir!

BAŞKAN – Sayın Topal...

39.- Hatay Milletvekili Serkan Topal'ın, terörü lanetlediğine ve sorumluluları istifaya davet ettiğine ilişkin açıklaması

SERKAN TOPAL (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Öncelikle terörü lanetleyerek başlamak istiyorum.

Sayın Bakan ve sayın iktidar milletvekillerine seslenmek istiyorum: 7 Hazirandan 1 Kasım'a kadar onlarca şehit verdik. Dediniz ki: “Tek başımıza iktidar olalım, bu iş bitecek.” 1 Kasımdan şu ana kadar yüzlerce şehit verdik, vermeye devam ediyoruz. Bu işin sorumlusu kim? Birazcık kendinizi sorumlu hissediyor musunuz? Eğer sorumlu siz iseniz ben sizleri istifaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Bakır...

40.- Isparta Milletvekili İrfan Bakır'ın, Isparta'da üreticilerin elinde kalan elmaların satılabilmesi için neler yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

İRFAN BAKIR (Isparta) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemiz, yıllık yaklaşık 3 milyon ton elma rekoltesiyle dünyanın en büyük 3'üncü elma üreticisi durumundadır. İlimiz Isparta ise yaklaşık 600 bin tonluk üretimle bu konuda Türkiye'de 1'incidir. Dünya genelinde elma üretiminde 3'üncü sırada olan ülkemiz, maalesef konu ihracat olunca ancak 23'üncü sırayı alabilmektedir. Özellikle Türkiye'deki elma üretiminin yüzde 20-25'ini tek başına yapan ilimizde sıkıntı daha da büyüktür. Geçen yıl nisan ayında yaşanan don olayı nedeniyle rekolte yarı yarıya düşmüş olmasına rağmen depolardaki elmanın yüzde 60'ı, yüzde 70'i satılamamıştır.

Dolayısıyla Sayın Bakana sorularım şu şekildedir: Elde kalan elmaların satışının sağlanabilmesi için yol haritanız nedir? Kısa vadede bu elmaların yurt dışında satılması sağlanabilir mi? Yurt içinde ise devlet eliyle alım yapılarak kamu kuruluşları, Kredi Yurtlar Kurumu, Türk Silahlı Kuvvetleri, Millî Eğitim ve benzeri yerlerde bu...

(Mikrofon otomatik sistem tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Pekşen...

41.- Trabzon Milletvekili Haluk Pekşen'in, Gençlik ve Spor Bakanının bütün spor federasyonlarını yandaşlarına peşkeş çektiğine ilişkin açıklaması

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Başkan, bir spor bakanı düşünün ki, bütün spor federasyonlarını kendi siyasi partisinin yandaşlarına, liyakatsiz, kariyersiz ve etkisiz yandaşlarına peşkeş çekmiştir. Sonuçlar pazar günü Türkiye'nin gözleri önüne serilmiştir. Yine, bir futbol federasyonu düşünelim ki, futbol takımlarının seçecekleri teknik direktörü bile siyasi parti yandaşlarından belirleyecek şekilde baskı yapmıştır. Türk sporunun bugün geldiği noktada ne Salih Dursun'lar ne de kırmızı kartlar bu çürümüşlüğü ortadan kaldıracaktır. Çok kırmızı kartlara, çok Salih Dursun'lara ihtiyaç var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak, Sayın Kışla...

42.- Artvin Milletvekili İsrail Kışla'nın, Artvin Cerattepe'yle ilgili bilgi kirliliği olduğuna ve Hükümetin Artvin'in doğasını korumaya yönelik her türlü tedbiri aldığına ilişkin açıklaması

İSRAİL KIŞLA (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Artvin'in bir gerçeğini paylaşmak istiyorum. Artvin, gerçekten bitki örtüsüyle eşsiz doğal güzelliklere sahipken dağlarının pek çoğu da maden yataklarıyla dolu bir ilimiz. Cerattepe'yle ilgili de ciddi bir bilgi kirliliği söz konusu. Cerattepe'deki maden açık işletme olarak tasarlanmış değil kapalı galeri ve altın değil bakır çıkartılması -ÇED alınan konu bu- ve orada bir tesis söz konusu değil, teleferikle Borçka yoluna indirilerek Murgul'da işletilmesi söz konusu. Bütün yatırımlara ideolojik bir mantıkla bakarak doğrusu marjinal grupları ikna etmek mümkün değil ama samimi halkımızın endişelerini her zaman hissediyoruz, bunları hem bakanlarımızla hem Başbakanımızla paylaştık. Yani Artvin'in doğasını korumaya yönelik de her türlü tedbirlerin alınması noktasında Hükümetimiz elinden gelen çabayı gösteriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2014 yılı harcamalarına ait dış denetim raporlarının inceleme sonuçlarına ilişkin tezkeresi vardır, okutup bilgilerinize sunacağım:

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) TEZKERELER

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, 6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında düzenlenen Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2014 Yılı Harcamalarına İlişkin Dış Denetim Raporu'nun Başkanlık Divanının 13/1/2016 tarihli toplantısında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 69'uncu maddesi kapsamında düzenlenen Sayıştayın 2014 Yılı Harcamalarına İlişkin Dış Denetim Raporu'nun ise Başkanlık Divanının 27/1/2016 tarihli toplantısında üst yöneticilerin cevapları da dikkate alınarak görüşüldüğüne ve inceleme sonuçlarının Genel Kurulun bilgisine sunulmasına karar verildiğine ilişkin tezkeresi (3/502)

19/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı İdari Teşkilatı Kanunu'nun 37'nci maddesi kapsamında düzenlenen Türkiye Büyük Millet Meclisi 2014 yılı harcamalarına ilişkin Dış Denetim Raporu Başkanlık Divanının 13 Ocak 2016 tarihli toplantısında, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 69'uncu maddesi kapsamında düzenlenen Sayıştay'ın 2014 yılı harcamalarına ilişkin Dış Denetim Raporu ise Başkanlık Divanının 27 Ocak 2016 tarihli toplantısında üst yöneticilerin cevapları da dikkate alınarak görüşülmüş ve ekte inceleme sonuçlarının Genel Kurulun bilgisine sunulmasına karar verilmiştir.

Bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanı

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Sayıştayın 2014 yılı Dış Denetim Raporları İnceleme Sonuçları:

1- Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2014 mali yılı hesaplarının dış denetimini yapmak üzere görevlendirilen Sayıştay Uzman Denetçileri tarafından düzenlenen 18.09.2015 tarihli Dış Denetim Raporunda; 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla tahsis edilen ödeneklerin, harcama birimleri tarafından kullanımı sırasında düzenlenen harcama belgelerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığı, hazırlanan mali tablolarının doğruluğu, denkliği ve güvenilirliği hususlarının incelendiği belirtilmiştir.

Yapılan inceleme sırasında; 2014 yılına ait cetvel ve tablolarda gösterilen gider rakamlarının; doğru ve denk olarak kaydedilip kaydedilmediği, toplamalarının doğru, denk ve tutarlı olup olmadıkları ve hesapların birbirleriyle mutabık bulunup bulunmadıklarına bakılmıştır. Bütçede tahmini olarak yer alan kullanılabilir ödenek rakamlarıyla kesin hesap sonuç rakamları karşılaştırılmak suretiyle gerçekleşme oranları ve uygunluk durumları, programa alınan yatırımların gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği araştırılmış, cetvellerdeki rakamların dayandıkları sarf belgelerinin ilgili mevzuatına uygunluğu örnekleme yoluyla denetlenmiştir.

Raporda özetle;

TBMM Başkanlığı 2014 yılı başlangıç ödeneği 774.393.000 TL olup yıl içinde yapılan aktarmalar ve eklemelerle birlikte 779.516.094,95 TL olmuştur. 31.12.2014 tarihi itibarıyla bu ödeneğin 689.220.324,21 TL'si, başka bir deyişle % 88,4'ü harcanmıştır.

Ekonomik sınıflandırmaya göre harcamalara bakıldığında, personel için ayrılan ödeneğin % 93,24'ünün harcadığı, Sosyal Güvenlik Kurumu prim giderlerine ayrılan ödeneğin % 93,83 oranında harcadığı, cari transferlerin % 89,10 oranında gerçekleştirildiği, mal ve hizmet alımlarına tahsis edilen ödeneğin % 81,14 oranında harcadığı, sermaye giderlerine ayrılan ödeneğin % 70,14 oranında kullanıldığı belirtilmiştir.

Ayrıca;

TBMM Başkanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığınca arşivlenen ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişleri tutarlarıyla bunların kaydedildiği ilgili hesaplardaki tutarların mutabık olduğu,

Kesin hesap cetvellerinde gösterilen gelir-gider rakamlarının doğru ve denk olduğu, ödenek üstü harcama yapılmadığı,

Üst Yöneticinin, 5018 sayılı Kanunda öngörülen mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesi ve bütçeyle verilen ödeneğin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, İdari Teşkilatın eylem ve işlemlerinin mevzuata uygun olarak düzenlenmesine, Kurumun amaç ve politikaları çerçevesinde belirlenen stratejik plan dahilinde işlemlerin yürütülmesine özen gösterdiği,

Harcama birimleri ile Strateji Geliştirme Başkanı ve diğer personelin, mali işlemlerin yürütülmesinde ve buna ilişkin harcama belgelerinin düzenlenmesinde, ilgili mevzuatta öngörülen usul ve esaslara uygun şekilde işlem yaptıkları,

ifade edilmiştir.

Harcama belgelerinin incelenmesinde ise;

İhale komisyonu kararına, elenen firmanın teknik şartnamenin hangi maddesine göre elendiği hususunun açık şekilde yazılmasının,

İhale onay belgesi ile teknik şartnamede işin adının aynı yazılması ve teknik şartnamede yazılı özelliklere göre alım yapılmasının,

İş artışının, sözleşmede düzenlenmiş olan şartlara göre yapılması ve sözleşme ile eki dokümanlarda sayılan işlerde ihtiyaç hasıl olduğunda iş artışına gidilmesinin, gerektiği yönünde değerlendirme ve tavsiyelerde bulunulmuştur.

Bu çerçevede, dış denetçilerin denetim bulguları ve önerileri dikkate alınarak düzenlenen Üst Yönetici Cevabında;

İhale komisyonunca yapılan değerlendirme sonucunda; bahse konu firmanın, elenme gerekçesi teknik raporda ayrıntılı olarak belirtilerek ihale komisyonu kararına eklendiğinden, ayrıca ihale komisyonu kararında detaylı olarak belirtilmemiş olup, bundan sonraki uygulamalarda ihale komisyonu kararına firmanın elenme gerekçesinin açıkça yazılması hususunda gerekli dikkat ve özenin gösterileceği,

Onay belgesinde işin tanımında yer alan iş ile gerçekleştirilen işin aynı olduğu belirtilerek, bundan sonraki uygulamalarda daha dikkatli davranılarak şartnamelerle uyumlu düzenlemeler yapılmasına dikkat edileceği,

Obje restorasyon ve bakım hizmetlerinin; bir tarihi objenin restorasyonu, taşınması ve paketlenmesi faaliyetlerini kapsamı nedeniyle Teknik Şartname'nin "Çalışacak Personelde Aranacak Nitelikler ve Diğer Şartlar" başlıklı 3.1. maddesine nakil ifadesinin eklendiği ve bu madde hükmüne göre sözleşme kapsamında, mobilyaların taşınması için iş artışına gidildiği,

ifade edilmiş ve Dış Denetim Raporu'nda yer alan öneriler kapsamında gerekli tedbirlerin alınacağı belirtilmiştir.

2- Sayıştay Başkanlığının 2014 mali yılı hesaplarının dış denetimini yapmak üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanınca görevlendirilen içişleri Bakanlığı Mülkiye Başmüfettişleri tarafından düzenlenen 15/7/2015 tarihli Dış Denetim Raporu'nda; 2014 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu'yla tahsis edilen ödenekler kapsamında yapılan harcamalar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak, bu ödeneklerin kullanımı sırasında düzenlenen harcama belgelerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığı, kamu kaynaklarının ekonomik, etkili ve verimli olarak kullanılıp kullanılmadığı, yapılan harcamaları gösteren mali tablolarının güvenilirliği ve doğruluğu hususlarının incelendiği belirtilmiştir.

Raporda özetle;

Sayıştay Başkanlığına 2014 yılı bütçesinde 175.493.300,00 TL ödenek tahsis edildiği, bu ödeneğin 151.161.108,06 TL'lik kısmının harcadığı, söz konusu bütçe ödenekleri ve harcama rakamları oransal olarak karşılaştırıldığında ise; 2012 yılında tahsis edilen bütçe ödeneğinin yüzde 91'inin, 2013 yılında yüzde 85,67'sinin, 2014 yılında da yüzde 86,13'ünün harcadığı belirtilmiştir.

Ayrıca, kurumun ödeme emri belgeleri ve muhasebe işlem fişlerine dayalı olarak tahakkuk ettirdiği ödemeleri ile banka hesap özetlerinin mutabık olduğu, kesin hesap cetvellerinde gösterilen gelir-gider rakamlarının doğru ve denk olduğu, ödenek üstü harcama yapılmadığı, Sayıştay Başkanının üst yönetici olarak, bütçe ile verilen kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde kullanılmasını temin edecek mali tedbirlerin alınmasında, 5018 sayılı Kanun'da öngörülen mali yönetim ve kontrol sisteminin işleyişinin gözetilmesinde, görev ve sorumlulukların yerine getirilmesinde üstün gayret gösterdiği, harcama yetkilisi, gerçekleştirme görevlisi, mali hizmetler birim yöneticisi ve muhasebe yetkilisinin mali mevzuatın uygulanmasında ve gerekli tedbirlerin alınmasında azami çaba sarf ettikleri, idarenin mali faaliyet, karar ve işlemlerinin 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat çerçevesinde yürütüldüğü ifade edilmiştir.

Harcama belgelerinin incelenmesinde ise; 4734 sayılı Kanun kapsamında yapılan bazı ihale dosyalarında imza eksikliklerine rastlanıldığı belirtilerek evraklarda imzalarının bulunmasına özen gösterilmesinin, bazı ödeme emirlerinde “kontrol edilmiştir ve uygun görülmüştür” sütununun boş bırakıldığı, yetkili kişinin imzasının bulunmadığı belirtilerek, ödeme emirlerinde adlarına imza yeri açılan yetkili kişilerin sorumlulukları gereği evrakta imzalarının bulunmasına özen gösterilmesinin, telefon görüşmelerine ait kurumsal tek faturanın, “görüşmeler resmîdir” şerhi vurularak onaylandığı ancak telefon faturalarına ait ayrıntılı görüşme kayıtlarının fatura ekinde yer almadığı belirtilerek, görüşme dökümünün alınarak kullanıcı tarafından görüşmelerin resmî olduğu belirtildikten sonra faturanın ilgili daire amirince onaylanmasına özen gösterilmesinin,

Ödeme emri ekinde yer alan otel faturasında otele giriş ve çıkış tarihleri veya otelde kaç gün süre ile konaklandığı gibi hususların yer almadığı belirtilerek, geçici görev yollukları ekindeki konaklamaya ilişkin faturalarda konaklama gün sayısının ya da otelde kaç gün konaklama yapıldığının açıkça belirtilmesine özen gösterilmesinin,

Yurt içi geçici yolluk bildirimlerinde taksi giderinin yapıldığı hattın açık olarak yazılmadığı belirtilerek, söz konusu bildirimlerde taksi giderinin yapıldığı hattın açık olarak yazılmasına özen gösterilmesinin, gerektiği yönünde değerlendirme ve tavsiyelerde bulunulmuştur.

Bu çerçevede, dış denetçilerin denetim bulguları ve önerileri dikkate alınarak düzenlenen üst yönetici cevabında; Sayıştay Başkanlığınca yapılan ihalelerde, teklifler, ihale dokümanında belirtilen ihale saatine kadar Evrak Müdürlüğüne verildiği ve söz konusu Müdürlük tarafından bir tutanakla ihale komisyonuna teslim edildiği, yapılan ihalede ise sadece raporda bahsi geçen tutanağın sehven imzasız teslim edildiği, diğer bilgilerin ise tam ve eksiksiz olduğu belirtilerek, bundan sonraki uygulamalarda gerekli özenin gösterileceği,

Sayıştay Başkanlığının Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesinin 16’ncı maddesinde harcama birimlerinin 03 Mal ve Hizmet Alım Giderleri, 05 Cari Transferler ve 06 Sermaye Giderleri ekonomik kodlarından yapacakları ödemelere ait (ön ödeme dâhil) ödeme emirleri ve eki belgeler; harcama yetkilisince imzalanmasından önce, bütçe sınıflandırması ve ilgili mevzuat hükümlerine uygunluk yönünden ön mali kontrole tabi tutulacağına hüküm altına alındığı belirtilerek, raporda bahsi geçen ödeme emri belgesinin 01 Temel Maaşlar ve 02 Sosyal Güvenlik ekonomik kodlardan yapılan harcamalara ait olduğu, bu nedenle söz konusu Yönerge hükümlerine göre ön mali kontrole tabi tutulmasına gerek olmadığı,

Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğinin 43’üncü maddesinde, ulaştırma ve haberleşme giderlerinin ödenmesinde, yurtiçi ve yurtdışı şehirlerarası telefon görüşme bedellerinin resmi-özel ayrımını gösterir, kullanıcının beyanına dayalı olarak ilgili daire amirince onanmış faturanın ödeme emri belgesine bağlanacağına hüküm altına alındığı belirtilerek, ilgili yönetmelikte telefon faturasına ait ayrıntılı görüşme kayıtlarının ödeme emri belgesine bağlanacağına dair bir düzenleme bulunmadığı ifade edilmiş ve ayrıntılı görüşme kayıtları ödeme emri belgesi ekinde yer almasa da ilgili daire personeli tarafından kurumsal on-line işlem merkezine girilerek incelendiği ve söz konusu faturada ayrıntılı görüşme kayıtları incelendikten sonra “görüşmeler resmîdir” şerhi vurularak ilgili daire amirince onaylanarak ödeme emri belgesine bağlandığı belirtilerek, haberleşme giderlerinin ödenmesi hususunda gerekli özenin gösterilmeye devam edileceği,

Raporda bahsi geçen ödeme emri belgesi ekinde yer alan yurtiçi geçici görev yolluğu bildirim formunda, konaklama tarihleri açık olarak belirtilmiş olup, yapılan ödemede herhangi bir fazlalık bulunmamaktadır. Ancak, bundan böyle yapılacak ödemelerde, geçici görev yollukları ekindeki konaklamaya ilişkin faturalarda, konaklama gün sayısının açıkça belirtilmesi hususunda gerekli özenin gösterileceği,

İlgili mevzuatta konuyla ilgili bir düzenleme bulunmamakla beraber, görev yolluğu bildirimlerinde beyana tabi taksi giderinin yapıldığı hattın açık olarak belirtilmesi hususunda gerekli özenin gösterileceği, ifade edilmiş ve Dış Denetim Raporu'nda yer alan öneriler kapsamında gerekli tedbirlerin alınacağı belirtilmiştir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha vardır, okutup bilgilerinize sunacağım.

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Avrupa Parlamentosu Kadın Hakları ve Cinsiyet Eşitliği Komitesi (FEMM) tarafından 3/3/2016 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de düzenlenecek "AB'de Kadın Mülteci ve Sığınmacılar" başlıklı Parlamentolar Arası Komite toplantısına katılması Genel Kurulun 19/1/2016 tarihli 29'uncu Birleşiminde kabul edilen heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimlere ilişkin tezkeresi (3/503)

18/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Avrupa Parlamentosu Kadın Hakları ve Cinsiyet Eşitliği Komitesi (FEMM) tarafından 3 Mart 2016 tarihinde Belçika'nın başkenti Brüksel'de "AB'de Kadın Mülteci ve Sığınmacılar" başlıklı Parlamentolar Arası Komite toplantısına Türkiye Büyük Millet Meclisinden bir heyetin katılması Genel Kurulun 19/01/2016 tarihli 29'uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.

28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 2'nci maddesi uyarınca heyeti oluşturmak üzere siyasi parti gruplarının bildirmiş olduğu isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Ad ve Soyad Seçim Çevresi

Sibel Özdemir (İstanbul)

Ayşe Doğan (Tekirdağ)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Sayın milletvekilleri, Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum.

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 26 milletvekilinin, son günlerde artış gösteren çocuk kaçırma olaylarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/102)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Son günlerde artış gösteren çocuk kaçırılma olaylarının nedenlerinin ve kaçırılma eylemlerinin sona ermesi için gerekli tedbirlerin araştırılması, bu sorunların çözümlerinin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ederiz.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)

2) Özgür Özel (Manisa)

3) Mahmut Tanal (İstanbul)

4) Ahmet Akın	(Balıkesir)
5) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
6) Erkan Aydın	(Bursa)
7) Gülay Yedekci	(İstanbul)
8) Sibel Özdemir	(İstanbul)
9) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
10) Ali Haydar Hakverdi	(Ankara)
11) Zeynel Emre	(İstanbul)
12) Gürsel Erol	(Tunceli)
13) Musa Çam	(İzmir)
14) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
15) Didem Engin	(İstanbul)
16) Melike Basmacı	(Denizli)
17) Özkan Yalım	(Uşak)
18) Tekin Bingöl	(Ankara)
19) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
20) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
21) Kadim Durmaz	(Tokat)
22) Atila Sertel	(İzmir)
23) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
24) Haydar Akar	(Kocaeli)
25) Devrim Kök	(Antalya)
26) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
27) Aytuğ Atıcı	(Mersin)

Gerekçe:

Ülkemizde son günlerde sıkça yaşanan ve derin bir panik havasının doğmasına neden olan çocuk kaçırma eylemleri, kamuoyunu meşgul etmektedir. Basına da yansıyan haberlerden anlaşılabacağı üzere kaçırılan çocukların dilenme amaçlı kullanılması, sömürülmesi ya da ölü olarak bulunması konunun ciddiyeti hakkında ipucu vermektedir.

Türkiye Psikiyatri Derneği Genel Sekreteri Doçent Doktor Burhanettin Kaya, çocuğa yönelik şiddetin; yetiştirme yurtlarında ihmal ve istismar, sokakta yaşamak zorunda bırakılma, kâğıt mendil satarak, cam silerek dilenmeye zorlanma, ticari ve cinsel sömürünün nesnesi olma, fabrikalarda riskli işlerde karın tokluğuna çalıştırılma, eğitim olanaklarından yoksun bırakılma, organ ticaretine konu olma, anne-babalarının bilgisi dâhilinde çocuk yaşta zorla evlendirilme, töre gereği intihara sürüklenme, siyasi eylemci olarak değerlendirilme, birçok ülkede asker olmaya zorlanma gibi çeşitli şekillerde olabildiğini ifade ederek konunun önemli bir boyutunu gözler önüne sermiştir.

UNICEF'in verilerine göre, gelişmekte olan ülkelerde yaşayan çocukların yüzde 40'ı, yani yaklaşık 500 milyon çocuk, günde 1 doların altında bir gelirle yaşamını sürdürmektedir. Başka bir ifadeyle, dünyada 600 milyonu aşkın çocuk yoksulluk içinde yaşamaktadır; 100 milyonu aşkın

çocuk ise yoksulluk, ayrımcılık ya da kaynak yetersizliği yüzünden temel eğitim olanaklarından yararlanamamaktadır. 1 milyar çocuk, sağlıklı ev ortamından uzakta büyümektedir. Birleşmiş Milletler örgütünün verilerine göre, cinsel ve ticari sömürünün nesnesi hâline dönüştürülen çocukların sayısının 8,5 milyonu aştığı belirtilmektedir. Yılda 1,2 milyonu aşkın sayıda çocuk alınıp satılma, kaçırılma gibi uygulamalara maruz kalmakta, seks işçiliğine zorlanmaktadır.

Bu olaylar ve rakamlar ülkemizi de yakından ilgilendirmektedir. Ülkemizde 1.600 çocuğun kayıp olduğu bilinmektedir. Bu çocuklardan 1.100'ünün kız olması konunun başka bir boyutunu açığa çıkarmaktadır. Özellikle kız çocukları büyük bir sömürü ağının kurbanı olmaktadır. Üstelik, bu rakamların yalnızca ihbar edilenler olduğunu düşünürsek, ihbar edilmeyen daha çok sayıda çocuğun kayıp olduğu ve sömürünün kurbanı olduğunu düşünebiliriz.

Konu, ekonomik, toplumsal, güvenlik ve psikolojik olmak üzere çok sayıda nedeni taşımaktadır. Bu nedenlerin üzerinde ayrıntıyla çalışma yapılmadan olumlu sonuçlar alınmasını beklemek yanıltıcı olacaktır.

2.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, ÇAYKUR'un zarar etmesinin nedenlerinin ve sorumlularının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/103)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığına bağlı Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü, kısa adıyla ÇAYKUR'un 2008 yılından itibaren zarar etmesinin nedenlerini, ayrıca ÇAYKUR'un mevcut potansiyel işlevselliği ile belirtilen yıllarda büyük tutarlarda kâr elde etmesi gerekirken, tam tersine büyük tutarda zarara uğramasında sorumluluğu bulunanların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu	(İstanbul)
2) Namık Havutça	(Balıkesir)
3) Ahmet Akın	(Balıkesir)
4) Mahmut Tanal	(İstanbul)
5) Erkan Aydın	(Bursa)
6) Candan Yüceer	(Tekirdağ)
7) Gülay Yedekci	(İstanbul)
8) Sibel Özdemir	(İstanbul)
9) Musa Çam	(İzmir)
10) Ali Haydar Hakverdi	(Ankara)
11) Zeynel Emre	(İstanbul)
12) Gamze Akkuş İlgezdi	(İstanbul)
13) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
14) Gürsel Erol	(Tunceli)
15) Didem Engin	(İstanbul)
16) Melike Basmacı	(Denizli)
17) Özkan Yalım	(Uşak)
18) Burcu Köksal	(Afyonkarahisar)
19) Tekin Bingöl	(Ankara)
20) Yaşar Tüzün	(Bilecik)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)

22) Kadim Durmaz	(Tokat)
23) Atila Sertel	(İzmir)
24) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
25) Haydar Akar	(Kocaeli)
26) Devrim Kök	(Antalya)
27) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
28) Ayтуğ Atıcı	(Mersin)

Gerekçe:

Aşağıdaki tabloda ÇAYKUR'un 2008 yılından itibaren zarar ettiği açıkça görünmektedir.

Tablo, Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı resmî İnternet sitesinden aktarılmaktadır.

ÇAYKUR Kâr-Zarar Durumu

YILLAR	GELİR	GİDER	KÂR/ZARAR
2006	772.782.761	740.524.310	32.258.451
2007	836.320.242	826.643.553	9.676.689
2008	862.468.891	871.300.656	-8.831.765
2009	964.063.294	987.271.949	-23.208.655
2010	1.196.875.159	1.223.866.365	-26.991.206
2011	1.046.980.169	1.121.537.063	-74.556.894
2012	1.281.078.064	1.345.905.605	-64.827.541
2013	970.929.878	1.010.230.878	-39.301.000

ÇAYKUR 2008 yılına kadar kâr eden bir kuruluş iken 2008, 2009 ve 2010 yıllarında toplam 59 milyon 31 bin 626 TL zarar etmiştir.

2011 Nisan ayında ÇAYKUR Genel Müdürünün göreve başlamasının ardından ise, ÇAYKUR üç yıllık dönemde toplam 178 milyon 685 bin 435 TL zarar etmiştir.

2011, 2012 ve 2013 yıllarında ÇAYKUR'un yaklaşık 4 bin personel azaltması yaptığı, kuru çay satışlarında artış sağladığı ve yaklaşık 100 milyon kutu soğuk içecek (Didi markası ile) satışı gerçekleştirmesine rağmen toplam 178 milyon 685 bin 435 TL zarar etmesi şüpheler içeren ve kesinlikle incelenmesi gereken bir husustur.

ÇAYKUR KURU ÇAY SATIŞLARI

Yıllar	İç Satış (Ton) ,	Dış Satış (Ton)	Toplam (Ton)
2006	114.195	2.839	117.034
2007	113.693	2.631	116.324
2008	104.441	3.107	107.547
2009	107.655	2.505	110.160
2010	96.408	792	97.200
2011	101.136	2.131	103.267
2012	112.090	3.181	115.270
2013	113.447	2.248	115.695

2011, 2012 ve 2013 yıllarında ÇAYKUR'un büyük tutarlarda kamu aleyhine oluşan zararlarının nedenlerinin Türkiye genelindeki 9 ana çay satış bayisi tarafından kurulan şirkette yüksek maaşlar ile ÇAYKUR Genel Müdürünün akrabalarının istihdam edilmesi, Çaytaş adlı şirkete hizmet faturası karşılığı primi ile reklam karşılığı ÇAYKUR tarafından yüksek meblağlarda ödemeler yapılması, Çaytaş adlı firmaya kuru çay satışlarından yüksek oranlarda destek ödemesi yapılması, ÇAYKUR'un söz konusu şirkete ödediği prim oranının da üç yılda yüzde 6'dan yüzde 12'ye yükseltilmesi, ÇAYKUR'un, kendi pazarlama birimi olmasına rağmen bu konudaki işleri Çaytaş adlı şirkete devretmesi ve adı geçen şirkete 139 milyon TL kaynak aktarımında bulunulması, ÇAYKUR Genel Müdürünün yeni yaptırdığı makam odası için -makam odası için bina dışından şifreli özel asansör yapım işinde 2 ayrı firmaya yüksek meblağlarda ödemeler yapıldığı- yüksek tutarlardan harcamalar yapılması, ÇAYKUR'a ait 100. Yıl Paketleme Fabrikasının Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesine 143 milyon TL'ye, Güneysu'daki fabrikanın Millî Eğitim Bakanlığına 10 milyon TL'ye satışının gerçekleştirildiği ve satışlarda ÇAYKUR'un zarara uğratıldığı ve yabancı bir firmaya satışının gerçekleştirilmesinde bahane oluşturmak için ÇAYKUR'un kasıtlı olarak zarara uğratıldığı yönündeki vahim iddiaların araştırılması sebebiyle Meclis araştırması açılması elzemdir.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu ve 27 milletvekilinin, tutuklu ve hükümlü çocukların durumlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/104)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Demokratik ülkelerde çocuk mahpusların koşulları onların topluma kazandırılması ve geleceğe dair umutlarının söndürülmesinin engellenmesi üzerine kurulurken, ülkemizdeki uygulamalar, çocukların gerek hapiste gerekse cezalarını çekip çıktıktan sonra toplum içinde sorunlu, öfkeli birer birey hâline gelmelerine zemin hazırlamaktadır. Cezaevlerinden gelen çok sayıda şikâyet ve insan hakları örgütlerinin değerlendirme raporları, çocuk mahpuslara yönelik insan haklarını hiçe sayan uygulamaların sürdürüldüğünü ortaya koymaktadır. Tutuklu ve hükümlü çocukların durumlarının TBMM'ce inceleme altına alınması ve bu tür olayların incelemelerden çıkacak sonuçlara göre gerekli düzenlemelerin yapılması amacıyla Anayasa'nın 98 ve İç Tüzük'ün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

- 1) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 2) Özgür Özel (Manisa)
- 3) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 4) Ahmet Akın (Balıkesir)
- 5) Musa Çam (İzmir)
- 6) Erkan Aydın (Bursa)
- 7) Gülay Yedekci (İstanbul)
- 8) Candan Yüceer (Tekirdağ)
- 9) Mustafa Tuncer (Amasya)
- 10) Atila Sertel (İzmir)
- 11) Sibel Özdemir (İstanbul)
- 12) Ali Haydar Hakverdi (Ankara)
- 13) Gamze Akkuş İlgezdi (İstanbul)

14) Zeynel Emre	(İstanbul)
15) Gürsel Erol	(Tunceli)
16) Onursal Adıgüzel	(İstanbul)
17) Didem Engin	(İstanbul)
18) Melike Basmacı	(Denizli)
19) Özkan Yalım	(Uşak)
20) Tekin Bingöl	(Ankara)
21) Ünal Demirtaş	(Zonguldak)
22) Kadim Durmaz	(Tokat)
23) Zülfikar İnönü Tümer	(Adana)
24) Şerafettin Turpcu	(Zonguldak)
25) Haydar Akar	(Kocaeli)
26) Devrim Kök	(Antalya)
27) Okan Gaytancıoğlu	(Edirne)
28) Ayтуğ Atıcı	(Mersin)

Gerekçe:

İnsan Hakları Derneği (İHD) Ankara Şubesi Cezaevi Komisyonundan Avukat Hürmüz Biçer, Sincan'daki Ankara Çocuk ve Gençlik Kapalı Cezaevindeki 3 çocuk mahpusu ziyaret ederek hazırladığı beş sayfalık raporda çocuklara yapılan insanlık dışı muameleye işaret etmiştir. Avukat Biçer, 16 Eylül ile 9 Ekimde cezaevindeki avukat görüş odasında 17 yaşındaki H.E. ile K.Ş. ve 16 yaşındaki E.T. ile görüşmüş ve çocukların anlatımından yola çıkarak özetle şunları yazmıştır:

“Görüşülen 3 çocuktan 2’si hastane sevki için ring aracına bindirilmeden önce çıplak aramaya maruz kaldıklarını anlattı. Çocuklardan biri haziran ayında hastane öncesi kamerasız odaya alındıklarını, bir gardiyanın soyunmalarını söylediğini, kabul etmediklerinde de odaya 4-5 gardiyanın girdiğini, çocukların kıyafetlerini zorla çıkardığını söyledi. Diğer bir çocuk da, hastane sevkine tek başına gittiği bir günde 4 gardiyanın zorla kıyafetlerini çıkarttığını ve çıplak arama yaptıklarını anlattı. Çocuk mahpuslar, diğer çocuk mahpusların, diğerlerinin doğrudan görüp duyabilecekleri mesafelerde kaba dayığa ve ağır hakaretlere maruz kaldıklarını belirttiler. Kendileri de diğer çocukların dövüldüğünü gördüklerini anlattılar.

Koğuşlardaki tuvaletler gün boyunca otomatik kapılarla kilitli kalıyor ve kapıları sadece gardiyanlar açabiliyor. Dolayısıyla, koğuşlardaki tuvalete gidebilmeleri gardiyanın iznine tabi. Her odada birer tuvalet ve banyo bulunuyor. Sabah 07:00'deki sabah sayımıyla birlikte çocuklar sabah sporu için çıkıyor, sonra da gün boyu ortak alanda bulunuyorlar. Çocuklar çıktıklarında odalar otomatik kilitli gardiyanlarca kilitleniyor. Çocuk mahpuslar uyudukları, şahsi banyo ve tuvaletlerinin bulunduğu odaya gün içinde girebilmek için gardiyana seslenmek zorunda kalıyorlar. Gardiyan yerinden ayrıldığından çocuklar tuvalete girebilmek için uzun süre kapıları yumruklamak zorunda kalıyorlar. İzin alırken de onur kırıcı hakaretlere maruz kalıyorlar.

Pozantı ve Mersin Cezaevlerinden sevkle getirilen çocuklar, cezaevi yönetiminin ve gardiyanların diğer çocuklara “Bunlar terörist, bunlarla konuşup etmeyin.” dediğini aktardı. Sevkle gelen 4 çocuk mahpus, kendileriyle havalandırmada konuşan diğer bir çocuğun gardiyanlarca azarlandığını ve dövüldüğünü anlattı. Haziran ayında Kürtçe türkü söyleyen çocuklara diğer koğuşlardaki çocukların

sözlü sataşmasıyla başlayan tartışma, çocukların bir araya geldikleri etkinlikte birbirlerini darp etmesiyle sonuçlandı. 4 çocuk mahpus, bu nedenlerle etkinliklerde ve sosyal faaliyetlerde diğer çocuklarla birlikte olmak istemiyor, 4'ü birlikte sabah sporuna çıkıyor, kütüphaneye gidiyorlar. Diğer çocuklarla yan yana gelmemek için bilgisayar hakkında yararlanamıyorlar.”

Demokratik ülkelerde çocuk mahpusların koşulları onların topluma kazandırılması ve geleceğe dair umutlarının söndürülmesinin engellenmesi üzerine kurulurken, ülkemizdeki uygulamalar çocukların gerek hapiste gerekse cezalarını çekip çıktıktan sonra toplum içinde sorunlu, öfkeli birer birey hâline gelmelerine zemin hazırlamaktadır. Cezaevlerinden gelen çok sayıda şikâyet ve insan hakları örgütlerinin değerlendirme raporları, çocuk mahpuslara yönelik insan haklarını hiçe sayan uygulamaların sürdürüldüğünü ortaya koymaktadır. Tutuklu ve hükümlü çocukların durumlarının TBMM’ce inceleme altına alınması ve incelemelerden çıkacak sonuçlara göre gerekli düzenlemelerin yapılması bu açıdan çok büyük önem arz etmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi daha vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

A) TEZKERELER (Devam)

3.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Eş Başkanlığını Türkiye ile ABD’nin yürüttüğü Terörizmle Mücadele Küresel Forumu (TMKF) çerçevesinde 1-2 Mart 2016 tarihlerinde Belçika’nın başkenti Brüksel’de “Hukukun Üstünlüğü Çerçevesinde Terörizmle Mücadele Sistemleri İnşa Edilmesinde Parlamenterlerin Rolünün Geliştirilmesi” konulu çalıştaya katılım sağlanmasına ilişkin tezkeresi (3/504)

19/02/2016

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Eş başkanlığını Türkiye ile ABD’nin yürüttüğü Terörizmle Mücadele Küresel Forumu (TMKF) çerçevesinde 1-2 Mart 2016 tarihlerinde Belçika’nın başkenti Brüksel’de “Hukukun Üstünlüğü Çerçevesinde Terörizmle Mücadele Sistemleri İnşa Edilmesinde Parlamenterlerin Rolünün Geliştirilmesi” konulu çalıştay düzenlenecektir.

Söz konusu çalıştaya katılım sağlanması hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun’un 9’uncu maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN – Tezkereyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tezkere kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

C) ÖNERGELER

1.- *İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, (2/234) esas numaralı, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/18)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/234) esas numaralı Teklif'imın TBMM İçtüzüğü'nün 37'nci maddesi uyarınca doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını arz ve talep ederim. 04.02.2016

Barış Yarkadaş

İstanbul

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklif sahibi olarak Sayın Barış Yarkadaş'a beş dakika söz vereceğim.

Buyurunuz Sayın Yarkadaş. (CHP sıralarından alkışlar)

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Değerli milletvekilleri, yargıya olan güvenin her geçen gün azaldığını Adalet Bakanı Bekir Bozdağ da geçtiğimiz günlerde yaptığı bir konuşmada itiraf etmiştir.

Yargıya olan güvenin yüzde 30'lar seviyesine düşmesinin sebebi nedir? Yargı neden gitgide güven kaybetmektedir? Bunun kuşkusuz başlıca sorumlusu AKP iktidarının yargı üzerinde uyguladığı politikalar. Örneğin Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu AKP'nin âdeta bir kolu hâline gelmiştir. Bakın, elimde İçişleri Bakanlığının gizli damgalı bir evrakı var. İçişleri Bakanlığı ve çeşitli valilikler HSYK'ya yazı yazarak 12 hâkimi şikâyet etmiş ve bu 12 hâkim hakkında HSYK tarafından soruşturma açılmıştır. Bu hâkimlerin tek suçu idarenin aleyhine karar vermektir. Bu, hukuk devleti adına bir skandaldır. Aynı zamanda, 12 hâkim hakkında soruşturma açılmasının yanı sıra bazı hâkimlerin terfileri de durdurulmuştur. AKP iktidarı, beğenmediği, kendi aleyhine karar veren herkesi âdeta suçlu olarak görmekte ve cezalandırmaktadır.

Rezalet bununla mı bitmektedir? Kuşkusuz hayır. AKP iktidarı tarafından 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk operasyonlarının ardından bizzat Tayyip Erdoğan eliyle kurdurulan sulh ceza hâkimlikleri vardır. Özel yetkili mahkemelerin kapatılıp sulh ceza hâkimliklerinin devreye sokulmasıyla birlikte yargı iktidarın sopası hâline gelmiştir ve AKP iktidarının aleyhine kim konuşuyorsa, kim AKP iktidarından şikâyetçiyse onun hakkında derhâl sulh ceza hâkimlikleri devreye girmekte ve âdeta yargısız infaz yapmaktadır. Bu sulh ceza hâkimliklerinin başına getirilen hâkimlerin birçoğunun ise 17-25 Aralık operasyonlarının ardından Tayyip Erdoğan ve yakın çevresini kurtaran hâkimlerin olması kuşkusuz tesadüf değildir. 17-25 Aralık yolsuzluk ve hırsızlık operasyonlarında dosyaları kapatanlar bugün sulh ceza hâkimliklerinde ödüllendirilmiştir. Bu hâkimliklerden herhangi bir adaletin beklenmesi mümkün değildir, bu yüzden sulh ceza hâkimliklerinin bir an önce kaldırılması gerekmektedir.

Bakın, sulh ceza hâkimlikleri nasıl karar veriyor? AKP sıralarında oturan arkadaşlarımız bu tartışmaya kuşkusuz ki şahittirler. AKP Ankara İl Başkanı geçtiğimiz günlerde bir toplantı yapıyor, Nedim Yamalı Başkanlığında Ankara örgütüyle bir toplantı yapılıyor ve orada “Can Dündar ile Erdem Gül serbest bırakılmalı mıdır, yoksa tutuklulukları devam etmeli midir?” anketi yapılıyor, kamuoyu araştırması yapılıyor. Belli ki oradan çıkacak verilere göre sulh ceza hâkimliklerine bir talimat gidecek ve buradan yapılan kamuoyu yoklamaları sonrası buna göre bir karar verilecek.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Fazla bu saçmalık ya! Bu saçmalık fazla ya.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yapma ya! Bravo, çok yakıştı!

HARUN KARACA (İstanbul) – Hangi gazete yazmış Barış?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) - İşte burada, burada. Nedim Yamalı bugüne kadar bunu yalanlamadı. Sadece bu gazetede yok. İşte Ahmet Hakan da yazdı Hürriyet gazetesinde.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne yazdı, ne yazıyor?

BARIŞ YARKADAŞ (Devamla) - Okumadıysanız ben göstereyim. Bugüne kadar yalanlamadınız. Sulh ceza hâkimliklerinin AKP'nin günlük siyasi ihtiyaçlarına göre karar verdiği ve buna göre kararlar aldığı ortadadır. O yüzden, artık iktidarın bir sopası hâline gelen bu hâkimliklerin bir an önce kaldırılması gerekmektedir. Sulh ceza hâkimliklerinin verdiği haksız tutuklama kararları yüzünden mağdur olan gazeteci arkadaşlarımız ise ne yazık ki tecrit koşullarında cezalandırılmaktadır. İşte o arkadaşlarımızdan Can Dünder ve Erdem Gül'ün geride bıraktığımız hafta Sayın Adalet Bakanına da yansıttığım şikâyetleri. Birkaç gün önce Sayın Adalet Bakanına Genel Kurulda, iki arkadaşımızın Halk TV'yi izlemek istedikleri hâlde izleyemediklerini ve buna ilişkin defalarca dilekçe verdiklerini söylemiştim. Sayın Adalet Bakanı "Bizde böyle bir dilekçe yok." demişti. İşte o dilekçeyi getirdim. Şimdi Adalet Bakanının bir an önce gerekeni yapmasını istiyorum ve kendisine de bugün bu dilekçeyi mektupla yolladım. Buradan da kamuoyuna duyuruyorum ve Adalet Bakanının burada verdiği sözü tutmasını istiyorum. Her iki arkadaşımızın bir an önce mağduriyeti sona erdirilmeli, tecrit koşulları bitirilmeli, tahliye edilmelidirler. Tahliye süresince de tüm haklarından, tutukluların yararlandığı tüm haklardan yararlanmalıdırlar.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yarkadaş.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Az önceki sayın konuşmacı, konuşmasında Ankara İl Başkanlığındaki bir anketten bahsetti. İzin verirsiniz düzeltmek istiyorum onunla ilgili.

BAŞKAN – Düzeltmeyse yerinizden verelim.

Buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; teşekkür ediyorum.

Az önceki sayın konuşmacının Ankara İl Başkanlığımızdaki bir toplantıda bir anketten bahsetmesini biz tebessümle karşıladık. Biz tüm yönetim kurullarımızın sonunda, dilek, temenniler bölümünde tüm gündemi tartışırız, istişare ederiz, o gündemle ilgili ne varsa masaya getirilir, kanaatler aktarılır. Bunu bir "anket" diye yorumlamanın bir siyasi görüş sahibi olan kişiye yakışmadığını ifade etmek istiyorum. Her toplantının sonunda zaten gündemle ilgili yapılan bir değerlendirmedir. Bunu böyle "anket" diye yorumlamak, ardından da bunu sanki sulh ceza hâkimlerine bir tavsiyeymiş gibi algılamak bizim açımızdan komedidir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, tabii, AKP grup başkan vekilinin söylediği konuyu dikkate alan bir incelemeyi biz de yaparız ama gazetede çıkan bir haberin tekzip edilmesi de mümkündür eğer öyle bir şey yok ise.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Her gazeteyi taşımayalım buraya Sayın Başkan. Akıl var, ızan var ya!

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – İşimiz gücümüz yok onlarla mı uğraşacağız? Her şeyi tekzip et, tekzip et yani!

LEVENT GÖK (Ankara) – Tekzip edilmediği müddetçe bu haber gerçek bir haberdır, arkadaşımız da buna dayanarak konuşmasını yapmıştır. Eğer gerçek değil ise AKP'nin ya da AKP İl Başkanının tekzip hakkı elbette vardır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Muhatap almıyoruz Sayın Başkan bu iddiayı.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gök, kayıtlara geçmiştir.

AHMET GÜNDOĞDU (Ankara) – Haber kaynağınız yalan olamaz mı? Onu yazan yalan yazamaz mı?

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) ÖNERGELER (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, (2/234) esas numaralı, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/18) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi önerge üzerinde son konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut Tanal.

Süreniz beş dakika Sayın Tanal.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, sulh ceza hâkimliği... Daha önce bu sulh ceza mahkemesiydi, mahkemenin adını değiştirdiler, sulh ceza hâkimliği yaptılar. Bu nedir? Bizim meşhur Anayasa'mızın 37'nci maddesinde denilir ki: “Hiç kimse kanunen tabî olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarılamaz. Bir kimseyi kanunen tabî olduğu mahkemeden başka bir merci önüne çıkarma sonucunu doğuran yargı yetkisine sahip olağanüstü merciler kurulamaz.” Yani, bu, “Sulh ceza hâkimlikleri olağanüstü merci midir, değil midir?” tartışması. Bu olaylara baktığımız zaman, sulh ceza hâkimlikleri esasen hangi olaylardan sonra kuruldu, buna baktığımız zaman, hep geçmişteki olayları yargılamak üzere kurulan bir hâkimliktir. İlk kurulduğu zaman İstanbul'da 38 tane sulh ceza hâkimliği vardı, daha doğrusu 38 tane sulh ceza mahkemesi vardı, 38 tane sulh ceza mahkemesi 6 tane sulh ceza hâkimliğine indi; 38'den 6'ya indi. O dönemde, mevcut olan sulh ceza mahkemelerinin tüm yetkileri asliye ceza mahkemelerine iletildi, 38 tane sulh ceza, 55 tane de asliye ceza mahkemesi vardı. Ve eğer herhangi bir tutuklama, arama veya gözaltı kararı verilecekse bu ne usulüyle oluyordu? Nöbet usulüyle oluyordu. Nöbet usulüyle olduğu zaman, doğal olarak “tabii yargıçlık ilkesi” gerçekleşiyordu. Bu yasa değişti...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi hangi tür oluyor?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Laf atacağınıza gelip konuşursunuz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Şimdi de nöbet usulü oluyor.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Ağabeyinizi HSYK'da... Ağabeyinin nasıl yaptığını git sor oradan. Ağabeyin bu atamaları nasıl yaptı? Ağabeyin orada.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – O da nöbetle oluyor, o da nöbetle oluyor, nöbet.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Sen milletvekilisin, ağabeyin HSYK’da.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Nöbetsiz mi oluyor? Nöbetsiz mi oluyor?

MAHMUT TANAL (Devamla) – Hâkimleri nasıl atadığınızı biliyoruz, nasıl yaptığını biliyoruz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Bilmeden konuşuyorsun ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen karşılıklı konuşmayalım.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Biriniz AK milletvekili, biriniz HSYK üyesi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Suç mu?

MAHMUT TANAL (Devamla) – 6 tane sulh ceza hâkimi var, 6 tane. Bakın, 38 taneden...

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – 6 hâkimle mi...

MAHMUT TANAL (Devamla) – Sayın Başkanım, susturabilir misiniz?

BAŞKAN – Sayın Tanal, siz Genel Kurula hitap ediniz lütfen.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, laf atan beyefendinin ağabeyi HSYK üyesi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Onur duyarım, şeref duyarım.

MAHMUT TANAL (Devamla) – Aynı zamanda, bu, Cumhurbaşkanı tarafından atanan bir arkadaşımız.

Netice itibarıyla, 38 tane sulh ceza hâkimini, bunları kontrol edemeyeceklerini anlayan zihniyet bunu 6’ya düşürdü. Bunu 6’ya düşürdüğü zaman da bir çember oluşturuldu. Bunun itirazını asliye cezaya yapamazsınız, 1 sulh cezanın itirazını 2’ye yapabilirsiniz, 2’ninkini 3’e yapabilirsiniz yani çember etrafında dönüyor.

Örnek anlamında, mesela, İstanbul’da 6 tane sulh ceza hâkimi 17-25 Aralık soruşturmasında yani o dönem yolsuzluğa ve hırsızlığa bulaşmış olanların hepsini tahliye eden hâkimler tarafından atandı. 17-25 Aralık hırsızlık ve yolsuzluk operasyonunda tahliye kararı verip buraya atanmayan yargıç var mı? Yok. Tamamı oradan atandı ve aynı zamanda paralel polislerin hakkındaki soruşturmada arama, tutuklama kararını veren yine aynı hâkimler. Bunların hepsi tesadüf mü?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Paraleli mi savunuyorsun şimdi burada?

MAHMUT TANAL (Devamla) - Yine aynı şekilde, avukatların tüm itirazlarını reddedenler yine aynı hâkimler. Yani hırsızlık ve yolsuzluk operasyonunda bunlara itiraz ediyorsunuz yine aynı hâkim bakıyor, tutuklamaya aynı hâkim bakıyor, aramaya aynı hâkim bakıyor. Bu, doğal yargıçlık ilkesine aykırı değerli arkadaşlar.

Bu neye benzer biliyor musunuz? 2014 yılında kurulan bu ceza hâkimliklerinin -hani, hep şikâyet edilir ya- cumhuriyetin ilk yıllarında çalışan istiklal mahkemelerinden ve 27 Mayıs 1960 Hükûmet darbesinden sonra Yassıada’da faaliyet gösteren mahkemelerden hiçbir farkı yoktur değerli arkadaşlar.

Onun için, biz bu sulh ceza hâkimliklerinin iktidarın sopasından çıkarılması için, adil yargılama için, herkesin adalete sığınması için bu yasanın değiştirilmesini talep ediyoruz.

Adaletten yana olan, özgürlüklerden yana olan, bağımsız ve tarafsız yargıdan olan tüm değerli arkadaşlarımızın bu kanun teklifimize destek vermelerini istirham eder, hepinize saygılarımı, hürmetlerimi sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, 69’uncu maddeye göre...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özkaya.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, 69’uncu maddeye göre söz istiyorum. İsmimi ve ağabeyimi söyleyerek doğrudan sataştı efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yerinden laf atarak satışma olmaz Sayın Başkanım.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Lütfen... Lütfen efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Yani İç Tüzük burada benim elimde. Laf atıyor bana. İsimle zikretmedim ben.

BAŞKAN – Sizin isminizi zikretti mi Sayın Özkaya?

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – “Sayın Özkaya, siz ve ağabeyiniz” diyerek söyledi.

BAŞKAN – Peki. Buyurun.

İki dakika size satışmadan söz veriyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, kürsü özgürlüğü var. Arkadaşımız konuşurken beyefendi satışıyor.

BAŞKAN – Sayın Gök, ismi geçtiği için satışmadan söz veriyorum.

VI.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

3.- *Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’nın, İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın doğrudan gündeme alınma önergesi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına satışması nedeniyle konuşması*

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İsim geçmedi. Tutanakları getirin, ismi zikretmedim Sayın Başkan.

BAŞKAN – “Siz ve ağabeyiniz” dediniz Sayın Tanal.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, bunun satışmayla ilgisi ne yani? “Siz ve ağabeyiniz” demek satışma değil ki.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ ÖZKAYA (Devamla) – Sayın Tanal, bunu özellikle dinlemenizi istirham ediyorum.

Ben, 2003-2007 yılları arasında AK PARTİ’nin Çankaya İlçe Başkanıydım, 2003-2007; 2007 ve 2011 seçimlerinde de milletvekili adayıydım. Ağabeyim, 2014 Anayasa değişikliğinden sonra Sayın Cumhurbaşkanının takdirleriyle HSYK üyesi oldu. Yani ben ve ağabeyim bu görevlere gelmeden önce de ben bu partinin yöneticisi ve milletvekili adayıydım. Bunları kısaca bilginize sunayım.

Sulh ceza mahkemeleri bir tedbir mahkemeleridir. Bilirsiniz ki, siz de avukatsınız, hepsi görevlerini sırasıyla ve nöbet usulü yaparlar. “Nöbetsiz, efendim, A hâkim, B hâkim...” böyle bir şey yok. Bu hâkimlere de bühtanda bulunuyorsunuz, o hâkimlerle ilgili haksız suçlamalarda bulunuyorsunuz. Dolayısıyla hem şahsıma hem ağabeyime hem de bu mahkemelerdeki hâkimlere karşı haksız bühtanınızı size aynen iade ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Özkaya.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, açık, net satışmada bulundu, ben bu satışma nedeniyle söz istiyorum.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ne dedim sataştım?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır Sayın Başkan, lütfen.

BAŞKAN – Ne dedi Sayın Tanal?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, “Aynen size iade ediyorum, bühtanda bulunuyorsunuz.” şeklinde bir ithamda bulunuyor, bu açıdan.

BAŞKAN – Sayın Tanal, size iki dakika söz veriyorum, fakat yeni bir sataşmaya mahal vermeyiniz lütfen.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, niye söz verdiniz?

4.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal’ın, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya’nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, sulh ceza hâkimlerinin içerisinde uzun adama hayranlığını ifade eden, Sayın Cumhurbaşkanına “uzun adam” diyen HSYK üyesi, yani ağabeyiniz de o heyet içinde bulunduğu hâkim bunu söylüyor, ben söylemiyorum Milletvekili.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Ağabeyimle ne ilgisi var?

MAHMUT TANAL (Devamla) – O hâkim şu anda bu 6 tane sulh ceza hâkiminin içerisinde. Hâkimler ne olur? Hâkimler tarafsız olur, bağımsız olur.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Koşa koşa CHP’den milletvekili aday olur!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Keşke CHP’den milletvekili aday olan kadar onur gösterseydiniz.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Eski HSYK başkan vekilleri CHP’den milletvekili olmadı mı?

MAHMUT TANAL (Devamla) – O, Türkiye Barolar Birliği Başkanı Özdemir Özok’tu, Cumhuriyet Halk Partisi üyesiydi.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Yargıtay daire başkanı olmadı mı?

BAŞKAN – Sayın Özkaya, lütfen.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sizden olursa iyi değil mi? O zaman tarafsız!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Gösterildiği zaman istifa eden bir onur sahibiydi. Bu onuru AKP içerisinde gösteren birisi olursa önünde saygıyla eğilirim. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – CHP’den aday olursa iyi, AK PARTİ’den olursa yok!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Özdemir Özok’un pabucu kadar olamazsınız. Özdemir Özok dedi ki: “Ben tarafsız yargıdan yanayım, ben bağımsız yargıdan yanayım. Ben bir siyasi parti üyesiysem Cumhurbaşkanı beni eğer Anayasa Mahkemesi üyesi olarak seçmişse ben bundan istifa ediyorum.” Keşke bu onuru gösterebilseydiniz. Bu onuru gösterebilmeniz için daha sizin çok un yemeniz gerekiyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Biz onurlu ve şerefli insanlarız. Sen kendine bak, kendine bak!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Daha çok ekmeğe ihtiyacınız var, çok paraya ihtiyacınız var, çok katlara ihtiyacınız var, çok yatlara ihtiyacınız var sizin.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Hiç yok, tam tersine. Allah’a hamdolsun, hiçbir ihtiyacımız yok, sen kendine bak!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Allah’a kurban olasınız.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Sen kurban ol!

MAHMUT TANAL (Devamla) – Allah bunun hepsini burnunuzdan fitil fitil getirecek, merak etmeyin.

Saygılar. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Senin getirecek. Allah’tan kork!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Tanal.

VII.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)*C) ÖNERGELER (Devam)*

1.- *İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, (2/234) esas numaralı, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/18) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önergeyi oylarınıza sunuyorum...

LEVENT GÖK (Ankara) – Karar yeter sayısı istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Karar yeter sayısı arayacağım.

Önergeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yeter sayısı vardır, önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.26

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.42

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmına geçiyoruz.

Bu kısmın 1’inci sırasında yer alan, Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken’in, Sokağa Çıkma Yasağı Uygulanan Yerlerde Kişilerin Yaşam Haklarının Korunmasına Yönelik Gerekli Tedbirleri Almadığı ve Sağlık Hizmetlerinde Aksamalara Sebebiyet Verdiği İddiasıyla Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

VIII.- GENSORU

A) ÖN GÖRÜŞMELER

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1)

BAŞKAN - Hükûmet? Burada.

Önerge daha önce bastırılıp dağıtıldığı ve Genel Kurulun 17/2/2016 tarihli 40’ıncı Birleşiminde okunduğu için tekrar okutmuyorum.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 99’uncu maddesine göre, bu görüşmede, önerge sahiplerinden bir üyeye, siyasi parti grupları adına birer milletvekiline ve Bakanlar Kurulu adına Başbakan veya bir bakana söz verilecektir.

Konuşma süreleri, önerge sahibi için on dakika, gruplar ve Hükûmet için yirmişer dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Önerge sahibi Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım; gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Ahmet Selim Yurdakul; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Aytağ Atıcı; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Mehmet Şükrü Erdenç; Hükûmet adına Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu.

Şimdi, önerge sahibi olarak, Muş Milletvekili Sayın Ahmet Yıldırım’ı kürsüye davet ediyorum.

Buyurunuz Sayın Yıldırım. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son birkaç aydır mütemadiyen dile getirdiğimiz husus, aslında ülkemizin bir bölümü üzerinden ülkenin tamamını etkileyen bir şiddet sarmalıyla zor günlerden geçtiğimiz gerçeğiydi. Bu zor günler er geç atlatılacaktır ancak bu zor günlerde siyasi partilerin ve ülkeyi yönetme sorumluluğunda olan kişilerin oynamış olduğu roller tarihin sayfalarına ak veya kara olarak yazılacaktır.

Bir ülke ve hükümet gerçekliği düşünün ki kamu güvenliğinin tehdit altına alındığı ilk andan itibaren şu yeryüzünde sergilenebilecek en kolay, en ucuz ve en aciz yöntemi devreye sokarak topyekûn kentleri zapturapt altına alma, tanklarla ve topraklarla dövme, sivil ile oradaki direnişçileri ayırt etmeksizin bir bütün hedef hâline getirme yolunu seçmiştir.

Gelişmiş ülkeler ve demokrasiyi önceleyen ülkeler kamu güvenliği tehdit edildiğinde, öncelikle, eksik olan demokratik standartları tamamlama, özgürlükleri genişletme ve toplumsal barışı tesis etme yolunu seçerler. Aciz ülkeler ise en kolay, en ucuz ve en aciz yöntem olan şiddeti, güvenlik tedbirlerini artırma yöntemini seçerler. Üzülerek ifade etmeliyiz ki 64'üncü Hükümet ve ondan önceki seçim Hükümeti en kolay yöntemi seçerek, bir bütün olarak, bir kentte yaşayan on binleri, hatta yüz binleri konut hakkından, sosyal yaşamı gerçekleştirme hakkından yoksun bırakmış, en nihayetinde tanklarla, topraklarla bir kenti veya birçok kenti hedef alarak yaşam hakkına kastetmiştir. Bu zor günler içerisinde bugünlerin çok önemli bir turnusol görevi vardır: Zor günlerde, ülke zor günlerden geçerken vicdanın, erdemin, fedakârlığın, etiğin ne ölçüde kutsandığı ve değerlendirildiği açısından bir turnusol işlevi görür.

Burada ifade etmek isteriz ki ortalık güllük gülistanlıkken, kısmi olarak sağlanmış toplumsal barış dönemlerinde barış söylemlerini yükseltmek kolaydır. Önemli olan kanın aktığı, gençlerin, yaşlıların, çocukların öldürüldüğü dönemde barış kavramına ve yaşam hakkına sahip çıkabilmektir.

Buradan ifade etmek isteriz ki sağlık sektöründeki bütün sağlık emekçiliğine tekabül eden meslekler -bu hekimlik olur, hemşirelik olur, acil tıp uzmanlığı olur, sağlık memurluğu olur, ambulans şoförlüğü olur veya bütün yardımcı destek hizmetler açısından olur- özellikle çatışmaların olduğu, kanın aktığı, ölümlerin fazlaca ülke gündemine oturduğu dönemlerde biraz daha fazla kutsal meslekler olarak ön plana çıkar. Bu mesleklerin en önemli özelliklerinden biri, insanları yaşama ve yaşatmak üzerine kurulu bir felsefeyle taçlandırır. Ancak bu meslekte daha kutsi olan bir şey vardır ki o da özellikle bu mesleğin onuruna ve etiğine sahip çıkarak, gerekirse sağlık personellerinin yani sağlık emekçilerinin kendi yaşamlarını riske atarak yaralıları, hastalara ulaşabilme, onlara gerekli sağlık desteğini ve hizmetini sağlayabilmedir.

Burada ifade ettiğimiz her koşulda veya Sağlık Bakanlığının Plan ve Bütçe Komisyonunda bütçesi görüşülürken Sayın Bakana bölgede yaşananlarla ilgili ve iletilemeyen, ulaştırılamayan sağlık hizmetleriyle ilgili eleştirileri getirdiğimizde çok kolay, çok ucuz bir argüman ve mazeret bulmuşlardı. Hep hendeğin ve barikatın arkasına sığınarak ve bunu kendilerine mazeret yaparak... Bir diğeri de “Nasıl olsa çatışmalı ortam var.” Neymiş? “Ambulans şoförü öldürüldü. Yaralıya yetişmeye çalışan sağlık personeli öldürüldü.” Neymiş? “Hendekten sıkılan kurşunlarla öldürülmüş.” Bu konuda haber kaynağınız ne Sayın Bakan? Bizim de özellikle bu ölümlere, bu yaralanmalara, bu akan kana fail olarak gördüğümüz, faili olarak belirttiğimiz eli silahlı olan güvenlik güçleri sizin haber kaynağınızdı. Onun dışında, bu olayların meydana geldiği, katliamların yapıldığı sokaktan hiçbir zaman sağlıklı bilgi alabildiniz mi? Bizim tam da fail olarak işaret ettiğimiz kişiler sizin bizatihi bilgi ve haber kaynağınızdı.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Bu “fail” dedikleriniz orada ne arıyordu?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Geleceğim. İşte ben tam da ondan söz ediyorum. Böyle bir ucuz gerekçe arkasına sığınarak siz kendi görevinizi yapmamayı bize meşrulaştıramazsınız.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – O direnişçilere “terörist” deyin.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Gelip konuşacaksınız Sayın Bakan. Bu tahammülsüzlükler üzerinden siz o Bakanlık koltuğunu olsa olsa işgal etmiş olursunuz.

Bakın, savaş koşullarında bile sizin Bakanlığınızın icra etmekle mükellef olduğu uluslararası sözleşmelere riayet etme gibi bir zorunluluğu vardır. Buradan ifade edelim: Bakın, 12 Ağustos 1949 tarihli savaş hukukunu düzenleyen...

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Ne savaşından bahsediyorsun sen ya?

AHMET YILDIRIM (Devamla) - ...Cenevre Sözleşmesi'ne Türkiye de taraftır ve orada denir ki: “Sağlık ve emniyet mıntikalarına...” Özellikle, bakın: “Sağlık mıntikalarına hiçbir silahlı güç giremez.” Siz Komisyonada bize söylediniz; Cizre Devlet Hastanesine gizliden gidip ziyaret ettiğinizi ifade ettiniz. Peki orada güvenlik güçleri belli bölümleri neden kapatmıştı? Veya sizin gidebildiğiniz bir yere... Bu ülkenin demokratik vicdanını temsil eden Türk Tabipleri Birliğinin oluşturmuş olduğu heyetin günlerce ısrar etmesine, sizden izin istemesine, oraya yaralıları almaya gitme taleplerine neden olumlu cevap vermediniz Sayın Bakan?

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Tamam da niye bağıryorsun?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Sayın Bakanın öfkesine binaen bağıryorum.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Bağırmanın da konuşabilirsiniz.

AHMET YILDIRIM (Devamla) - Tabii, içi yanan bağırrır, içi yanan. Siz gidip o yaralıları görmediniz, siz gidip o akan kanın açığa çıkmış olduğu sokaktaki 70 yaşındaki Taybet ananın on beş gün cenazesinin sokak ortasında kalmasına tanıklık etmediniz. Böyle buralarda oturup bu konularla ilgili yorum yapmak veya gerçekleri ifade edenlere karşı... “Bu doğru değildir, yok, hendekten sıkıldı.” deniyor.

Sayın Bakan, Komisyonada size sorduğum bir soru hâlâ cevapsızdır. 25 Eylül 2015 günü Şırnak Beytüşşebap'ta bir patlama meydana geldi ve o patlamada ambulans şoförü patlamadaki yaralıları almaya gitti. O ambulansın şoförü Şeyhmus Dursun, özellikle güvenlik şeridinden geçmek istedi, engellendi, izin verilmedi, buna rağmen “Gideceğim.” dendi; arkadan taranarak öldürüldü. Siz “Terör örgütü öldürdü.” dediniz. Ben de size “Hadi, birlikte gidelim, eşini, kardeşini dinleyelim, en son Şeyhmus Dursun'un yaptığı telefon görüşmesinin “tape”lerini çıkarıp beraber dinleyelim.” dedim. Neden buna cevap vermediniz? Ya, değilse...

Yine, Cizre'de yaralıları müdahale etmek için oraya giden “Aziz Yural” adlı sağlık emekçisi katledildi. Onunla ilgili etkin soruşturma yürütüldü mü? Bir cümle söyleyin, işin içinden çıkın; ne âlâ memleket, Sağlık Bakanı görevini yerine getirdi. Aziz Yural'ın ailesini dinlediniz mi, mesai arkadaşlarını dinlediniz mi, nasıl öldürüldüğünü duydunuz mu? Ya, değilse...

O vahşet bodrumundayken partim ve parti grubum adına Bakanlığınızda kurmuş olduğunuz kriz masasıyla yapılan görüşmelerden birkaçını bizatihi yapmış ve telefonumda kaydetmiş durumdayım. “Biz sağlık personeli gönderemeyiz.” dediniz. Biz de belediyelerin sağlık ve teknik personellerinden müteşekkil heyet oluşturduk. Orada adını artık bir daha anmaya gerek duymayacağım kriz masasının başındaki kişi “Onlara da müsaade edemeyiz.” dedi. “O yaralılardan bazılarının anneleri gitmek istiyor.” dediniz. Önce, “Olabilir.” dediniz, daha sonra onları da yasakladınız. Sadece o eve 40-50 metre kalmış olan bir alana kadar anneler gitti. Ne oldu annelerin durumu? Gözaltına alındılar Sayın Bakan. Ve en nihayetinde, o vahşet bodrumlarından açığa çıkan bir hususu dile getirelim: 163 kişi öldürüldü, 120'si tanınmayacak durumda. Sizin demokrasi, demokratik temelde sağlık hizmeti götürme anlayışınız ve kalibreniz bu olabilir ama toplum vicdanında da mahkûmsunuz, dünyada ve ahirette biz bunun hesabının sorulması için bu işin peşini bırakmayacağız.

Bütün Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Yıldırım.

Gruplar adına ilk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Ahmet Selim Yurdakul’dur.

OKTAY VURAL (İzmir) - Sayın Başkan, bir arzım olacak efendim.

BAŞKAN – Sayın Vural, söz talebiniz var, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

44.- İzmir Milletvekili Oktay Vural’ın, görüşülmekte olan (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi’nin görüşmelerinde MHP Grubu olarak konuşma yapmaktan vazgeçtiklerine ve bu önergeye ret oyu vereceklerine ilişkin açıklaması

OKTAY VURAL (İzmir) – Açılım ve çözüm süreci boyunca verilen tavizler sonucunda terör örgütünün alan hâkimiyeti sağladığı, silahların stoklandığı, kurtarılmış bölgenin ilan edildiği, terör yuvaları olarak kullanılmak üzere teröristlerin pislettiği yerleri güvenlik güçlerimiz temizlemekte ve terörle mücadele etmektedirler. Bu süreç yerine devletimizin güvenlik güçleri tarafından bölgenin huzuru için gerçekleştirilen terörle mücadelesini, terör örgütünden bizar olmuş bölge halkının yegâne güvenebileceği güvenlik güçlerini, devleti “Katliam yapıyor, zulmediyor, sivilleri öldürüyor.” diyerek suçlayan, suçlayarak Meclis gündemine getiren, Türkiye Büyük Millet Meclisinde 3 partinin terörü kınayan hazırladığı metne imza atmaktan imtina eden, en son 29 canımızı alan Ankara bombacısı teröristlerin taziyesine gidenlerin, zamanlaması itibarıyla asıl amacının bugüne kadar ortaya koydukları tavrı meşrulaştırmak ve haklılaştırmak için vermiş olduğu önergede Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak konuşma yapmaktan sarfınazar ettiğimizi ve bu önergeye de ret oyu vereceğimizi belirtmek istiyorum.

Teşekkür ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Vural’ın ifadesi doğrultusunda Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi geri çekilmiştir.

İkinci konuşmacı Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken’dır.

Buyurunuz Sayın Baluken. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

HDP GRUBU ADINA İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grubumuzun Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu hakkında vermiş olduğu gensoru önergesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, defalarca bu kürsüden Kürt meselesiyle ilgili temel yaklaşımları ve çözüm yöntemlerini ifade etmeye çalıştım. Asıl sorunun, bu Meclisin kurucu iradesinin reddi, çoğulculuğu esas alan 1921 Anayasası’nın bir kenara bırakılarak tekçi bir asimilasyon zihniyetine dayanan 1924 Anayasası’nın devreye girmesiyle beraber bu coğrafyada gündemleştğini defalarca burada belirttik,

ifade ettik. 1924 Anayasası'nın zihniyetinin devreye girdiği günden bugüne kadar bu ülkenin tarihi, bu tekçi anlayış dayatması ve buna karşı yükselen itirazların bir özeti şeklinde geçmiştir. Maalesef ki her yapılan itiraz anlaşılmaya çalışılıp demokratikleşme ve çoğulculuk esasında çözümler üretme anlayışı yerine büyük katliamlara, büyük imha konseptlerine maruz bırakılmıştır. Şeyh Sait kıyımı, Ağrı Zilan katliamı ve Dersim katliamında yaşanan süreçleri bu kürsüden defalarca ifade ettik. 12 Eylülde Diyarbakır Cezaevindeki utanç verici, insanlığı utandıran işkence uygulamaları, Roboski katliamı, Paris katliamı ve son AKP döneminde de kent merkezlerinde uygulanan, sokağa çıkma yasaklarıyla birlikte uygulanan savaş ve katliam konseptleri bu konuda yüz yıllık bir özeti tekrarını yaşadığımızı bir kez daha açıkça ortaya koymuştur. Maalesef ki yüz yıldır kısır bir döngüden çıkma adına bu ülkede siyaset hiçbir çözüm üretememiştir.

Değerli milletvekilleri, gensorumuza da konu olan Cizre'deki vahşet bodrumları ve cehennem binalarında yaşananları, tıpkı Dersim katliamları gibi, insanlık kendi utanç sayfasına şimdiden işlemiştir ve fail bir dönemlerin tekçi anlayışı gibi bugün de tekçiliği dayatan AKP Hükûmetinin kendisi olarak tarih önünde yargılanmaya başlamıştır.

Bugün Mecliste görüşülen gensoru görüşmelerini milletvekillerinin vicdanlarını devreye koyarak kullanacakları oy rengi üzerinden asla değerlendirmiyoruz. Tıpkı Dersim katliamı gibi, günün birinde o bodrumlarda, o cehennem binalarında neler yaşandığını merak edip Meclis tutanaklarına bakanlar için, tarihe bir kayıt geçmesi adına bugün buraya getiriyoruz ve inanın ki tarih insanlığa karşı suç işlemiş olanların yargısını bugüne kadar eksiksiz bir şekilde yerine getirmiştir.

Bugün ben, verdiğimiz gensorunun konusu ve içeriği itibarıyla Sağlık Bakanı hakkında değerlendirmelerde bulunacağım. Ancak, her şeyden önce demin de arkadaşımızın ifade ettiği gibi, uygulanan bu sokağa çıkma yasaklarının tamamının Türkiye Cumhuriyeti'nin kendi yasası, Anayasa'sı ve kendisini bağlayan uluslararası anlaşmalara göre hukuk dışı, yasa dışı ve insanlık dışı olduğunu bir kez daha, tarihe not düşme adına, buradan ifade etmek istiyorum. Milyonlarca insanın yaşam hakkı, sağlık hakkı, eğitim hakkı, seyahat hakkı, hatta defin ve gömülme hakkı bu Hükûmet tarafından hukuk dışı bir şekilde açık olarak gasbedilmiştir. Biz bu gasplarla ilgili, yine, mevcut yaşanan sıkıntıları defalarca burada söyledik. Ancak, özellikle yaşam hakkı ve sağlık hakkı gasbıyla ilgili, gerek bulunduğu görev itibarıyla gerek taşıdığı hekim kimliği itibarıyla tavır alması gereken Sağlık Bakanının ya da Sağlık Bakanlığının içerisine girmiş olduğu duyarsız yaklaşımı kabul edilemez bulduğumuzu bir kez daha ifade etmek istiyoruz. Bir kentin tamamı sağlık hakkından mahrum bırakılırken, yaşam hakkı gasbedilirken bu ülkenin Sağlık Bakanı çıkıp sağlık adına tek bir cümle kullanmadığı gibi, tam bir savaş bakanı gibi bu savaş uygulamalarını aklamamanın bir parçası hâline gelmiştir. Bir tek insanın yaşamı için gecesini gündüzüne katan bir doktor duyarlılığından, bir hekim yaklaşımından çok, bölgede hedefini yok etmeye kilitlenmiş olan bir asker pratiğinin, bir asker zihniyetinin ötesine maalesef geçememiştir ve bu nedenledir ki Cizre'deki vahşet bodrumlarında ve cehennem binalarında isimlerini, adreslerini ve taleplerini buradan saydığımız, Meclis tutanaklarına geçirdiğimiz 150'yi aşkın yurttaşın hiçbirisi sağ olarak çıkarılmamıştır, yaralı olarak hastaneye nakledilmemiştir. Bu ülkenin yaşamdan sorumlu Sağlık Bakanı 150'yi aşkın yurttaşın cenazesinin o bodrum katlarından çıkarılmasının sadece bir parçası olmuştur.

Bizler Parlamentoda, sokaklarda, bakanlıklarda, uluslararası platformlarda günlerce bu konuyla ilgili, bu meseleyle ilgili olması gereken tavrın, gösterilmesi gereken insani yaklaşımın ne olduğunu ifade etmeye çalıştık, katliamın olmaması için çaba gösterdik. Demin dediğim gibi, yaralı insanların ya da orada hasta olan insanların adreslerini, kimliklerini ve taleplerini, 112 ve 155'te kayıtlı olan o taleplerini gittiğimiz her yerde ifade etmeye çalıştık. Ulusal ve uluslararası hukuk yollarına başvurduk.

21'inci yüzyılda, bizi arayıp “Su, ‘...’(x) su...” diyen bir kanamalı hastanın yaşadığı Kerbelâ’yla ilgili buradaki insanların vicdanına seslenmeye çalıştık ama bir bodrum katındaki kanamalı hastalardan bir damla suyu, bir tablet ağrı kesiciyi esirgeyerek acılar içerisinde ölüme gönderen bir sürecin sahibi oldu bu Hükûmet ve maalesef, bu Hükûmet bütün bu süreçleri yürütürken de bununla ilgili asgari duyarlılığı göstermesi gereken Sağlık Bakanı da duyarlılık geliştirmeyi bir kenara bırakalım, aklanma operasyonlarının merkezinde yer aldı. Biz, yaralı kim olursa olsun, bugüne kadar işlediği suç ne olursa olsun kimliğine bakılmaksızın, onun o bodrumlardan alınıp hastaneye naklinin devletin bir lütfu değil, asli görevi olduğunu, gerekli tıbbi müdahaleler yapıldıktan sonra eğer işlemiş olduğu bir suç varsa onunla ilgili adli tahkikatların da iletilmesi gerektiğini yine bütün görüşmelerde ifade ettik. Yaptığımız bütün bu görüşmelerdeki talepler asla siyasi talepler değildi, asgari insani kriterlere sahip olanlara karşı tekrar bir sorumluluğu hatırlatan insani taleplerdi ancak üzülerken belirtiyorum, ne insani ne siyasi ne vicdani ne ahlaki ne hukuki ne dinî olarak hiçbir teamülü yerine getiremeyenler açık bir şekilde bu katliamın ortağı oldular. Buradan çıkardığımız her ses büyük bir gürültüyle işleyen ölüm makinesinin gürültüsünde boğdurulmak istendi, buna isyan ettik. Ama özellikle yaşam hakkını savunan, bir hekim olan Sağlık Bakanının ya da Sağlık Bakanlığının yaşama dair çıkan o sesi ölüm makinesinin gürültüsünde boğmaya çalışmasına isyan ettik, bugün verdiğimiz gensoru da bu isyanın bir parçasıdır. Sağlık Bakanı çaba göstermesi gereken yerde yalan yanlış açıklamalarla süreci kotarma, Hükûmeti aklama telaşına düştü.

Bakın, ben hiç kimse için kolay kolay yalan yanlış açıklama yaptı demem. Ancak, Sağlık Bakanının kendi ifadeleri üzerinden neden yalan yanlış dediğimi buradan ifade etmek istiyorum. 27 Ocak tarihinde Sağlık Bakanı yaptığı açıklamada ambulansların o bölgeye gidemediğini, yaralıların da güvenli bölgeye gelmeyi reddettiğini söylemişti. Oysaki aynı Bakana bağlı olan Bakanlık aracılığıyla 8 Şubatta yapılan açıklamada “Cizre konusunda 112 çağrı merkezimize ulaşan herhangi bir yardım talebi ve ihbar olmamıştır.” dendi yani on gün önce söylediğini on gün sonra tekzip eden, yalanlayan bir Bakan pratiğiyle karşı karşıya kaldık. Kaldı ki Sağlık Bakanlığının bünyesinde kriz masasının oluşturulduğu 30 Ocak tarihinde yetkililerle yapmış olduğumuz görüşmelerde -ismini ben de vermeyeyim- Sağlık Bakanlığının görevlendirilmiş yetkilisi vahşet bodrumundan İslam Balıkesir adında bir yaralının kendilerini aradığını, 6 cenaze ve 25 yurttaşın kimlik bilgilerini verdiğini ve kendilerinin o bodrumdan hastaneye nakille ilgili taleplerini Bakanlıklarına ilettiklerini açık bir şekilde bize ifade etti. Sayın Bakan merak ederse o yetkiliden o ses kayıtlarını da rahatlıkla bulabilir. Maalesef “Ambulans gönderiyoruz.” adı altında yapılan uygulamaların tamamı planlanmış birer mizansenin ötesine geçemedi. Her “Ambulans gönderiyoruz.” dediklerinde, o bölgeye, vahşet bodrumlarına ve cehennem binalarına operasyonel birlikler gönderdiler. Nitekim, heyetimizin, 30 Ocak tarihi itibarıyla, yaralılarla, Sağlık Bakanlığı kriz masasıyla ve sağlık ekipleriyle üç koldan canlı telefon bağlantısıyla yürütmüş olduğu süreçte de sağlık ekiplerini bekleyen o yaralı ve hastaların üzerine operasyon birlikleri gönderildi. Sağlık ekipleriyle dışarı çıkmayı bekleyenler birden büyük patlama ve silah sesleri altında “Öldürülüyoruz, infaz ediyoruz, bir şeyler yapın.” çığlığını heyetimize aktarmak durumunda kaldılar. Bütün bu söylediklerim ses kayıtlarında tespitlidir arkadaşlar. “Kamuoyuna çok kısa bir şekilde sunduğumuz o ses kayıtlarının otuz iki dakikalık bölümünü herhangi bir cesur savcı soruşturma açarsa ona iletmeye hazırız.” açıklamasını yapmıştık ve maalesef, sağlık ekibi bekleyen insanlar bu operasyonel birliklerin yıktığı binanın enkazı altında kaldılar, “Enkaz altında kaldık.” çığlığını bize iletiler. Utanç verici bir durum.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

Tıp fakültesi birinci sınıfa giden bir öğrenciye önce Hipokrat'ın "...”(x) yani “Tıbbî müdahaleye ihtiyacı olan bir yaralıya ya da hastaya önce zarar verme” ilkesi öğretilir. “Bir yaralı ya da hastaya önce tıbbî müdahale üzerinden zarar verme” diyen bir etik anlayış, maalesef orada, sağlık ekipleri yerine giden operasyonel birliklerin bir katliam yapmasının parçası olmuştur ve bugüne kadar da bu konuda kamuoyunu doğru bilgilendirecek hiçbir açıklama yapmamıştır. O insanlar enkaz altında kaldıklarını bize ilettiklerinde biz “Oraya hemen enkaz kaldırma ekipleri gitsin, kurtarma ekipleri gitsin, o insanların artık çıkacak durumu yok.” dediğimizde de bu taleplerimize cevap verilmedi. Bazı bilgiler, burada yalan yanlış bilgiler aktarılsa detaylarını da burada açıklamaya hazırım. Ve 23 Ocak tarihindeki ilk vahşet bodrumundan 30 Ocakta kriz masasının kurulduğu güne kadar bir tek Sağlık Bakanlığına bağlı ambulans o binaya, 150-200 metre mesafeye bile yaklaşmadı, 1 kilometreden daha uzak bir mesafede o bölgede bekleyerek “1 kilometreden yaralılar buraya gelmiyorlar.” üzerinden bu süreci kotarmaya çalıştı. Biz bu süreç içerisinde, defalarca bütün riskleri alarak belediye ambulanslarını göndermemize rağmen belediye ambulansları da maalesef engellendi. Hele hele, bu enkaz altında yaralılar kaldıktan iki gün sonra basın mensuplarını da alarak bir mizansen çekimi yapmak üzere ambulansı oraya göndermeleri de utanç verici bir durumdur; hekimlik adına, insanlık adına utanıyorum, iğreniyorum. Çünkü, o insanların enkaz altında olduğu belliiken, çılgınlıklarında öldürdükleri belliiken on dakika basın mensuplarını götürüp yaralılara “Hadi biz geldik, çıkın.” demenin ahlaki boyutunu hepimizin vicdanına bırakıyorum. Bakın, o anonsun yapıldığı saatlerde o yaralılar şu enkazın altındaydı arkadaşlar, “Biz ambulans getirdik, hadi gelin.” dedikleri saatlerde o cenaze parçaları bu enkazların altında kalmıştı.

Burada, özellikle bu süreç yürürken 2'nci bir cehennem binasından almış olduğumuz haberle ilgili detayı da paylaşmak istiyorum: Bizi arayan Cizre halk meclisi eş başkanı Mehmet Tunç bir binada mahsur kaldıklarını, 37 yurttaş olduklarını, yapılan top atışlarıyla büyük bir yangın başladığını ve yangına müdahale edilmemesi durumunda buradaki herkesin ölüm riski altında olduğunu ifade etti. İtfaiye ekipleri, kurtarma ekipleri, sağlık ekipleri için yaptığımız bütün görüşmelere rağmen oraya bu ekiplerin gönderilmesi yerine top atışlarının daha pervasız bir şekilde yapılması talimatı verildi ve gece boyunca itfaiye gönderilmedi. Ertesi sabah Mehmet Tunç'la tekrar telefon görüşmesi yaptığımızda Mehmet Tunç yangından dolayı 9 yurttaşın yanarak yaşamını yitirdiğini, 25 yurttaşın da ağır yaralı olduğunu bize belirtti. Müteakip günler içerisinde, o bina içerisinde 9 cenaze, 52 yaşayan insanın olduğu bilgisi tarafımıza iletilmiş olmasına rağmen bu konudaki hiçbir çabaya maalesef izin verilmedi. Milletvekillerimiz gitti izin vermediler; eş başkanımız gitti “Ben alıp getireceğim.” dedi izin vermediler; SES ve TTB'nin profesyonel sağlık ekipleri gitti izin vermediler; Nusaybin'de haftalar boyu binlerce insan birikip “Biz gidip alacağız.” dedi izin vermediler; bu ülkenin vicdanlı aydınları, yazarları, STK'ları çağrı yaptı izin vermediler ve bütün bunların sonucunda da bu cehennem binasında, 61 yurttaşın olduğu cehennem binasında TRT Haber'de -sanırım 7 Şubat tarihinde- geçen bir alt yazıyla oradaki 61 kişinin etkisiz hâle getirildiği haberleri ahlaksızca yazıldı. Yaralı ve hastaneye nakledilme iradesini gösterenler devletin resmî kanalında “Etkisiz hâle getirildi.” şeklinde bu topluma, bu halklara sunuldu. O alt yazıyı Şırnak Valiliği yalanladı, ertesi gün İçişleri Bakanlığı yalanladı, Başbakan yalanladı. Sadece bir çatışmada 10 kişinin öldürüldüğünü söylediler ama saatler sonra vahşet bodrumlarından cenazeler çıktıkça biz o alt yazının doğru olduğunu, bu Bakanın da dâhil olduğu Kabine üyelerinin yalan söylediğini maalesef, görmek durumunda kaldık.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Yani, değerli milletvekilleri, tablo şu: 150’yi aşkın insanın, yaralı ya da sağ, hastaneye nakille ilgili talepleri var. Bu ülkenin Sağlık Bakanı ya da Bakanlığı ya da Hükûmeti 1 tek insanı sağ ya da yaralı olarak o bodrumlardan çıkarmamıştır, tamamı infaz edilmiştir, tamamı bir katliama maruz kalmıştır. Aynı süreç devam ederken, bu sefer Cizre’nin Sur Mahallesi’nde üçüncü bir cehennem binasından arkadaşlarımız bizi aradı, Milas İlçe Eş Başkanı’mız Derya Koç’un bizi aramasıyla haberdar olduk. Derya Koç’un ifadesine göre, 20 cenaze ve 25 yaşayan insanın olduğu o binaya da yoğun top atışları yapılıyordu ve bir an önce sağlık ekiplerinin gönderilerek, hastaneye nakil talebi bize iletildi, 112 ve 155’e iletildi ancak bütün bunlara rağmen maalesef diğer iki vahşet binasına olduğu gibi bu binaya da operasyon yapıldı ve o insanların da o binadan cenazeleri çıktı. Cenazeler çıktıktan sonra 6 ile dağıtıldı arkadaşlar. 6 ilde her bir aile, her bir ana, tek tek, önce Mardin’e gidip “Çocuğum burada mı?” diye bakıyor, orada teşhis edemediyse Urfa’ya gidiyor, oradan Antep’e gidiyor, sonra gerisin geriye Silopi’ye gidiyor, sonra Malatya’ya gönderiyorlar. İnsanlık dışı bir yaklaşımı cenazeler üzerinde de sürdürmeye devam ediyorlar.

Otopsi işlemlerine bağımsız heyetler giremedi, hekimler giremedi, avukatlar giremedi, aile fertleri giremedi, hatta anaların ya da ailelerin o cenazeleri teşhisine bile engeller, güçlükler çıkarıldı. Bütün bunları karşı karşıya olduğumuz bir katliam zihniyetinin, bir katliam konseptinin hangi aşamaya geldiğini ifade etmek açısından söylüyorum.

Bütün bunlar yaşanırken bu ülkenin Sağlık Bakanı ne yaptı? Bunlarla ilgili tek bir cümle kullanmadığı gibi kendi liderinin neden diktatör olarak tanımlandığının siyasi tezleriyle uğraştı. Hatırlarsınız, bu Bakan, ilk savaş konsepti sahaya sürülünce de “Eğer başkan yapsaydınız bunlar olmazdı.” demişti, “Eğer Başkanlık olsaydı bu kaos süreci olmazdı.” açıklamalarını yapmıştı. Dolayısıyla buraya gelip vereceği cevapların bizim açımızdan hiçbir inandırıcılığı yoktur.

Biz, özellikle bu gensorunun vicdan sahibi olan, vicdanını dinleyen bütün milletvekilleri tarafından defalarca düşünülerek değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz. 150 insandan hiçbir kişi eğer hastaneye nakledilmemişse burada her milletvekilinin ortaya koyması gereken tarihî bir sorumluluk vardır düşüncesindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Sayın Başkan, bir dakikada toparlayabilir miyim?

BAŞKAN – Bir dakika ek süre veriyorum Sayın Baluken, toparlayınız.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Sokağa çıkma yasakları boyunca bu ülkede yaşananları da burada defalarca ifade ettik. Beyaz bayraklarla hastaneye gitmek zorunda kalan kronik hastalar, 4 doz alması gereken ilaçları ilaç bulamadığı için 1 doz ya da hiç alamayan kanser hastalarının dramı, bu sokağa çıkma yasaklarının olduğu yerlerde hafif kanamalarda bile kan kaybından yaşamını yitirenler, arkadaşımızın dile getirdiği Abdülaziz Yural, Eyüp Ergen ve Şeyhmus Dursun’un yaşamını yitirdiği sağlık emekçilerine yönelik katliamlar, bir kentte bir eczaneyi bile açık tutmayan bir zihniyet; bütün bunların tamamı, işte, bu Sağlık Bakanı döneminde yaşandı. Taybet ananın cenazesi tam sekiz gün boyunca sokak ortasında bekletildi. Önce Taybet ananın ölümü çocuklarına izletildi, sonra sekiz gün boyunca o cenaze kurda kuşa yem olmasın diye, o çocuklar kendi analarının cenazesine bakmak zorunda kaldılar. Güler Yanalak’ın bebeği karın içerisinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...henüz doğmadan maalesef katledildi. Birçok kadın bu dönem içerisinde düşüklükler yaptı, en temel sağlık ihtiyaçlarından, sağlık hizmetlerinden mahrum kaldı.

İşte bütün bu özetlemeye çalıştığımız tablo içerisinde, biz, bu Sağlık Bakanının kendi görevini ve işini yapmadığını, yaşam hakkına, sağlık hakkına sahip çıkmadığını, savaş politikalarının bir parçası olduğunu ve bu nedenle de bu gensorunun mutlaka işleme alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.(HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

Önerge üzerinde gruplar adına üçüncü konuşmacı, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Sayın Ayтуğ Atıcı.

Süreniz yirmi dakika Sayın Atıcı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sokağa Çıkma Yasağı Uygulanan Yerlerde Kişilerin Yaşam Haklarının Korunmasına Yönelik Gerekli Tedbirleri Almadığı ve Sağlık Hizmetlerinde Aksamalara Sebepiyet Verdiği İddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin önergenin üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Şahsî menfaatlerini müstevlilerin siyasi emelleriyle tevhit etmeyen milletvekillerini saygıyla selamlarım.

Değerli arkadaşlar, yakamda gördüğünüz bu resim cinsel tacize uğradığı için Kayseri’de intihar eden 12’nci sınıf öğrencisi 17 yaşındaki bir kızımıza ait. AKP’nin yarattığı acımasız sistemin kurbanı olan, devleti yönetenlerin koruyamadığı bir kızımız. Şikâyet edildiği hâlde ısrarla gereğinin yapılmaması sonucunda ailesinin yüzüne bakamayacağımız bir kızımız. Meclise sunduğum Özgecan yasası AKP tarafından bekletilirken, acaba daha kaç kızımız, kaç canımız yitecek. Özgecan yasasının bir an önce çıkması gerektiğini önemle vurguluyorum.

Değerli arkadaşlar, gensoruya gelecek olursak ne diyor gensoruda? Diyor ki: “Sağlık Bakanı, kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik bir tedbir almadı. Sağlık hizmetlerinde aksamalar oldu. Bu sebeple, doğuda ve güneydoğuda insanlar ölüyor.” Doğru mu? Keşke doğru olmasaydı, keşke bunlar yaşanmasaydı, keşke Sayın Sağlık Bakanı başarılı bir görev yapmış olsaydı.

Peki, bu yaşam hakkı, bu kutsal yaşam hakkı nerede korunamamış? Sokağa çıkma yasağı olan yerlerde. Yani, siz, bu ülkeyi yönetemediğinizi kendi kendinize itiraf etmiş durumdasınız. “Ben ülkeyi yönetemiyorum, sokağa çıkma yasağı ilan ediyorum. Sokağa çıkma yasağı ilan edeceğimi bildiğim hâlde gerekli tedbirleri almıyorum, alamıyorum, acizim.” demenin siyasi dilidir bu.

Şimdi, burada, Sağlık Bakanının iki türlü sorumluluğu olduğunu hepimizin görmesi lazım. Birincisi: Sağlık Bakanı olarak, Doğu ve Güneydoğu Bölgelerinde halkın sağlığını koruyamamak ve gerektiğinde sağlık hizmeti verememek. Bu, bir bakan olarak, üstelik bir hekim bakan olarak Sayın Müezzinoğlu’nun yapamadığı bir iş.

İkincisi: AKP Hükümetinin bir üyesi olarak Doğu ve Güneydoğu Bölgelerimizin yangın yerine dönmesini engelleyememek ve dolayısıyla, insanların en kıymetli hakları olan yaşam haklarını da koruyamamak.

Peki, bu görevler Sağlık Bakanına kim tarafından veriliyor? Anayasa tarafından veriliyor, Anayasa. Yani amir hüküm diyor ki: “Sayın Bakan, sen, Türkiye’de ayırım yapmadan herkesin sağlığını koruyacaksın, koruyamadığın yerde tedavi edeceksin.” Peki bu görevi kim yapamıyor? Sağlık Bakanı yapamıyor. Şimdi Sayın Sağlık Bakanı bu kürsüye çıkacak, bunları inkâr edebilecek. Bilmiyorum, dikkatle dinleyip göreceğiz.

Şimdi ben de size sorarım o zaman: Sıfır terörle devraldığınız bu güzelim ülkeyi sokağa çıkma yasaklarının olduğu bir duruma getirdiğiniz doğru mu yalan mı? Allah aşkına, yani şöyle bir tarafsız düşünün. Sıfır terörle devraldınız, ülke yangın yerine döndü, her tarafta sokağa çıkma yasağı var. İki: Hadi oldu, sokağa çıkma yasağı ilan edeceğinizi anladınız, yiyecek ve sağlık konularında neden gerekli önlemleri almadınız? Yani insanların doktora ulaşamadığı yalan mı? İnsanların yiyecek ve su sıkıntısı çektikleri yalan mı? İnsanların korkudan beyaz bayrak çekerek hastaneye gitmeye çalıştıkları yalan mı? Bunların hepsi benim ülkemde ve herkesin gözü önünde oluyor.

O yüzden, Sayın Bakan, o koltukta asla oturmamalısınız. Gensoruya bile gerek kalmadan “Ben bu işi yapamadım.” deyip o koltuktan derhâl kalkmalısınız. Gensoruya ne gerek var? Zaten siz bu işi yapamadığınızın farkındasınız ve derhâl o koltuğu terk etmelisiniz. Üstelik sağlığı sadece insanın hastalığı ve sakatlığı olarak tanımlamıyoruz. Dünya Sağlık Örgütü diyor ki: Bir insan beden, ruhen, zihnen ve sosyal yönden tam olarak iyiye sağlıklıdır. Şimdi, bu tanıma uygun olarak siz sağlık hizmetini verdiniz mi, vermediniz mi? Allah aşkına ya, bir kendi kendinize sorun. Dünya Sağlık Örgütü sizlere sağlığı tanımlamış, siz de bakan olmuşsunuz, oturmuşsunuz. Bu işi yaptınız mı, yapamadınız mı? Ya, bırakın bizi, bırakın muhalefeti, herkesi bir kenara bırakın, “Ya, ben bu işi yapamadım.” dediğiniz olmuyor mu Allah aşkına, çok merak ediyorum? Üstelik sağlıklı olma hakkı bizlere verilen bir lütuf değil, bir lütuf değil, bir hak; hem anayasal hak hem de uluslararası sözleşmelere göre bir hak. İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi’nden tutun da Avrupa Birliği Temel Haklar Bildirgesi’ne, Avrupa Sosyal Şartı’na, sayabileceğimiz pek çok uluslararası anlaşmaya göre bir hak. İşte şimdi, sizin bu görevinizi yerine getirmediğinizi ben değil cümle âlem görüyor, cümle âlem biliyor. Sağlık hizmetlerinin verilmediğini, sanki savaş hukuku varmışçasına bir görüntüye, bir ortama müsaade ettiğinizi daha ne kadar inkâr edeceksiniz? Bunu yaptığınız için siz de, Hükûmetiniz de acz içerisindesiniz.

Allah aşkına, bu duruma nasıl düştünüz? Ben bu soruları size sormak zorundayım, bütün milletvekilleri sormak zorunda, en başta AKP’nin milletvekilleri sormak zorunda. Ee, arkadaşlar, demiyor musunuz Allah aşkına “Sayın Bakan, bu duruma nasıl düştünüz? İnsanların sağlığını nasıl koruyamadınız? Siz orada bizi de temsil ediyorsunuz.” Demeyecek misiniz? Bunu demek yerine barış isteyen, kan dökülmemesini isteyen, gözyaşı akmamasını isteyen ve insanca bunları sorgulayanları da zan altında bıraktınız. Nasıl? “Bu adam, bu kadın teröre destek oluyor.” dediniz; baskı uyguladınız, uyguluyorsunuz. Bu konuda hiç kimsenin konuşmasını istemiyorsunuz. Kim ağzını açarsa “terörist” diyorsunuz, kim ağzını açarsa “Teröre yardım ediyor, yandaşlık ediyor.” diyorsunuz. Birazdan sizin ve Hükûmetinizin teröre nasıl yandaşlık yaptığınızı tek tek açıklayacağım.

Ben burada, bu Genel Kurulda “Cizre’de tüm insanlara, yaşlı-çocuk, yardım edilmelidir, suçluları bile tedavi edip adalete teslim etmek gerekir.” dediğimde, Sayın Bakan siz ve grubunuz ve yandaş medyanız ve AK trolleriniz beni hedefe koydunuz ama benim doğru söylediğimi siz anladınız ve ertesi gün aynı şeyleri siz söyleyince aynı AK troller, aynı medya, aynı milletvekilleri sizleri alkışladı ama keşke söyleminizle eyleminiz bir olabilseydi.

Baskı ve korku siyaseti yöntemi uygulayarak siz kendinizin, Hükûmetinizin teröre yardım ve yataklık yaptığı gerçeğini asla gizleyemeyeceksiniz her fırsatta bunu ben ve arkadaşlarım bu kürsüden dile getireceğiz.

Bakın ne yaptınız? Barış kelimesini değersizleştirme pahasına “Barış görüşmeleri” veya “Çözüm süreci” dediğiniz dönemde terör örgütüyle müzakere ettiğiniz yalan mı? Bu, yardım ve yataklık değil mi? Şehirlerde aylarca savaşıyor kadar silah ve bomba yığılmasına sessiz kalmak teröre yardım ve yataklık değil mi Sayın Bakan? Allah aşkına “Bunları görmedik.” demeyin. Sağır sultanın bile duyduğu, Cumhurbaşkanı ve diğer yetkililerin manşetlere konu olmasına rağmen, çeşitli açıklamalara rağmen

şehirlere bu silah yığınağı yapıldığı acaba Bakanlar Kurulunda konuşulmadı mı? Eğer konuşulmadıysa uyuyorsunuz demektir; derhâl sizin değil Hükûmetin istifa etmesi gerekir. Bu silah ve bombaların doğu ve güneydoğudaki bu evlere süs olarak getirilmediğini Kabinede anlayan bir Allah kulu çıkmadı mı Allah aşkına? Bizim Genel Başkanımız “Terör örgütü bölgede şube kurmuş, militan topluyor, vergi dairesi kurmuş, vergi topluyor, polis olmuş, yol denetliyor.” dediğinde ana muhalefeti duymadan işinize devam etmek teröre yardım ve yataklık etmek değil mi? Teröre insan kaynağı yetiştiren düzene zemin hazırlamak, tüm uyarılarımıza rağmen seyretmek teröre yardım ve yataklık değil mi Allah aşkına? Biz buradan konuşunca mı insanlara “Vay, bunlar teröre yardım ediyor.” diyorsunuz. Siz bunları fiilen yaptınız; bunları yaptığınızı da geçmişte böbürlenerek söylediniz, göğsünüzü gere gere söylediniz. Şimdi de başkalarını suçlamaya çalışıyorsunuz.

Kesinlikle bunların hesabını bir bir bu halk sizden soracak. Siz ne dersenez deyin, bunları söylemeye devam edin, biz gerçekleri her zaman söylemeye devam edeceğiz.

Sayın Başbakanın IŞİD’e “öfkeli Sünni gençler” muamelesi yapması, militanları burada eğitip donatmanız teröre yardım ve yataklık değil mi Allah aşkına? Komşu ülkenin yönetimini yıkmak için, Suriye’nin yönetimini yıkmak için oraya müdahale etmek, IŞİD üyelerinin ülkemizden savaşçı toplanmasına, 50’den fazla kentimizden militan toplanmasına seyirci kalmak ve onlara lojistik destek sağlamak teröre yardım ve yataklık değil mi? İşte, bütün bu yaptıklarınız Türkiye’yi vurmaya devam ediyor, dengeleri altüst etmeye devam ediyor.

İşte, bozulan dengelerden birisi de sağlık oldu Sayın Bakan, sağlık. Siz çok iyi bilirsiniz, sağlıkta ispat edilmiş, bilimsel olarak kanıtlanmış en değerli kriter koruyucu hekimliktir. Koruyucu hekimlik sadece aşı yapmak değildir Sayın Bakan, yolların düzgün yapılmasını sağlayıp trafikte ölümleri azaltmak da koruyucu hekimliktir. Kurşunun namludan çıkmasını engellemek, bombaların patlamasını engellemektir koruyucu hekimlik Sayın Bakan. O kurşun o namludan çıkmayacak Sayın Bakan, o bombalar patlamayacak. O kurşun çıktıktan sonra dünyanın en iyi cerrahını getir, dünyanın en iyi doktorunu getir, o insan orada ölür. Sizin Bakanlar Kurulundaki var oluş sebebinizdir bu savaş önlemek. Hiç kimse bilmese, siz yumruğu masaya vurup “Hayır.” diyeceksiniz, “Ben yurttta barış, dünyada barış istiyorum.” diyeceksiniz. Benim ülkemdeki çatışmaları, Suriye’ye palas pandıras savaşa gitme heyecanını, hevesini sizin yok etmeniz gerekirdi. O nedenle siz orada oturuyorsunuz bir hekim ve bir Sağlık Bakanı olarak.

Eğer “Hükûmete bunları anlattım, beni dinlemediler.” diyorsanız, ne işiniz var o koltukta? Onurunuzla kalkın ve hekimlik onurunu da koruyun. “Ben savaşı istemiyorum, ben ülkemde çatışma istemiyorum, o yüzden de bunu anlattığım hâlde dinlemediler.” diyorsanız kalkın. Kalkmıyorsanız siz de bu suça iştirak ediyorsunuz ve bu gensoruyu yerden göğe kadar haklı çıkarıyorsunuz Sayın Bakan. O yüzden, biz sizi bu konuda ciddi şekilde eleştiriyoruz.

Aylarca süren sokağa çıkma yasaklarının zeminini kim hazırladı, kim hazırladı? Benim ülkemi bu dönemde kim yönetti? Eğer “Biz hazırlamadık.” diyorsanız bize söyleyin, kim hazırladı? Dış güçler mi, sizin yönetemediğiniz ülkedeki teröristler mi, sizin yönetemediğiniz bu ülkede başkaları mı geldi benim ülkemi yönetti ve sokağa çıkma yasaklarına zemin hazırladı? Bir yerde kargaşa var, çatışma var iken sizin Sağlık Bakanı olarak ishali olan, ateşi olan çocukların doktora nasıl gideceğini hesaplamamız gerekmiyor muydu? Diyaliz hastalarının ne olacağını, yaralıların, hastaların nasıl tahliye edileceğini sizin anlamanız, bilmeniz, yönetmeniz gerekmiyor muydu? E, bütün bunları yapmamışsınız, şimdi de kalkmışsınız size gensoru verildi diye, daha ilk “Yallah bismillah.” derken oradan bu tarafa laf atıyorsunuz Sayın Bakan. Bunların bir tanesi yanlış ise ben çıkacağım, burada özür dileyeceğim.

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Hepsi yanlış.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Söylediğim her şey tamamen doğru ve ispatlıdır. Konuşmamı çok dikkatli hazırladım, konuştuğum her şey gerçektir. İsteyen herkese de bunu buradan net olarak ifade edebilirim ve ispat edebilirim.

Şimdi, eğer siz benim ülkemde seksen dört gün sokağa çıkma yasağı koymuşsanız, eğer benim ülkemde Ulus gibi, Ankara'nın Ulus'u gibi, İstanbul'un Eminönü'sü gibi, Diyarbakır'ın Sur ilçesinde insanları korku içinde yaşıtıyorsanız bu işte bir yanlışlık var. Şırnak Cizre'de, Silopi'de 14 Aralıktan beri insanlar korku içinde, sokağa çıkamıyorsa, İdil halkı 16 Şubattan beri sokağa çıkamıyorsa, Silvan'da, Bismil'de, Lice'de aralıklı olarak günlerce, haftalarca insanlar sokağa çıkamıyorsa, doktora gidemiyorsa, Allah aşkına, siz nasıl bir hükûmetsiniz, siz kendinizi nasıl iktidarda görüyorsunuz, bu ülkeyi yönetemediğinizin farkında değil misiniz? Mardin'in Nusaybin, Dargeçit, Derik'inde, Hakkâri'nin Yüksekova'sında, Muş'un Varto'sunda insanlar kan ağlıyorlar ve siz bunları sadece seyrediyorsunuz Sayın Bakan.

Şimdi, normal şartlarda sağlık hizmetini vermekten aciz iken bu şartlarda veremeyeceğinizi çok iyi biliyoruz. Bize diyorsunuz ki: “Ambulansları gönderdik. Karşıdan silah sıkılıyordu, biz de sağlık hizmeti veremedik.” ya da “Bölgede çatışma var, sağlık hizmeti veremiyoruz.” Bu söylediklerinizin doğru değil Sayın Bakan.

Bakın, size birkaç rakam vereceğim. Sizler on dört yıllık -tırnak içinde- istikrarlı iktidarınıza rağmen doğuda, güneydoğuda her tarafın güllük gülistanlık olduğu dönemlerde de sağlık hizmeti veremediniz ya da vermediniz. Nereden mi biliyorum? Siz söylediniz. Sizin yayımladığınız Sağlık İstatistikleri Yıllığı'nda -aynen sizin cümlelerinizle söylüyorum- diyorsunuz ki: “Anne ölümleri: 100 bin canlı doğumda, Doğu Marmara'da 7,2; Güneydoğu Anadolu'da 18,1; Orta Doğu Anadolu'da 33,8.” Ben de merak ettim Orta Doğu Anadolu nereden çıktı diye, kitapçığa siz yazmışsınız. Yani Bingöl'ü, Elâzığ'ı, Malatya'yı, Tunceli'yi, Bitlis'i, Hakkâri'yi, Muş'u, Van'ı katmışsınız, yine de rakamı düşürememişsiniz.

Bakın, tekrar söylüyorum Sayın Bakan, ortada çatışma yok, bir şey yok. Doğu Marmara'da annelerden 100 bin canlı doğumda 7 kişi ölürken Doğu Anadolu'da 33,8 ölüyor. Allah aşkına, burada bir yanlışlık yok mu, burada bir sorun yok mu? Siz nasıl kalkıp “Ben sağlık hizmeti verebildim.” diyorsunuz? 5 katından daha fazla bir şey var. Her ne kadar siz, erkeklerin de doğum yaptığını varsayıp rakamı düşürmeye çalışıyorsanız da asla bu gerçekleri saptıramayacaksınız, saklayamayacaksınız.

Bebekler de daha çok ölüyor doğu ve güneydoğu'da. Bu çatışmalardan bağımsız olarak, Doğu Marmara'da bebek ölümü binde 5,4 iken sizin rakamınıza göre Güneydoğu Anadolu'da 11,6; 2 katından fazla. Şimdi siz kalkmışsınız, bir de sokağa çıkma yasağı ilan etmişsiniz, bir de Türkiye'yi kan gölüne çevirmişsiniz. Bu rakamların nasıl olduğunu hayal bile etmek istemiyorum, düşünmek bile istemiyorum.

Bu yetmiyor, geleceğimiz de karanlık. Orada, 100 bin kişiye düşen doktor sayısına bakıyorum... Uzman pratisyen veriyorsunuz, uzmanları ayrı verseniz durum facia. Yine sizin rakamınız, Batı Anadolu'da 100 bin kişiye 270 doktor düşüyor, güneydoğuda sadece 122 doktor düşüyor Sayın Bakan. Bunun çatışmayla, terörle ne ilgisi var? Siz zaten Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu gözden çıkarmışsınız, siz zaten oraya hizmet vermiyorsunuz, sizin boşluğunuzu başkaları dolduruyor.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Türkiye'yi gözden çıkardılar, Türkiye'yi.

AYTUĞ ATICI (Devamla) - Ondan sonra çıkıyorsunuz, “Yandım Allah” diyorsunuz. Bu sayıyı, dış hekimi, ebeye de indirgeyebiliriz, yansıtabiliriz.

O nedenle, bu bölgeler arasındaki farkı kaldırmadığınız için bu gensoruyu hak etmişsiniz zaten. On dört yıldır elinizde para var, on dört yıldır elinizde her şey var. Nereden mi para var? Ben söylemiyorum yine, sizin bakan arkadaşınız söylüyor, Çalışma Bakanı çıkıyor: “Ben, topladığım vergiler ve topladığım primlerle sağlık giderlerinin yüzde 92'sini karşılıyorum.” diyor 2014 yılında. “2016 yılında hedefim

yüzde 106.” diyor. Ne demek yüzde 106? Kâra geçeceğim demek. Yani, katkı ve katılım paylarını bıraktığınız hâlde, katkı ve katılım paylarını buraya koymadığımız hâlde sağlıktan kâr ediyorsunuz; bunu yapamazsınız. Bölgeler arasında böyle farklılık varken siz o parayı bebekler ölmesin diye oraya harcamak mecburiyetindesiniz. Bu nedenle, orada siz doğal, normal koşullarda bile görevinizi yapamamışsınız, bir de bunun üzerine kan gölüne çevirmişsiniz, bir de “Bana niye gensoru verdiler?” diyorsunuz. Ya, size gensoru verilmeyecek de kime verilecek Allah aşkına? Burada gensoruyu en çok hak eden bakanlardan bir tanesi sizsiniz. Doğudaki insanlar dönüp batıya bakıyorlar, herkesin akrabası var. “Benim annem daha çok ölüyor, benim bebeğim daha çok ölüyor.” diyorlar. Ondan sonra da isyan ettiğinde diyorsunuz ki “Bu ülkeye neden barış gelmiyor?”

Siz, bir taraftan asli işlerinizi yapmayı bir kenara bırakıp diğer taraftan da taşeron bakanlığına dönüşmüşsünüz Sayın Bakan. Yani, inşaat firmaları, özel hastaneler, uluslararası finans şirketleri ne emrediyorlarsa hemen yasa, yönetmelik çıkarıyorsunuz. Örnek mi? Şehir hastaneleri. Sizin çıkardığınız, “Kamu-özel ortaklığıyla yapacağım.” dediğiniz şehir hastaneleri bir efsane yerine kâbusa dönüştü ve bizim geleceğimizi âdeta yok etti Sayın Bakan. Sırf bunun için bile sizin o koltukta oturmamanız gerekiyor.

Siz, Batılı finans kaynaklarına hasta ve hazine garantili olarak hastane açtırdınız Sayın Bakan. Bunları unutmayacak bu halk, ben de unutmayacağım, yüreğim yettikçe bunları size anlatacağım.

Beterin beteri var mı? Var. Beterin beteri şu: Benim ülkemın Sağlık Bakanı kalkıyor “Bu ülkede Cumhurbaşkanı yerine...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, bir dakika ek süre veriyorum, toparlayınız lütfen.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Benim ülkemın Sağlık Bakanı “Bu ülkede Cumhurbaşkanı yerine başkan seçseydik bu kaos olmayacaktı.” diyor. Sayın Bakan, o mübarek ağzınıza yakıştı mı Allah aşkına bu laf? Ne işiniz var sizin beyefendi başkan olmuş olmamış? Ya, siz ölen insanlara bakın. (CHP sıralarından alkışlar)

Her gün şehitler geliyor, her gün kan akıyor; siz başkanlık derdindesiniz. Öyle bir şekilde ülkemi yönetemiyorsunuz ki bu kadar şehit gelirken, bu kadar insan ölürken “Sayın Cumhurbaşkanının doğum gününü nasıl kutlarım?”ın derdine düşmüşsünüz, yeni bir kutlu doğum haftası yaratmaya çalışıyorsunuz sayın milletvekilleri.

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Yalan söylüyorsun.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Ne kadar acze düşürüldüğünüzün farkında mısınız?

AHMET UZER (Gaziantep) – Hadi be!

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – Yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun!

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Sizler milletvekilisiniz, sizler milletin vekilisiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ayıp ya, ayıp ya!

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Sizler Sayın Cumhurbaşkanının doğum günü partisini yapma, organize etme kurumu, makamı değilsiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ağzından çıkanı kulağın duysun.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – İşte, biz bu yüzden bu gensoruya “evet” diyeceğiz.

AHMET UZER (Gaziantep) – Baştan sona yalan.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Yiğit olun, siz de “evet” deyin. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Haydi bakalım, maşallah!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Atıcı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirsiniz bir sözü düzeltebilir miyim yerimden, 60’a göre?

BAŞKAN – Neyi düzelteceksiniz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Özgecan yasası” olarak ifade edilen bir teklifin özellikle bekletildiğini ifade etti sayın hatip, onu düzeltmek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden size söz verelim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; az önce konuşan hatip “Özgecan yasası” diye ifade edilen bir teklifinin ısrarla bekletildiğini ifade ettiler.

Öncelikle, toplumdaki ortak hassasiyetlerin siyasi parti gözetmeksizin ortak değerlendirilmesi gerektiği kanaatindeyim. Ancak, hatırlatmak isterim ki geçen senenin haziran ayında Türk Ceza Kanunu’nda yapılan değişiklikle ilgili -ki beraber yapmıştık- 103’üncü maddenin (6)’ncı fıkrasına göre, ilgili konuyla ilgili en ağır ceza olan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası getirilmiştir, daha önce olmayan bu fıkra eklenmiştir Ceza Kanunu’muza. Dolayısıyla, bu konuyla ilgili bir yanlış bilgi vardır, onu düzeltmek isterim.

Ayrıca, yine, sayın hatibin son cümlesinde Kutlu Doğum Haftası’na atıfta bulunarak talihsiz bir ifadede bulunduğunu, bunu da revize etmesini talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Altay, sisteme girmişsiniz.

Buyurun Sayın Altay.

46.- *İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın, Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı’nın (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasında dile getirdiği iddiaları Hükûmetin kabul edip etmediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Türkiye’de çok bilinen bir özdeyiş, atasözü var: “Sükût ikrardan gelir.” Biraz önce kürsüde konuşan, partimize mensup milletvekili Sayın Aytuğ Atıcı konuşmasında 3 defa 63’üncü Hükûmetin terör örgütü PKK’ya yardım ve yataklık yaptığını iddia etti. Hükûmet bu iddiayı kabul etmiş midir? Biz böyle anlıyoruz.

Teşekkür ederim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, Sayın Altay’ın ifade ettiği şeye sanırım Sayın Bakan cevap verecektir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, şöyle: AK PARTİ Grubu henüz konuşmamıştır. Bunu da en iyi, çok tecrübeli olan sayın grup başkan vekilinin bilmesi gerekir.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – AK PARTİ’ye değil, itham Hükûmete. Benim tecrübemi sen tartışamazsın.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - AK PARTİ’nin ilgili milletvekili konuşacaktır, ardından da Hükûmet buna cevap verecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Turan.

Buyurun Sayın Gök.

47.- Ankara Milletvekili Levent Gök’ün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve Etimesgut İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü’nün, Cumhurbaşkanının doğum gününü kutlamak için yapmayı planladığı etkinliğe ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, AKP grup başkan vekili belki Meclisi geçen hafta yeterli bir şekilde takip edemedi ama “Özgecan yasası” diye adlandırdığımız yasa, biz Cumhuriyet Halk Partisi Grubu milletvekilleri olarak -yine az önce burada yaptığımız gibi- İç Tüzük’ün 37’nci maddesine göre buraya getirdik ve AKP’nin oylarıyla reddedildi. Bir kere, onu Millet Meclisimizin bilgisine sunuyorum.

İkincisi: Sayın Aytağ Atıcı’nın belirtmek istediği hususa biraz daha açıklık getirmek isterim.

Etimesgut İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü geçtiğimiz hafta içerisinde Etimesgut’ta bulunan bütün okullara yazı göndererek 2.023 öğrenci tespit edilmesini, bununla da Cumhurbaşkanının 26 Şubatta olan doğum günü nedeniyle bir yürüyüş tertipleneceğini, bütün okulların bir kortej hâlinde belli bir yerden Cumhurbaşkanlığı Sarayı’na kadar yürüyerek -2.023 öğrenciyle Cumhurbaşkanlığına gidilerek- Cumhurbaşkanının doğum gününün kutlanacağına dair bir genelgeyi bütün okullara gönderdiler.

Bunun üzerine, benim de arasında bulunduğum Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri soru önergesiyle ya da suç duyurularıyla bu olayın üzerine gidince önceki gün iptal etmek zorunda kaldılar.

Sayın Aytağ Atıcı’nın dikkat çektiği nokta budur ve böyle bir tablo yaşanmıştır, tüm belgeleri elimizdedir. Yani, Cumhurbaşkanının doğum gününü kutlamak için okulu tatil eden bir anlayışın da burada sorgulanması gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Gök.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kutlu Doğum konusu problemli Sayın Başkan.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Niye problem var orada?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Düzeltmeyin, size yakışanı söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Özgecan yasasını bizzat ben imzalayarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sundum, bekliyor. Sayın grup başkan vekilinin bilmediğini buradan anlıyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Değiştirdi Sayın Başkan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Geçen dönem yapılan düzenlemenin daha da ileriye giderek iyi hâl indiriminin kaldırılması ve İnfaz Yasası’ndan bunların yararlandırılmamasını da talep ettim.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – İnfaz Yasası’ndan zaten yararlanmıyorlar ki tecavüzçüler.

AYTUĞ ATICI (Mersin) - Şimdi “Bunlara karşıyız.” diyorlarsa bu bir görüştür, bunun bedelini siyaseten öderler. “Özgecan yasası” dediğimiz budur.

Kutlu Doğum Haftası’na gelince: Ben konuşmamda “âdeta ikinci bir kutlu doğum haftası” dedim. Kutlu Doğum Haftası’nın ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz, onu istismar etmeyeceğim. Ama ikinci bir kutlu doğum haftasına hazırlık yapıldığını, billboardlarda, efendim, bunun mevlitlerle Kur’an’la, tilavetleriyle kutlanacağını gözlerimizle gördük. Şimdi bunları inkâr ediyorlarsa buyursunlar, “Böyle bir şey yok.” desinler, inkâr etmiyorlarsa düştükleri durum içler acısıdır diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, Sayın Atıcı, kayıtlara geçmiştir.

Sayın Turan, tamam, açıklık getirildi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, polemik olmasın diye uzatmak istemiyorum ancak usulde bir yanlış varsa beraber düzeltelim. TCK açıktır, bu düzenleme yapılmıştır. Uygulamadan kaynaklı sorun varsa bir daha konuşalım ancak ağırlaştırılmış müebbede çevirmişiz, en ağır ceza gündeme gelmiş. Teröristbaşının da aldığı ceza bu, benzer konuların da aldığı bu, daha ağırı yok bu cezanın. O yüzden ısrarla bir daha altını çiziyorum: Israrla, Hükûmetin bu konuyu ihmal ettiğine ilişkin iddiayı reddediyorum.

Onun dışında, siyaseten doğrulanmaya açık olan bir konuyu burada tartışabilirsiniz, problem değil ancak bu benzerliğin Hazreti Peygamber’in Kutlu Doğumu’na bağlıyor olmak bir siyasi ahlak meselesidir.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – “İyi hâl indirimi kalksın.” diyorum.

ZEKERİYA BİRKAN (Bursa) – İyi hâl indirimi hukukta genel hüküm.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Cumhurbaşkanının doğum gününü kim kutlamış, nasıl kutlamış, bunu bilmiyorum, bunu tartışalım.

LEVENT GÖK (Ankara) – Anlatıyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ancak bunu “kutlu doğum” diye ifade etmek, “ikinci bir kutlu doğum” diye...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Böyle bir özentî var diyor, özentî.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – ...“İkinci bir özentî var.” diye ifade etmek Hazreti Peygamber’e haksızlıktır, bu, sapla samanın karıştırılmasıdır. Bu ifadenin düzeltilmesini istiyorum diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Gök, buyurunuz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Şimdi, sayın grup başkan vekili konuşurken hata üstüne hata yaptı. Biz, tam tersine, hepimizin büyük hürmetle ve saygıyla andığı, kutladığı Kutlu Doğum’a karşı bir alternatif sanki şimdiki Cumhurbaşkanının doğum gününün kutlanmasını eleştirdik. Buradan, eleştirimizden maksat “Bırakın, o, Peygamberimizin, öyle kalsın. O Kutlu Doğum Peygamberimiz’e yöneliktir, Başka kutlu doğumlar icat etmeyin.” diyerek bir saygısızlığı teşhir ettik.

Ayrıca, Özgecan yasasında, bizim, Cumhuriyet Halk Partisi olarak talebimiz, hiçbir indirimin yapılmamasıdır. Sayın grup başkan vekili bu konuda da yanlış bilgi vermiştir. Özgecan yasasındaki bizim talebimiz, kadın cinayetleri konusunda en ağır ceza verildikten sonra hiçbir indirimin yapılmamasına ilişkindir. Bunu da belirtmek isterim.

BAŞKAN – Tamam Sayın Gök, teşekkür ederiz.

Sayın Turan, açıklık getirildi sanırım. Sayın grup başkan vekili Sayın Atıcı'nın sözlerine açıklık getirmiştir. Dolayısıyla, bu konuyu kapatalım derim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Herkes kendine yakışanı yapar Sayın Başkan. Ben özür talep ettim, kendi takdirleridir.

BAŞKAN - Peki, teşekkür ederiz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – İç Tüzük 60'a göre söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Baluken'in söz talebi vardır.

Buyurunuz Sayın Baluken.

48.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, kendilerine gelen bilgilere göre Sur'da 15 çocuğun yaralandığına ve hastaneye nakledilmeyi beklediklerine, yaşam koridoru oluşturma anlamında engel çıkaran zihniyeti kınadığına ilişkin açıklaması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şimdi, burada, Sayın Başkan... (AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Baluken'e söz verdim, lütfen dinleyelim!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, burada, özellikle Cizre'deki vahşet bodrumları ve cehennem binalarında yaşanan süreçle ilgili hazırladığımız bir gensoru önergesini görüşürken, şimdi aynı haberleri Sur ilçesinden alıyoruz. Biraz önce elimize görüntüler ulaştı. HDP'nin sosyal medya hesaplarından o kamera çekimlerine, o görüntülere isteyen milletvekili ulaşabilir. Ben buraya birkaç fotoğraf aldım. Şu anda Sur ilçesinde şarapnel parçalarıyla yaralanmış olan 4 yaşındaki, 6 yaşındaki, 10 yaşındaki çocuklar bir yaşam koridorunun açılmasını bekliyorlar, hastaneye nakli bekliyorlar.

HARUN KARACA (İstanbul) – Bombayı siz mi attınız?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Burada, bu çocuklarda var olan bu durumu yaratıp hâlâ yaşam koridoru oluşturma anlamında engel çıkaran bir zihniyeti kınıyorum, kabul edilemez buluyorum. Bize gelen bilgilere göre, Sur'da şu anda 15 çocuk benzer şekilde yaralanmış ve hastaneye nakli bekliyorlar. İçlerinde bulunan hasta, yaşlı ve kadınlarla birlikte o bodrumda bulunanların sayısının 200 olduğu ve 200'ünün bulunduğu alana yönelik ağır bir top atışı saldırısının başladığı nettir, açıktır. Bugün Diyarbakır Valiliği bir resmî açıklama yaptı, saat 16.00'ya kadar bu konuda çaba içerisinde olduğunu ifade etti ama belirttiği saatler içerisinde o bölgeye yönelik top atışları bir dakika bile durmamıştır. Şu anda, hâlâ bize ulaşan insanlar -ki, bu çocukların yanında bulunan insanlar ulaşıyor bize- o bölgeye yoğun top atışının devam ettiğini söylüyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Burada, bütün Meclisin bu konuda duyarlı olması gerektiğini, Cizre'deki vahşet bodrumlarında...

BAŞKAN – Mikrofonu açalım Sayın Baluken, bir saniye...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) - ...ortaya çıkan insanlık suçunun bir kez daha yaşanmaması çağrısını ifade etmek istiyoruz. Burada Hükümetin, Kabinenin üyeleri de var. Bu görüntüler üzerinden de Hükümetin bugüne kadar bu konuda açmadığı yaşam koridoruyla ilgili zaman kaybetmeksizin harekete geçmesini, mümkünse de Sur ilçesinde bir gün olur, iki gün olur, bir hafta olur bilemem ama sokağa çıkma yasağının bir an önce kaldırılarak bu insanların hastaneye nakillerini sağlaması gerektiğini belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

VIII.- GENSORU (Devam)*A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)*

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi önerge üzerinde dördüncü konuşma Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Mehmet Şükrü Erdinç'e aittir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Erdinç, sizin de süreniz yirmi dakikadır.

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HDP Grubunun Sağlık Bakanımız Sayın Mehmet Müezzinoğlu hakkında vermiş olduğu gensoru üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlarım.

Tabii, sözlerimin başında konunun içeriğine geçmeden önce, benden önce burada konuşan hatibin söylediği birkaç cümleyle ilgili hususları ifade etmek isterim.

Öncelikle, şunu herkes iyi bilmelidir ki Türkiye Cumhuriyeti hiçbir terör örgütüne, hiçbir illegal yapılanmaya asla ve asla yardım etmemektedir, buna IŞİD de dâhil, PKK da dâhil ve diğer örgütler de adına ne dersiniz deyin.

Bununla birlikte, yine, Türkiye Cumhuriyeti bu mücadeleyi yürütürken terörizmle mücadele etmektedir, savaş değil. Bunu böyle ifade etmenin aslında bu ülkeye yapılan iyilik olduğunu da düşünmüyorum. Siz de Türkiye Cumhuriyeti devletin bir milletvekilisiniz, bu milletin milletvekilisiniz. Bu milletin milletvekili olarak da Türkiye Cumhuriyeti'nin yapmış olduğu terörizmle mücadeleyi bir savaş olarak addetmek ne kadar doğrudur, onu da milletimizin takdirine sunuyorum.

Tabii, HDP Grubunun vermiş olduğu önergeyi incelediğimizde, Cizre'de yaşandığı iddia edilen olaylarla ilgili, sağlık hakkının, yaşam hakkının engellendiği, 150 vatandaşın hayatını kaybettiğiyle ilgili değerlendirmeleri görüyoruz, iddiaları görüyoruz. Bu iddialarla ilgili değerlendirmeleri yapacağım ama öncelikle birkaç hususa değinmekte fayda olduğunu düşünüyorum. Zira, bugün, Türkiye Cumhuriyeti, Sağlık Bakanlığı eliyle gerçekten Türkiye Cumhuriyeti'nin her bir tarafına, 780 bin kilometrekare bütün alana, bütün Türkiye'nin dört bir yanına, doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine her bir köşesine en iyi imkânları götürme gayreti içerisinde. Bu çerçevede, Türkiye'de sağlık alanında memnuniyet oranları ciddi seviyelere ulaşmıştır.

Bununla birlikte, 2016 yılı bütçesi içerisine sağlık harcamalarıyla ilgili çok ciddi bir rakam koyuyoruz, geçen yıla göre yüzde 18 oranında artırıp, inşallah 95 milyar civarında bir parayı önümüzdeki günlerde yapacağımız bütçe görüşmeleriyle Sağlık Bakanlığımıza tahsis edeceğiz.

Bugün, ülkenin her bir köşesinde, yardımlaşma ve dayanışma duygusuyla, muhtaç ve mağdur durumda olanlara insani yardım faaliyetleri kesintisiz yürütülmektedir.

Öte yandan, sağlıktaki insan kaynağının ülke genelinde adil ve dengeli bir şekilde dağıtımına 2002'den 2015 yılına kadar aralıksız devam edilmiştir. Bugün baktığımızda, 112 Acil sağlık hizmetlerinin geldiği noktayı görmek muhakkak çok rahattır. Bu çerçevede baktığımızda, özellikle 2002'den bu yana 112 Acil merkezlerimize intikal eden vaka sayısı 14 kat artmıştır.

Tabii, bu 14 kat artmakla birlikte, kırsal kesimde 112'ye duyulan güven ve ulaşım yüzde 20'lerden bugün yüzde 100'ler seviyesine gelmiştir. Bugün hava ambulans sağlık sistemiyle 2008 yılından 2015 yılına kadar geçen süre içerisinde 30 binin üzerinde insan taşınmış ve müdahale edilmiştir. Yine, deniz bot ambulanslarıyla 7 binin üzerinde insanımıza yardımcı olunmuştur. Yoğun bakım üniteleriyle ilgili olarak, yoğun bakım yatakları ve bununla birlikte Türkiye'nin dört bir yanına yapılan hastaneler -sağlıktaki memnuniyet- şehir hastaneleri bu ülkeye yaptığımız en önemli yatırımlardır.

Tabii, burada özellikle önergede ileri sürülen iddialara değinmeden önce Şırnak'ta ve Cizre'de 14 Aralıktan bu yana sürmekte olan sokağa çıkma yasağı dolayısıyla meydana gelmiş sağlık hizmetlerinden de kısaca bahsetmek isterim.

Bakın, sokağa çıkma yasağının başladığı 14 Aralık 2015 tarihinden itibaren Şırnak ilinde 1.513 doğum gerçekleşmiş, 1.373 diyaliz hastası, 98.395 acil servis hastası, 2.317 ameliyat, 1.414 il içerisinde sevk ve 1.932 il dışı sevk hizmeti verilmiştir. Bununla birlikte, 9.089 kişi ambulanslarla hastanelere nakledilmiştir.

Yine, Cizre ilçesinde, 14 Aralıktan günümüze 242 doğum, 162 diyaliz vakası, 311 yatan hasta, yaklaşık 14 bin poliklinik hastası, 120 ameliyat, 121 il içerisinde sevk ve 252 il dışı sevk verilmiş. Bununla birlikte, 3.044 vakaya ambulanslarla müdahale edilmiş ve taşınmıştır. Şimdi, buradan da anlaşılacağı üzere, Şırnak il genelinde ve Cizre özelinde sağlık hizmetlerinin aksamasında hiçbir sorun bulunmamaktadır.

Şimdi önergeyle ilgili değerlendirmelere gelirsek... Burada bizden önce konuşan HDP Grubuna mensup hatiplerin dile getirdiği hususları inanın şaşkınlıkla izledim. Şaşkınlıkla izledim çünkü eğer bu anlatılanlar, burada söylenenler bir mizansen değilse başka nedir, bilmiyorum. Zira, bugün burada bahsedilen telefon görüşmelerini, oranın bombalandığıyla ilgili görüntüleri bizzat izleme ve dinleme imkânına sahip oldum. Bakın, o gün orada ne oldu? “Yaralı var.” diye burada, ilk olarak 23 Ocak tarihinde dile getirildi. HDP Grubundan bir milletvekili 112 Acil istasyonunu arayarak bu bahsedilen 23 no.lu binanın bodrumunda yaralılar olduğunu belirtti ve akabinde burada, Genel Kurulda ve çeşitli ortamlarda HDP Grubu tarafından bu hususlar müteaddit defalar dile getirildi ama vatandaş olarak gerçekten orada bulunduğunu iddia eden bir kişi 30 Ocak tarihinde 112 Acil istasyonunu arıyor, saat 07.21'de arama gerçekleşiyor. Arama gerçekleştiğinde orada 9 insanın sağlıklı olduğunu, 6 cesedin bulunduğunu, 16 kişinin de yaralı olduğunu belirtiyor ve bu çerçevede de oraya ambulans talebinde bulunuyor. İsimleri de veriyor, isimlerin hepsi burada kayıtlı. Tabii, burada dile getiriliyor “Oraya ambulans göndermediniz.” diye. Bakın, bu, insansız hava uçaklarının orada o gün, 30 Ocak tarihinde çektiği görüntü, saat 08.08, 30 Ocak 2016. Burada ambulanslar, olayın olduğu mıntıkaya intikal ediyor ve mıntikanın hemen yanında, oradaki petrol istasyonunun bulunduğu köşede.

Şimdi, diyecekler ki: “Ya, oraya gitmediler ve bodrum kata yanaşmadılar.” Çünkü bodrum kata yanaşma şansı yok; etrafı tamamen barikatlarla ve çukurlarla çevrilmiş durumda.

Bakın, bunlar o bölgedeki insansız hava uçaklarının çektiği görüntü. “23 no.lu bina” diye tabir edilen o binanın altında, o binanın çevresine, o binaya giden her yola döşenmiş olan barikatlar, bombalı tuzaklar, mayınlı tuzaklar. Bununla birlikte, yine aynı şekilde mayınlı tuzakların yanında bombalı araçlarla da yollar tamamen kapatılmış durumda.

Şimdi, Sağlık Bakanlığı ekipleri oraya gidiyor, 300-400 metre mesafeye kadar gidiyor ama daha ilerisi yok çünkü böyle bir sıkıntının yaşandığı yerde, böyle bir barikatın, çukurun olduğu yerde oraya ulaşabilme imkânınız zaten olamaz.

Şimdi, baktığımızda, saat 07.21’de arayan şahıs İslam Balıkesir, yaralılarından, ölülerden ve sağ olanlardan bahsediyor. Onlardan bahsettikten sonra, Sağlık Bakanlığımızda, hemen, anında orada bir kriz masası kuruluyor, hemşehrim olan, bugün İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu Başkanı olan Osman Nacar kardeşimiz de o kriz masasının başına getiriliyor. Kriz masasının başına geldiğinde ilk yaptığı iş şu oluyor: Kaymakamla, valiyle görüştüktan sonra, bu hususun... Oradan, o binadan yaralı olduğu iddia edilen yaralıların güvenli bir şekilde alınabilmesi için, valiyle ve kaymakamla yaptığı görüşmenin hemen akabinde, şeffaf olsun diye, bakın şeffaf olsun diye -üzerine basa basa söylüyorum- sayın grup başkan vekilini telefonla arıyor. Grup başkan vekili o gün İçişleri Bakanlığında açlık grevinde. Tabii, böyle bir arama karşısında bir şaşkınlık oluyor. Ki burada dinlediniz, “Bütün görüşmeleri biz yaptık.” diye anlattılar. Hâlbuki ilk aramayı yapan buradaki kriz masasının başındaki insan. Aramayı yapıyor “Sayın Vekilim, biz burada bir operasyon yapacağız. Oradaki iddia edilen yaralıları, oradaki sağlam insanlarımızı, eğer varsa ölüleri buradan taşıyacağız, çıkaracağız ama çıkarırken bir sıkıntı yaşanmaması adına sizlerin de devreye girerek, sizlerin de bu olaya dâhil olarak ve bilhassa bu olayın şeffaf bir şekilde yürütülmesi adına sizlerin de oradaki kişilerle irtibat kurarak bizlere bilgi vermenizi istiyorum ve sizi on beş dakika sonra arayacağım.” diyor. Tabii, on beş dakikanın hemen sonunda sayın grup başkan vekili kendisini arıyor. Tabii, kendisi o an ilin valisiyle, kaymakamıyla görüşmeler yapıyor. Tabii, hemen, görüşmeler yapılırken yirmi üç dakika sonra kriz masası başkanımız, Sayın Baluken’e dönüyor. Bunların hepsi ses kaydında var, ben dinledim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bizde de var, merak etmeyin.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Ve döndüğünde de Sayın Baluken’in ifadesi aynen şöyle: “Siz ne diye beni arıyorsunuz? Siz on beş dakika sonra dönecektiniz ama şimdi polisler ‘Size yardım ediyoruz.’ diye girdiler, orayı bombaladılar ve oradaki bina yıkıldı, insanlar enkaz altında.” diye beyanda bulunuyor.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ee?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Bakın, bu iddianın gerçek olmadığı, insansız hava uçakları tarafından çekilmiş görüntüyle çok açık. Sizin görüşme yaptığınız o saatte, bakın, görüşme yaptığımız...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Tam bir mizansen oynuyorsun Şükrü Bey, tam bir mizansen.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Ben sizi dinledim. Siz de dinleyin, rahatsız olmayın.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yok “mizansen” dediniz ya...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Artistlik yapma ya!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Bakın, binanın sapa sağlam olduğu görünüyor, bina sapa sağlam.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Nerede bu insanlar?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Bunun anlamı şu: Siz burada bir ifadede bulunuyorsunuz. Benim kendime yakışmıyor. “Yalan yanlış ifade” dediniz, aynı ifadeyi ben de şimdi kullanmak zorunda kalıyorum. Bugün yalan yanlış ifadelerle, yalan yanlış bir şekilde Türkiye devletini, bu ülkedeki Hükümeti terörün yanında duran bir unsur olarak göstermek gafletine düşüyorsunuz. Maalesef böyle bir algı söz konusu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜDA KAYA (İstanbul) – 150 tane cenaze nerede peki, yakılan cenazeler?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Bakın, şimdi, burada, az önce önergeyi sunan arkadaşımız -Komisyonda da beraberiz kendisiyle- Şeyhmus kardeşimizden bahsetti, ambulans şoförü. Bakın, Şeyhmus kardeşimiz de, hani, iddia edildiği gibi -otopsi raporu da var- arkadan vurulmuş değil. Ya, bakın, Türkiye Cumhuriyeti devletinin hiçbir kolluk gücü hiçbir sağlık görevlisini vurmamıştır. O Şeyhmus kardeşimiz de sırtından değil bizzat göğsünden vurularak şehit edilmiştir, göğsünden vurularak şehit edilmiştir.

AHMET YILDIRIM (Muş) - Görüntü var, görüntü.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) - Bunlarla ilgili de görüntüler var.

Bakın, bu ülkede biz sağlık hizmetlerini Türkiye'nin her bir noktasına götürmeye çalışıyoruz. Bunları götürürken de çeşitli sıkıntılar, çeşitli hususlar yaşanıyor. Bugün Türkiye terörle bir mücadele veriyor; bu mücadeleyi verirken de şehit vatandaşlarımızı buluyoruz, şehit vatandaşlarımız oluyor.

Bakın, sadece cuma günü Adana'da 3 şehidimizi Allah'a uğurladık, Rahman'a uğurladık, defnettik. 3 şehidimizin ortak özelliği: 3'ü de askerdı. Biri, burada, Ankara'da o bombalanma olayını gerçekleştiren hainin, alçağın yapmış olduğu bombalama neticesinde şehit olmuş bir kardeşimizdi, o aracı süren kardeşimizdi, Ali Öztaş kardeşimizdi ve bu kardeşimiz Türk'tü.

Bununla birlikte, yine, Diyarbakır'da araçlarına yapılan bombalı saldırı sonucu şehit olan Fatih Yeniy kardeşimiz Adana'da yaşıyordu ama ailesi Mardin'den göç etmişti, Arap bir kardeşimizdi.

Yine, Diyarbakır'da şehit olan Kadir Görgülü kardeşimiz de Şanlıurfa'dan Adana'ya göç etmiş, Adana'da yaşayan bir Kürt kardeşimizdi.

Her 3 şehidi de havaalanında karşılarken onların annesini, babasını gördüm. Bir anne Türkçe, bir anne Kürtçe, bir anne Arapça ağıt yakıyordu.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Ne hâle getirdiniz? “Bu Laz.”, “Bu Çerkez.”... İşte, milleti böyle böyle bölüyorsunuz Sayın Bakanlar.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) - Ama hepsinin ortak bir özelliği vardı.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Böyle konuşma olur mu? Etnik siyaset yapıyor.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) - Hepsinin ortak özelliği de şuydu: Terör örgütüne, PKK'ya, YPG'ye, PYD'ye, şuna, buna, adına ne dersiniz deyin, onlara lanet okuyorlardı, kendi dillerinde lanet okuyorlardı. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Şimdi, biz bu insanların yanında olmaya çalışırken, ortada böyle bir tablo varken bir de bakıyoruz ki diğer tarafta farklı bir tablo var. Ankara'da bir bombalama olayı gerçekleşiyor. O bombalama olayında 28 vatandaşımız şehit oluyor. O vatandaşlarımız şehit olduğunda, onları şehit eden hainin, şehit eden alçağın, işte, Türkiye'ye girerken kendisini farklı tanıtmış ama Van nüfusuna kayıtlı bir kişi olduğunu görüyoruz. Ve Van'da bir çadır açılıyor, taziye çadırı. Bir bakıyorsunuz, burada 3 siyasi partinin ortaklaşa imzaladığı o teröre lanet bildirgesine imza atmayan bir partinin mensubu -her ne kadar Genel Başkanları aynı gün içerisinde “ama” olan cümlelerle bu yapılan terör olayını kınamış olsa bile- o milletvekili oradaki taziye çadırına, 28 canımıza kıyan hainin, teröristin taziye çadırına gidiyor. Bir tarafta da böyle bir tablo... Ortada böyle bir durum varken, ortada böyle bir hâl yaşanırken şimdi bu olayı nereye koymak lazım?

“Terörün yanında durmayın.” dedikçe siz terörün yanında duruyorsunuz, terörün yanından ayrılmıyorsunuz maalesef. Burada da kalkmış, terörden şikâyetçi oluyorsunuz.

Bakın, sağlık hizmetleri gerçekten engelleniyor, oradaki insanların yaşam hakkı gerçekten engelleniyor, orada yaşayan insanların sağlık hakkı gasbediliyor. Kim tarafından? Terör örgütü

tarafından. Nasıl mı? Bakın, Cizre Devlet Hastanesine yapılan bombalı, roketatarlı saldırılar. Yine Cizre Devlet Hastanesine yapılan saldırılar farklı tarihlerde. Bakın, bunlar Cizre Devlet Hastanesine yapılan saldırılar. Yine, Cizre Devlet Hastanesine 17/12/2015'te roketatarlı saldırı. Buna da ses çıkarın, buna da ses çıkarın. Çıkaramazlar, çıkaramazlar!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya, mesele yok, hiç sorun yok, her şey mükemmel!

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Cizre Devlet Hastanesine yapılan farklı bir saldırı. Bakın, Diyarbakır Ergani Aile Sağlığı Merkezine yapılan saldırı. Yine Diyarbakır Aile Sağlığı Merkezi Ergani'de. Yine Ergani'deki Aile Sağlığı Merkezi. Yine, Şırnak Silopi... Bakın, Hakkâri... Bunların hepsi, tamamı, terör örgütünün yapmış olduğu o terörist eylemler neticesinde zarar gören sağlık kuruluşlarımız.

Tabii, ambulanslar var, çeşitli ambulanslar var; yakılan ambulanslar -şehit edilen sağlıkçılar-kurşunlanan ambulanslar. Bakın, bunlar ambulans. Bunun ne olduğunu biliyor musunuz? Bir sorayım ben. Bileniniz var mı? Vallahi, Sağlık Bakanlığı, bunu herhâlde bir mizansen olsun diye veya farklı bir şey olsun diye yapmıyor veya fantezi olsun diye böyle bir şey yapmamış. Bakın, Sağlık Bakanlığı, terör örgütünün sağlıkçılara yapmış olduğu saldırılar neticesinde dünyada belki örneği olmayan bir uygulamaya imza atmak zorunda kalıyor; zırhlı ambulans. İşte sizin millete verdiğiniz bu, sizin millete verdiğiniz bu.

Bakın, ben, geçen gün Komisyonunda da bir hususu dile getirdim, orada şunu söylemişim burada polemik yaşadığımız HDP'li bir milletvekiline: Burada sıklıkla dile getiriyorsunuz, “Kürt meselesi”, “Kürt sorunu” diyorsunuz. Bunları derken de şunu o gün de orada söyledim, bugün de söylüyorum: Kürt milleti sorunlu bir millet değildir. Kürt milleti, Kürt halkı “sorun”la aynı cümlede anılacak bir millet değildir, bir halk değildir. Ben bir Kürt olarak bunu söylüyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer Kürt halkını, Kürt milletini sizler “sorun”la aynı cümlede anarsanız Kürt halkına en büyük ihaneti yapmış olursunuz.

Bu çerçevede, AK PARTİ Grubu olarak görüşmekte olduğumuz gensorunun aleyhinde oy kullanacağımızı belirtir, hepinizi saygıyla hürmetle selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) - Hizbullah'a devam, Hizbullah'a!

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Erdinç.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurunuz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, AKP adına konuşan sayın hatip, hem şahsıma yönelik burada yanlış bilgiler vermekle şahsıma sataştı hem de grubumuzun verdiği bilgileri mizansenin bir parçası olmakla değerlendirmekten tutalım da -bilmem- teröre destek vermeye kadar bazı şeyler ifade etti. İki ayrı sataşmadan, hem şahsıma hem de gruba sataşmadan dört dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Önce iki dakikayı verelim Sayın Baluken.

Önce şahsınıza ilişkin sataşmaya iki dakika veriyorum.

Buyurun konuşun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Grup adıyla birleştirebiliriz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Birleştirebiliriz Sayın Baluken, siz konuşun.

Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç'in (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına ve HDP Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın hatibin burada ifade ettiği bazı bilgiler zaten itiraf niteliğinde.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) - Ne itirafı?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Biz de zaten 30 Ocağa kadar Sağlık Bakanlığına bağlı hiçbir ambulansın oraya gitmediğini ifade ettik. Bugüne kadarki tutanakların tamamını inceleyin, 23'ü ile 30'u arası Sağlık Bakanlığına bağlı hiçbir ambulansın olay mahalline 150 metreden daha yakın bir mesafeye gitmediğini söyledik, 1 kilometre uzakta beklediğini söyledik.

Şimdi, sizin buradan İHA'dan gösterdiğiniz resimlerle ilgili bir durum yapılabiliyorduyorsa bir hafta boyunca niye o yapılmadı? Bir hafta boyunca çırpındık.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – “Bombalandı.” dediğiniz yer niye bombalanmadı? Bombalanmamış.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bir hafta boyunca, niye 1 kilometreden öteye geçemiyorsunuz diye sorduk. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, siz, demin burada İslam Balıkesir'in yaptığı kaydı örnek verdiniz değil mi? Ben de konuşmamda dedim ki: 8 Şubatta Sağlık Bakanlığı bir açıklama yaptı, dedi ki: “Bize Cizre'den 112'ye gelmiş olan hiçbir kayıt yok.” Yalan üstüne yalan, çarpıtma üstüne çarpıtma.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sağlık Bakanlığının bu konuda açıklaması var.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Yani sizin burada yaptığınız şeylerin tamamı itiraf niteliğinde.

Şimdi, ne olduğunu bilmediğimiz, ekranı tutuyorsunuz, İHA görüntüleri... Ben size söyleyeyim, o hemşehrinizden... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Arkadaşlar, bir dinler misiniz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen dinleyelim.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – O hemşehrinizden, Sayın Osman Bey'den enkazla ilgili haberler çıktıktan sonra “İHA görüntülerini görmek istiyoruz.” diye talepte bulunduk ancak o İHA görüntülerini paylaşamayacaklarını, o İHA görüntülerinin sadece bir kısmıyla ilgili bilgiye sahip olduklarını kendisi bize söyledi. O zaman, AKP'li vekile farklı bilgi, bize farklı bilgi söylüyor. Biz, aileler bizi aradıktan sonra, defalarca, şu İHA görüntülerini gösterin, sağlamsa bina biz görelim dedik. Ama onlarla ilgili tamamen bize verilen yanıltıcı bilgiler söz konusu oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Baluken, iki dakika daha veriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kaç dakika vereceksin Sayın Başkan?

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı?

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Böyle bir uygulama yok!

BAŞKAN – Gruba sataşmadan dolayı grup başkan vekili olarak söz istedi.

Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Şimdi, bu, ilk bizi kimin aradığı hususuyla ilgili belirttiğiniz şeyi söyleyeyim size. Biz, bırakın Osman Nacar’ı, İçişleri Bakanlığında gece on ikiden ikiye kadar görüşme yaptık. İçişleri Bakanına sor, ayrıntılarını söyler.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sağlık Bakanlığını görüşün.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Başbakan Davutoğlu, 2 kez “Ben yarın talimat veriyorum, o yaralılar hastaneye alınacak.” dedi. Süreç içinde 3 kez Başbakan “Talimat veriyorum.” demesine rağmen, o yaralılar orada katledildi. Bize neyi anlatıyorsunuz? Yani, inisiyatifi tamamen bitirmiş, inisiyatifi tamamen birilerine vermiş bir anlayış üzerinden buraya gelip böyle algı operasyonlarına girmeyin. Doğru, “On beş dakika sonra size geri döneceğim.” dedi, doğru; biz de yaralılara “Kendinizi hazırlayın, hazırlıklarınızı yapın, on beş dakika sonra sağlık ekipleri sizi almaya gelecek, siz de toplu olarak oraya doğru çıkmaya çalışın.” dedik ama yirmi beşinci dakikada, bizi aradığında, on dakika boyunca o insanlar silah atışı altındaydı, bombalar patlıyordu, “Enkaz altındayız.” feryadı yapıyordu. Bunu biz Başbakan Yardımcısına dinlettik, İçişleri Bakan Yardımcısına dinlettik: “Nasıl olur böyle bir şey? Nasıl size ‘Yaralılar alınacak.’ derken oraya bu şekilde silah sesleriyle yüklenme olur?” diye onlar bize ifade ettiler, “Biz talimat veriyoruz, müdahaleyi durduruyoruz.” dediler.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Görüntüler var Sayın Baluken, görüntüler var.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bütün bunların detayına gireceksek anlatacak çok şey var.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Bizim de çok şeyimiz var.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bakın, hani bu Cizre Devlet Hastanesine roket atılma meseleleri var ya -keşke bunlardan fazla getirseydim- karargâh olarak kullanılıyor Cizre Devlet Hastanesi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Bizde var, bizde var, hepsi var bizde.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Sürecin başından beri Cizre’deki okullar, Cizre’deki hastaneler... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Karargâh olarak da kullanılsa haklı kılar mı?

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Bu bir hastane görüntüsü mü?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) - Bomba atmayı haklı kılar mı? Roket atmayı haklı kılar mı?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Hayır! Asla! Asla! Ama orada bir hastane durumu yok; orada bir karargâh durumu, karargâh olma durumu var. PÖH’ün, JÖH’ün eğitimlerini buraya getirdik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...“Sizi nasıl eğiteceğiz?” gibi ırkçı sloganları okul tahtalarına yazdıklarını gösterdik.

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ayıp, ayıp!

REŞAT PETEK (Burdur) – Utanın be ayıp!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Siz şimdi orayı bir karargâh olarak değerlendirmiyor musunuz? Böyle bir anlayış var mı?

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Ankara’da bombayı kim patlattı?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bakın, diğer taraftan, bu sağlık emekçilerine yönelik, Abdülaziz Yural’ı kim öldürdü, açık soruyorum, Abdülaziz Yural’ı kim öldürdü? Eyüp Ergin’i kim öldürdü? Şeyhmus Dursun’u kim öldürdü?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Daha önce söyledim, az önce söyledim.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Aradan bu kadar süre geçmesine rağmen, bu Hükûmetin hâlâ bize verecek bir cevabı yok mu?

Teröre destek meselesine gelince, merak etmeyin, bütün dünya IŞİD’le, El Nusra’yla, El Kaide’yle olan ilişkilerinizi konuşuyor. (AK PARTİ sıralarından “Yazıklar olsun!” sesleri, gürültüler, sıra kapaklarına vurmalar)

Bu konuda da önümüzdeki dönemde yargı önüne çıkacaksınız, yargı önüne. (HDP sıralarından alkışlar)

HASAN TURAN (İstanbul) – PKK, dünyaca ilan edilmiş bir örgüttür, siz de onu desteklemiş oluyorsunuz!

REŞAT PETEK (Burdur) – Hastaneye bomba atmayı meşru mu görüyorsunuz? Utanın be ayıp ya!

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Vicdan denen bir şey yok tabii ki, her şey...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, öncesinde bana, ismimi vererek sataştı sayın hatip.

BAŞKAN – Bir saniye Sayın Yıldırım.

Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, sayın hatip konuşmasının sonunda IŞİD’le ilgili tekrarla söylemiş olduğu iddiayı bir daha söylemiş oldu. Bununla ilgili söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan, iki dakika söz veriyorum size de. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, “Dört dakika, dört dakika” sesleri)

6.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sağlık Bakanımız hakkında verilen gensoruyla ilgili müzakereleri sabırla izliyoruz, dinliyoruz. Grubumuz adına kıymetli arkadaşımız cevap verdi, az sonra da Sayın Bakanımız Hükûmet adına cevap verecek. Ancak, HDP’nin grup başkan vekili ilk konuşmasında cümlesine “Tarihe not düşün diye bunları söyleyeceğim.” diye başladı, ısrarla takip ettik -yine, sabrettiğimiz altını çizmek istiyorum- fakat gördük ki anlattığı tabloda doğuda güllük gülistanlık bir ortam var, çok iyi niyetli taraf ya da teröristler var ama oraya asla yardımcı olmayan bir Sağlık Bakanı var gibi yaklaştı. İsterdim ki bir kez olsun, bir kez olsun o silaha sarılan, askerimizi şehit eden, sivillerimizi bombalayan, o çukurları kazan insanlara karşı bir kez yahu, bir kez “Yaptığınız yanlıştır.” deseydiniz, “Ayıptır.” deseydiniz! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şu doktoru kimin öldürdüğü belli. Bu doktorumuz, hepinizin bildiği gibi, Abdullah Biroğul -ki Kürt olmasına rağmen- sadece işini yaparken öldürüldü, ambulanslar yakıldı. Onun ötesinde, şunlar başka bir ülkeden çıkmadı, sizin anlattığınız evden çıktı, mahalleden çıktı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Meşrulaştırıyorsun yani “Öyle değil.” diyorsunuz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir defa da deyin ki: “Şu görüntüler, şu terörist görüntüler bize yakışmıyor.”

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Diyemez ki. Nasıl diyecek?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama artık umudumuzu da kestik, 28 kişinin öldürüldüğü şu meydanda, Meclise 200 metre olan yerde “canlı bomba” diye ifade edilen adamın evine gittiniz, kinamak bir tarafa taziyede bulundunuz. [AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri, alkışlar(!)]

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – IŞİD’den ne farkları var, IŞİD’den?

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Sırtlarını dayadıklarını söylüyorlar.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ayıp! Ayıp! Ayıp! Bunu yaptınız ama çıktınız buraya, IŞİD’le ilgili, Hükûmeti ısrarla itham ediyorsunuz. IŞİD de teröristtir, PKK da teröristtir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – PYD de, PYD de.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Biz bunu söylüyoruz. IŞİD terörist, hadi, PKK da deyin, PYD de deyin, söyleyin bakalım.

İLYAS ŞEKER – Diyemez ki. Sırtını ona dayamış, nasıl diyecek?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama yok, “Benim teröristim iyidir, seninki kötüdür.” anlayışı ahlaksız bir anlayıştır. Biz herkesin milletvekiliyiz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sayın Başkan, iki dakika daha istiyorum lütfen, hem grup hem şahsım adına.

BAŞKAN – Sayın Turan...

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Sayın Başkan, eşit davran.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Adaletli ol, adaletli!

BAŞKAN – Size sesleniyorum Sayın Turan: Bakın, demin Sayın Baluken hem grup adına hem de şahsı adına söz istedi yani her iki sataşmadan dolayı, siz şimdi sadece grup adına sataşmadan dolayı söz istediniz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan, bana da sataştı.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bizden sonra HDP’li bir başka şahsa söz veremeyecekseniz ben de söz istemiyorum.

BAŞKAN – Böyle bir uygulama yok Sayın Turan, böyle bir söz veremem size.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın vekiliniz söz istiyor, bakın.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Cümlemi bitirebilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki ben sözünüzü bitirmeniz için bir dakika söz veririm size.

Buyurun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, derdim polemik yapmak değil ama vekil, Türkiye vekilidir; vekil, her yerin, herkesin vekilidir. Siz doğudaki bir canlı bombanın evine girip orada eyleme katılacaksınız...

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Yuh, yuh be!

BÜLENT TURAN (Devamla) – ...orada onlara destek olacaksınız ama aynı gün 4 yaşındaki, gözünün birisi yok olan evladımızın yüzüne nasıl bakacaksınız? O yüzden, bir daha söylüyorum: Teröre karşı hep beraber “Hayır.” diyebilecekseniz buradayız ama siz doğudaki çukurları görmeden, AK PARTİ’nin şimdiye kadar ısrarla istediği, sivil inisiyatif aldığı teröre karşı mücadeleyi görmeden itham edeceksiniz... Bizi hangi güçlerin IŞİD’le ortak gösterdiğini biz biliyoruz. Size bu yakışmaz Sayın Baluken. O yüzden bir daha söylüyorum: İnsaf edin, Türkiye’ye dönün artık.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, Sayın Yıldırım'ın söz talebi var.

Buyurunuz Sayın Yıldırım.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Erdinç, adımı anarak gerek komisyon çalışmaları gerekse Genel Kurulda bugün yaptığım konuşmadan ötürü “yalan yanlış bilgiler” diye sataştı. Buna binaen 69'dan söz istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, size de iki dakika söz veriyorum.

FUAT KÖKTAŞ (Samsun) – Bence az oldu ya, on beş dakika verseydin!

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Hakaret mi etti, ne yaptı yani? Komisyonunda beraberiniz.

7.- Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım'ın, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç'in (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

Bakın, Sayın Erdinç, çıktınız, yirmi dakikanın on iki dakikasında gensoruyla ilgisi olmayan icraatın içinden konuşma yaptınız, bakın, icraatın içinden... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FEVZİ ŞANVERDİ (Hatay) – Sana ne bundan, sana ne?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dinleyin, dinleyin, bağırmayın öyle.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Geri kalan sekiz dakikada ise... Elinize tutuşturulmuş –ben coğrafya doçentiyim- o hava fotoğrafının tarihi ne? Bakanlık burada, ısrarla “Beraber izleyelim.” dedik, vermediler; bir.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sen neyle ilgili konuşuyorsun?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – İkinci husus: Bakın, Komisyonunda söylediniz, burada söylediniz. Daha önce burada, oturmuş, bir Erzurum Milletvekili hanımefendi “Ben de Kürt'üm.”, hatta ileri gitti “Kürtlüğümden gurur duyuyorum.”

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Duyamaz mı? Duyacak.

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Bakın, ben söylüyorum, ben bir Kürt olarak asla Kürtlüğümü hiçbir yerde üstünlük meselesi olarak, gurur meselesi olarak ömrüm boyunca dile getirmedim. Etnik kimlik ne gurur ne utanç meselesidir. Allah beni etnik kimliğimden ötürü gurur duymaktan men etsin, kendim için söylüyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Etnik kimlik propagandası yapıyorsunuz orada.

AHMET YILDIRIM (Devamla) - Ama, Allah, benim, bana bahsettiği etnik kimliğimden kaynaklı bütün sistemlere ve zalimlere karşı, uygulanmış yasaklara karşı hiçbir zaman mücadele azmimi eksik etmesin.

HASAN TURAN (İstanbul) – Neye karşı söyledin?

AHMET YILDIRIM (Devamla) – Yoksa etnik kimlik övünülecek bir şey değildir. Etnik kimliğimden kaynaklı haklarımın yasaklanmasına karşı vereceğim mücadelede bana güç kuvvet versin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Yıldırım.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erdinç, Baluken daha önce istemişti, daha sonra sizi dinleyeceğim.

Buyurunuz Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – AKP adına konuşan sayın grup başkan vekili ahlaksızlığa kadar gidecek sataşmalarda bulundu, ona cevap vereceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

Süreniz iki dakika.

ŞAHİN TİN (Denizli) – PKK’dan korkmuyorsan terörist ilan etsene!

8.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, AKP grup başkan vekillerinin, Cumhurbaşkanı ve Başbakanı yalanlama günü. “Salih Neccar isminde bir Rojavalı bu patlamayı yapmıştır.” diyen Cumhurbaşkanı ve Başbakanın açıklamasına önce burada çıkıp “Yanlıştır, yalandır.” açıklaması yapmadan böyle taziye lincine girişmenize asla müsaade etmeyeceğiz. Bu işin içinden öyle kolay sıyrılmazsınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Siz kimsiniz ki?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Bu ülkedeki Suruç, Diyarbakır, Ankara, Sultanahmet ve en son ikinci Ankara katliamıyla ilgili bütün o patlamaların sorumluluğu iktidar olarak, Hükûmet olarak sizdedir. (AK PARTİ sıralarından “Teröristlere destek verenlerindir.” sesi)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sizdedir!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – İlk gün deklarasyon linci üzerinden bu işin içinden sıyrılmaya çalışanlar, şimdi bütün uluslararası kamuoyunda skandal olarak ortaya çıkan bir yalanın içerisinden çıkma adına taziye lincine başvuruyorlar.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) Yalanı siz çok iyi biliyorsunuz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Buradan çıkışınız olmaz. Siz ulusal kamuoyunu, uluslararası kamuoyunu yanıltacak şekilde 78 milyonun gözünün içine baka baka neden o yalanları söyleme ahlaksızlığına başvurdunuz?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ahlaklıysanız PKK’ya “Terör örgütüdür.” dersiniz.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ahlaksız da sizsiniz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Önce onu açıklayın, sonra gelin burada bize ahlak dersi verin. Böyle bir şeyden hepinizi men ederiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Diğer taraftan, İŞİD’e destekle ilgili bizim çok fazla burada konuşmamıza gerek yok. Hani o MİT tırları vardı ya, meşhur MİT tırları “Türkmen halkına gidiyor.” denilen, bakın, burada bir bakanınız var, “Vallahi de billahi de tillahi de onlar Türkmen halkına gitmiyordu.” diyen ben miydim? El Nusra’ya, El Kaide’ye, Ahrar-us Şam’a, İŞİD’e Cerablus’ta, Azez’de canlı kalkan olan ben miyim? (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bütün dünyanın terör örgütü olarak kabul ettiği bu örgütlerle ilişkilerinizi artık yaptığınızı açıklamalarda da zaten siz itiraf ediyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Başka bir şey söylemeye gerek yok. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – PKK’ya “Terör örgütüdür.” diyemiyorsunuz bak. Ahlaklıysanız PKK’ya “Terör örgütüdür.” deyin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Erdinç’in sizden önce söz talebi var sayın grup başkan vekilleri. Müsaade ederseniz...

Sayın Erdinç, buyurun.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Sayın Yıldırım ismimi anarak, bizzat ismimi ifade ederek “eline tutuşturulmuş belgeler” diye bir ithamda da bulunarak sataştı. Sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, size de iki dakika söz veriyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

9.- Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç’in, Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben burada konuşma yaparken... Tabii, kendi konuşmalarını çok üst düzey konuşma, bizim konuşmamızı da böyle yerin dibine sokacak bir konuşma gibi gösterme gafletinde bulundu bence. Onu isteyerek yapmadığını düşünüyorum. Çünkü “eline tutuşturulmuş” ifadesi hoş bir ifade değil. Aynı ifade sizler için kullanıldığında ne kadar rahatsız olacağınızı da ümit ederek bu ifadeyi sizlere iade ediyorum.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Biz oradaydık, yaşadık bunu.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Şimdi, az önce konuşmamda hiçbir şekilde hiçbir ırkın, ne Türk’ün ne Kürt’ün ne Arap’ın ne Sünni’nin ne Alevi’nin, ne olursa olsun, etnik kimliği ne olursa olsun, dinî inancı ne olursa olsun hiçbirinin birbirinden üstün olmadığını söyledim. Bununla ilgili bir değerlendirmem olmadı. Ama burada bir atf yapıldı.

Şimdi, bakın, ben, Müslüman bir insanım. Elhamdülillah Allah’a ve Peygamber’e inanan bir insanım ve benim Peygamberim, Allah Resulü milliyetçiliği, ırkçılığı yerin dibine sokan bir anlayışın lideridir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Milliyetçiliği siz yapıyorsunuz, biz milliyetçilik yapmıyoruz.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Biz bunu reddediyoruz. Bununla bizi itham etmeniz kadar büyük bir yanılıgyı da sizlere iade ediyorum.

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Milliyetçiliği nereden bileceksiniz?

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Devamla) – Şimdi, bakın, “İŞİD’e yardım ediyorsunuz.” diyorsunuz. Bugün, İŞİD Suruç’ta bombaladı, Ankara’da bombaladı. Aynı şekilde, bugün taziye çadırına gittiğiniz bombacı da Ankara’da bombaladı. İŞİD ile PKK’nın birbirinden ne farkı var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Buna cevap verin!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ben sana anlatacağım şimdi.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan... Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önce grup başkan vekili konuşmasına başlarken “Bugün Başbakanı yalanlamak için sıraya giren grup başkan vekilleri” diye bize sataştılar. Söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

Sayın Akçay, daha sonra size söz vereceğim.

EDİP SEMİH YALÇIN (İstanbul) – Milliyetçiliği bir tarif ettirelim bu arkadaşlara.

10.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; mesele, kimin terörist olduğu meselesi değil. Biri diyor ki: “Ben terörle ilgili eylemimi yaptım, 28 kişiyi öldürdüm ve taziye çadırı kurdum.” O öyle demiş, bu böyle demiş...

Sayın Baluken, bu değil ki mesele. Siz bir teröristin evine taziyeye gittiniz. Ben utanıyorum. Utanmıyorsanız canınız sağ olsun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen utan! Sen utan! Zaten sen utanmazsan...

BÜLENT TURAN (Devamla) – İkincisi: Sayın Başbakanımızın ifade etmiş olduğu, kişinin biyometrik kimlik belgesi üzerinden yapılan beyandır. Biyometrik kimlik yapılırken de bununla ilgili beyan kişinin beyanıdır.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yazık, yazık, taziye kadar düştünüz. Bak, böyle sıkışırsınız. Taziye sarılacak kadar düştünüz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bugün basına düştü. Van'daki terör eylemini iddia eden kişi olduğu tespit edildi. Var mı problem? Kim olduğu belli, ne olduğu belli.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Açıkla işte, bütün dünya merak ediyor.

BÜLENT TURAN (Devamla) - Siz kendinize bunu nasıl yakıştırabiliyorsunuz?

Ben bir daha söylüyorum: “Terör kimden gelirse gelsin lanet olsun.” niye demiyorsunuz, niye diyemiyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından “Diyemezler...” sesleri)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Niye demiyorsun?

BÜLENT TURAN (Devamla) - Sabahtan beri konuştuğumuz şu...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Cizre’de 150 kişi katledildi, sen “Lanet olsun.” diyebiliyor musun?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakınız değerli arkadaşlar, bizim doğudaki meseleyi nasıl ele aldığımız cümle kamuoyunca malum. Bir derdimiz var dedik, bunu çözelim istedik ama Suriye’de ortaya çıkan sorunla ilgili, küresel güçlerin size olan talimatıyla ilgili tavır değiştirdiniz. Kanın da müsebbibi sizsiniz, teröre karşı “hayır” demeyen de sizsiniz. İsterdik ki, bu Meclis yekvücut olsun, bunu kınasın, Suriye’nin bataklığında PKK’nın yaptığı gibi yapmayın istedik ama olmadı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Asla sizinle aynı metne imza atmayız, asla! Siz her gün onlarca insanı katlediyorsunuz, asla sizinle imza atmayız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bir daha diyorum: Bu ülkenin geleceği bizim geleceğimiz. Gemide beraber varız, beraber batarız, beraber sahile, selamete çıkarız.

Tavrınızı gözden geçirin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biraz evvel kürsüde konuşan AKP konuşmacısı milliyetçilik hakkında, milliyetçiliği olumsuzlayarak birtakım ifadelerde bulundu. Biz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak açıklama yapmak istiyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay, iki dakika size de söz veriyorum.

11.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Mehmet Şükrü Erdinç'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Milliyetçi Hareket Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Lütfen kürsülerde Hazreti Peygamber'in sözleri tahrif edilmesin sayın milletvekilleri. “Kişi kavmini sevmekle kınanamaz.” bir, Hazreti Peygamberimiz'in sözü. Burada olumsuzlanan ve lanetlenen asabiyetçiliktir ve bugünkü karşılığı da ırkçılıktır.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Dinlemediniz o zaman.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Milliyetçilik, millet gerçeğinden hareket ederek, millet merkezli siyasetin adıdır.

Deminden beri burada neredeyse saatlerdir etnikçilik, ırkçılık yapılıyor. Bütün etnik gruplar sayıla sayıla resmen Adalet ve Kalkınma Partisi de etnik temelli siyaset yapmaktadır. Bugün, biraz evvel AKP temsilcisinin konuşmalarında bunu gördük.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Yazık, yazık!

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Siz millettten ne anlıyorsunuz? Sosyolojik olarak milletin tanımını, anlamını bir öğrenmeniz lazım. Bu kadar süreçten...

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Siz nasıl dinlediniz, bilmiyorum. Irkçılığı nasıl milliyetçilik anladınız, onu da bilmiyorum.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Tasada, kıvançta ortak, beraber ağlayıp beraber gülen topluluğu nasıl oluşturacaksınız? Zaten bu imal edilen bir varlık değildir; yüzlerce yıllık, binlerce yıllık ortak özelliklere sahip; tarihiyle, coğrafyasıyla, kültürüyle, diliyle, inancıyla ve ortak paylaştığı kaderiyle birlikte oluşan ve kesinlikle “ırk” kavramının ve etnisitenin dışında değerlendirilmesi gereken sosyolojik bir vakıdır. Lütfen sözlerimizi çok dikkatli konuşalım değerli arkadaşlar.

MEHMET ŞÜKRÜ ERDİNÇ (Adana) – Konuşma tutanaklarını incelerseniz ne dediğimi iyi anlarsınız.

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Çünkü bu kürsülerden dile getirilen görüşlerin yansıması kitlelerde farklı olabilir. O bakımdan, bazı kavramları dile getirirken özellikle dikkatli olunmasını ben tavsiye ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Şu an, milletimizin birliğinin ve beraberliğinin terör örgütü tarafından ve Türkiye'nin düşmanları tarafından hedef alındığı bir dönemde milletimizin birliğini, bütünlüğünü güçlendirecek birtakım tutum ve ifadeler içerisinde bulunmak gerekiyor.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Süre versene Sayın Başkan.

BAŞKAN – Talep ederse veririm tabii ki.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Hatip konuşuyor, görmüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Akçay...

ERKAN AKÇAY (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim, sağ olun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – AKP adına konuşan sayın hatip...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Yeter be! Yeter be!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – ...yine grubumuza “ahlaksızlık” demek suretiyle sataşmada bulundu, cevap vermek istiyorum. Açık bir sataşma var Sayın Başkan. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Baluken...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “HDP akan kandan sorumludur. Bütün bu akan kanın müsebbibidir.” demek, bundan daha ağır bir sataşma var mı? Yani buradan ne diye ses çıkarıyorsunuz!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Senden mi izin alacağız?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kullanılmışsa bir cümle cevabını duyacaksınız. Açık sataşma var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Baluken, iki dakika daha size söz vereceğim.

Lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyiniz, ara vermek durumunda kalacağım.

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Sayın Başkan, Baluken’i yormayın, oraya bir sandalye atın, hepsine cevap versin zaten. Sayın başkanı yormayın, grup başkan vekilini.

12.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, burada yaşanan bütün sorunların özetini biz hep söyledik. İçeride müzakere masasını devirdiniz, dışarıda mezhepçi politika izlediniz. Bütün bu katliamların, patlamaların, kan gölünün sebebi budur dedik. Bunun için içeride müzakere masasını kurun, Suriye, Orta Doğu’da da bu mezhepçi dış politikadan vazgeçin dedik. Şimdi, bunları yapmamışsınız, bunlarla ilgili tam tersi istikamette ilerlemiştir, ülkeyi kan gölüne çevirmiştir. Ortaya bu politikaların sonucu çıkınca da gelip suç HDP’ye atacaksınız. Böyle bir şey var mı?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – PKK’ya ne diyorsun, PKK’ya?

İDRİS BALUKEN (Devamla) – HDP ilk günden bugüne kadar barış dedi, bugün de aynı şeyi söylüyor.

Bakın, velev ki, diyelim ki HDP her şeyi yanlış yaptı, velev ki HDP her şeyi yanlış yapıyor, dediğiniz doğru olsun; peki, bu sizi içinde bulunduğumuz tablonun, bu ağır tablonun sorumluluğundan kurtarıyor mu? İçeride kan gölüne dönünce ülke sorumluluk sizde değil mi, iktidar olan siz değil misiniz? Suriye’deki vekâlet savaşlarına müdahil olarak burayı kan gölüne çeviren iktidar siz değil misiniz? Siz, bakın, işin kınama boyutuna girerek bu işin ağırlığından, sorumluluğundan kurtulmaya çalışıyorsunuz. “AKP patlamayı kınadı.” Ya, ne demek, AKP patlamayı kınamakla kurtulamaz, hesap verir. Ama buradaki muhalefet de sizin bu oyunlarınıza katıldığı için, İçişleri Bakanı “tweet” üzerinden, siz buradan kınama seremonileri yapıp bu işin içinden kurtulmaya çalışıyorsunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Taziyeye gidiyorsunuz teröriste.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Biz en başından bu işi kınadık. Ama dedik ki sizle aynı metne imza atmayız. Aynı metne imza atmamız için Suruç katliamı, diğer Ankara katliamı, Diyarbakır katliamı, sokağa çıkma yasağı olan Cizre’deki katliam...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Taşeronla teröriste gidip başsağlığı diliyorsunuz, daha ne yapacaksınız!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - ...bunların da altına imza atın, o şekilde sizinle imza atabiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Cizre’deki katliamı siz yapıyorsunuz, siz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Ne AKP’yle ne de bir başka partiyle asla HDP’nin duruşunu ortaklaştırmak durumunda değiliz, patlamayla ilgili tutumumuz da ilk günden itibaren nettir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi önerge üzerinde Hükümet adına Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu konuşacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurunuz.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hakkımda verilen gensoruyla ilgili olarak söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Vatanın ve milletin bağımsızlığı, bölünmez bütünlüğü için fedakârca hizmet ederken, sağlık hizmeti sunarken şehit olan tüm meslektaşlarımıza ve şehitlerimize Allah’tan rahmet dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, AK PARTİ olarak çıktığımız bu mukaddes yolculukta daima insan dedik, önce insan dedik ve insanı yaşat ki devlet yaşasın diyerek bu yolculuğa devam ediyoruz, etmeye devam edeceğiz. Bizim için bu ülkede yaşayan her insan hiçbir ayırım gözetmeksizin yalnızca insan olduğu için eşit, özgür ve onurlu bir yaşam hakkına sahiptir. Herkes cinsiyet, ırk, renk, dil, din, ulusal veya toplumsal köken, zenginlik, fakirlik farkı olmaksızın bizim için eşittir ve her türlü hizmete layıktır. Biz bu düşüncelerle AK PARTİ hükümetleri olarak dünyanın da takdir ettiği devasa bir dönüşüm yaptık. Bu millet, bu asil millet kendisine sunulan hizmeti büyük bir kadirşinaslıkla destekledi, her seçimde arkamızda durdu, bize güç verdi. Bu sayede büyük dönüşümleri gerçekleştirmemiz mümkün oldu. Hizmetlerin en iyisine, en güzeline layık olan aziz milletimize huzurlarınızda şükranlarımızı sunuyorum.

Değerli milletvekilleri, işin doğrusu, silahların gölgesinde, zırhlı ambulanslarla -yanlış anlamadınız, zırhlı ambulanslarla- roketatarlarla, bomba yüklü araçların patlatılmasıyla tahrip edilen hastanelerimizle hizmet veren bir bakanlık olarak, dünyanın en fedakâr sağlık çalışanlarıyla hizmet veren bir bakanlığın Bakanı olarak burada bulunmak, benim için tam bir ironi. Bu ironiyi oluşturanların amacı zulme rıza göstermemiz ise biliniz ki bu asla olmayacaktır. Yine, amaç 780 bin kilometrekarelik vatan toprağımızın herhangi bir noktasında ay yıldızlı bayrağımızın indirilmesi ise yine asla olmayacaktır, asla gerçekleşmeyecektir.

Bu ironiyi oluşturanlar şunu çok iyi bilsinler ki: Aziz milletimiz, her şeyin en doğrusunu bilmekte ve bizim samimi gayretlerimizi, basiretiyle her zaman en doğru biçimde değerlendirmektedir. Eminim, bu ironiyi oluşturanların samimiyetini, vatanına ve milletine bağlılığını, yine aziz milletimiz basiretiyle en doğru biçimde değerlendirecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün niçin gensoru görüşmesi yapıyoruz? Neyle itham ediliyoruz? Hangi iftiralara muhatabız? Aslında ne oldu? Şimdi, aziz milletimizi ve yüce Meclisimizi kısaca ama doğru bir biçimde bilgilendirmek istiyorum.

Bugün, terör, tüm dünyanın ortak sorunu olarak karşımızda durmaktadır. Terörist örgütler, yaydıkları şiddet hareketleriyle topluma korku salarak kargaşa ortamı yaratmayı ve vatandaşın devlete olan güvenini sarsmayı hedef almaktadır. Sizler de çok iyi biliyorsunuz ki terör eylemlerinde, psikoloji önceliklenerek fiziksel sonuçlar alınmaya çalışılır. Zira, birkaç kişiyi doğrudan etkilediği düşünülen terör eylemleri psikolojik boyutlarıyla milyonlarca kişiyi etkileyebiliyor. İnsanlar korkutularak, öldürülerek hedefe gitmek amaçlanmaktadır. Bölücü terör örgütü PKK da yıllardır bunu yapmaya çalışıyor. Bölücü terör örgütü, daha önce kırsal kesimlerde gerçekleştirdiği terör eylemlerini son zamanlarda şehir merkezlerine taşıdı. Vatandaşımızın olağan yaşamı belirli bölge ve ilçelerde sürdürülemez hâle geldi. Sokağa çıkma yasakları ilan edilmeden önce kurulmuş barikatlarla, kazılmış çukurlarla, tuzaklanmış mayınlarla ve silahlı teröristlerle kamu hizmetinin bu bölgelerde yürütülmesi engellenmeye çalışıldı. Sadece sağlık hizmetleri değil, eğitim hizmetleri, adalet hizmetleri, güvenlik hizmetleri ve tüm vatandaşlarımıza devletin asli görevi olarak vermesi gereken kamu hizmetleri terör nedeniyle engellendi; savaş nedeniyle değil, terör nedeniyle engellendi arkadaşlar. Huzurun, güvenin, bağımsızlığımızın sembolü ve rengini şehit kanından alan ay yıldızlı bayrağımız gönderden indirilmeye çalışıldı.

Bu süreçlerin sonucu olarak, vatandaşlarımıza kamu hizmetlerinin etkin ve yerinde verilmesi, can ve mal güvenliğinin temin edilmesi amacıyla terörle mücadele kapsamında 5402 sayılı Kanun uyarınca muhtelif il ve ilçelerde sokağa çıkma yasakları ilan edildi.

Değerli milletvekilleri, sokağa çıkma yasakları ilan edilmeden önce İçişleri Bakanlığıyla koordinasyon sağlanarak sağlık hizmetleri öngörülen sürece göre yeniden planlandı. Bu çerçevede, acil sağlık hizmetleri kapsamında ek insan kaynağı ve ambulans planlaması yapıldı. Acil durumlarda hasta nakli için bölgeye 2 uçak, 4 helikopter ambulans görevlendirildi. Çalışma güvenliğini tehdit eden durumların ortaya çıkması üzerine, çalışan güvenliğini ve hastaya erişimi artırmak amacıyla zırhlı ambulansları bölgeye gönderdik.

Ulusal medikal kurtarma ekiplerimizi, olağandışı durumlarda sağlık hizmeti sunum tecrübesi de göz önüne alınarak, düzenli aralıklarla değişim yapmak suretiyle, sokağa çıkma yasağı uygulanan bölgelerde görevlendirdik. Hastanelerin acil servislerini güçlendirerek yaralanmalara anında ve yerinde müdahale edecek uzman tabip ve sağlık personeli görevlendirmeleri yaptık. Hastane yoğun bakım ve ameliyathanelerimizi tıbbi cihaz ve insan kaynağı bakımından güçlendirdik ve yerinde hizmet sunumunu etkin hâle getirdik.

Diyaliz hastalarımızın sokağa çıkma yasağı uygulamalarından önce hastanelere yatışlarını yaparak diyaliz hizmetlerini verdik. Sokağa çıkma yasağı olan bölgelerde aile hekimlerimizin bütün zorluklara rağmen hizmet sunması amacıyla güvenli olan ek binalara taşınmasını sağladık. Ayrıca, mobil sağlık hizmetleriyle yerinde birinci basamak hizmetleri verdik, vermeye devam ediyoruz.

Terör olayları nedeniyle geçici yer değişikliği yapan vatandaşlarımızın gittikleri yerlerde aile hekimliği hizmetleri alabilmelerini sağladık. Gebe, bebek, çocuk izlem ve aşı vakti gelenlere birinci basamak sağlık hizmetlerini verdik, vermeye devam ediyoruz.

Sokağa çıkma yasağı uygulanan bölgelere merkezden yöneticiler gönderdik, üst düzey bürokratlarımız düzenli aralıklarla sürekli olarak bölgede bulundu ve yapılan çalışmaları her zaman yerinde takip ettik. Benim başkanlığında, sürekli bir biçimde, Sağlık Bakanlığı Koordinasyon Merkezinde telekonferans görüşmeleriyle sağlık hizmetlerinin koordinasyonunu sürdürdük, sürdürüyoruz. Böylece, etkin bir kriz yönetimini en üst düzeyde gerçekleştirdik.

Bizzat kendim Diyarbakır'da bölge sağlık yöneticilerini toplayarak hizmet planlamasını yerinde yaptık ve sağlık hizmetlerini yerinde inceledik. Yaralıları hastanelerde ziyaret ederek halkımızla da durumun tespitini yaptık.

Cizre'yle ilgili toplumda oluşturulmaya çalışılan olumsuz algıyı da dikkate alarak Cizre'ye gidip sağlık hizmetlerini yerinde inceledim. Gördüm ki kent merkezlerinde kazılan çukurlara, tuzaklanan bombalara, yakılan, kurşunlanan ambulanslara rağmen bölge halkının sağlık hakkına ve hizmetine erişimi engellenememiş, kahraman sağlık personelimiz bu şartlar altında dahi sağlık hizmetini en iyi şekilde sunmuş, sunmaya devam etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlar; şimdi yüce Meclisimize sunacağım bilgiler ve vereceğim rakamlar az önce ifade ettiğim hususları bütün açıklığıyla ortaya serecektir.

Şükrü Erdiñç kardeşim az önce Şırnak ve Cizre rakamlarını verdi. Ben de Nusaybin ilçemizdeki rakamları vereceğim: 21 Aralıktan günümüze 466 doğum, 64 diyaliz vakası, 2.770 yatan hasta, yaklaşık 139 bin poliklinik hastası, 1.448 ameliyat, 616 il içinde sevk, 1.027 il dışı sevk hizmeti verilmiş.

Diyarbakır ilimizde 2 Aralıktan günümüze 5.197 doğum, hastanelerimizde yapıldı. 262 diyaliz vakası, 39.038 yatan hasta, yaklaşık 500 bin poliklinik hastası, 3.540 ameliyat, 3.200 il içinde sevk, 404 il dışı sevk hizmeti verildi.

Halk sağlığı hizmetleri olarak, aile hekimlerimiz tarafından, sokağa çıkma yasağı ilan edilen bölgelerde ikamet eden 365.110 kişi tek tek aranarak bulundukları ile göre aşılama, gebe takibi, bebek ve çocuk izlemleri, evde sağlık hizmetleri gibi konularda bilgilendirme ve aile hekimlerine yönlendirme çalışmalarını gerçekleştirmiş, sokağa çıkma yasağı kaldırılan bölgelerde ise halk sağlığı ve aile hekimliği hizmetleri kesintisiz olarak sunulmaya başlanmıştır.

Acil sağlık hizmetlerinde gerçekleştirdiklerimize bakacak olursak, Şırnak il genelinde sokağa çıkma yasağının başladığı tarihten bugüne 112 acil çağrı numaramıza 31.938 çağrı gelmiş, 9.302 vakaya ambulans görevlendirilmiş, 9.089 vaka taşınmış, Cizre ilçemizde 3.216 ambulans talebinin 3.044 adedi karşılanmıştır. Sur ilçemizde 24.440 vakaya ambulans görevlendirilmiş, Sur ilçemizde ulaşamayan vaka sayısı sadece 2'dir. Nusaybin ilçemizde 1 Ekim tarihi itibarıyla 1.974 vaka taşınmış, il içinde 267 sevk, il dışında ise 127 sevk gerçekleştirilmiştir. 2015 ve 2016 yıllarında, bugüne kadar ilin kendi yöneticileri tarafından sağlık hizmeti almış vatandaşlarımızın yaşadığı Diyarbakır'da 4.348, Şırnak'ta 1.873 ev ziyareti yapılmıştır. Bu ziyaretler sırasında vatandaşlarımızın memnuniyeti yüz yüze alınmış ve talepleri de değerlendirilmiştir.

Değerli arkadaşlar, daha önce de bu kürsüden, zaman zaman da meydanlarda şu cümleyi söyledim: Biz "Edirne'de ne varsa Şırnak'ta da o olacak." diyoruz, biz Bursa'da ne varsa Diyarbakır'da da o olsun istiyoruz. Bakın, size şimdi Bursa ve Diyarbakır kıyaslamasıyla ilgili birkaç rakam vereceğim, Aytuğ kardeşim de rakamları inceleyebilir. Bursa'da 10 bin kişiye 17 yatak düşerken Diyarbakır'da 10 bin kişiye 15 yatak düşüyor. Bursa'da 10 bin kişiye 1,85 yoğun bakım yatağı düşerken Diyarbakır'da 10 bin kişiye 1,82 yoğun bakım yatağı düşüyor. Bursa'da her 1.153 kişiye 1 doktor düşerken Diyarbakır'da her 1.194 kişiye 1 hekim düşüyor. Bursa'da her 810 kişiye 1 hemşire düşerken aynı sayı Diyarbakır'da da yine 810 hemşire. Bursa'da ambulans başına düşen nüfus sayısı 34.248 iken Diyarbakır'da ambulans başına düşen nüfus 19.693'tür. Bursa'da 112 istasyonu başına düşen nüfus sayısı 46.599 iken Diyarbakır'da 31.811'dir.

Edirne’den de örneği vereyim: “Edirne’de ne varsa Şırnak’ta da o olacak.” dedik. Edirne’de 10 bin kişiye 19 yatak düşerken Şırnak’ta 10 bin kişiye 13 yatak düşüyor. Edirne’de 10 bin kişiye 1,79 yoğun bakım yatağı düşerken Şırnak’ta 10 bin kişiye 1,31 yoğun bakım yatağı düşüyor. Edirne’de her 704 kişiye 1 hemşire düşerken Şırnak’ta 934 kişiye 1 hemşire düşüyor. Edirne’de ambulans başına düşen nüfus sayısı 11.182 iken Şırnak’ta 12.900. Edirne’de istasyon başına düşen nüfus 10.593 iken Şırnak’ta 11.141’dir değerli arkadaşlar. 2002’den 2016’ya geçen sürede, yaklaşık on dört yıllık iktidar dönemimizde Edirne’deki yatak sayısı yüzde 39 artarken Şırnak’ta yüzde 235 artmıştır.

Arkadaşlar, AK PARTİ dönemini eleştirmek yerine daha önceki dönemdeki hataları, gelin... CHP, AK PARTİ’yi eleştirdiğinin onda 1’i kendisini eleştirebilse, esasında kendine büyük bir iyilik yapacak.

Yine, uzman hekim sayısı Edirne’de yüzde 98 artarken Şırnak’ta yüzde 590 artmıştır. Hemşire sayısı Edirne’de yüzde 60 artarken Şırnak’ta yüzde 377 artmış. Bursa’daki yatak sayısı yüzde 78 artarken Diyarbakır’da yüzde 62; yine, uzman hekim sayısı Bursa’da yüzde 165 artarken Diyarbakır’da yüzde 345 artmış. Hemşire sayısı Bursa’da yüzde 178 artarken Şırnak’ta yüzde 201 artmış arkadaşlar. Şimdi, bütün bunlardan rahatsızlık duymayı HDP adına anlıyorum ama CHP adına anlamakta açıkçası zorlanıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; verilen bu sağlık hizmetleri sunumundan rahatsız olan terör unsurları ve destekçileri ne yazık ki fedakâr sağlık çalışanlarımızı da hedef almıştır. Bu süreç içerisinde 5 sağlık çalışanımız şehit edilmiştir. 25 ambulans ve ekibimize silahlı, molotoflu ve roketatarlı saldırı olmuştur. 3 devlet hastanemize toplam 30 roketatarlı saldırı yapılmıştır. 15 ambulans hekimimiz teröristler tarafından alıkonulmuştur. 5 ambulans ekibimiz çatışma arasında kalmıştır. 9 ambulansımızın tıbbi cihaz ve ekipmanları gasbedilmiştir. Arkadaş, CHP sözcüsünün bir kelimeyle “terörist” demediği, bir kelimeyle sağlık çalışanlarının bu mağduriyetlerini dile getirmede bir anlayışı nasıl izah edecekler, anlamakta zorlanıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu terörist saldırılarda şehit olan sağlık çalışanlarımıza Allah’tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum. Sokağa çıkma yasağı uygulanan kent merkezlerinde görev yapan kahraman ve fedakâr sağlık çalışanlarına şükranlarımı sunuyorum. Böyle bir teşkilatın mensubu olmaktan onur ve şeref duyuyorum.

Buradan aziz milletimizin huzurunda bütün sağlık çalışanlarına sesleniyorum: Fedakâr sağlık ordumuzun kahramanları olan sevgili kardeşlerim; canınızı dişinize takarak yedi gün yirmi dört saat esasına göre yaptığınız hizmetleri görmezlikten gelen ve şu anda bu konuşmayı yapmamıza neden olan iftiraları, kötü niyetli suçlamaları dikkate almayın. Yaratılanların en şerefli olan insana hizmet etmeye aynı gönüllülükle, aynı samimiyetle, aynı kararlılıkla devam etmenizi istiyorum. Bu millet sizden razıdır, Rabb’im de razı olsun.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada, Cizre’de bir evin bodrum katında yaralıları olduğu iddiasıyla ilgili konuyu Değerli Şükrü Kardeşim bütün boyutlarıyla açıkladı. Bu, dünyaya ve Türk kamuoyuna, Türkiye kamuoyuna bir algı yönetimidir. Burada, bodrumlarda ölen insanların neden 10 ile dağıldığını... Orada, bodrumda olan vatandaşlar o ilde meskûn mu değil mi, onun dökümünü de siz verirsiniz, onu da Meclis bilir, kamuoyu da öğrenmiş olur, İçişleri Bakanımız da verecektir.

Değerli milletvekilleri, burada insan haklarından bahsedenlerin insan haklarını doğrudan hiçe saydıklarını görmekteyiz. Tabii ki zaman zaman bu olağanüstü şartlarda sağlık hizmetlerine erişemedikleri, bizim de onlara ulaşamadığımız vatandaşlarımız olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, bir dakika daha ek süre veriyorum toparlamanız için.

SAĞLIK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, grup yönetimlerine ikişer verirken bize...

BAŞKAN – Sayın Bakan, bitiremezseniz tekrar veririm. Bir dakikada toparlamaya çalışın lütfen. Buyurun.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Devamla) – Ancak bunun tek sorumlusu terör örgütüdür, eli silahlı teröristlerdir. Onlara rağmen, sağlık çalışanlarımız tarafından örnek bir sağlık hizmeti verilmiştir, verilmeye devam edilecektir.

Terör, meşru olmayan bir amaca meşru olmayan şiddeti kullanarak ulaşma eylemidir. Burada, meşru olmanın ölçüsü hukuktur, manevi dinamiklerimizdir ve ortak toplum vicdanıdır. Bu tanıma ve ölçüye göre terör suçtur, günahdır, ayıptır. Herkesin ona karşı çıkması ve onu lanetlemesi gerekir. Teröre karşı yapılan mücadele meşru müdafaa'dır ve meşru müdafaa bütün hukuk normlarında insan hakkıdır.

Sözlerimi burada sonlandırırken, birlik ve bütünlüğümüze, huzur ve güvenliğimize yönelik insanlık dışı terör saldırılarını şiddetle kınıyorum. Herkesi sağduyuya ve mesuliyetini icraya davet ediyorum. Her türlü olumsuzluğa, terör saldırılarına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayınız Sayın Bakan.

Buyurun.

SAĞLIK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Devamla) – Tamamlıyorum.

...bugün bir örneğini yaşadığımız gibi, iftira ve karalamalara rağmen, insanımıza sağlık hizmeti sunmaya devam edeceğimizin herkes tarafından bilinmesini istiyorum.

Son olarak bir şeyin daha bilinmesini istiyorum: Terör örgütü en ağır bedeli ne yazık ki Kürt kökenli vatandaşlarımıza yaşıyor. Bu millet ne Kürt kökenli vatandaşlarını mağdur edecektir ne onları sahipsiz bırakacaktır.

Son olarak da, bu kürsüden ülke adına, millet adına, bayrak adına yemin edenleri yeminlerine sadık kalmaya davet ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Atıcı, buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Sayın Başkan, Sayın Bakan konuşmasında, yaptıklarından bizim rahatsızlık duyduğumuzu ve bunu anlamakta zorlandığını ifade ederek bize, grubumuza sataşmıştır. İzin vererseniz iki dakika söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Atıcı, iki dakika, sataşmadan söz veriyorum size.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- Mersin Milletvekili Aytuğ Atıcı'nın, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, biz sizin yaptığınız yanlışlardan rahatsızız. Yaptığınız doğru şeyler varsa niye rahatsız olalım, biz ülkemizi sevmiyor muyuz, biz insanımızı sevmiyor muyuz? Ama biz sizin yapmadıklarınızdan rahatsızız, biz sizin yaptığınız yanlışlardan rahatsızız.

Çıktınız, burada birtakım rakamlar verdiniz. Benim verdiğim rakamlar da size ait, bana ait değil ki. Ben bu rakamları tahmini rakamlar ya da hayali rakamlar olarak vermedim ki, kaynak gösterdim “Sağlık İstatistiği Yıllığı 2014” dedim Sayın Bakan, sizin özenle verdiğiniz rakamlar.

SAĞLIK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Atıcı, o istatistikleri doğru oku ama.

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Efendim, işte siz vermişsiniz, anne ölümü Doğu Marmara’da 7,2, Orta Doğu Anadolu’da 33,8.

SAĞLIK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – CHP’nin de Hakkârî’de oy oranı 1, yani iş mi ya!

AYTUĞ ATICI (Devamla) – Hiçbir yorum yapmadan getirdim, size verdim. Sayın Bakan, “Bu rakamlar yanlış.” demediniz. Yani ben, hem sizi hem de AKP adına konuşan hatibi çok dikkatle dinledim, acaba benim yaptığım çok ama çok ağır suçlamaların birisine cevap verir misiniz diye, hiç kimse vermedi. Ben burada hakikaten söylemekte çok zorlandığım ve bir daha çok söylemek istemediğim ağır ithamlarda bulundum size ve Hükûmetinize ama ne siz ne de AKP adına konuşan sayın hatip kalkıp da bunlara cevap vermedi. Sessiz kalmayı tercih ettiniz, bu da sükût ikrardan gelir anlamını taşıyor.

Sayın AKP’li hatip, HDP’nin söylemlerini inanılmaz ve mizansen olarak yorumlarken benim söylediklerim hakkında bir tek şey söylemiyorsa o zaman bizim bu konuda haklı olduğumuz ortaya çıkıyor. Keşke haklı olmasaydık, keşke benim söylediklerimin de yanlış olduğunu söyleseydiniz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Atıcı.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Bakan “Bölgeye giden hizmetlerden HDP’nin rahatsız olmasını zaten anlarız.” demek suretiyle açık sataşmada bulunmuştur...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

Size de iki dakika söz veriyorum.

14.- Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu’nun (11/1) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükûmet adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz, hiçbir zaman bölgeye gidecek olan hizmetlerden rahatsız olacak bir parti ya da insanlar değiliz.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ambulansları kim yaktı?

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Kim yapmışsa, kim herhangi bir hizmet yapmışsa onu takdir etmesini de biliriz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yakanları, yıkanları da lanetleyin o zaman.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Ama buraya gelip Diyarbakır’da, Şırnak’ta artan hastane yatak sayısını, yoğun bakım sayısının istatistiklerini verip oraya insanların ulaşmadığı için ölümünü açıklamaya karşı tabii ki dururuz.

Bakın, ben demin yerimden söz aldığımda Sur’daki bu çocukların fotoğrafını gösterdim, şarapnel parçalarıyla yaralanmış bu çocuklar hastaneye nakledilmeyi bekliyorlar. Bakın, koşullar...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Siz yaraladınız, siz.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Şu anda top atışları altındalar, ne diyorsunuz arkadaşlar? Top atışları altında bu çocuklar eğer yoğun bakıma kaldırılmıyorsa, eğer oraya götürülüyorlarsa siz o istatistiği buradan gelip okusanız neye yarar, okumasanız neye yarar.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Siz ahlaklıysanız PKK’yı kınayın.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Sağlık emekçileriyle ilgili burada açık isimler verdim, “Abdülaziz Yural, Eyüp Ergen, Şeyhmuş Dursun kim tarafından katledildi?” diye sordum. Sizin gösterdiğiniz doktoru PKK öldürdüğünü kabul etti, özür diledi, siz bunu yapıyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Siz “Bizim güvenlik güçlerinin kurşunlarıyla bu sağlık emekçileri öldürüldü.” diyor musunuz? Burada açık bir çelişki var.

Diğer taraftan, bu bölgeyle ilgili istatistiklerinize gelince Sayın Bakan, Van’da babasının sırtında çuvalda taşınan Muhammet’in haberini biliyorsunuz herhâlde, hatırlıyorsunuz değil mi? Benim istatistikleri anlatmama gerek yok. O Muhammet’in babasının sırtında çuvalda taşınan cenazesine tekrar bakın, buraya gelip “Şu kadar ambulans aldık.”, “Şöyle hizmet yaptık.” deme hakkını kendinizde bulun diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baluken.

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

1.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde kişilerin yaşam haklarının korunmasına yönelik gerekli tedbirleri almadığı ve sağlık hizmetlerinde aksamalara sebebiyet verdiği iddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/1) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sağlık Bakanı Sayın Mehmet Müezzinoğlu hakkındaki gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususunu oylarınıza sunacağım: Gensoru önergesinin gündeme alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Gensoru önergesinin gündeme alınması kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime bir saat ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.06

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 21.07

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

2’nci sırada yer alan, Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili Sayın İdris Baluken’in; Sokağa Çıkma Yasağı Uygulanan Yerlerde Meydana Gelen Yaşam Hakkı İhlalleri Konusunda Gerekli Tedbirleri Almadığı ve Sokağa Çıkma Yasaklarıyla Sorunların Derinleşmesine Zemin Hazırladığı İddiasıyla İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi’nin görüşmelerine başlıyoruz.

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2)

BAŞKAN - Hükûmet? Burada.

Önerge daha önce bastırılıp dağıtıldığı ve Genel Kurulun 17/2/2016 tarihli 40’ıncı Birleşiminde okunduğu için tekrar okutmuyorum.

Sayın milletvekilleri, Anayasa’nın 99’uncu maddesine göre, bu görüşmede, önerge sahiplerinden bir üyeye, siyasi parti grupları adına birer milletvekiline ve Bakanlar Kurulu adına Başbakan veya bir bakana söz verilecektir.

Konuşma süreleri, önerge sahibi için on dakika, gruplar ve Hükûmet için yirmişer dakikadır.

Şimdi, söz alan sayın üyelerin isimlerini okuyorum: Önerge sahibi olarak, İzmir Milletvekili Sayın Ertuğrul Kürkcü; gruplar adına, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Edip Semih Yalçın; Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Meral Danış Beştaş; Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök; Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Zeyid Aslan; Hükûmet adına İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala.

Şimdi, önerge sahibi olarak, İzmir Milletvekili Sayın Ertuğrul Kürkcü’yü kürsüye davet ediyorum.

Sayın Kürkcü, süreniz on dakika.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar; Halkların Demokratik Partisi adına verdiğimiz gensoru önergesiyle İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala’yı 7 il ve 20 ilçede sürüp giden ve toplam üç yüz yetmiş yedi güne ulaşan sokağa çıkma yasakları döneminde ortaya çıkan vahim insan hakları ihlalleri, temel hak ve özgürlüklerin ihlali, yaşam hakkı ihlali ve bunlara bağlı bir dizi başka ihlaller dolayısıyla birinci dereceden sorumlu tutuyoruz ve bu gensorunun işleme alınarak Sayın Efkan Ala’nın görevini hakkıyla yapmadığı, bu görevi halkın, toplumun güvenliği bakış açısından yerine getiremediği gerekçesiyle hakkındaki işlemlerin başlatılmasını istiyoruz.

Bu sıkıyönetimler başlayalı, sokağa çıkma yasakları başlayalı altı aydan fazla bir zaman geçti ve bu zaman boyunca 7 il ve 20 ilçede eğitim hakkı, çalışma hakkı, ticaret hakkı, konut hakkı, sağlık hakkı başta olmak üzere ve yaşam hakkı hepsinden önce olmak üzere bir dizi hakkın son derece vahim bir biçimde ihlal edildiğini biliyoruz. Bu sokağa çıkma yasaklarının hiçbir anı yasaya, Anayasa'ya, Türkiye'nin tarafı olduğu uluslararası anlaşmalara uygun değildir. Hiçbir yasa hiçbir valiye sokağa çıkma yasağı ilan etme yetkisi vermemektedir, yasadan alınan bir hak yoktur. Bu valiler İçişleri Bakanlığına bağlıdır ve bütün sokağa çıkma yasakları doğrudan doğruya İçişleri Bakanlığının bilgisi dâhilinde gerçekleşmiştir. İçişleri Bakanı diyemez ki “Şu şu şu vali, şu şu şu kaymakam ve jandarma komutanları sorumludur.” Çünkü onların amiri, bütün bu operasyonu yöneten kişi İçişleri Bakanının kendisidir.

Hukuki mevzuatta iki yerde sokağa çıkma yasağına Anayasa ve yasalar imkân vermektedir: Birisi Sıkıyönetim Kanunu, ikincisi Olağanüstü Hal Kanunu. Her ikisinde de sokağa çıkma yasağı kanunlarla bağlıdır ve bu kanunların uygulanmasından ötürü sorumlu olan sıkıyönetim komutanları veya valiler İçişleri Bakanına, İçişleri Bakanı da Meclise hesap vermekle yükümlüdür. Ancak şu an Türkiye’de ne sıkıyönetim ilan edilmiştir ne de olağanüstü hâl vardır. Şu hâlde bu valiler yetkilerini nereden almaktadırlar? Sözüm ona, İller Kanunu’ndaki valilere verilen çeşitli koşullarda tedbir alma yetkisine binaen. Bu tedbirlerin hiçbirinde sokağa çıkma yasağı açık bir hüküm olarak yoktur. Dolayısıyla, valiler, bu sokağa çıkma yasaklarını bütünüyle kanunsuz, kuralısız, hiçbir makama karşı hesap verme mecburiyeti olmaksızın uygulamaktadırlar. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararıyla alınabilen sokağa çıkma yasakları ister istemez bir hesap alıp verme ilkesine bağlıdır. Burada valiler Türkiye Büyük Millet Meclisine karşı hiçbir sorumluluğa sahip değildirler, İçişleri Bakanı da Türkiye Büyük Millet Meclisine, bu bakımdan, eğer bu gensoru olmasa, herhangi bir hesap verme mecburiyetinde kendisini hissetmemektedir. Sokağa çıkma yasağından daha önemli bir kısıtlama olamaz bir toplumun hayatında. Sokağa çıkmasını yasakladığınız kişinin toplumsallığını yasaklıyorsunuz demektir, çalışmasını yasaklıyorsunuz, eğitimi yasaklıyorsunuz, ticaretini yasaklıyorsunuz, sağlık hizmeti almasını yasaklıyorsunuz demektir ve bunu haftada yedi gün yirmi dört saat yapıyorsunuz. Böyle bir şeyi yaptığınız zaman topluma saldırıyorsunuz anlamını taşır bu. İsterse birkaç mahallede isterse bir ilçede isterse birkaç ilçede olsun tek bir yurttaşu bunu yaptığınız zaman bütün yurttaşlara yapmışsınız demektir. “Peki, şu hâlde herhangi bir biçimde bir yasaya dayanmayan, herhangi bir yasadan kaynağını almayan bu uygulamanın gerisinde ne var, niçin böyle bir uygulamaya ihtiyaç var, nedir sorun?” diye sorduğumuzda bize deniyor ki: “Teröristler var, terörizmle mücadele ediyoruz.” Bunun da usulü ve yasası var, bunun da kanunu ve kuralı var, bunun da tanıma ihtiyacı var her şeyden evvel. Hangi tanıma göre neyi terörist kabul ediyorsunuz? Şu an ortadaki can kayıplarına baktığımız zaman 200’e yakın -yanlış söylemeyeyim doğrusunu söyleyeyim- bizdeki rakamlara göre 160 sivilin hayatını kaybettiğini görüyoruz. Bu insanların hiçbirinin şiddet ile şiddete dayalı vasıtalarla eylemde bulunmakla herhangi bir ilgisi yoktur. Şu hâlde bu insanlar niçin öldürülmüşlerdir? Niçin bunlar sakınılmamışlardır? Niçin bunların hayatları sudan ucuzdur? Çünkü sevgili arkadaşlar, öyle görüldüğü ki İçişleri Bakanının kendisini de aşan bir başka plan yürürlüktedir. Bu plan, bir kolektif cezalandırma planıdır. Tıpkı -bu benzetmeme kızacaksınız ama aradaki benzerliğe dikkatinizi çekerim- İŞİD’in şehirleri teslim alması nasılsa öyledir; tankçı birlikleri şehirleri kuşatıyor, herkese deniyor ki: “Geliyoruz, kaçın.” Kaçan kaçıyor, kaçmayan, toprağını, evini, hakkını, sokağını savunmaya çalışan da terörist ilan ediliyor ve ondan sonra kolektif bir cezalandırmanın konusu hâline geliyorlar. Başka türlü bunu izaha imkân yoktur.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sen inanıyor musun Ertuğrul Bey?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – İkincisi, bu bir spekülasyon değil, burada herkesin önünde, Meclisin önünde, sizin önünüzde sordum: “Çöktürme harekât planı doğru mudur, yanlış mıdır?” diye. Şimdi, sevgili arkadaşlar, buna cevap verilecek. Savunma Bakanına sordum cevap vermedi. İçişleri Bakanına soruyorum: Çöktürme harekât planı diye bir plan var mı? Bu plana göre, 15 bin kişinin hayatını kaybetmesi, 300 bin kişinin yerinden edilmesi, 7-8 bin kişinin yaralanması, sakatlanması, 7-8 bin kişinin de hapsedilmesiyle sonuçlanacağı öngörülen bir çöktürme harekât planı var mıdır, yok mudur? Hiç kimse o gün bana cevap vermedi. Bana “Bizi IŞİD’le bir tutuyorsun.” diye... Ben sizi IŞİD’le bir tutmuyorum, siz zaten kendinizi bir tutuyorsunuz ama ben sizi başka bir şeyle itham ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ayıp, ayıp!

HARUN KARACA (İstanbul) – Ayıp be!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Ben sizi yavaşlatılmış, zamana yayılmış bir soykırım planına razı olmakla itham ediyorum.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yuh!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Buna ise hiçbir şekilde cevap almıyorum.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yuh!

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Soykırımcı sensin be, sensin katliamcı! Sen yaptığın katliamın hesabını ver. (AK PARTİ sıralarından “Lütfen sözlerinize dikkat edin.” sesi)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Sözlerime dikkat... Ne dediğimi bilerek konuşuyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Ben soruma cevap istiyorum: 15 bin kişiyi öldürecek misiniz, öldürmeyecek misiniz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Katil sensin!

BAŞKAN – Sayın Kürcü, siz Genel Kurula hitap edin.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bu soruya cevap vereceksiniz! Kaçamazsınız bundan! Halka karşı böyle bir plan yapamazsınız! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Faşist sensin, terörist sensin!

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bağırma! Bağırma!

HARUN KARACA (İstanbul) – Bağırma!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Neyi susturmaya çalışıyorsunuz ya!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – 300 bin kişiyi yerinden etme planını yapamazsınız! Bu hakkı size hiç kimse vermiyor, hiçbir Meclis size bu hakkı vermiyor, hiçbir yasa vermiyor, hiçbir yerden bu hakkı almıyorsunuz!

HARUN KARACA (İstanbul) – Yasaların hepsi bizden yana, yasaların.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bağırma! Bağırma!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) - Yurttaşına karşı, 15 bin yurttaşını öldürmeyi hedefleyen bir tasarının sahibi olamaz bir hükümet! Çıkıp burada inkâr etmesi gerekir, “Hayır.” demesi gerekir. Duymadım bugüne kadar “Hayır.” dediğinizi.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bak, Ertuğrul Kürcü, Kürtler senden hesap soracak, Kürtler!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bugüne kadar “Hayır.” dediğinizi duymadım.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtler senden hesap soracak!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Ve olan bitenin hepsi aslında yasaya uymuyor, kanuna uymuyor, terörizmle mücadele denilen şeye uymuyor ama bu çöktürme harekât planı denilen, sızan bilgilere çok güzel, motamot uyuyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtlerin oylarıyla dirildin, O oylar seni gömecek. Kürtlerin oylarıyla dirildin, Kürtler seni gömecek!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – O yüzden ben, İçişleri Bakanına ayrıca şu soruyu da soruyorum: Basına düşen, geçtiğimiz hafta Mecliste herkesin önünde Savunma Bakanına sorduğum sorunun cevabını istiyorum.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ertuğrul Kürkcü, ölmüştün, Kürtler seni diriltti, tekrar o Kürtler seni gömecek!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kürtler adına konuşma, konuşma. Otur yerine, Kürtler adına konuşma sen.

BAŞKAN – Sayın milletvekili, lütfen oturduğunuz yerden laf atmayın ve hatibi dinleyin.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Çöktürme harekât planı diye bir plan var mı?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ertuğrul Kürkcü, Kürtler seni kuyudan çıkardı, o kuyuya tekrar gömüleceksin, Kürtler gömecek!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bu plana göre, 15 bin kişiyi öldürmeyi planlıyor musunuz? Bu plana göre 300 bin kişiyi yerinden etmeyi planlıyor musunuz? Bu plana göre, 7-8 bin kişiyi hapsedmeyi, 7-8 bin kişiyi sakatlamayı planlıyor musunuz? Eğer planlamıyorsanız çıkar söylersiniz ama görüyorum ki teferruatla uğraşıyorsunuz. Ben diyorum ki tepeden tırnağa kana batmışsınız, siz diyorsunuz ki “Üzerime çamur atıyorsunuz.”

HARUN KARACA (İstanbul) – Elindeki kana bak, elindeki kana bak sen!

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kan taciri sensin, kan taciri!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Keşke çamur olsaydı, keşke kan olmasaydı üzerinizde ama bileklerinize kadar kana bulandınız. Gözünüzün önüne getirin bunu 1, 2, 3, 4, 5 başka ilçede daha devam ettirdiğiniz takdirde neler olabileceğini...

HARUN KARACA (İstanbul) – Teröristler neredeyse devam edecek, merak etme.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bununla başa çıkabilir misiniz?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kan ticaretinden ekmek çıkmaz sana.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen git savaş, sen; o çocukları gönderme savaşa.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Biz size bir çıkış yolu gösterdik. Bu hengameden çıkış için 2 tane...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ... yol öneriyoruz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürt kanında boğulacaksın sen, Kürtler seni boğacak!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Birisi, demokratik, özgürlükçü bir yeni ortaklığı hep birlikte kurmaktır.

HARUN KARACA (İstanbul) – Kim ortak ya?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Teröristlerle ortak olmayacağız.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – İkincisi, ne pahasına olursa olsun, ne pahasına olursa olsun bir Başkanlık rejimi tesis etmektir.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Gelecek, inadınıza gelecek.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – İkisinden birinin sonunda etkin olacağını, sonuç alacağını hep birlikte göreceğiz.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Sayın Başkan, süre verin, toparlayacağım.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ertuğrul Bey, Kürtler seni boğacak.

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, toparlamanız için bir dakika söz veriyorum.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bu savaştan bir çıkış planınız var mı, yok mu?

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Savaş yok.

HARUN KARACA (İstanbul) – Teröristle savaş olmaz, terörle mücadele olur.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Bu savaştan sizin çıkış planınız anladığıma göre şu: Son teröriste kadar öldüreceksiniz...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yok öyle bir şey, yalan söylüyorsun, yalan söylüyorsun.

HARUN KARACA (İstanbul) – Terörist olursa öldürülür.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...sonra onun üzerine bir padişahlık kuracaksınız. Ben de diyorum ki: Bundan daha akıl dışı bir planı insanlık tarihi görmedi, böyle bir plan olamaz. Sadece ve sadece, yeniden bir çözüm müzakeresine geri dönüş için...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yalan üzerine bir şey inşa edemezsiniz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – ...tıpkı 2013'e kadar "terörist, terörist" diye bağırdığınız insanlarla ister istemez tartışmak zorunda olduğunuzu gördüğünüz gibi şimdi bunun çıkmaz yol olduğunu görüp tekrar masaya geleceğiz. Ama nasıl geleceğiz? Bir başkanlık rejimiyle mi, yoksa demokratik bir rejimle mi? Buna da halk karar verecek.

HARUN KARACA (İstanbul) – Halka gideriz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – İnanın bana, bu tuttuğunuz yoldan ne terörizmle mücadele edebilirsiniz ne de aslında gözünüzün önünde yükselen bir halk isyanının taleplerine karşılık bulabilirsiniz.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Bu işi senin ağababaların da çözemeyecek.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Sizi tarihin yargısına emanet ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Senin güvendiğin güçler de bu işi çözemez Ertuğrul Kürkcü.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Kürkcü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önceki hatip, arkadaşlarımızı soykırıma ses çıkarmamakla itham etti, onunla ilgili söz almak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Size iki dakika söz veriyorum.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde önerge sahibi olarak yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; prensip olarak tüm grupların konuşmasından sonra ilgili arkadaşımızın cevabı ve Hükûmet üyemizin cevabı beklenir ancak az önceki konuşmacı ilk konuşmacı olmasına rağmen o kadar bizi itham eden, o kadar insafsız, o kadar ahlak dışı söylemlerde bulundu ki anlaşılır gibi değil.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne “ahlak dışı” ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Bağırma oradan, otur yerine.

HARUN KARACA (İstanbul) – Bağırma be!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bak, sen orada niye bağıryorsun bilmiyorum da ben değil, biz, 317 AK PARTİ’li vekil sizin o etek giyen erkek arkadaşlarınıza benzemeyiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; HDP sıralarından gürültüler)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne demek, ne demek? Geri al o sözünü. Etek giymeyi de hakaret olarak kullanıyorsunuz, yazık ya! Kadına saygın yok senin.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Kendi annene hakaret ediyorsun.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Biz 317 arkadaş sizin bağırmanızdan korkmayız, bağırmayacaksınız. Burası Kandil değil, milletin kürsüsü. Biz, 317 arkadaş dağda tetik çekip de şehirde saz çalmanıza benzemeyiz, kimseden korkmuyoruz Allah’tan başka. Ne bağıryorsunuz! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya ben ne senden korkuyorum, ne senin gibilerden.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bağırmayacaksınız! Konuştun, dinleyeceksin! Dinleyeceksin!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Hadi bakalım, kim kimden korkuyor!

KEREM ALİ SÜREKLİ (İzmir) – Otur yerine, otur!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Burası Kandil değil, milletin Meclisi. Bağırmayacaksınız! Haddini bileceksin, konuşacaksın. Bağırarak olmaz. (HDP sıralarından gürültüler)

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sen haddini bileceksin!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen haddini bil! Ne biçim konuşuyorsun! Kime haddini bildiriyorsun sen!

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sen kime haddini bildiriyorsun!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sahip çık önergene. Sessizliğimiz edebimizden, işi bilmediğimizden değil. Dinleyeceksiniz!

KEREM ALİ SÜREKLİ (İzmir) – Otur yerine, terbiyesiz adam!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sensin terbiyesiz! Geri zekâlı!

KEREM ALİ SÜREKLİ (İzmir) – Sensin geri zekâlı! Terbiyesiz!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Sen bana, arkadaşlarıma “soykırımcı” diyeceksin, “İŞİD” diyeceksin ve cevap almayacaksın.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne?

BÜLENT TURAN (Devamla) – Utan be! Utan!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Neden utanacağım lan!

BAŞKAN – Sayın Turan, lütfen Genel Kurula hitap ediniz.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ben mi öldürüyorum insanları?

BÜLENT TURAN (Devamla) – 317 arkadaşın hiçbirisi soykırımcı değildir, sessiz kalamaz, sabredemez buna. Tüm ithamlarınızı iade ediyorum. Kana bulanmışız! Kimin kana bulandığını gördünüz. Bütün riskleri üzerimize aldık. “Baldıran zehri.” dedik, “Bu ülkede kan akmasın.” dedik, “Sivil siyaset öne çıksın.” dedik, yüz elli yıllık sorunu masaya yatırdık. Ne yaptınız?

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ne yaptık? Görüşme yaptık.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Esad’a köle oldunuz! Esad’a köle oldunuz, köle! Biten bir sorunu ayağa kaldırdınız. Zerre kadar bir canınız varsa, zerre kadar onurunuz varsa aynaya bakacaksınız, bu kanın sorumlusu kim göreceksiniz!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne biçim grup başkan vekilisin ya! Nasıl konuşuyorsun? Ayıp ya! Ayıp denen bir şey var ya! Lise öğrencisi modunda konuşuyorsun!

BÜLENT TURAN (Devamla) – Meclise şurada 100 metre yan tarafta bomba patladı “Geçmiş olsun.” diyemediniz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT TURAN (Devamla) – Teröristin evine gidip taziye de bulundunuz. Artık bundan sonra bunların topunun cevabını alacaksınız buradan.

Saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, size söz vermeden önce ya da Sayın Kürkcü’ye söz vermeden önce bir şey ifade etmek istiyorum.

Sayın Turan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan “soykırımcı” lafına cevap verdim. “Soykırımcı.” dedi, bunu kabul edemediğimizi söyledim. Ne demem lazımdı?

BAŞKAN – Sayın Turan, sizin konuşmanız esnasında kullanmış olduğunuz bir cümleye dair söyleyeceklerim var. Etek giyme meselesini...

BÜLENT TURAN Çanakkale) – “Soykırım” diye de iade ediyorum.

BAŞKAN – Etek giyme meselesini cinsiyetçi bir yaklaşım olarak gördüğünüzü ifade etmek istiyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Asla kabul etmiyorum Sayın Başkan. “Etek giyen erkekler” dedim.

BAŞKAN – Ve bu tanımı kadınlara yapılmış bir hakaret olarak nitelendiriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Asla, asla!

BAŞKAN – Dolayısıyla böyle bir tanımın bundan sonra Genel Kurulda kullanılmaması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ne alakası var! Onu etek giyenlere söyle sen!

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, kadınlardan özür dilemesi lazım.

BAŞKAN – Sayın Turan... Sayın Turan, bakınız, daha önce de bir milletvekili arkadaşınız bir komisyon toplantısında böylesi bir cümle kullanmıştı. Buna ilişkin, parti olarak sanırım Halkların Demokratik Partisi bir cevap vermişti. Dolayısıyla, bugün siz de aynı cümleyi kullandınız. Ben de Divan Başkanı olarak, Meclis Başkan Vekili olarak bu cümlelerin yanlış bir cümle olduğunu ve kadınlara yapılmış bir hakaret olduğunu ifade etmek istiyorum.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – PKK’lı teröristlere yapıyoruz, kadınlara değil.

HARUN KARACA (İstanbul) – PKK’lı teröristlere söyleyin onu.

BAŞKAN - Bunu kabul etmiyoruz. Bu tanımın yanlış bir tanım olduğunu ifade etmek istiyorum.

Şimdi...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Peki, Sayın Başkan, lütfen, zabıtlara geçsin diye söyleyeceğim.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Öncelikle teşekkür ediyorum söz verdiğiniz için.

Ancak siz, orada, HDP’nin grup başkan vekili değilsiniz, Meclisin grup başkan vekilisiniz.

BAŞKAN – Değilim tabii ki.

Ben bir kadın olarak bu meseleye nasıl bakıldığını ifade ediyorum Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir dakika Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir kadın olarak konuşuyorum. Siz etekten bahsettiniz. Ben HDP’yi savunmak için söylemiyorum bunu.

HARUN KARACA (İstanbul) – PKK’lılar geliyor eteği.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verir misiniz.

BAŞKAN - Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Asla etek ve kadın şeyinde bulunmadım.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Etek giyen teröristlere söyledik.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Söylediğimi bir daha söylüyorum. Ben kürsüdeyken sözümü kesen, bağırان kişiye dedim ki: Ben korkmuyorum. Biz korkmuyoruz. Etek giyen erkek arkadaşlarınız, onlar gibi değiliz dedim. Mesele kadın değildir. Saptırmayın lütfen. Mesele kadın gibi davranan etek giyen erkeklerdir dedim.

DİRAYET TAŞDEMİR (Ağrı) – Nedir peki?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Siz ne dediğinizi bilmiyorsunuz o zaman başkan yani.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir daha söyleyeyim mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Peki Sayın Turan. Tamam, anlaşıldı.

Buyurunuz Sayın Kürkcü. (AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

Sayın milletvekilleri, Sayın Kürkcü’nün söz talebi var. Bir saniye lütfen...

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Sayın Başkan, ben konuşmamda herhangi bir biçimde ahlakiyata girmedim. Siyasi, tarihî, hukuki meselelere kendi bağlamlarında değindim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Kana bulandınız.” dedi! “Soykırımcı” dedi.

ERTUĞRUL KÜRKÜ (İzmir) – Bunlar hoş gitmeyebilir. Ama bunun ahlakla ilgisi yok, bunun siyasetle ilgisi var. Dolayısıyla, bu ahlaki suçlamaya yanıt vereceğim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kürkcü.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yalan söylemek ahlaki bir durumdur.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sizin yalanınıza bütün dünya şahit.

BAŞKAN - İki dakika size söz veriyorum. Yeni bir sataşmaya mahal vermeyin lütfen.

Sayın Milletvekili, buyurun!

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Ertuğrul Bey yalan üzerine düşünce bina ediyor. Açıkta yalan söylüyor. Çok net yalan söylüyor.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Otur yerine arkadaş!

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, bakın, Sayın Kürkcü'yü kürsüye davet ettim, lütfen...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Çok açık yalan söylüyor. Bu ahlaki bir durumdur.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

16.- İzmir Milletvekili Ertuğrul Kürkcü'nün, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (İzmir) – Ya yerine oturur musun!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Başkan, sen konuşmanı yap.

Kürsüye mi yürüyeceksin? Yürü bakayım!

BAŞKAN - Sayın Kürkcü, siz Genel Kurula hitap edin lütfen.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Yerine otur arkadaş! Yerine otur!

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kimin nereye oturacağına sen mi karar vereceksin!

BAŞKAN – Sataşmalara cevap vermeyin Sayın Kürkcü.

MEHMET METİNER (İstanbul) – Saygısız bak ya!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Sen saygısızlık etme! Terbiyesiz!

MEHMET METİNER (İstanbul) – Kimin nereye oturacağına sen mi karar vereceksin? Haddini bil ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Otur yerine be! Oturun yerinize!

BAŞKAN – Sayın Kürkcü, buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Şimdi, sevgili arkadaşlar...

Başkan, dakika, saniyeler...

BAŞKAN – Tamam, yeniden başlatıyorum.

Buyurun.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Şimdi, eğri oturalım, doğru konuşalım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Doğru otur, doğru konuş!

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Benim sorduğum soru şudur: Ben diyorum ki, bakın arkadaşlar, Başbakan'a soru önergesi verdim. Burada geçtiğimiz haftaki tartışmada Millî Savunma Bakanına sordum, diyorum ki, yaygın medyada hiç ele alınmıyor, bu Mecliste hiç kimse cevap vermiyor ama ben bu soruyu sormaya devam ediyorum: “Çöktürme harekât planı” diye bir plan var mı?

MİLLÎ SAVUNMA BAKANI İSMET YILMAZ (Sivas) – Yoktur.

ERTUĞRUL KÜRKÇÜ (Devamla) – Ben sorumlu kişilerden yanıt istiyorum. Ben sorumlu kişilerden yanıt istiyorum. (AK PARTİ sıralarından “‘Yoktur.’ diyor” sesleri, gürültüler)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – “Yoktur.” diyor.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ne oldu? Ne oldu? Aldın mı cevabı?

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Hayır, öyle “Yok.” demekle olmaz. “Yok.” demekle olmaz. Konuşma! Konuşma! “Yok.” demekle olmaz. Ben buna yanıt istiyorum. Eğer diyorum gidişat, harekât, ortadaki gerçekler kanuna uymuyorsa...

HARUN KARACA (İstanbul) – Sana mı soracaktı harekâtı? PKK’nın sözcüsü müsün?

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – ...siyasete uymuyorsa, insan haklarına uymuyorsa, Türkiye’nin tarafı olduğu sözleşmelere uymuyorsa, o zaman başka bir plana uyuyor, o da bu plan.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Terör insan haklarına uyuyor mu?

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Şimdi, o nedenle ben bunun açıklığa kavuşmasını istiyorum, bir.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – “Yok.” diyor, hâlâ “Var.” diyorsun ya! Hangi gezegendesin sen?

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – İkincisi, tatalım ki hepsi terörist...

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – “Tatalım.” değil, terörist...

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Peki, ne yapacaksın? Teröristi kurşuna mı dizeceksin?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kafasını kıracaksın teröristin!

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Şart mı? Böyle mi? Böyle mi yapılıyor?

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Askere silahı sıkı kurşuna dizeceksin! Sıkımayacak!

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Bak sevgili arkadaşım, senin gibi düşünenler, otuz senedir bunu giderek daha büyüyen bir sorun hâline getirdiler, bir de siz şansınızı deneyin.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şehit annelerine anlat onu, şehit annelerine!

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Peki, siz deneyin, siz deneyin... Göreceksiniz iki sene sonra bunun böyle çözülmeyeceğini.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Vatandaş yapılandan memnun, dua ediyor, dua.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Bunun böyle çözülmeyeceğini 2013’te biliyordunuz. Ne oldu iki yılda?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Merak etme, düzelecek.

ERTUĞRUL KÜRKCÜ (Devamla) – Padişahlık kuracaksınız. Hadi canım sizde! (HDP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, gruplar adına ilk konuşmacı Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Edip Semih Yalçın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akçay.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

49.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, görüşülmekte olan (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi'nin görüşmelerinde MHP Grubu olarak konuşma yapmaktan vazgeçtiklerine ve önergeye ret oyu vereceklerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; terör saldırılarının her geçen gün arttığı, adına “çözüm” denilen süreç boyunca iktidar tarafından göz yumularak güçlendirilen terör örgütünün canımızı yaktığı, ülkemizin birliğini bütünlüğünü tehdit ettiği, tünellerin ve çukurların kazıldığı, barikatların kurulduğu; askerlerimizin, polislerimizin ve vatandaşlarımızın şehit edildiği bir ortamda güvenlik kuvvetlerimiz vatan ve millet aşkıyla teröristlerle mücadele ediyor ve asayiş sağlamaya çalışıyor ve bu mücadelede maalesef çok sayıda şehitler vermeye devam ediyoruz, geçtiğimiz haftalarda AB Bakanının ifade ettiği gibi; şehit verilmeye devam edileceğini söylemişlerdi.

Ve terör örgütünün yine, bugün İzmir Kemalpaşa’da bir jandarma karakoluna saldırdığını da öğrenmiş bulunuyoruz. Yapılan bu mücadele, terör örgütü ve destekçileri tarafından Türkiye Cumhuriyeti devletine bir kara propaganda ve töhmet olarak yansıtılmaktadır. Biz asıl hedefin, 28 Şubatta Dolmabahçe’de 10 maddelik mutabakat metni ortaklaşa açıklanırken birlikte fotoğraf verilen İçişleri Bakanı Ekan Ala olmadığını düşünüyoruz.

Ülkemiz çok zor bir dönemden geçmektedir. Terör saldırıları milletimizin canını yakmaktadır. Milletimiz huzursuz ve endişelidir. Böylesine bir kaos ortamında, HDP’nin vermiş olduğu gensoru önergesinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak konuşma yapmaktan vazgeçtiğimizi ve önergeye ret oyu vereceğimizi belirtiyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle şu hususları da hatırlatmakta fayda görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamam Sayın Akçay.

Buyurun, tamamlayın.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim.

Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak daha önce de terörün sorumlularıyla ilgili bir soruşturma önergesi vermiştik, ancak dönemin Meclis Başkanı tarafından geri çevrildi. Ve 17 Şubat Ankara saldırısı üzerine attığı “tweet”le aciz bir görüntü sergilediğini de unutmadık İçişleri Bakanının. Diyarbakır Valisiyken vilayet binasının taşlanarak camlarının kırılması üzerine “Cama gelsin, cana gelmesin.” dedikten sonra üstlendiği İçişleri Bakanlığı döneminde açılım sürecinin terör örgütlerine verdiği tavizlerle artık bugün başkentimizde canlı bombaların patlatıldığını, şehirlerimizin âdeti Suriye ve Irak’a döndürülmeye çalışıldığını da not etmekte fayda görüyoruz. Terörist heykeli dikilince “Fiberglastan yapılmış.” diyerek aklınca olayın ciddiyetini hafifletmeye çalıştığını da ibretle gördük. Yine, aynı Bakanın 28 Şubat 2015’te Dolmabahçe’de 10 maddelik mutabakat metni açıklanmasında da birlikte olduğunu da unutmadık.

5 Şubatta Mardin’de Sayın Başbakanın açıkladığı 10 maddelik eylem planını, yine, aynı, Sayın Başbakanın 11 Şubatta Hollanda seyahati dönüşü yaptığı konuşmada, aynen, “Dikkat ederseniz bu 10 maddede ‘mücadele’ kavramı yok.” diyerek eylem planına “terörle mücadele” konulmadığını da not ettiğimizi belirtiyor ve eleştirilerimiz bakidir diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

VIII.- GENSORU (Devam)*A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)*

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Akçay'ın ifadeleri doğrultusunda Milliyetçi Hareket Partisi Grubunun söz talebini geri çektiğini anladık. Dolayısıyla, şimdi ikinci konuşma hakkı Halkların Demokratik Partisi grubu adına Adana Milletvekili Sayın Meral Daniş Beştaş'a aittir.

Sayın Beştaş, süreniz yirmi dakika.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de partimin İçişleri Bakanlığı hakkında esası Cizre'de yaşanan katliam ve ölümler üzerine konu alan gensoru üzerine söz almış bulunmaktayım.

Doğrusu, benden önceki arkadaşlarım Sağlık Bakanlığıyla ilgili verilen gensoruya dair sokağa çıkma yasakları, sokağa çıkma yasaklarının neticeleri, bugüne kadar yaşanan ağır insan hakları ihlalleri, yaşam hakkı ihlalleri, işkence vakalarını ayrıntılı bir şekilde anlattı. Mümkün olduğunca tekrara girmeden ben de bu konuyla ilgili gerçekten yaşanan büyük bir vahşeti, vahşetin boyutlarını... Sağlık Bakanlığıyla ilgili gündemde AK PARTİ adına konuşan hatibin somut verilere dayalı bilgilerine ben de somut verilerle yanıt vermeye çalışacağım ama konuşmama başlamadan önce demin grup başkan vekilinin etek üzerinden, kadın cinsiyeti üzerinden bütün kadınlara yapmış olduğu hakareti kınıyorum. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Öf! Kabul etmiyoruz kardeşim, kabul etmiyoruz! Hikâye, kabul etmiyoruz!

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ne alakası var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Gerçekten bu Meclisteki erkek egemen zihniyeti, eril dili şiddetle protesto ediyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Terörist etek giyiyorsa onu söyledim! Bir daha söylüyorum, yapmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - AK PARTİ'de görev yapan, milletvekili olan kadın arkadaşlarımı, Cumhuriyet Halk Partisinde ve Milliyetçi Hareket Partisinde...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Onlar anladı, ses çıkarmıyorlar o yüzden.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Etek giyen teröristleri de lanetliyoruz, erkekleri de kadınları da! İmza atıyoruz altına! Boşuna duygu sömürüsü yapmayın! Lanetliyoruz öyle kadınları da erkekleri de!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...milletvekili olan kadın arkadaşlarımı da bu cinsiyetçi yaklaşıma, bu kadın üzerinden, kadının kıyafeti üzerinden cinsiyetçiliği protesto etmeye ve kadın asgari müşteregini yakalamaya davet ediyorum.

HARUN KARACA (İstanbul) – Sizi istismar eden teröristlere söyleyin onu!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, evet, sokağa çıkma yasakları üzerinden maalesef çok şey anlatıldı ve hâlâ hiçbir hukuk kuralı tanımadan, hiçbir Anayasa hükmü tanımadan, hiçbir ulusal üstü sözleşme tanımadan İçişleri Bakanlığına bağlı valilikler tarafından bugün Sur'da seksen dördüncü gününü dolduran ve şu anda 200 kişinin orada anbean bombalandığı bir aşamada sokağa çıkma yasaklarını tekrar konuşuyoruz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Teröristler mi...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - İlk gün 16 Ağustos...

Cevap vermek büyük bir acizlik, gerçekten yakışmıyor.

HARUN KARACA (İstanbul) – Hayır, 200 terörist varsa bilelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Dinlemenizi öneririm, birbirimizi anlamaya ihtiyacımız var. Burası Meclis ve birbirimizi anlamazsak... Halk bizi izliyor.

HARUN KARACA (İstanbul) – İzliyor tabii.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Ben size gerçekten bir şey anlatmaya çalışıyorum.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ben de size bir şey anlatmaya çalışıyorum.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yani cevap yetiştirmeyin, söz hakkı alın ve gelin, konuşun ve saygılı olun.

HARUN KARACA (İstanbul) – 200 terörist varsa bilelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Yani her şeyi terör ve terörizm üzerinden ifade etmeyin.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Hâkimler ölüyor, polis ölüyor, vatandaş ölüyor.

HARUN KARACA (İstanbul) – Siz neyi savunuyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Siz halkın temsilcisi olarak, milletvekili olarak benim karşımda...

HARUN KARACA (İstanbul) – Vahşet derken neyi savunuyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...şu anda büyük bir acizlik gösteriyorsunuz, zavallısınız, zavallı.

HARUN KARACA (İstanbul) – Vahşet yapanlara söyleyin onu. Zavallı olan sizsiniz! Zavallı olan sizsiniz!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, Genel Kurula hitap edin siz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz bu işlediğiniz suçlarda boğulacaksınız, bunun hesabını vereceksiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Teröristlerin hakkını burada savunmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Bugün vermeseniz de yarın vereceksiniz. Bu beyanınızla imza atıyorsunuz.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Siz kimsiniz?

HARUN KARACA (İstanbul) – Göreceğiz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sen kimsin!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bu, kürsü dokunulmazlığına yapılmış bir saldırı.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sabahtan beri, on dakikadır bekliyoruz yani böyle bir tarz yok, böyle bir yöntem yok.

BAŞKAN - Tamam Sayın Baluken, ben ikaz ettim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Geçen hafta da kürsüye yürüten bir anlayışla bunu yapıyorlar.

HARUN KARACA (İstanbul) – Konuşma be! Neden bahsediyorsun? Ben mecbur muyum? Ben dinlemek mecburiyetinde değilim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dinlemiyorsan çık dışarı!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, kürsüde bir hatip var. Lütfen, sayın hatibin ne dediği anlaşılıyor.

HARUN KARACA (İstanbul) – Biliyoruz Sayın Başkan, hatibin olduğunu biliyoruz.

Hatip de Türkiye Cumhuriyeti'ne uygun konuşma yapsın! Türkiye'de konuşma yapıyor. “Vahşet” diyemez Türkiye'ye!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Ne diyeceğine siz karar veremezsiniz!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya sen çık oradan cevabını ver.

HARUN KARACA (İstanbul) – Böyle bir şey söyleyemez.

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, daha sonra kalkıp cevap verirsiniz, lütfen müdahale etmeyiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Böyle bir şey söyleyemez! Siz bu hakkı savunacaksınız! Vahşet diyemez. Siz savunmak zorundasınız!

AHMET YILDIRIM (Muş) – Sana mı soracak ne diyeceğini be!

BAŞKAN – Ne oluyor size arkadaşlar, lütfen, niye böyle yapıyorsunuz?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Size mi soracağım ya!

HARUN KARACA (İstanbul) – Bana soracaksın!

BAŞKAN - Bana niye söylüyorsunuz?

HARUN KARACA (İstanbul) – Türkiye Cumhuriyeti'nin kürsüsünde yapıyorsun! Vahşet diyemezsin!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sana sormuyorum. Ben de senin gibi haklara sahibim. Şu anda bu kürsüdeyim ve dinlemek zorundasın!

HARUN KARACA (İstanbul) – Türk ordusunun yaptığına, teröristle olan mücadelesine vahşet diyemezsin!

BAŞKAN – Hatip konuşuyor, tabii ki dinlemek zorundasınız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ne kadar zavallısınız ya! Gerçekten.

HARUN KARACA (İstanbul) – Siziniz zavallı olan... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Benim sürem geçti Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, siz Genel Kurula hitap edin lütfen, sataşmalara cevap vermeyin.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, uyarır mısınız, “zavallı” diyor milletvekiline.

BAŞKAN - Ben daha sonra ek süre vereceğim size, siz devam edin lütfen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, değerli arkadaşlar, bu meselenin dayanağı tarihsel bir haksızlık ve adaletsizlik. Sonuçlara gelmeden önce, bugün niye sokağa çıkma yasakları var, orada neden barikatlar var, neden hendekler var? Kürt halkına uygulanan, bugüne kadar yüz yıllık cumhuriyet tarihi boyunca uygulanan ayrımcılık, inkâr, imha ve katliam politikasını hepimizin öğrenmesi ve bu konuda böyle değerlendirme yapması gerekiyor. Gerçekten, Kürt halkına bugün uygulanan ayrımcılık ve eşit ve özgür yurttaş olma önündeki engeller bu sorunların temel dayanağını oluşturuyor.

Burada, Kürtlük üzerinden övünen arkadaşlara sesleniyorum: Arkadaşımla da söylediği gibi hiçbir etnik kimlik, bir övünç kaynağı olarak değerlendirilemez sadece. Kimlik, diliyle, kültürüyle, inancıyla, yaşam tarzıyla, bunu yaşamaktır.

Biz Türkiyeliyiz. Kürt olabiliriz, ben de bir Kürt kadınıyım ama Türkçeyi de iyi konuşuyorum Kürtçeyi de iyi konuşuyorum fakat bu ülkenin Anayasa'sında, benim Anayasa'mda benim ana dilimde eğitim görmem yasak, benim kendimi Kürt olarak nüfus cüzdanıma yazmam yasak, benim kültürümü özgürce yaşamam yasak, benim çocuklarımı kendi ana dillerinde eğitim alabilecekleri bir okula göndermem yasak.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Meral Hanım, hangi kültürünüzü?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Kürtçenin kullanımına ilişkin -2932 sayılı- yasak daha Turgut Özal döneminde kaldırıldı.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hangi kültürünüzü yaşıyorsunuz yasak? Hangi kültürü bıraktınız?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve bu ülkede Kürtlere yönelik imha, inkâr, siyaset politikası, katliam politikası bugün maalesef başka şekillerde başka yöntemlerle devam ettiriliyor.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katliam yok, katliam yok.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Hanımefendi, terör var, terör.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Meral Hanım, katliam yok.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve bu işin tek çözümü var: Gerçekten demokratik siyasetin rolünü oynamasıdır; gerçekten bu ülkede, bu ülkenin Anayasa'sında herkesin eşit ve özgür yurttaşlar olarak yerini almasıdır; hiç kimsenin ayrımcılığa uğramamasıdır; hiç kimsenin evinde seksen dört gün aç, susuz, eğitimsiz, sağlık hakkından yoksun ve çocuklarının, eşlerinin cenazesıyla yaşamamasıdır; hiç kimsenin, sağlık hakkını, bodrumda haftalarca beklediği hâlde öldürülmemesidir.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ne işi var orada? Ne işi var bodrumda?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu listeler o kadar ağır ki, eğer Kürt problemini ve Kürtlerin istemlerini öğrenmek istiyorsanız gerçekten Kürt halkını dinlemenizi öneririm.

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yanlış söylüyorsunuz, yanlış.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çünkü, hiçbir şey buradan bakıldığı gibi değil. Gerçekten, beni dinlerken on dakika empati yapmanızı öneriyorum. Lütfen, sadece empati yapın. Yaşadığınız ilde, yaşadığınız semtte saatlerce, günlerce sokağa çıkamadığınızı, sokağa çıkıyorsanız bile ölüm naralarını, oraya giden zırhlı araçları ve her an ölüm haberi alacakmış gibi bir duyguyu, lütfen, lütfen bunu bir an empati yapın. Empati yaparsak birbirimizi daha iyi anlayacağız.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – O halkı oraya kim mahkûm etti?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, biraz önceki gündemde değerli hatipler mizansen yapmakla ve yalan atmakla bize ithamda bulundular. Gerçekten, benim -mümkün olduğunca birbirimizi tanıyacağız- hiç kimseye ağır laflar etmeyi sevmeyen ve yöntem olarak da birbirimizi anlayarak dinlemeyi tercih eden bir yapım var. Ama emin olun, bu iktidarın ürettiği yalanlar artık ülke içinde değil, kıtalar arasında konuşuluyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Hiçbir yalan sizinle yarışamaz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Öyle bir yalan makinesi devrede ki, öyle bir mizansen çiziliyor ki biraz sonra size bu mizansenin ayrıntılarını, bendeki kayıtlarını anlatacağım.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Mesela, Kürtleri asimile ettiniz, asimilasyondan bahsettiniz. Şimdi de Kürtlerin kültürlerini yaşamasından bahsediyorsunuz. Yalan söylüyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizzat telefonumda, isteyenlerin hepsine WhatsApp’tan ya da özel mesajdan gerçekten gönderebilirim. O bodrum süreci nasıl yaşandı ve bu, kamuoyuna nasıl yansıtıldı, nasıl yönetildi?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtleri asimile ettiniz.

FARUK ÇATUROĞLU (Zonguldak) – Çelik çomak mı oynuyorsunuz o roketle!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bizim bu konuda tek derdimiz vardı, sivillerin, çocukların, kadınların yaşam hakkının ihlal edilmemesiydi; ağır işkence altında dakika dakika bombalanarak ölümü yaşamamalarıydı. Bizim yaptığımız bütün görüşmeler, bulunduğumuz bütün girişimler bu ülkede bir katliama izin vermemek üzerinden planlanmıştı ve bundan önce de gerek Cizre gerek diğer bütün katliamlara ilişkin, ölümlere ilişkin verdiğimiz araştırma önergeleri bu Mecliste maalesef reddedildi ve bu nedenle araştırılmadı.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katliam yok, terörle mücadele var, katliam yok. Katliam Merasim Sokak’ta yapıldı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bu tutum, bu duysarsızlık, bu ilgisizlik, bu ret gerçekten Türkiye’yi bölüyor, bölen başka birileri yok.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Siziniz, sizsiniz bölen.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Şu anda bu, duygu kopuşu. Orada bizi izleyen insanların duygusal olarak yaklaşımını gerçekten dinlemenizi, temas etmenizi, okumanızı, bir gitmenizi öneririm çünkü orada başka bir dünya var.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtler sizden koptu Hanımefendi. Hanımefendi, Kürtler sizden koptu.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Burada siz “Benim vatandaşsın ama seni istediğimde öldürürüm, istediğimde yakarım, senin uzuvlarını parçalarım, senin cenazeni ailen teşhis edemez...”

ŞAHİN TİN (Denizli) – Saptırma! Saptırma!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – “Ben senin cenazeni 6 ayı ile gönderirim ve senin ailen bir tek kişiyi teşhis etmek için 6 ile gidecek, kafası vücudundan ayrılmış cenazeler görecektir, kolları ayrı bir yerde olacak, bacakları ayrı bir yerde...” Şu anda, Cizre’de 3 bodrumda yaşamını yitiren 162 kişinin sadece 30 kişisi teşhis edilebildi.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtleri oraya mahkûm ettiniz, sizden hesap soracak Kürtler.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Diğerlerinin hepsi vücut bütünlüğü bozulduğu için...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtleri asimile ettiniz, sizden hesap soracaklar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...vücutlarındaki uzuvlar yerinde olmadığı için...

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ne yapsaydık? Hizmet içi ameliyat mı yapalım orada?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...ve DNA testleri bile çok uzun sürdüğü için şu anda aileler, yüzlerce aile, yüzlerce kilometre yol giderek çocuklarını teşhis edemedikleri için kan örnekleri vermekteler. Böyle bir vahşet, böyle bir zulüm olabilir mi? Bu çağda, 2016 yılında böyle bir şey yaşıyorsa hepimizin durup gerçekten düşünmesi gerekiyor.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Çarşamba günü, akşam burada gördük zulmü.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – 2016 yılında yaşanan bu vahşet...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Vahşeti siz yapıyorsunuz, siz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Mutlaka gideniniz çoktur, Almanya’da Weimar’da, orada, Hitler dönemindeki fırınları ziyaret etmiş biri olarak söylüyorum.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – O hikâyeleri anlatıyorsun zaten, Türkiye’de olanı anlatmıyorsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Emin olun, şu anda, o vahşet bodrumlarının o fırınlardan hiçbir farkı yok.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – İkinci Dünya Savaşı ve Hitler’i anlatıyorsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Çünkü şu anda ne yapılıyor biliyor musunuz? Size adım adım anlatayım ne yapılıyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtleri oraya kim mahkûm etti?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Önce, bu bodrum sürecinde bizler devreye girdik ve hepinizin bildiği gibi 3 kişi açlık grevine de girdik. Tek talebimiz vardı.

HARUN KARACA (İstanbul) – Niye geldiniz?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Kürtleri hendeklere kim hapsetti?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yakalanacaksa, gözaltı mı olacak...

HARUN KARACA (İstanbul) – Kilo alıp geldiniz, açlık greviden kilo alıp geldiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...devletin yargısı var, savcısı var, emniyeti var. Eğer bir Hükûmet, bir bakanlık oradan 30 kişiyi, 40 kişiyi, 100 kişiyi derdest edemiyorsa, alamıyorsa, hastaneye götüremiyorsa, yargı önüne çıkaramıyorsa buraya büyük bir soru işareti koyuyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapıyoruz, yapıyoruz, hepsini yapıyoruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz bir hafta, o zaman, bu meseleyi aktif bir şekilde takip ettik. 11 defa ambulans gitti, Sağlık Bakanlığına bağlı ambulanslar değil ama, belediye, son gün Sağlık Bakanlığı gitti.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Belediyenin neyi varmış? Ne yapmış?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ambulanslar gidiyordu -belediye ambulansı- 200 metre yakınına kadar ve sonrasında, hemen canlı bir şekilde biz sağlık personeliyle görüşürken “Bombardıman başladı.” diye maalesef bize yanıt veriyordu ve her seferinde geri dönüyordu.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Nerede olmuş o bombardıman ya? Nerede olmuş bombardıman?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve en son -demin, bir saat önce hatibin anlattığı gibi- işte, o gün geldi ve ondan önce biz 27’sinde İçişleri Bakanlığındaydık...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Siz gidin bunu Esed’e sorun, Esed’e.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...28’inde ben geldim ve burada Sayın Meclise 24 kişilik, artı 6 kişilik bir liste açıkladım. Tek tek isimlerini açıkladım, dedim ki: Bu isimlerle biz görüştük, bunlar şu anda canlı ve Bostancı Sokak’ta 23 numaralı binada bulunuyorlar.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – O binadan hep teröristler çıktı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve biz bunların kurtarılması için... Yaralıysa zaten yaralıdır, hastaneye gidecek, gözetim olacaksa orada işlem yapılacaktır. Biz açıkladıktan sonra bir kriz koordinasyon merkezi kuruldu Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve ilgili yetkililerin içinde olduğu. Ve benim telefon kayıtlarımda belli olan... Ben böyle size harita göstermeyeceğim. Mehmet Yavuzel, Demokratik Bölgeler Partisi Parti Meclisi üyesi, kendisiyle bütün gece şu mesajları...

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – O ne ya?

HARUN KARACA (İstanbul) – O ne ya?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Hangi saatte top atışı var, hangi saatte ne var, hepsini yazdılar. Saat 5.52, 5.53, 5.57, 6.07, 6.35 ve en son 9.00’da Bakanlığın kriz masası başladı.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – O mesajlar niye size geliyor da bize gelmiyor, sorguladınız mı?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Deminki hatip saat 8.00 dedi, kendisine bir daha saati hatırlatmak istiyorum. Ve sadece bir gün gittiler, bir gün, bu da ayın 30’u bu arada, 30 Ocak. Sadece o gün Sağlık Bakanlığına ait ambulanslar olay yerine -tahminimizce, bize aktarıldığı kadarıyla- 150 metre yakın bir mesafeye gitti. Ve biz üçlü olarak, birilerimiz koordinasyon merkeziyle, birilerimiz sağlık personeliyle, ben de oradaki yaralılarla, telefon sürekli açık ve telekonferans hâlinde görüşüyoruz. Tek bir şey başarmaya çalışıyoruz: O yaralılar çıkacak, ambulansa binecek ve biz ondan sonra zaten neyse gereği, hastaneyse, gözetilirse, neyse yapılacaktır. Ve orada kriz koordinasyon merkezindeki kişi -ismini vermeye hiç gerek yok, biliyor kendisini- dedi ki: “On beş dakika sonra sizi arayacağım ve onlar dışarı çıkabilir.”, aynen konuşmamız bu. Ben de o arada telefonu açıp dedim ki: “Lütfen bekleyin siz, çıkmayın.” Dediler ki: “Şu anda sessiz.” Bu ses kayıtları otuz iki dakika bende kayıtlı, isteyen hangi milletvekili arkadaşım olursa kendisine dinletebilirim çünkü bütün görüşmeleri kayıt altına aldım. Sonra on beş dakika geçince ilgili kişi aramadı, biz yine yaralıyı aradık ve işte, basınla bir dakikasını paylaştığım telefon görüşmesi oldu, dedi ki: “Polisler burada.” “Nerede?” Tarif ettirdim. “Kapıdalar. İşte, şu atışı yaptılar, bu atışı...” Seslerin hepsi kayıtlı. Ve en son o büyük patlamaları, o büyük izdihamı biz kulağımızla canlı bir şekilde dinledik heyet olarak, İdris ve Osman Bey’le birlikte dinledik. Ve o arada kriz koordinasyon merkezi de aradı, biz kendilerine de aynı sesleri dinlettik, dedik ki: “Biz şu anda onların dışarı çıkmasını beklerken, bunu organize ederken güvenlik kuvvetleri oraya müdahale ettiler. Lütfen durdurun.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çok güzel yapıyorlar, çok isabetli oluyor.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Hatta, ben bağıryorum. “Siz müdahale edemezsiniz, öldüremezsiniz, şu anda Bakanlık yetkilileri telefon hattında.” diye ısrarla çağırma rağmen bu sesler kesilmedi. Şu anda Meclis İç Tüzük’ü elverseydi bu otuz iki dakikayı size gerçekten dinletmek isterdim. Ve son cümle şu oldu: “Enkaz altındayız.”

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ya, yalan!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Sonra, telefon kesildi, o patlama sesleri... Ben bir saat ulaşamadım, 11’den sonra ulaşamadım. En son, saat 12.31’de ulaştığımda artık sesler, bağırsılar yoktu, sadece inlemeler, başka sesler ve “Biz enkaz altındayız.”lar. O günden bugüne kadar biz o 23 no.lu binadan, Bostancı Sokak’tan haber almış değiliz. Ve bu gensorunun asıl konusu da bu bodrumdur ve sonra meydana gelen, diğer bodrumlarda yaşanan ölümlerdir. Açıkça ve alenen, orada yaralıları olduğu bilindiği hâlde, isim listesini verdiğimiz hâlde şimdi karşımıza şöyle bir savunma gelmiş, diyor ki AK PARTİ adına çıkan hatip: “30 Ocakta 08.08’de arandık.” Yalan, 9’da arandık. Diyor ki: “İslam Balıkesir bizi aradı ve isim listesi verdi ve bizdekilerle aynı sayılar.” Hâlbuki, biz zaten Mecliste bunu tutanaklara geçirmiştik. Bunlar, biz isim listesini verdiğimiz için öyle bir mizansen hazırlanmış ki aynı isim listeleri ve sayılar şu andaki konuşmada mevcut. Sonra diyorlar ki: “Ambulanslar intikal etti.” Doğru, ambulanslar gittiler, 200 metreye kadar gittiler. Ve diyorlar ki: “Binaya giden yollarda mayınlı tuzaklar var.”

Değerli arkadaşlar, oraya giden personelle anbean görüştük. Orada tuzak falan yok. Orada, güvenlik kuvvetleri, bizim yetkililerle beraber dinlediğimiz bölümlerde “O Başbakan kim, o Bakan kim? Ben dinlemiyorum, burada ben bu atışı durdurmuyorum.” dedi. Defalarca görüşüldüğü hâlde, Ankara’dan bizim yetkililerle görüşmelerimize rağmen ambulans gittiğinde orada kesinlikle top atışları başlıyordu ve polisin zaten oraya gitmeme gibi bir durumu söz konusu değil, polis zaten adım adım içeri gitti ve oradakilere yönelik böyle bir girişimde bulundu. Ama hatibin söylediği eksik bir şey var, diyor ki: “Şeffaf bir şekilde yürüttük ve on beş dakika sonra aradık.” On beş dakika değil, yirmi beş dakika sonra -bizde kayıtlar var- ve yirmi beş dakika içinde zaten müdahale oldu. Güvenlik personeli biz aranmayı beklerken içeri girdi ve o insanların akıbeti hakkında hâlâ şey yok. İnsansız hava araçları fotoğrafları... O fotoğrafları biz de istedik, defalarca istedik ama bize verilmedi.

Şimdi, neticede -süremin az kaldığını biliyorum, söyleyeceğim çok şey var- şu anda tablo ne? Açıklanan listelerde ikinci ve üçüncü bodruma ilişkin bir kısım isimler tespit edilmiş, teşhis edilmiş. Birinci bodruma ilişkin en son ben kendi adıma, partim adına ombudsmana da başvurdum. Aileler sürekli arıyorlar ve oradaki uzuvlar -kollar, bacaklar, kulaklar- şu anda Dicle Nehri’nin kenarında geziyor. Bu şekilde, biz, gerçekten, o bodrumdakilere ilişkin ne soru önergelerimize, ne araştırma önergelerimize, ne kamu denetçisine yaptığımız başvurularda... Bunlara ne oldu? Uçmadılar ya, bunlar öldürüldü ve hiçbir şekilde iletişimimiz yok. Şimdi, böyle bir tabloda Sayın Sağlık Bakanı çıkıp yirmi dakika konuştu, garip bir şekilde -arkadaşlar tutmuşlar, ben de dikkat ettim- son otuz yedi saniyede nedense bodruma geldi. El insaf yani, el insaf!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Orada da bir şey demedi.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bana kaç doğum olduğunu, kaç sezaryen olduğunu, kaç tane ameliyat olduğunu, kaç tane 112’ye ambulans servis ettiklerini anlatıyor da şu bodrumda haftalarca yaralıların tek tek öldüğü ve sonra topluca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, ek sürenizi veriyorum.

Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...katledildiği yere gelmedi bir türlü; ne sayın hatip geldi, ne Sağlık Bakanı geldi. İşte, böyle bir ortamda, Türkiye’de, 2016 yılında büyük bir senaryo yürürlüğe konmuş ve adım adım planlanmıştır. Bunun aksini iddia ediyorsa Sayın İçişleri Bakanlığı ve Başbakan, bu konuda kamuoyunu aydınlatmak zorundadır.

Teke bir insanın hayatı her şeyden daha değerlidir, hele devlet o cana kastetmişse, devlet bilerek ve isteyerek onu öldürmüştü...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Teröristi, teröristi!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...cenazeye işkence yapmışsa...(AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Devlet niye öldürsün? Öyle bir şey yok!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - ...uzuvları sokakta toplanıyorsa bunun hesabını ya bu Meclis soracak ya mahkemelerde hesap verilecek ya da emin olun, bu halk, bu tarih asla affetmeyecek.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Terörist onlar, terörist.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Biz, bunu affetsek bile o anneler, babalar, o kardeşler, o evlatlar, o gidip oğlunun kafasının vücudundan koptuğunu gören anne kimi neden affetsin? Barış diye bağırان anneler, öz anneleri... (AK PARTİ sıralarından “Yeter, yeter!” sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Yalan söylüyorsunuz!

GÖKÇEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Şehit annelerini de söyle, şehit annelerini!

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir dakika daha toparlamanız için veriyorum. (AK PARTİ sıralarından “Ooo” sesleri)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sözümlü çok kesmişlerdi de o yüzden.

BAŞKAN – Buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Değerli arkadaşlar, siz benim beş dakikamı bloke ettiniz ama o kadar konuştunuz ki. Doğrusu...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Fark etmez yani karşılıklı konuşuruz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) - Neyse, toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, bir saniye...

Sayın milletvekilleri, ben ek süre verince neden “Ooo” diye bir ses çıkıyor?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Niye çıkmasın? Tarafsız olsanız çıkmaz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Niye çıkmasın Başkanım? Bu normal bir şey değil ki.

BAŞKAN - Yani ben bunu bütün gruplara yapıyorum sayın milletvekilleri. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın, bütün gruplara bunu yapıyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Tarafsız yönetmiyorsunuz.

BAŞKAN - Yani, burada niye bu haksızlığı yapıyorsunuz? Lütfen birbirimize saygılı olalım.

HARUN KARACA (İstanbul) – Haksızlığı siz yapıyorsunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Meclisi tarafsız yönetmiyorsunuz.

BAŞKAN – Kim isterse ek süre veriyorum.

HARUN KARACA (İstanbul) – Başkanım, siz geçtiğiniz zaman bunlar oluyor.

BAŞKAN - Sayın Milletvekili, size de veriyorum, grup başkan vekillerine de veriyorum. Lütfen haksızlık yapmayın.

Sayın Beştaş, buyurun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

Evet, anlattığım tabloda diğer eksiklikleri merak eden, gerçekten halkın temsiliyetini önemseyen arkadaşların araştıracağına inanıyorum ya da inanmak istiyorum. Çünkü, şu anda, anlattığım tablo tam anlamıyla bir savaş suçudur, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur. Böyle oturduğumuz yerden Hitler’i, Mussolini’yi, diğer faşist diktatörleri suçlamakla olmaz bu iş, eleştirmekle hiç olmaz, demokrasi havarisi kesilmekle hiç olmaz. Kendi burnumuzun dibinde, eğer Cizre, bu ülkenin toprağıysa, eğer bu ülkenin bir ilçesiye orada insanlar -yüzlerce, 160 insan yakılarak diyorum, altını çiziyorum- yaşamını yitirmişse bu ülkede halka karşı bir savaş vardır.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Silopi’de teröristlerden temizlenmesinden halk memnun, halk memnun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve bu savaş suçu bugün ya da yarın yargı önüne çıkacaktır...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Savaş değil, savaş değil.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...ve biz bu konuda Meclisin gerekli kararı vereceğini umut etmek istiyoruz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Silopi’de de memnun, Cizre’de de memnun.

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Vereceğiz, vereceğiz, Sayın Bakanımıza destek vereceğiz, merak etme.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hepinize teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Beştaş.

HARUN KARACA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay sisteme girmiş.

Buyurunuz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri...

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yalan yanlış herkesi dolduruyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ne diyorsun?

ŞAHİN TİN (Denizli) – Yalan söylüyorsun!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sen yalan söylüyorsun!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Ya, yürü git be!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen yalan söylüyorsun. Alçak! Alçak herif! Yalan söyleyen sensin. Terbiyesiz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sensin terbiyesiz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Yalancı sensin, ayıp değil mi ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Terbiyeli ol! Terbiyeli ol bir kere! Ne biçim adamsın sen ya, otururken laf atıyorsun ya, saygılı ol biraz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, nasıl konuşuyorsun öyle!

BAŞKAN - Sayın Beştaş... Sayın milletvekilleri, lütfen yerlerinize oturur musunuz? (AK PARTİ ve HDP' sıraları arasında karşılıklı laf atmalar ve gürültüler)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Terbiyesiz, varsa sözün, çıkar söylersin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Niye rahatsız oluyorsunuz? “Yalan söylüyor.” diyor, niye rahatsız oluyorsunuz? Yalan söylüyorsunuz, baştan sona yalan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz yalan söylüyorsunuz, utanmadan yalan söylüyorsunuz, gerçekten utanmıyorsunuz.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Kimse dinlemiyor, kimse inanmıyor, kendi kendinizi kandırıyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Utanın ya utanın! Ben size kayıtlardan söz ediyorum, kayıtlardan.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Utanacak bir şey yok, siz utanın! Yalan söylüyorsunuz, bu kadar basit.

HARUN KARACA (İstanbul) – Ya, bozacı şıracı hesabı!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya inanmak zorunda değilsin, ayıp!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.59

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 22.08****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

(11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi’nin gündeme alınıp alınmamasına ilişkin görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Hükûmet burada.

Ara vermeden önce MHP Grup Başkan Vekili Sayın Erkan Akçay’ın bir söz talebi vardı, şimdi kendisine söz vereceğim.

Buyurun Sayın Akçay.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

50.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde HDP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce HDP Grubu adına konuşma yapan sayın konuşmacı konuşması sırasında “Benim nüfus cüzdanıma Kürt olduğumu yazmak yasak.” şeklinde bir ifade kullanmıştır. Ben bütün milletvekili arkadaşlarıma ve vatandaşlarımıza nüfus cüzdanlarını ve kimlik kartlarını bir dakika olsun incelemelerini tavsiye ediyorum ve bu inceleme sonunda görülecektir ki insanlarımızın ve vatandaşlarımızın nüfus cüzdanlarında hiçbir zaman etnik köken yazmaz, sadece “Türkiye Cumhuriyeti Nüfus Cüzdanı” yazıyor. Bu hatırlatmayı bilgilerinize ve takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın milletvekilleri...

HARUN KARACA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Bir önceki oturumda -gerçi oturum kapandı, Erkan Bey’e söz verdiğiniz için söz alıyorum- “zavallı” diyerek bana sataşmada bulunulduğundan dolayı cevap hakkımı kullanmak istiyorum.

BAŞKAN – Ben zaten kavga nedeniyle bir ara vermiştim Sayın Milletvekili...

HARUN KARACA (İstanbul) – Ama Erkan Bey’e söz verdiğiniz için...

BAŞKAN – Sayın Akçay Grup Başkan Vekili olduğu için kendisine öncelik tanıdım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sataşma değildi.

HARUN KARACA (İstanbul) – Özur dilerim...

Aynı sataşmadan, aynı oturumda...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biraz İç Tüzük oku, dört yıldır buradasın.

BAŞKAN – Söz vermeyeceğim Sayın Milletvekili. Zaten benim iyi niyetimi ne yazık ki suistimal ediyorsunuz, ben buna tanıklık ediyorum. Sayın Milletvekili, yeni bir oturuma geçtiğimiz için söz vermeyeceğim.

HARUN KARACA (İstanbul) – Sayın Başkanım, zavallılık, Türkiye Cumhuriyeti’nin birliğiyle ilgili bildiriye üç siyasi partinin imza atıp da bir siyasi partinin imza atmamasıdır. Zavallılık teröristleri desteklemektir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen en büyük destekçisisin terörün! En büyük terörist destekçisi sensin!

HARUN KARACA (İstanbul) – Zavallılık, Türkiye Cumhuriyeti’nden oy alıp da, bu kürsüde konuşma hakkını elde edip de Türkiye’ye ihanet etmektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Zavallılık teröristlere “şehit” demektir.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Zavallının tekisin sen!

HARUN KARACA (İstanbul) – Ben, bu gensorunun burada konuşulmasını bile zül addediyorum...

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Konuşma o zaman!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Dinleme!

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Dinleme, konuşma!

HARUN KARACA (İstanbul) – ...çünkü böyle bir gensorunun olması mümkün değildir, teröristleri burada tutup da savunmak zavallılığın en büyüğüdür. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kaç dönem milletvekilisin İç Tüzük’ten haberin yok ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ben sayın grup başkan vekilinin nüfus cüzdanıyla ilgili sözüne Anayasa’yla bir cümle cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Yerinizden size açıklık getirmek amacıyla söz vereceğim Sayın Beştaş.

Buyurun.

51.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, MHP grup başkan vekili nüfus cüzdanımızı çıkarmamızı söyledi. Doğru, nüfus cüzdanından haberim var tabii ki ama benim sözünü ettiğim nüfus cüzdanını bir metafor olarak kullandım. Asıl dayanak Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’dır, 66’ncı madde, birinci fıkra: “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” Bu ülkede yaşayan Laz, Çerkez, Arap, Ermeni, Kürt, kimliği, etnik kimliği ne olursa olsun Anayasa’ya göre herkes Türk olarak dercediliyor ve biz, bu vatandaşlık tanımının kesinlikle Türkiye halklarını, Türkiye farklılıklarını ve çoğulculuğunu kapsamadığını söylüyoruz. Bunu anayasa önerilerimizde de bütün konuşmalarımızda da ifade ediyoruz. Kendilerinin de bu maddeye bakmasını öneririz.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Beştaş.

Sayın Akçay, buyurun.

52.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, Anayasa'nın 66'ncı maddesinden hepimizin haberi var. “Türk Devletine vatandaşlık bağı ile bağlı olan herkes Türktür.” ifadesi bir etnik ırk bağlılığını değil bir millet bağlılığını hukuken ve siyaseten ifade etmektedir. Dolayısıyla, burada, Türkiye’de yıllardır Anayasa üzerine veya kimlik üzerine yapılan tartışmalarda asıl hedefin Türk millî kimliği olduğu da böylelikle biraz daha berraklaşmış oluyor.

Dolayısıyla, bu görüşlerimizi de şimdilik bu şekilde ifade etmekle yetiniyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Akçay.

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- *HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Devam)*

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önerge üzerinde gruplar adına üçüncü konuşma Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Levent Gök'e aittir.

Sayın Gök, süreniz yirmi dakika, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Halkların Demokratik Partisinin İçişleri Bakanı hakkında vermiş olduğu gensoru önergesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Hepinizi sevgiyle, saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye dünyada itibarlı bir ülke, saygın bir ülke olma iddiasını sürdürüyor elbette, hep beraber bunu yapmaya gayret ediyoruz. Bunları yaparken dünyanın bütün ülkelerinde kabul görmüş etik davranışların hayata geçirilmesi gerekir. Örneğin, eğer Mısır’da, 2012 yılında bir trenin okul otobüsüne çarpması sonucu 47 kişi öldüğünde Ulaştırma Bakanı istifa ediyorsa, o, Mısır’ın siyasi etik bakımından ne kadar zengin olduğunu gösterir. Yine, Gürcistan’da hapishanede mahkûmlara işkence edildiği görüntülere düşmüş ve İçişleri Bakanı istifa etmişse, bu, Gürcistan’ın siyasi etik açısından Türkiye’den çok daha ileri olduğunu gösterir. Yine, Honduras’ta, 2008 yılında alkollüyen polisi dövme görüntüleri İnternet’e sızınca Dışişleri Bakanı istifa etmişse Honduras’ın da Türkiye’den çok daha farklı bir siyasi etik anlayışına sahip olduğu anlaşılır. Hele hele, 2007 yılında, Amerika Birleşik Devletleri’nde savcılar görevden alma işine karıştığı için eleştirilince Adalet Bakanı istifa etmişse Türkiye’nin gözünü oraya çevirmesi gerekir. Kosova’da 2007 yılında protesto gösterilerinde 3 kişi ölüp 80 kişi yaralanınca İçişleri Bakanı istifa etmişse işte bizim de Türkiye olarak tam da bu işlerin neresindeyiz diye düşünmemiz gerekir ve sadece bu nedenlerden dolayı şu andaki İçişleri Bakanı bu gensoru önergesinin görüşülmesini hak etmiş bir İçişleri Bakanıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben on gün kadar önce doğu ve güneydoğu illerini gezen bir arkadaşınızm. Diyarbakır, Sur, Mardin gibi bölgelerde arkadaşlarımızla beraber incelemelerde bulunduk ve orada yaşadığımız, gördüğümüz tabloya baktığımızda Türkiye’nin gerçekten çok olağanüstü bir sürecin içerisinde nasıl ağır travmalarla geçtiğini, o travmaların bugün Meclise de nasıl yansıdığını büyük bir üzüntüyle gördük.

Değerli milletvekilleri, şimdi, sokağa çıkma yasakları diye konuştuğumuz zaman, öncelikli olarak bu Hükûmetin, iktidar partisinin ikircikli tavırlarını bir masaya yatırmamız gerekiyor. Bugün konuştuğumuz sorun, iktidar partisinin yol açtığı bir sorundur. Yani, sokağa çıkma yasakları hukuksuz olduğu gibi, ondan önce Türkiye’de terörü önlemek adına başvuru yöntemleri de hukuksuzluktu. Yani, iktidar partisinin her aşamada hukuksuz yürüttüğü süreçler sonucunda Türkiye böyle ağır travmaları yaşayan bir ülke hâline maalesef dönüşmüştür.

Şimdi, iktidar partisi beş ay kadar önce -Sayın Bakan da görsün- “Olağanüstü hâl kalktı. Köyümde özgürce yaşıyorum.” diye her yeri “billboard”larla doldurmuştu. Değerli milletvekilleri, Türkiye’deki olağanüstü hâl AKP iktidara geldiği zaman 2002’de kalktı ama süresi dolduğu için kalktı ve iktidar partisi bunu -haklı olarak, belki kendi dönemlerinde olağanüstü hâl ilan edilmedi diye- bir demokratik manifesto gibi herkese anlatmaya çalıştı. Ne olmuş? Olağanüstü hâl kalkmış, köyünde özgürce dolaşıyormuş. Kim dolaşıyor? Doğu ve güneydoğudaki arkadaşlarımız, yurttaşlarımız.

Şimdi, bu tabloya bakıldığı zaman, değerli arkadaşlarım, seksen güne varan sokağa çıkma yasaklarını hukuksal olarak bir irdelleyeceğiz, bunun yol açtığı sonuçları irdelleyeceğiz ve Türkiye’yi nerelere getirdiğini bir inceleyeceğiz. Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak sol, sosyal demokrat anlayışımızla, hukukun evrenselliğine, insan haklarına olan saygımızla Türkiye’de Kürt sorununun Türkiye Büyük Millet Meclisinde, meşru ortamlarda çözülmesini savunan bir partiyiz. Terörün her türlüşüne karşıyız, PKK terörüne de, IŞİD terörüne de, DHKP-C terörüne de, hepsine aynı oranda karşıyız. Terör kimden gelirse gelsin karşısında durmaya ve mücadele etmeye kararlıyız. Cumhuriyet Halk Partisi terörün Türkiye’de insanların özgürlük alanlarını yok ettiğini biliyor. Terörden yola çıkarak Türkiye’de insan hakları kurulamaz, demokrasi kurulamaz, kimsenin hakkı savunulamaz. Hendekler, barikatlar, bunlar Türkiye’nin gündeminden çıkması gereken konulardır. Ama, insan hakları... Evet, Cumhuriyet Halk Partisi insan haklarında var. Temel hak ve özgürlükler... Dünyanın en ileri ülkesinde ne kadar varsa Cumhuriyet Halk Partisi de onları savunuyor. Biz bu anlayışla bakıyoruz ve şimdi sokağa çıkma yasaklarına baktığımızda, tam seksen güne yaklaşan sokağa çıkma yasaklarını irdelediğimizde, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde, sayın milletvekilleri, geçmişe ait sokağa çıkma yasaklarına baktığımızda böylesi bir tablo asla yok. 6-7 Eylül 1955 yılına dönüyoruz. O zaman azınlıklara yapılan saldırılarda -biliyorsunuz, pek çok Rum kesiminden yurttaşımızın dükkânlarına, evlerine saldırı olmuştu- İstanbul, Ankara ve İzmir’de sıkıyönetim ilan ediliyor, Meclisten geçmek kaydıyla, 1955 yılında birkaç gün süren bir sokağa çıkma yasağı var. Sonra, 15-16 Haziran işçi eylemleri sonrası, yine Meclisten geçmek kaydıyla, bir günlük bir sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor 17 Haziran 1970 tarihinde. 12 Eylül’e dönüyoruz: Darbe... Her türlü demokrasinin, temel hakların, özgürlüklerin üzerine şal örtüldüğü, kimsenin sesini çıkartamadığı 12 Eylül’de ilan edilen sokağa çıkma yasağı sabah 05.00’ten ertesi gün sabah 08.00’e kadar tam yirmi yedi saat değerli arkadaşlarım, 12 Eylül’deki sokağa çıkma yasağı. Daha sonra geceleri 24.00’ten 05.00’e konuluyor, bir müddet devam ediyor. Türkiye’de en uzun sokağa çıkma yasağı 29 Eylül 1980 tarihinde Malatya’da bir patlama meydana geliyor ve tam otuz üç saat olmak kaydıyla sadece Malatya ilinde sokağa çıkma yasağı ilan ediliyor ama bütün bunların hepsi Meclisten geçmek kaydıyla oluyor değerli arkadaşlarım.

Şimdi, Hükûmetin tablosuna baktığımızda -burada az önce ifade edildi, ben de ifade etmek istiyorum- Anayasa’mız var bizim, yasalarımız var. Anayasa’mız temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasının çok önemli olaylar olması hâlinde yine meşruiyet sınırları içerisinde olabileceğini, bunun da iki yolu olduğunu ifade ediyor: Birisi olağanüstü hâl ilanı, birisi sıkıyönetim. Cumhurbaşkanı Bakanlar Kurulunu toplantıya çağıracaktır eğer olağanüstü hâl ve sıkıyönetim ilan ediyorsa, oradan karar alınacak, Resmî Gazete’de yayımlandığı gün Türkiye Büyük Millet Meclisine gelecektir. Eğer Türkiye Büyük Millet Meclisine gelirse ve buradan geçerse ancak olağanüstü hâl ve sıkıyönetimi ilan edebilirsiniz. Bu hâllerde ancak olağanüstü hâl ve sıkıyönetimde sokağa çıkma yasakları vardır değerli arkadaşlarım.

Şimdi, valiler bir yetki kullanıyor, Sayın Bakan açmış önlerini, “Bu yetkileri kullanın.” diyor. Ne hakla? Şimdi, hukuk devletiysek, hukukun üstünlüğünü savunuyorsak bunu tartışmamız gerekiyor değerli arkadaşlarım. Hukuksuz bir şekilde sokağa çıkma yasaklarının sürdürebilir bir yanı yoktur, Anayasa’mıza aykırıdır, hukuk sistemimize aykırıdır. Eğer ilan edeceksen, eğer cesaretiniz varsa getirirsiniz olağanüstü hâli, sıkıyönetimi... Beş ay önce “Olağanüstü hâl kalktı.” diye övünürsen onu getiremezsin. Ama şimdi biz ne yapıyoruz? Anayasa’yı ihlal var, yasalarımızı ihlal var ve bir kanıksama durumu, bir umursamazlık durumu, yasalarımızın çiğnenmesi durumu var.

Peki, öbür yanda terör. Terör elbette engellenecektir ama meşru zeminlerde değerli arkadaşlarım. Terörle mücadeleden de vazgeçmeyeceğiz, hukuktan da vazgeçmeyeceğiz. Bu nasıl yürüyecek? İşte, bu ikisi beraber yürürse zaten devlet, devlet olur. Eğer devlet hukukun dışına çıkarsa zaten devletin adına “devlet denmez, buna “aşiret devleti” denir. Ama, Türkiye Cumhuriyeti’ni eğer biz demokratik bir ülke yapma iddiasındaysak hem terörle mücadelemizi sürdürmek durumundayız şu anda hem de hukuktan ayrılmamak durumundayız. Bu elbette çok önemli bir konu ve zor bir konu. Peki, bu Hükümet bunu başarabilir mi, hele Sayın Efkan Ala bunu başarabilir mi? Kesinlikle mümkün değil.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Efkan Ala, özellikle 17-25 Aralık yolsuzluk operasyonlarının Türkiye’de gölgelenmesine ve kapatılmasına dönük bütün senaryoların içerisinde yer almış baş bir aktördür hiç tartışmasız. Emniyette, hâkimliklerde yapılan bütün operasyonlarda, Türkiye’de valilere verilen bütün antidemokratik talimatların altında Efkan Ala damgası vardır. Efkan Ala kendisine bağlı olan MİT’le en iyi yaptıkları işi yapıyorlar; muhalefet partisi milletvekillerini fişlemeye, onlar hakkında istihbarat toplamaya, bir açıklarını yakalamaya çalışıyorlar. Eğer gerçekten görevlerini yapsalardı, çözüm süreci diye adlandırdıkları süreçte, doğu ve güneydoğuda, bugün silah cephanesi hâline gelen doğu ve güneydoğuda bunlara izin veren bir anlayış içerisinde olamazlardı.

Şimdi, ben, doğu ve güneydoğuyu gezdim; bizim kahraman askerlerimiz, polislerimiz şehit oluyorlar. Ne uğruna? Hükümetin çözüm süreci diye yürüttüğü süreçte göz yumduğu ve silah cephanesi hâline dönüştürdüğü doğu ve güneydoğuda gencecik askerlerimiz, polislerimiz şehit oluyor. Peki, askerlerimiz şehit olurken bakanlarımız ne yapıyor, bakan çocukları ne yapıyor? Örneğin, Sayın İçişleri Bakanı burada cevaplandırırsa sevinirim: Hükümet üyeleri arasından askerliğini para vererek yani bedelli olarak yapan bakan var mıdır? Ben biliyorum. Bakanların çocuklarından askerliklerini bedelli olarak yapanlar var mıdır? Vardır, hepsinin listesi elimizde. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Suç mu? Yapabilir. Yasalar engelliyor mu?

LEVENT GÖK (Devamlı) – Suç değildir elbette ama siz ölen o gariban çocukları, yoksul çocukları, polislerimizi, askerlerimizi oraya sürdüğünüz anda, bunu ben de siyaseten sizlere sorarım. Hangi bakan bedelli olarak askerlik yapmıştır? Hangi bakan çocukları askerliklerini bedelli olarak yapmıştır? Garibanlar cepheye, bizimkiler İtalya’ya, başka bir yere. Var mı böyle yağma? Sıkıysa siz de gidin, sıkıysa siz de gidin. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu, sığınak yapılmasını ben söylemiyorum ki Recep Tayyip Erdoğan söylüyor, diyor ki: “Çözüm sürecinde, tabii, valilerimize verdiğimiz talimatlar gereği terör örgütlerinin üzerine operasyon yapılmıyordu.” Hepinizin alkışladığı Cumhurbaşkanı söylüyor bunu, ben söylemiyorum, kalkın gidin ondan sorun hesabınızı.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) - Silahsızlara yapılmıyor, silahlılara yapılıyor.

LEVENT GÖK (Devamlı) – Peki, eski Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ne diyor? “Biz aldanmadık, her şeyden haberimiz vardı, 78 milyonun hatırına gözümüzü yumduk.”

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Başkan, PKK CHP’ye birlik çağrısı yapmış, haberiniz var mı?

LEVENT GÖK (Devamla) – “Silahlarıyla her gün köylerde geçiyorlardı, askerlerimize el sallıyorlardı, asker de onlara hiçbir şey yapamıyor.” diyor. İşte bugün doğu ve güneydoğuda askerlerimiz, polislerimiz ölüyorsa bundan dolayı ölüyor.

Yine, değerli arkadaşlarım, Diyarbakır eski Emniyet Müdür Yardımcısı diyor ki: “Bizim istihbarat birimlerinin hendeklerin kazıldığından, silahların depolandığından haberi vardır.” Şimdi, siz bunları sorgulamayacak mısınız? Bunun hesabını biz mi vereceğiz, kim verecek? O gencecik çocuklar niye ölüyor? Ben her gün şehit cenazelerine gidiyorum, o annelerin, babaların feryatlarına tanık oluyorum. Bunlar sizi hiç mi ilgilendirmiyor?

Şimdi, çözüm süreci diye başladınız. Uyardık sizi, sakın yapmayın, veremeyeceğiniz angajmanlara girmeyin dedik. Bunun meşru muhatabı Türkiye’dir, Türkiye Büyük Millet Meclisidir dedik. Buna inanmadınız ve gelmediniz.

Şimdi, Öcalan ne diyor biliyor musunuz? 2013 yılında, değerli milletvekilleri, Diyarbakır meydanında 2013 Nevruz’unda ve 2015 Nevruz’unda Abdullah Öcalan’ın bildirisi okundu. Öcalan diyor ki: “Nevruz Bildirisi’ni AKP’yle beraber yazdık.” Buyurun bakalım, çıkın işin içinden.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – O diyor diye doğru mu olur ya!

LEVENT GÖK (Devamla) – O da ayrı bir yanlış, şimdi, hukuktan ayrılmak da ayrı bir yanlış.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Terör örgütünün başının sözüne inanıyorsunuz ya! Ayıp.

LEVENT GÖK (Devamla) – Bunlar ortada dolaşıyor, ortada dolaşıyor, senin haberin yok.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ayıp.

LEVENT GÖK (Devamla) – Şimdi, değerli milletvekilleri, sadece sokağa çıkma yasakları doğu ve güneydoğuda mı uygulanıyor? Başka yerlerde de var. Doğu ve güneydoğu ekonomik yönden çökmüş durumda. Doğu ve güneydoğuda 300 bin insan göç etti. Sur’un tamamına yakını neredeyse yerlerinden oldu. Sur’un en önemli tarihî eserleri yok edildi; Kurşunlu Camisi gibi, Sur Dragos Kilisesi gibi, Çardaklı Hamamı gibi. Bir yandan insanlar göç ediyor, bir yandan ekonomimiz çöküyor. Artık Sur eski Sur olmayacaktır değerli arkadaşlarım. Şu anda operasyonlar bitse, Sur’u yeniden inşa etmeye kalksalar Sur’un zaten eski ruhunu kazandırmak mümkün değildir ve Sur’un şu anda yeniden canlanması için en az beş yıla gerek vardır. Kimdir bunun sorumlusu? Bir sorumlu yok mudur bu işte? Ankara’da patlayan o bombada, 28 kişinin öldüğü bombada -Ankara’nın en güvenli yerinde ölen 28 kişinin, bugün ölen 1 kişiyle 29’a çıktı- İçişleri Bakanının hiç mi sorumluluğu yoktur?

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Ne yapsın İçişleri Bakanı, ne yapsın! Yedi düvele karşı savaşıyoruz.

LEVENT GÖK (Devamla) - Kimsenin mi yoktur? Başbakanın sorumluluğu yok mudur? Ne konuşuyorsunuz siz! Türkiye’yi bir kan gölüne döndürüyorsunuz. Çok dikkatli olmak durumundayız.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Bunları hep bildiğiniz hâlde böyle konuşuyorsunuz!

LEVENT GÖK (Devamla) - Şimdi, güneydoğuda ve doğuda sokağa çıkma yasakları var. Peki, Artvin’de ne var? Artvin Cerattepe’de ne oluyor? Hükûmete yakın bir iş adamına bir bakır madeni tahsis ediliyor. O bakır madenine iş adamının adamları girsin diye, iş makineleri girsin diye Artvin’e giriş çıkışlar yasaklanıyor değerli arkadaşlarım. Yani, sokağa çıkma yasağı artık nitelik değiştirdi. Artvin gibi hiçbir sorunu, hiçbir asayiş sorunu olmayan bir yerde İçişleri Bakanının -ki ben de kendisinden rica etmişim lütfen yardımcı olun diye- Valiye verdiği talimatlarla tam 25 bin Artvinli -açık cezaevine dönüşmüş durumda- orada yaşıyorlar, TOMA’ların, gazların pençesinde boğuşuyorlar. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Sayın Baykal’ın dediklerini söyleyin.

LEVENT GÖK (Devamla) - İnsanlar Artvin’i terk etmek istiyor, çıkamıyor; Artvin’e girmek isteyenler giremiyorlar. Nedir bu? Cengiz İnşaata bakır madenini vereceksiniz. Verecekseniz de ne olacak? Yani, burada hangi rant var da, hangi siyasetçiyi ilgilendiriyor da, hangi bürokratu ilgilendiriyor da, bu kadar topunuzla tüfeğinizle, TOMA’nızla Artvin’i sardınız? Yazıktır! Yazıktır!

Bir sözüm de Faruk Çelik’e. Tam 2002 yılında Faruk Çelik Cerattepe’de bu bakır madeni çıkartılmaya başlanacağı zaman çıktı şuradan konuştu, dedi ki: “Ülkenin enerji kaynaklarına kavuşması normaldir ama insanın huzuru ve mutluluğunu bozmayın.” Kim söylüyor bunu? Tarım Bakanınız Faruk Çelik söylüyor. Diyor ki: “Tabiat bilinçsizce yok edilmemelidir.” Yine Faruk Çelik devam ediyor: “Yüzde 60 eğimli, heyelanlı bir bölge olan Artvin ilimizde bu maden çalışmaları heyelanları daha da artıracaktır. Yöre halkının huzurunu bozmayın.” Nerede şimdi Faruk Çelik? Tarım Bakanını burada cesaretle çıkmaya ve öz eleştirisini yapmaya davet ediyorum. Artvin halkının gündeler uğradığı bu ağır travmanın sorumlusu kim? Bu travmanın sorumlusu elbette Hükûmet ve iktidar. Artvin’e giriş çıkışlar yasak ama Cengiz İnşaatın makinelerine, iş adamlarına, hepsine kol kanat germişler.

Değerli arkadaşlarım, Ankara’da, Suruç patlaması olduğu günden beri gelişen süreçte iktidarı izliyoruz, tam bir akıl tutulması yaşıyorlar, tam bir akıl tutulması. Cumhurbaşkanı, Genelkurmay Başkanı 2 bakanla gidiyor, Başbakan tek başına gidiyor; sonradan, ertesi gün algıyı düzeltmek için alıyor yanına bakanlarını karanfil bırakmaya gidiyor. Başbakanınızı yalnız bırakıyorsunuz, Başbakanınızı yalnız bırakıyorsunuz.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sana ne!

LEVENT GÖK (Devamla) – Sorumlu olan kişiler sorumluluklarının gereğini yerine getirmiyorlar.

Bakın, şimdi, Efkan Ala geçmişte çok konunun muhatabı olmuştur. Bilgi Teknolojileri Başkanına bir gazetecinin sesinin kapatılması talimatını veriyor, Başkan da diyor ki: “Bana mahkeme kararı lütfen gönderin.” Efkan Ala’nın demecini okuyorum: “Ya Kardeşim, biz yasa yapan yeriz; hangi yasaysa gerekiyorsa bulur, çıkarır, sizin yaptığınızı suç olmaktan çıkarırız.” diyor, “Savcıdan korkmayın, size koskoca yüzde 50 oy almış partinin iradesini söylüyorum.” Kim söylüyor bunu? İçişleri Bakanı Efkan Ala. Hani hukuk? Nerede?

Başka ne diyor Efkan Ala? Bilal Erdoğan’ın evine polisler gittiği zaman talimat veriyor, “Yaklaşanı vurun.” diyor. Kim söylüyor bunu? İçişleri Bakanı Efkan Ala söylüyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar!)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Doğru söylüyor, doğru.

LEVENT GÖK (Devamla) – Efkan Ala başka daha ne söylüyor? Efkan Ala bu kürsüye çıkıyor, diyor ki: “Ben Anayasa’yı tanımıyorum, Anayasa’yı tanımıyorum.” Siz Anayasa’yı tanıyorsanız biz de sizi tanıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Efkan Ala çıkmış Ankara patlamasından sonra, 28 kişi ölmüş, “tweet” atıyor, “Lanetliyorum, ülkemize yapılmış bir saldırı, kınıyorum.” Biz de sizi kınıyoruz Sayın Bakan, sizin göreviniz kınamak değil, sizin göreviniz bu olayları önlemek, başından beri önlemek, “İnsanlar ölmesin.” demek. Bunları yapabiliyor musun? Yapamıyorsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, işte böyle bir tablo içerisinde, ülkemizin yönetilemediği bir tabloda herkesin artık umursamaz hâle geldiğini ben görüyorum bu ölümler karşısında. Ölümler oluyor, insanlar umursamaz hâle geliyorlar. Bakanlar, istifaları ne kelime; “tweet”lerle işi götürmeye çalışıyor. Kınıyormuş, lanetliyormuş! Böyle bir tablo olmaz, böyle bir tabloda ne bakanlık yapılır, ne de görev yapılır.

ORHAN DELİGÖZ (Erzurum) – Aynı gün hepsi yakalandı, ondan bahsetsene.

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Bakan, sizin atmanız gereken “tweet” şuydu: “Sevgili Türk milleti, ben görevimi yapamadım, onurlu bir şekilde istifa ediyorum.” demeniz gerekirdi. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Senin Genel Başkanın niye istifa etmiyor, her seçimde yenildi, senin Genel Başkanın da istifa etsin.

LEVENT GÖK (Devamla) – Herkesin gerekçesi ne olursa olsun Cumhuriyet Halk Partisi insan haklarına saygılı, terörün tam karşısında olarak Suruç katliamının hesabını sormak için bu gensoruya “evet” oyu verecektir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Millet bunun hesabını soracak sizden.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – HDP’ye oy ver, HDP’ye.

LEVENT GÖK (Devamla) – Ankara katliamının hesabını sormak için bu gensoruya “evet” oyu verecektir. 102 kişinin öldüğü, Gardaki patlamanın hesabını sormak için bu gensoruya “evet” oyu verecektir.

İSMAİL AYDIN (Bursa) – Teröre destek verme, terörün yanında olma!

LEVENT GÖK (Devamla) – Bu “evet”ler, İçişleri Bakanının Türkiye’yi yönetemediği tablosunu göstermek içindir. Bu “evet”ler, Türkiye’yi demokrasiyle, insan haklarıyla, temel hak ve hürriyetlerle tanıştırmak içindir. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Sayın Kılıçdaroğlu niye istifa etmiyor?

LEVENT GÖK (Devamla) – Bu “evet”ler, yasa dışı davranan, Anayasa’yı tanımayan İçişleri Bakanına Anayasa’yı hatırlatmak içindir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (İstanbul) – Bak, İlyas Bey kasımda “tweet”i attı, yüzde 49,5 AK PARTİ, “tweet”i attı; “tweet” istiyorsan, “tweet”in kralını attı size.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Gök.

Sayın milletvekilleri, önerge üzerinde dördüncü ve son konuşmacı Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Tokat Milletvekili Sayın Zeyid Aslan.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYİD ASLAN (Tokat) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İçişleri Bakanımız Sayın Efkân Ala hakkında Halkların Demokratik Partisi tarafından verilen gensoru üzerinde görüşlerimizi belirtmek üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, sokağa çıkma yasağının hukuki nitelendirmesi üzerinde durmayacağım çünkü bununla ilgili olarak Anayasa Mahkemesine ve İnsan Hakları Mahkemesine yapılmış başvurularda bu hukuki tartışmalar yargıçlar tarafından, hukukçular tarafından yeterince yapılmış ve sokağa çıkma yasaklarının hukuki vasfının varlığı mahkeme kararlarıyla tescil edilmiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Öyle bir karar yok.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu, usul yönündendir Zeyid Bey, esas değil.

ZEYİD ASLAN (Devamla) - O yüzden bu hukuki niteleme üzerinde zaman kaybetmek istemiyorum.

Evet, bugün, Türkiye'nin bazı ilçelerinde belli bir süreden beridir devam eden, bir kısmında noktalanmış, bir kısmında kısmen devam eden sokağa çıkma yasakları var. Öncelikle, bu sokağa çıkma yasaklarının nedenleri ve sokağa çıkma yasağı uygulanmasının sebepleri ve bunların müsebbipleri üzerinde mutlaka tespit yapmak lazım.

Hepimizin bildiği gibi, 7 Haziran seçimleri sonrası ortaya çıkan siyasi zafiyetten birileri istifade etmek amacıyla, bir dönem Suriye'de yaşanan kargaşadan istifade ederek belli bölgelerde fiilî durum üretilip bu fiilî durumun uluslararası güçlerin yardımıyla hukuki vasa kazandırılmış olmasının hevesiyle "Türkiye'de bir siyasi zafiyet varken biz de belli bölgelerde bir fiilî durum oluşturalım ve bunun üzerinden ileride uluslararası güçlerin de etkisiyle bunu hukuki bir duruma çevirelim." düşüncesiyle özellikle PKK terör örgütünün Türkiye'deki, maalesef, simetrisi olan siyasi aktörlerle birlikte bazı bölgelerde, Cizre'de, Sur'da, İdil'de, Varto'da –isimlerini tek tek saymayacağım- bazı ilçelerde öz yönetim ilanları yapıldı. Öz yönetim ilanları, açılan çukurlarla, kurulan barikatlarla ve bu ilçelerde bazı sokaklarda ellerine silah tutuşturulmuş çocukların o bölge halkını tehdidiyle bir fiilî durumdan hukuki durum yaratılmaya çalışıldı. İşte böylesi bir ortamda Türkiye Cumhuriyeti devleti hükûmeti hakkının gereği olarak öncelikle sokağa çıkma yasağı ilan edilen bu bölgelerde yaşayan vatandaşlarımızın can emniyeti için, mal emniyeti için, yaşam hakkının korunması için, velhasıl tüm özgürlüklerini rahatça yaşayabilmeleri için müdahale etmesi gerekiyordu.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Daha önce niye yapmadı?

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Elbette daraltılmış sokaklarda, küçük alanlarda böyle bir müdahale yapacaksanız, orada yaşayan insanların da bu müdahale sırasında can emniyetini dikkate almak zorundasınız. Sivil kayıpların yaşanmaması için, özellikle her sokağın birçok noktasına kurulmuş barikatlar, mayınlanmış tuzaklar ve bu mücadeleyi yürütecek asker ve polis, bu mücadeleyi güvenli bir şekilde yürütebilmesi ve sivil halka da zarar vermemesi için sokağa çıkma yasaklarının belki bazı bölgelerde süresi ve zamanı uzadı. Bu tehlikenin olmadığı yerlerde çok hızlı bir şekilde operasyonlar başarıyla tamamlandı ve sokağa çıkma yasağının sebebi olan çukurlar o çukurları kazanlar içine gömülerek kapatıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O barikatlar kuranların üzerine yıkılarak kapatıldı ve oralarda, o bölgelerde yaşayan insanların can emniyeti, mal emniyeti sağlandı. Ama özellikle coğrafi açıdan zor ve sıkıntılı olan yerlerde bu süreç uzadı. Elbette, bir hukukçu olarak, bir insan olarak, sokağa çıkma yasağının uzun sürmesinin doğuracağı mağduriyetleri bilenlerden biriyim. Elbette ki gönül isterdi ki bu sokağa çıkma yasakları bir an önce bitsin ve orada yaşayan insanlar çalışma haklarına, yaşam haklarına, eğitim haklarına, sağlık yardımı haklarına bir an önce huzur içinde kavuşabilsinler ama özellikle biraz önce söylediğim sebeplerle, bir yandan PKK terör örgütünün kana doymayan siyaseti, bir yandan da PKK terör örgütüne neredeyse artık teslim olmuş durumdaki Türkiye'deki simetrisi siyasetçilerinin ortaya koydukları tavırlar bu süreci her geçen gün uzatıyor. Belki buradan şuraya gitmek lazım: Sokağa çıkma yasakları insani açıdan bir dram olarak var ama peki, bu dramı, halkları adına mücadele ettiklerini iddia edenler mi yarattı yoksa durup dururken Türkiye Cumhuriyeti devleti "Efendim, şurada bir çukur kazılmış. Hele ben bir gezi mi yapayım?" dedi.

Değerli arkadaşlar, şunun altını özellikle çizmek lazım: Bugün belli bölgelerde devam eden sokağa çıkma yasağı varsa bu, her bir ölüden yeni bir PKK destekçisi çıkacak, her bir ölen babanın çocuğu kana doymayan PKK'ya destekçi olacak diyerek ölümleri teşvik eden bir faşist zihniyet ve maalesef, bu faşist zihniyete teslim olmuş, bir kere bile -ben başından beri konuşmaları dinliyorum- bir cümleyle bile sokağa çıkma yasağının ana temelinde oluşan teröristlere, terör örgütüne, faşist baskılara, Kürtlerin yaşam hakkını engelleyen, Kürtlerin eğitim hakkını engelleyen, o bölgede yaşayan insanların yaşam hakkını engelleyen o teröristlere ve terör gruplara bir cümle dahi söyleyemediniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Niye söylemediniz? Çünkü, kusura bakmayın, üç aydan beridir dinliyorum sabah akşam burada devlete “katil” diyorsunuz ve bu sıralara yönelip birileri bu sıraları “katil” diye itham etmeye kalkıyor.

Evet, bu ülkede katiller var. Evet, bu ülkede Kürtlerin hakları adına mücadele ettiğini iddia ettiklerinin katilleri var. Bu katillerin kim olduğunu görmek isteyen ya da bilmek isteyenler varsa biraz önce grup başkan vekilimin dediği gibi, bu sıralara dönüp “Katilsiniz ve hesap vereceksiniz.” diyenler aynaya bakarsa katili görecekler. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Halk biliyor, halk. Kimin katil olduğunu sen belirleyemezsin. Halk biliyor kimin katil olduğunu... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Arkadaşlar, lütfen...

Değerli arkadaşlar, öncelikle şunu da ifade etmek lazım: Bu ülkede geçmiş dönemlerde bu ülkenin belli kesimlerine karşı kötü muameleler yapılmış. Birtakım kimlikler reddedilmiş, inkâr edilmiş, asimilasyona tabi tutulmuş.

Evet, geçmişle yüzleştığımızda, maalesef bu ülkede bugün yaşanan acıların temeline dayanan birtakım hatalar ve yanlışlar olmuş. Ama, zaman zaman kimi siyasi liderler bunu dillendirmeye kalksa da irade koyup çözümü noktasında adım atamamışlar çünkü bir cesaret ister. Seksen yıllık cumhuriyet tarihinde oluşmuş toplumsal sorunları bir anda çözebilmek için büyük demokrasi gerekir, derin demokrasi gerekir. Bunu gerçekleştirmek de yürek ister, cesaret ister. İşte, bu yüreği, bu cesareti AK PARTİ gösterdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ kuruluşunun ilk gününde, daha ilk gününün açıklamasında siyasi hareketimizin lideri Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan dedi ki: “Bizim dinsel milliyetçilik, bölgesel milliyetçilik ve etnik milliyetçilik kırmızı çizgimizdir.” Ve o günden itibaren siyasetini geçmişteki hatalarla yüzleşmeye ve bu hataları ortadan kaldırıp “Yaratılanı Yaradan’dan ötürü severiz.” insan merkezli bir siyasetle sorunları çözmeye kendini adadı ve on yılı aşkın bir zamandan beridir bu ülkede geçmişin inkâr ve ret politikaları ortadan kalktı. Daha on beş yıl değil, daha kısa bir süre önce bu ülkenin çarşısında, pazarında, kamu dairesinde insanlar kendi arasında bile Kürtçe konuşması yasak ve bu Kürtçe konuştuğu zaman eğer cezalandırılıyor ama bugün İzmir’in Alsancak’ında Kürtçe propaganda yapabilecek hâle gelmişse, bu, AK PARTİ’nin ve Tayyip Erdoğan’ın ortaya koyduğu insan siyasetinin eseridir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Bedeli ödenmiştir.

ZEYİD ASLAN (Devamla) - Eğer bu ülkede insanlar çocuklarına istedikleri isimleri koyabilir hâle gelmişse...

MİZGİN IRGAT (Bitlis) – Elbette koyacak...

ZEYİD ASLAN (Devamla) - ...bu ülkede ret ve inkâr politikaları sonucu birtakım yerleşim yerlerinin ismi değiştirilmiş, bunları geri alabilme hakları ortaya verilmişse, bu, AK PARTİ’nin ve Recep Tayyip Erdoğan’ın ortaya koyduğu insan merkezli bir siyasetin ürünüdür.

O yüzden, elbette eleştiriler yapabilirsiniz; elbette geçmişte yapılmış, geçmişte üretilmiş acıları bugün tekrar ısıtıp ısıtıp gündeme getirebilirsiniz ama bir şeyin de hakkını vermelisiniz: Geçmişin hesabını on dört yıllık AK PARTİ iktidarından sormaya, her noktada cesaretini ortaya koyan, yüreğini ortaya koyan ve bu ülkenin insanlarını yeniden kardeş yapmada, kardeşliğinin bozulmasını engelleme noktasında irade koyan Tayyip Erdoğan’a haksızlık yapmamalısınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, evet, bugün Türkiye’de bir Kürt sorunu vardır -altını çizerek söylüyorum- ama bugün Türkiye’de var olan Kürt sorununun bugünkü müsebbipleri ne AK PARTİ iktidarındır ne de Türklerdir. Eğer bugün Türkiye’de var olan ve neticede terörle özdeşleşmiş Kürt sorununun ne olduğunu anlamak istiyorsak şunu bilmemiz lazım: Otuz yılı aşkın bir zamandan beridir Marksist ve

Leninist bir ideolojiye sahip ve bu ideolojiye uygun bir ulus yaratma iradesiyle ortaya çıkıp monarşik bir yapı kurmak isteyen PKK terör örgütünün Kürtlere uyguladığı asimilasyon politikasıdır. Kendinden olmayan Kürtleri, kendi ideolojisini kabul etmeyen Kürtleri hain Kürt kabul ettiği bir Kürt sorunu vardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bugün bir Kürt sorunu vardır. Bu Kürt sorununun müsebbibi de hakları adına mücadele ettiklerini iddia ettikleri ama asla hiçbir hakları adına mücadele vermeyip kendi ideolojisinden olmayan, değerlerini, inançlarını, geleneklerini, göreneklerini terk etmeye ve kendileri gibi Maocu bir zihniyete sahip olmaya zorlayan terör örgütü ve onun yandaşlarıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, eğer burada katliamdan bahsedeceksek, eğer burada bir zulümden bahsedeceksek, eğer burada bu ülkenin belli noktalarında yapılan yanlışlardan bahsedeceksek ve bunda da yüreğimizle samimiysek önce iradesini Kandil'e teslim etmekten vazgeçeceğiz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo." sesleri, alkışlar) "Önce silahlar sussun, ben huzur içinde köyümden kentime geleyim, ben güven içinde kepenklerimi açıp çocuklarıma ekmek götüreyim." kaygısıyla çalışan, çabalayan o bölgede yaşayan insanlar üzerindeki baskıyı kaldıracaksınız ve bu baskının kalkması için de bu baskıyı uygulayanlara vekâletini aldığınız insanlar için karşı duracaksınız. Bugün PKK'ya karşı durmadan Kürtlerin hakkını savunduğunu iddia etmek en büyük yalandır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bu ülkede istediğiniz şeyi söyleyebilirsiniz, tarihî olayları tersinden okutmaya çalışabilirsiniz ama gerçek asla değişmez.

Bu ülkede Kürtlerin katili PKK terör örgütüdür ve PKK terör örgütünü meşrulaştırmaya çalışan, şehirlere indirmeye çalışan ve arabalarının bagajlarında roketatar taşımaya çalışan, sıkıştırıldıkları yerden kurtulmak için koridor açmaya çalışan siyasetçilerdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, bugün hangi Kürt'ü ne için öldürdüğünü bilmeyen bir zihniyetle karşı karşıyayız. Otuz yılda 7 bini aşan sivil Kürt ölümü var.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Cizre'deki 150 Kürt'ü kim öldürdü, onu söyle.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Katili PKK.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gensorunun konusuna gel.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Bunların tek tek örneklerini verebiliriz, isim isim sayabiliriz.

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Bodrumda ölenleri isim isim sayabiliriz.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Hatta bir adım ileri gider, PKK'nın içinde biraz vicdana gelip de, vicdan sahibi olup da "Ya, biz Kürt hakları adına mücadele ediyoruz ama neden Kürtleri öldürüyoruz, niye bir evi basıyoruz? Hadi korucuyu öldürdük, onun eşinin ne suçu var, kundaktaki bebeğinin ne suçu var, çocuklarının ne suçu var? Bu eylemlerimize yeniden bir göz atalım." diye itiraz edenlerin, siz onların isimlerini bilirsiniz, siz Semir'i de bilirsiniz, siz Ev'in'i de bilirsiniz, siz Soreş'i de bilirsiniz, siz Murat Bayraklı'yı da bilirsiniz, siz Zülfü Gök'ü de bilirsiniz, siz Enver Ata'yı da bilirsiniz, Cemile Kaytan'ı da bilirsiniz, daha nicelerini sizler bilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) İçinde biraz vicdan kalmış olanların "Sivilleri niye öldürüyoruz." itirazını faşist bir anlayışla infaz edip susturan PKK terör örgütünün öldürdükleri Kürt değil mi? Birçok örnek verebiliriz.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Madımak'ta yakılanları da biliriz!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Bırak Madımak'ı, Bağlar'a gel Bağlar'a, Bağlar'a gel başkan, Bağlar'a. 2006'da Bağlar'da otobüs durağının yanına çocuklar çocukluklarını yaşasın diye yapılan parkta oynayan çocukların yanında bomba patlatıp 6 aylık çocukları, 2 yaşındaki çocukları, 4 yaşındaki çocukları katledenleri masum göstermeye çalışmayın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sivas’ı anlatın Sivas’ı! Sivas katliamındaki avukatlığınızı anlatın! Madımak’ı anlatın, Madımak’ı!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen katliamcıları savunmakta mahirsin! Katliamın avukatlığında mahirsin sen! Sivas katliamının avukatlığını yaparsın!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatibi dinleyelim lütfen.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, Madımak da bu ülkenin acılarından, Başbağlar da bu ülkenin acılarından. Elbette bu acıların hepsiyle yüzleşmeliyiz. Elbette bu acıların hepsiyle yüzleşmeliyiz.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Madımak Madımak, oraya gel, Madımak’ı anlat! (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Aslan, Genel Kurula hitap edin lütfen.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, elinizde çekiç varsa her şeyi çivi olarak görürsünüz. Sizin yüreğinizde nefret var, kin var, elinizde de silah var, o yüzden herkesi düşman görüyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Senin yüreğinde nefret var! Siz insan öldürüyorsunuz be! Yaralı öldürüyorsunuz, yaralı!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Sizin olmayan, ideolojinize sahip olmayan, ideolojinizi desteklemeyen bütün Kürtleri de hain görüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yaralı insan öldürecek kadar nefret sahibisiniz!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Siz Kürtlerin katilisiniz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Katliamı savunmaya alışmışsın! Katliamcıları iyi savunuyorsun!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen katliamcıları savunmakta mahirsin!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, uzağa gitmeye gerek yok, daha bir yıl önce PKK ideolojisine sahip PYD’nin Rojava’da yaptıklarını unutmadık.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – İyi savunuyorsun, iyi!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Orada devrim çıkarmayın. Uygarlığın en temel değerlerinin orada nasıl yok edildiğini gördük. PYD’nin ideolojisine sahip olmayan Kürtlere nasıl ideolojik soykırım yaptıklarını gördük.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sen kendi bağlılığını anlat ya!

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, evet, ben... Süre azalıyor, söylenecek çok şey var. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Ama bir soru sormak istiyorum: Siz hangi Kürtler için hangi Kürtleri öldürüyorsunuz? Bu sorunun cevabını da sizden bekliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sen hangi hükûmetin ne yaptığını...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sen diri diri yaktın, yaktın! Diri diri yaktın vicdansızca, ayıptır ya!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ya ayıp ayıp, 150 cenaze morglarda be! Utan, utan! Cenazeleri bile yaktınız, cenazeleri. Utan!

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Diri diri yaktınız insanları.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bu millet sizi demokratik siyaset yapsın diye bu Meclise gönderdi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Senden mi müsaade alacağız.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Sizi, teröristleri kaçırmak için koridor açsın diye değil (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

AHMET YILDIRIM (Muş) – Madımak’ta yapılanlar...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Sizi, araçlarında teröristlere silah taşısın diye değil, sizi, bu ülkenin 29 masumunu katletmiş canilerin tabutuna omuz versin diye değil (AK PARTİ sıralarından alkışlar, HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz katlediyorsunuz, katlediyorsunuz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Siz diri diri yakıyorsunuz, yakıyor.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Haklarını savunsun, kendisine faşist baskı uygulayan PKK’ya karşı da bizi savunsun diye buraya gönderdi. Hani bir zamanlar, “Bize demokratik siyaset hakkı tanınmıyor, o yüzden dağlardayız.” diyordunuz. Hadi bugün demokratik hak sahibisiniz.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Masumların, mazlumların avukatları olarak da gurur duyuyoruz.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Mecliste yokken öldürdünüz, 80 kişiyle Meclise geldiniz yine öldürmeye devam ediyorsunuz, yine öldürmeye.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Siz de canilerin, kaçakların avukatı olarak gurur duyun. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Çünkü, içinde öğretilmiş bir nefret, içinde bir kin var ve bunu bu ülkenin çocuklarına aktarmak istiyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ya kimsenin senin terbiyene ihtiyacı yok.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Zalime karşı, zalimin zulmüne karşı öfkemiz var. Zalime karşı, zalimin zulmüne karşı...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Ama bu öğretilmiş nefretlerinizin çocuklarımıza aktarılmasına asla müsaade etmeyeceğiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Biz asla Cizre’nin, Silopi’nin, Nusaybin’in, İdil’in, Silvan’ın Kürt çocukları üzerinden...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – O çocukları ağzına alma ya, alma o çocukları ağzına.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – 1960’lardan 1970’lerden kalmış, o halk devrimi idealini gerçekleştirmeniz için ortaya koyduğunuz anlayışa asla müsaade etmeyeceğiz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – O çocukları öldürdünüz. O çocukları öldürdünüz, hesabını da vereceksiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – O çocukları öldürdünüz.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Buradan şunu söylemek istiyorum: Değerli arkadaşlar...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Zalimin zulmü varsa mazlumun ahı vardır. Bir gün o ah...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – ...yıllarca içinde biriktirdiği Mao'cu devrim heveslerini Kürt gençleri üzerinden tatmin etmeye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZEYİD ASLAN (Devamla) – ...kalkan ideolojik... (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Allah birdir...

BAŞKAN - Sayın Baydemir...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – ...zalimden hesap soracaktır. (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Sayın Başkan, uyarsana, niye uyarmıyorsun? İzin verme, uyar. Niye uyarmıyorsun? Uyarsana.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne bağıırıyorsun! Sabahtan beri bağıırıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Aslan, ek süre veriyorum, tamamlayınız lütfen.

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Bu Sayın Baydemir'i kendi işçileri yargıladı be! Kendi işçileri yargıladı. Seni kendi işçilerin yargıladı.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Onu diyen varsa...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kes sesini!

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Hem bu dünyada...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Değerli arkadaşlar, özellikle burada altını çizerek bir şeyi daha ifade etmek istiyorum.

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – ...hem mahşerde...

BAŞKAN – Sayın Baydemir... Sayın Baydemir... Sayın Baluken... Sayın Baluken...

ZEYİD ASLAN (Devamla) – Kürt gençlerinin beyinlerini yemeye çalışan kart Maocu Dahhaklara asla yol vermeyeceğiz.

Ve burada şunu ifade ediyorum: Uydusu Kandil olanlar bilsin ki...

OSMAN BAYDEMİR (Şanlıurfa) – Bizim uydumuz halktır.

ZEYİD ASLAN (Devamla) – ...dün Kürtlere karşı baskının ve zulmün kalesi olan Ninova'yı Gâve'nin çocukları nasıl yaktıysa biz de bugün Kawa'nın çocuklarıyla beraber Kandil'i yakacağız, başınıza geçireceğiz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

Hepinizi, yüce Meclisi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, ayakta alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yani, bir konuşma diyemeyeceğim. Meclis kürsüsünde yapılan bu hakaretler silsilesine karşı grubumuz adına sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Kim konuşacak?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Meral Danış Beştaş.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Beştaş.

KEMALETTİN YILMAZTEKİN (Şanlıurfa) – PKK'ya sataşma var, PKK'ya.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – PKK'ya söylüyor.

VI.- SATAŞMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

17.- Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, evet, deminden beri sayın hatip “yıkamak”, “gömmek”, “katletmek” kavramlarını sıklıkla kullandı ve bunları, “katliam” kavramlarını öyle bir bôbürlle anlattı ki, bu katliamların faili olduğunu, arkasında olduğunu itiraf etti ve kendisinin Sivas'ta, Madımak'ta... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Katliam yok, terörle mücadele var.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...insanların diri diri yakıldığı Türkiye tarihine kara lekelerle geçen Madımak'ın avukatı olduğunu burada bir kez daha öğrendik.

Evet, siz katliamları savunmayı iyi bilirsiniz çünkü siz katliam faillerinin arkasındasınız. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Siz iradesini saraya teslim edenler... (AK PARTİ sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, HDP sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – PKK'nın avukatı mısın? PKK'nın avukatı mısın sen?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...siz kendi başına karar vermeyenler, bizim irademiz halktır, halk, bizim uydumuz halktır, halkın haklarıdır; sizin gibi her şeye el pençe divan durup burada emir ve talimatlarla hareket etmiyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sizin iradeniz Kandil'de.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Hepiniz nereye hesap veriyorsunuz, bunu çok iyi biliyoruz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Siz Kandil'e hesap veriyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Saraydan korkuyorsunuz ve iradenizi tümüyle oraya teslim etmişsiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Evet, evet, halkın zarar görmemesi için sokağa çıkma yasaklarını getirenler...

HALİS DALKILIÇ (İstanbul) – Biz sadece Allah'tan korkarız, sadece Allah'tan. Kandil'den falan çekinmeyiz, sadece Allah'tan korkarız.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...3 aylık bebekler ile 70 yaşındaki anneleri katlettiniz ve deminki hatip katliam sanıklarının avukatlığını yaptığını o kadar iyi gösterdi ki bugünkü katliam sanıklarının da avukatlığını Allah nasip etsin ki o yapacak. Mahkemeler önünde o artık avukat olmayacak, katliam sanığı olarak, sanığı olarak o mahkemelerin önüne gidecek.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – PKK avukatı mısın sen?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ve şu anda faşist zihniyete teslim olmuş...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Asıl faşist sizsiniz, siz. Asıl faşist sizsiniz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – ...diktatörlüğe doğru adım adım ülkeyi götürdüğünüzü bütün Türkiye ve dünya görüyor. Gerçekten, Salih Neccar'a atarak kurtulacağını mı sandınız?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Kahrolsun PKK!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz bu işi, yalan üzerine, Ankara'nın göbeğinde bombayı patlatarak, birilerine yükleyerek ve bize ders vermeye... (AK PARTİ sıralarından “Yuh!” sesleri)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HARUN KARACA (İstanbul) – Yazıklar olsun size!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “Yuh!” size be! Bu Meclisi tribünlere çevirdiniz. Yazıklar olsun!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bakın, gerçekten sabır taşım çatlamak üzere. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Sayın milletvekilleri...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Baydemir konuşurken niye ses çıkarmıyordunuz?

BAŞKAN – Hepiniz için söylüyorum değerli arkadaşlar, ben sadece size söylemiyorum, Genel Kurula hitap ediyorum.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Etmeyordunuz.

BAŞKAN – Lütfen, kürsiye çıkan sayın hatibi dinleyelim, lütfen değerli arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Beştaş, buyurun.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Süre bitti Başkan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Deminki hatip Kürtçe propagandanın serbestisinden, yerel isimlerden söz etti, çocuklarımıza Kürtçe isim vermekten kendilerinin ne kadar büyük bir böbürlenmesi olduğunu anlattı.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Ne alaka şimdi?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ayıp ya! Utanın, utanın! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Bu, mücadeleyle, ödenen bedellerle kazanılmış bir hak; bu, sizin bir lütfunuz değildir. Siz asla ve asla bu kadar mücadele edilmeden, bedel ödenmeden bu hakları verecek bir zihniyete sahip değilsiniz. Hak verilmez; alınır, alınır! Biz bu hakları aldık ve diğer hakları da alacağız.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Al, al, devam et, al; alabiliyor musun? Alacakmış!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biz ana dilde eğitimi de, vatandaşlığı da, statü istemeyi de, Türkiye halklarının kardeşliği ve birlikteliğini de, bu ülkenin çoğulcu yapısını da sizin faşist zihniyetinize rağmen alacağız. Bundan hiçbir kuşkunuz olmasın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Faşist sizsiniz!

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kürtler sizden nefret ediyor, nefret!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Evet, siz... Şu anda burada hatip, 3 kere, RT'ye, Cumhurbaşkanına hakaretten söz etti. Onun senin avukatlığına ihtiyacı var mı acaba? Kaç tane danışmanı var? Bütün grup olarak avukatlığını yapıyorsunuz, yetmiyor mu? Gerçekten yeter! Ve artık bu katliamları savunmayı bırakın. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sayın Başkan...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Hem “faşist” dedi, hem “İradesini saraya teslim etti.” diyerek hakaret etti hepimize.

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – Bütün gruba hakaret etti.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Hepimiz ayrı ayrı söz istiyoruz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Öyle şey yok, otur yerine, otur! Grup başkan vekili cevap verir, öyle şey mi olur?

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Size gelince oluyor, hayret bir şey!

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gruba sataşma varsa grup başkan vekili cevap verir.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sana mı soracağım İdris Bey?

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Grup başkan vekili cevap verir gruba sataşma varsa.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sana mı soracağım? Sana mı soracağım?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Başkanım, benimki grupla ilgili bir şey değil, bireysel bir şey.

BAŞKAN – Böyle bir usul yok değerli arkadaşlar.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Şahsına sataşma mı var senin?

BAŞKAN – Grup başkan vekiliniz söz istiyor. Ben Sayın Turan’a söz vereceğim.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Efendim, bireysel bir şey, bireysel bir şey.

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Biraz İç Tüzük okuyun, ayıptır ya! Milletvekilisiniz, ne iş yapıyorsunuz bilmiyorsunuz.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Beyefendi, siz ayağa kalkıp hem gruba hem kendinize bir söz istemediniz mi?

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Gruba sataşma olduğunda grup başkan vekili ya da vekil çıkar cevap verir.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Burada yaşayan canlı bir faşizm vardır, ben faşist değilim.

BAŞKAN – Tamam, Sayın Turan cevap verecek.

Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, defaatle, az önceki konuşmacı grubumuza hakaret etmiştir. Özellikle “Saraya irade teslim edenler” demiştir. Söz istiyorum Sayın Başkan.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Al şunu! Facebook’taki hesabına bak, ne yazmışsınız.

BAŞKAN – Sayın Boynukara...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Kimin Facebook’taki hesabında?

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Sizin.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne yazılmış? Facebook hesabım yok benim.

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Bir bakın, bir bakın, hesabınıza bir bakın ne yazılmış.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Benim Facebook hesabım yok be!

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Bir bakın işte; sizin adınıza açılmış, 80 bin takipçisi var.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Ne düzeysiz bir insansın, benim Facebook hesabım yok ya. Allah Allah!

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Bir bakın, bir bakın!

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Neye bakayım yani?

HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Kandil kullanıyor demek ki, Kandil kullanıyor.

BAŞKAN – Sayın Turan, buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, az önce hatip defaatle hakaret etti. Özellikle “Saraya iradesini teslim edenler.” dedi, “faşistler” dedi vesaire. Söz almak istiyorum onunla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika...

ADNAN BOYNUKARA (Adıyaman) – Kimin faşist olduğunu biliyoruz biz!

18.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükûmet temsilcimizin konuşmasından önce söz almayacaktım.

Şunu beklerdim: 4 siyasi parti her konuşmacıya makul ölçüde sabretsin, demokratik olgunluk içerisinde dinlesin isterdim. Ancak, hendek kazan, çukur kazan, talimatı Kandil'den alan insanlar kendilerine ufacak bir eleştiri olunca ne denli tepki gösteriyormuş bir daha görmüş olduk. Sizin demokrasiniz kendinize, sizin siyasi anlayışınız sadece kendinize. Burası konuşma yeriye bizim hatibimiz bir defa olsun size cevap verdiğinde, hiç izin vermediniz, ısrarla haykırdınız, bağırmaya devam ettiniz.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bizim hatibi dinlemedin mi, konuşabildi mi?

BÜLENT TURAN (Devamlı) – Biz konuşmaya devam edeceğiz. Millet bizi anlıyor, millet bizi dinliyor. “Faşist” diyenler, ciddiye almıyoruz. Hakaret edenler, ciddiye almıyoruz. O ithamlarınızı 317 kez iade ediyoruz sizlere. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ayrıca Zeyid Aslan Bey Vekilimiz “PKK” dedi, sizden ses geldi; “terörist” dedi, sizden ses geldi; “Kandil” dedi, sizden ses geldi. Anlaşılır gibi değil, anlaşılır gibi değil.

AHMET YILDIRIM (Muş) – Ama “Madımak” dedik, “Madımak!”

BÜLENT TURAN (Devamlı) – Oysa terör insanlık suçuydu hep beraber “Hayır!” dememiz gerekirdi.

BURCU ÇELİK ÖZKAN (Muş) – Bizden çıkan ses “Madımak!”

BÜLENT TURAN (Devamlı) – Bir diğer mesele: Zeyid Bey'in avukatlığına sözüm ona laf atmak had bilmekle ilgili bir şeydir, yaptığınız şeyi çok teessüfle karşılıyorum, siz de avukatsınız. Avukat, fâilden farklı olarak bu vekillik görevini yerine getirir. Eğer Zeyid Bey'in avukatlığı fâiliyle ilgili özdeşleşecekse avukatlarınızın yarısı teröristlerin avukatlığını yaptı. (AK PARTİ sıralarından “Doğru” sesleri, alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Listesini çıkartalım o zaman!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hepsi terfi etti ama!

BÜLENT TURAN (Devamlı) – O yüzden mesleği bu kürsüye getirmeyi bir siyasi körlük görüyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Baluken, Sayın Akçay sizden önce sisteme girdi, Sayın Akçay'a söz vereyim, daha sonra sizi dinleyeceğim.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

53.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel AKP Grubu adına konuşan sayın konuşmacı konuşması sırasında bir cümleyle “Kürt sorunu vardır.” dedi. Biraz evvel de Sağlık Bakanı hakkında verilen gensoruda AKP Grubu adına konuşma yapan konuşmacı da “Kürtler ile ‘sorun’ kelimesini aynı anda anarsanız Kürt halkına en büyük ihaneti yapmış olursunuz.” diyerek bu “Kürt sorunu” ifadesini reddetti. Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın Başbakan, AKP’nin, Hükümetin yetkilileri zaman zaman “Kürt sorunu vardır.” dediler, zaman zaman “Yoktur.” dediler.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Konuşmayı dinlemişsin ki be kardeşim ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Şu gün, şu saat itibarıyla doğrusu ne düşündüklerini bilemiyoruz. Ve tartışma ve konuşmalardan çıkan da şu: AKP Grubunun zihni bulanık, aklı karışık. AKP görüşlerini berraklaştırsın, milletimiz de kim ne düşünüyorsa ayan beyan görsün. Çünkü, hakikatler belki yavaş yürür ama yolundan şaşmadan yürür.

Değerli milletvekilleri, bütün bu tartışmaların, etnisite üzerinden yapılan siyasetin toplumu ve milletimizi nasıl böldüğünü, ne kötülöklere ve acılara yol açtığını da bütün Türkiye ibretle izliyor.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Baluken, buyurun.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, demin AKP adına konuşan hatip irademizi Kandil’e teslim ettiğimizi söyleyerek açık satışmada bulundu.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Baluken, iki dakika...

VI.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

19.- *Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine satışması nedeniyle konuşması*

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum.

Buradan “katliam” kelimesini duyunca rahatsız oluyorsunuz değil mi?

MUHAMMET BALTA (Trabzon) – Rahatsız olmuyoruz.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Ama gerçekler acıdır. Tarih bu işlediğiniz katliamlarla ilgili yargı ve sorgu sürecini işletmeye başlamıştır. Roboski katliamını kimin yaptığını tarih yazıyor, Paris katliamını kimin yaptığını tarih yazıyor, Cizre’de vahşet bodrumlarında ve cehennem binalarında 150 insanı diri diri yakıp kimin bu şekilde katlettiğini tarih yazıyor.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Paris katliamını Rıza Altun yaptı, Osman Öcalan söylüyor. Osman Öcalan diyor ki: “Rıza Altun yaptı Paris katliamını.”

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Burada “katliam” kelimesini susturmaya çalışmakla siz katliamdan sıyrılmış olmuyorsunuz. “Bal, bal” demekle ağız tatlanmıyor. Hakikatler acıdır, gerçekler acıdır. O acılarla sizi yüzleştirme sürecini buradan bizler işletiyoruz. İnanın ki tarih önünde, insanlık önünde işlediğiniz bu suçların tek tek hesabını vereceksiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Siz vereceksiniz, siz!

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Ha, iradeye gelince, bakın, buradaki her bir milletvekili yasama faaliyetinize bile bakıp sizin iradenizin nerede olduğunu çok rahat takdir edebiliyor.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Sizinki Kandil’de, Kandil’de.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Sizin yasama faaliyetiniz hiçbir fikir sahibi olmadığınız yasalar hakkında parmak kaldırıp parmak indirme iradesidir. Onun nereye dayandığını çok iyi biliyoruz.

NİHAT ÖZTÜRK (Muğla) – Size mi soracağız?

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Kandil’e dayanmıyor, Kandil’e dayanmıyor.

İDRİS BALUKEN (Devamla) – Diğer taraftan, bu terör örgütü meselesine gelince; IŞİD, El Nusra, El Kaide, Ahrar el-Şam ve AKP iş birliğini bütün dünya tartışıyor.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Yüreğin yetiyorsa “PKK” de.

İDRİS BALUKEN (Devamla) - Hep beraber yargılanacaksınız.

Teşekkür ederim. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – “PKK”, “PKK” desene.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Başkanım...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Bak yüreğin yetemiyor, “PKK” de bakalım.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “IŞİD” diyoruz, “IŞİD”

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Başkanım...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – “PKK” de, “PYD” de, yüreğin yetiyorsa “PKK” de.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – “IŞİD” diyoruz, “IŞİD” diyoruz ya; kes sesini, otur yerine! IŞİD’ci!

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Hadi oradan!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

Sayın Turan, buyurunuz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Nurettin Bey’in özel bir talebi var, bir dinleyebilir miyiz kendini?

BAŞKAN – Sizi duyamıyorum Sayın Turan.

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Efendim, Sayın Başkanım “her bir milletvekili” diyerek...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Grubumuza sataşmadan dolayı Nurettin Bey’in bir talebi var, dinleyebilir miyiz?

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – O “her bir milletvekili”nden biri benim.

BAŞKAN – Peki, grubunuz adına size söz veriyorum iki dakika.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tamam, grup adına.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Yahu İç Tüzük okuyun, isminizi anmadı, söz hakkı doğmaz size.

20.- *Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar'ın, Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması*

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; burada başından beri bir mizansen izliyoruz. Bir oyun oynanıyor, bir yalan makinesi harıl harıl çalışıyor.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – 150 insan nerede, sen biliyor musun? Morgda kaç insan var?

NURETTİN YAŞAR (Devamla) – Bir yalan makinesi harıl harıl çalışıyor, bir yalan makinesi harıl harıl çalışıyor hiç tınmadan, vazgeçmeden, yeri geldiğinde çamura yatarak. Biraz önce Zeyid arkadaşımız hiçbir sığınacak köşe bırakmayınca ona çamur atmaya başladılar, her zaman bunu yapıyorlar. Kürtler bunlardan hesap soracak, Kürtlerin katili bunlar.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Merak etme soracak, soracak.

NURETTİN YAŞAR (Devamla) – Kürtleri eski rejim, eski sistem, eski Kemalist yapı -ne dersiniz deyin- eski faşizm asimile edemedi. (CHP sıralarından “Yuh!” sesleri ve gürültüler; HDP sıralarından gürültüler) Kürtlerin asimilasyonu görevli olan PKK'nın sonu geldi.

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Sen de yeşil Kemalist misin? Yeşil yeşil!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Durup dururken bizi niye karıştırıyorsun sen?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hazırlık yapmadan konuşunca işte böyle çuvallarsın!

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - PKK Kürtleri asimile edemeyecek. PKK ve türevleri bu faşizmi sürdüremeyecek. Kürt halkı, bu faşizme son verecek.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sen “faşizm” ne biliyor musun?

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - Bakın, silahsızlanma dedikleri şey... Silahları niye bırakmadı PKK biliyor musunuz? Devlete karşı, güvenlik güçlerine karşı Kürtleri savunmak için değil...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Çok ayıp! Çok ayıp!

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - ...Kürtlere karşı gücünü sürdürmek için silahları bırakmadı, onu da uyguladı. PKK silahla kepenk indirtiyor fakat PKK silahı kullanmadığı yerde lambaları yakıp söndüremiyor, aynı etkiyi gösteremiyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Mustafa Kemal ve PKK'yı aynı yerde anmakla çok ayıp ettin! Çok ayıp ettin!

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - Burada, PKK ve iş birlikçilerinin sonu geldi. Kürt halkı uyandı. Kanla beslenenler, cesetle beslenenler, kan ve cenaze üzerinden siyaset yapanların sonu geldi, siyasetleri de bitti...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Mustafa Kemal Atatürk olmasa sen orada konuşuyor olabilir miydin ya? Böyle bir şey olur mu?

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - ...örgütleri de bitti, güçleri de bitti. Kürt halkı uyandı.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Hâlâ devam ediyor musun sen konuşmaya?

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - Kürt halkı, artık bunlara prim vermeyecek.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Mustafa Kemal Atatürk ile PKK'yı yan yana nasıl koyarsın? Böyle bir şey olur mu?

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - Kürt halkı bunların yanında değil. Kürt halkının rızası yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NURETTİN YAŞAR (Devamla) – Kürt halkı bu eylemlere razı değil. Dolayısıyla, yalanla, dolanla kimse bir yere varamaz; bitti, Kürt halkı uyandı. Bunu belirtmek istiyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kimse, Mustafa Kemal Atatürk’e Atatürk’ün Meclisinde laf edemez! Kimse Mustafa Kemal Atatürk’e laf edemez!

BÜLENT YAŞAR BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Çok ayıp ettin Nurettin, çok!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

NURETTİN YAŞAR (Devamla) – Hiç kimsenin Kürt halkı üzerinden, Kürtlerin üzerinden, özellikle Kürtlerin asimilasyonu için görevlendirilen yapının, örgütlerin...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Aynı cümleyi kullanıp duruyorsun, tamam anladık.

NURETTİN YAŞAR (Devamla) – ...Kürtler üzerinden siyaset yapmaya hakkı yok.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

NURETTİN YAŞAR (Devamla) - Türklerin de, Kürtlerin de, Lazların da, Çerkezlerin de, Alevilerin de, Sünnilerin de partisi Adalet ve Kalkınma Partisidir. Biz bu toplumun, Türkiye’nin sahibiyiz.

Teşekkür ediyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kimin imzasının altında konuşuyorsun? Kafanı kaldırıp imzaya bak! Hangi imzanın altında konuşuyorsun? Böyle bir şey olur mu ya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.12

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.24****BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN****KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

(11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi’nin gündeme alınıp alınmamasına ilişkin görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Hükûmet burada.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Gök.

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkanım, siz birleşime ara vermeden önce burada konuşan zatın psikolojik durumunu, herhâlde, AKP Grubu bir şekilde onu doktora göndermek suretiyle bir tespit ettirecektir.

Bizim partimizin kurucusu ve cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’le ilgili bağdaştırdığı bir cümleden ve ayrıca siz ara verdikten sonra grup başkan vekilimize yapmış olduğu ağır hakareten dolayı, bir kere burada kınanması ve aslında bu Meclise bir daha da gelmemesi gereken bir zattır.

Bu konuda AKP grup başkan vekillerinden öncelikle şunu talep ediyorum: Bu zatın, ismini anmak istemediğim bu zatın, az önce Meclis kürsüsünde yapmış olduğu konuşmaya katılıyorlar mı parti grubu olarak? Ben o zatın psikolojik durumunu biliyorum ama AKP Grubunun durumu beni ilgilendiriyor. Onu sahipleniyorlar mı, yoksa ret mi ediyorlar? Ve grup başkan vekilimize yapılmış olan aradaki o hakaret konusunda AKP Grubunun tavrını merak ediyorum.

Bu konuda az önce söylenmiş olan o sözlerle ilgili olarak da bizlerin elbette söyleyeceği çok şey var. Ben bu konuda, başlamadan önce, her ne kadar oturumu kapattıysanız da konunun önemi ve büyüklüğü nedeniyle söz vermenizi talep ediyorum.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Olmaz, öyle bir şey yok!

BAŞKAN – Sayın Gök, siz de takdir edersiniz ki ben birleşime ara verdim, yaşanan sataşma ve kavgadan kaynaklı olarak birleşime ara vermek durumunda kaldım. Dolayısıyla...

LEVENT GÖK (Ankara) – Ben yerimden söz talep ediyorum efendim.

BAŞKAN – Peki, yerinizden size kısa bir söz vereceğim ama lütfen yeni bir sataşmaya mahal vermeyiniz.

Saat çok ilerledi, Sayın Bakanın da konuşması var daha. Dolayısıyla bu konuyu bu şekilde bitirelim diye öneririm.

Sayın Gök, kısa bir söz veriyorum size, buyurun.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

54.- Ankara Milletvekili Levent Gök’ün, Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, az önce kürsüde konuşan zat, Mustafa Kemal Atatürk’le ilgili yapmış olduğu benzetmeyle aslında bilinçaltında olan duygularını ortaya çıkardı. Böyle konularda aslında biz bireysel çıkışlardaki tavırlara şaşırmıyoruz ama AKP Grubunun bu aymaz tutumlar karşısında almış olduğu

tutum daha vahim bir tutumdur. Cumhuriyetimizin kurucusuna yönelik bir söz söylendiğinde buna hep beraber bir ortak iradeyle karşı çıkmamız gerektiği tartışmadan uzaktır.

Ben bu kişinin ifade etmek istediği bütün hususları reddediyorum. Bilmelidir ki o kişi, eğer Mustafa Kemal Atatürk olmasaydı, cumhuriyet olmasaydı kendisi belki, acaba doğacak mıydı ya da kimden doğacaktı, nasıl doğacaktı belli değildir; bu Meclis olacak mıydı, belli değildir.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bu laf mı şimdi?

LEVENT GÖK (Ankara) – Şimdi, böylesine bir ağır hakareti yapan bu kişinin bu Mecliste yerinin olmadığını düşünüyorum.

Ayrıca, grup başkan vekilimize sarf etmiş olduğu sözü aynen iade ediyorum. Eğer AKP Grubu bunu da kınamazsa AKP Grubunu da kınıyorum. Bizim beklentimiz, grup başkan vekillerinin Meclis çatısı altında bütün konuşmalarda, bütün hareketlerde partilerini temsil ettiği ilkesinden hareketle, bir kere onlara yönelecek her türlü hareketin partiye doğrudan yapılmış olduğu ilkesidir. Biz bu konuda hassas davranıyoruz ama bu konuda sabrımız da zorlanmasın ve böylesine densiz insanlara karşı AKP Grubu da lütfen tavrını gösterebilir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz Sayın Gök.

Sayın Turan, söz talebiniz var.

Buyurun.

55.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle, siyasi nezaket davetiyle ilgili, sayın başkana katıldığımı ifade etmek istiyorum. Her milletvekilinin asgari bir nezaket göstererek, söylemlerine dikkat ederek en azından ortak görevimizin ifası sırasında ve sonrasında yüzümüze bakacak bir karşılığımızın olması lazım. Ancak, söylediklerini beğenmediğimiz zaman karşı tarafa “zat” demek, hakaret etmek, işte “Doktora gitsin.” demek gibi, yine, bence nezaket dışında olan söylemleri de doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Az önce konuşan arkadaşımız, sayın başkanın da ifade ettiği gibi Mustafa Kemal Atatürk’le ilgili bir laf ifade etmemiştir. Zabıtlara bakacağız beraberce. Kemalizm başkadır, Atatürk başkadır. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ne alakası var ya?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Böyle bir şey yok!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, dinleyelim lütfen.

Sayın Turan, siz devam edin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Nezaket dediğim şey bu Sayın Başkan. Siz nezaketten uzak davrandığınız zaman karşı taraftan nezaket bekleyemezsiniz. Sayın başkanın “hatip” diye ifade ettiği arkadaşımız, katılmayabilirler fikirlerine ama bağırمامıştır, hakaret etmemiştir -özür diliyorum- küfretmemiştir; bir siyasi eleştiri yapmıştır. Kaldı ki sabahtan beri grubumuza ne laflar söylendi. “Faşist” mi denmedi, “Terörle ortak çalışıyor.” mu denmedi, neler söylendi.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Biz bir şey söylemedik.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – “Katil” mi denmedi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dolayısıyla, ben siyasi nezaket davetini herkese açık olarak tekrar ediyorum, bunu kabul ediyorum. Ancak, Mustafa Kemal Atatürk bu ülkenin kurucusudur. Dolayısıyla, mesele, Mustafa Kemal meselesi değil, “Kemalizm” diye bir siyasi ideoloji eleştirisidir. Olaya bu şekilde bakılmasını öneriyorum ısrarla.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Turan.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Atatürk’e hakaret etmek siyasi eleştiri değildir. Böyle bir şey yok! Burası Atatürk’ün Meclisi, yok böyle bir şey!

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Hakaret yok ki Atatürk’e.

LEVENT GÖK (Ankara) – Katılıyor musun buraya, katılıyor musun Bülent Bey?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, hayır.

LEVENT GÖK (Ankara) – E, katılmadığını ifade et.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Atatürk’e hakareti kabul etmiyorum, hakaret olmadığını ifade ediyorum. Hakaret varsa karşı çıkarım diyorum.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bunu kabul edemeyiz. Atatürk’ün Meclisinde...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

LEVENT GÖK (Ankara) – Özgür Bey’e olan hakaretine?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, asla, asla.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Efendim, siz de Atatürk’ün Meclisinde milletvekilisiniz. Böyle bir eleştiri kabul edilebilir mi?

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kemalizme eleştiriyi katılıyor musun? Kemalizmin asimile şeyi var mıdır Türkiye’de? Lütfen, bunu söyler misin.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Turan açıklamasını yaptı.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Fikrine katılmayabilirsiniz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bakın, fikir değil bu. Bu, fikir değil. Kemalizmin Türkiye’deki Kürtleri asimile etmesine katılıyor musun, söyle. Ayıp ya!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, önergeyle ilgili, Hükümet adına...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, özür dilerim...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Tanal.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, neden söz veriyorsunuz ya! Bizden birisine söz vermiyorsunuz, ikide bir Mahmut Tanal’ı dinliyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Değerli Başkanım, şimdi çok önemli bir aşamaya geldik. Herkes “faşist devlet, faşist devlet” diyor. Şimdi, eğer izin verirseniz, ben bir anayasa hukuku kitabından size...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – İç Tüzük’ün hangi maddesine göre konuşuyor Başkanım?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, bu faşist devletin -ne olduğunu, herkesin yerini bilmesi açısından- 14 tane özelliği var. Bir: Sürekli düşman yaratmak. İki: Günah keçisi çıkarmak.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, gündeme devam edelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Üç: Ordunun ve militarizmin yüceltilmesi.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Dört: Cinsiyet ayrımcılığı yapmak. Beş...

BAŞKAN – Sayın Tanal, böyle bir usulümüz yok ama.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım ama milletin öğrenmesi lazım. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçekten yani bu kalıplara kim uyuyor...

BAŞKAN – Tamam, başka zaman... Sayın Tanal, milletin öğrenmesini istiyorsanız yarın grup önerisi getirirsiniz, grup önerisinde konuşursunuz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim Sayın Başkan, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay, buyurun.

56.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Malatya Milletvekili Nurettin Yaşar'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz evvel verilen arada meydana gelen tartışma sırasında Cumhuriyet Halk Partisi grup başkan vekili arkadaşımıza yöneltilen ve benim de tanık olduğum ve duyduğum hakaretamiz ötesi sözü kınıyorum. Öncelikle, kendisinden özür dilenmesi gerektiğini ifade ediyorum ve AKP grup başkan vekillerinin de bunu tasvip etmediklerini tavzih etmelerini diliyorum.

Ayrıca, değerli milletvekili arkadaşlarımızın kürsüde yaptığı konuşmalarda... Tabii, hepimizin dikkatli ve özenli olma gibi bir görevimiz var. Mustafa Kemal Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu, çok önemli millî bir değerimizdir. O nedenle, ona atfen yapılan bazı göndermelerde ve benzetmelerde daha dikkatli olunması gerekir ve Mustafa Kemal Atatürk üzerinden yapılan benzetmeyi de doğru bulmadığımı ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Akçay.

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi Hükûmet adına İçişleri Bakanı Sayın Efkân Ala konuşacaktır.

Sayın Bakan, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; yüce Meclisi, sizleri saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Sözlerimin başında tüm şehitlerimize ve terör saldırıları sonucunda hayatını kaybeden vatandaşlarımıza yüce Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar diliyorum, gazilerimizi minnetle anıyorum.

Saygıdeğer milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygıdeğer üyeleri; olan biten nedir, neler oluyor bölgemizde, dünyada neler oluyor ve bu bizim ülkemizi nasıl etkiliyor, bu çağda bu sorunlarla en az maliyetli çözüm yolları nelerdir, milletimize en az maliyet ödeterек bu coğrafyada en çok faydayı nasıl sağlarız, bunun çabası içerisindeyiz ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin her şeye rağmen, tartışmaların zaman zaman ateşli, zaman zaman kırıncı olarak geçmesine rağmen sürekli çalışıyor olması ve meselelerini millet adına, değişik üsluplarla da olsa tartışıyor olması Türkiye'nin en önemli kazanımıdır. O nedenle, bu Meclisin üyelerinin her birini ayrı ayrı saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye otuz beş yıldır terörle mücadele etmektedir. Tabii, her bir dönemin ayrı ayrı özellikleri oluyor. Biz bunun daha önceki dönemlerine ilişkin değerlendirmelerine girersek, elbette, takdir edersiniz ki zamanımız yetmeyecektir. O nedenle, sıcak, güncel bazı meseleleri sizlerle paylaşmak istiyorum.

Irak'ta, yanı başımızda Suriye'de, genel olarak yeryüzünde ama özel olarak da bu coğrafyada, Orta Doğu'da meydana gelen hadiselerin, istikrarsızlıkların teröristlere ve terör odaklarına ve örgütlerine özel bir imkân sağladığı kuşkusuzdur. O nedenle, biz uluslararası ilişkilerimizde, gerek Avrupa Birliğiyle olan ilişkilerimizde gerek dünyanın başka ülkeleriyle olan ikili ilişkilerimizde hep terörü birinci başlık olarak ele alıyoruz çünkü, değerli arkadaşlar, terör bir küresel nitelik kazanmıştır.

Önümüzdeki yüzyılda da öyle görünüyor ki insanoğlu, dünya, bütün ülkeler konvansiyonel silahlar arasındaki dengesizlik nedeniyle ve iletişim devrimi dolayısıyla, bilgiye ve malzemeye kolay ulaşılabilir bir ortamın oluşması nedeniyle bu terör sorunuyla -yüzyıl boyunca- uğraşacaktır. Bu nedenle, değerli arkadaşlar, soğukkanlılıkla, rahat bir perspektifle on yılları, yirmi yılları, elli yılları, yüz yılı dikkate alan bir anlayışla bu meseleye yaklaşmamız gerekir.

Güncel sorunların yakıcılığı içerisinde elbette bazı değerlendirmelerimiz olabilir ama bunların ülkemize kalıcı problem bırakmasına fırsat vermemeliyiz. Bunları o gün konuşup, bir kenara koyup kalıcı çözümler üretmeliyiz, kalıcı problemler üreten yaklaşımlardan zinhar vazgeçmeliyiz.

Değerli milletvekilleri, bakınız, bu ortamların, Suriye'de, Irak'ta ortaya çıkan ortamın bir sonucu terör örgütlerinin artık ittifak ve iş birliği yapabiliyor olmasıdır. Bunun etkisini sadece Türkiye'de görmüyoruz, bunun etkisini Fransa'da görüyoruz, bunun etkisini İngiltere'de görüyoruz, bunun etkisini Amerika Birleşik Devletleri'nde görüyoruz, bunun etkisini dünyanın çeşitli yerlerinde görüyoruz. O nedenle, bu, iştahları -bu ortamdan dolayı- kabaran terör örgütlerine yönelik hem küresel ölçekte hem ülke genelinde, ülke ölçeğinde ciddi bir yeknesaklığa ve iş birliğine ihtiyaç vardır. Dikkat ederseniz, gelişmiş ülkelerde bir terör olayı ortaya çıktığı zaman, meydana geldiği zaman o ülkelerdeki kamu sektörü, özel sektör, sivil toplum, bütün siyasi mekanizmalar yekvücut oluyor, tek vücut oluyor ve ona karşı çıkıyor, siyasi rekabet anlayışlarını ve politik farklılıklarını başka zeminlerde gündeme getiriyorlar ve orada kıyasıya mücadele ediyorlar. Ama, terör söz konusuysa burada "ama"sız, "fakat"sız, "ancak"sız bir duruş var, bu duruşu bizim milletimiz fazlasıyla hak ediyor.

Değerli arkadaşlar, bizler yıllardır hem kırsalda hem şehirlerde bu terör örgütleriyle mücadele ediyoruz. Şimdi, tabii, burada güvenlik birimlerinin yapacağı işler var, siyasi mekanizmaların alacağı tavırlar var, devletin diğer birimlerinin yapacağı işler var. Hatırlarsanız 1990'lı yıllarda hep şu söylenirdi, daha çok güvenlik birimlerince dile getirilirdi: "Terör çok yönlü, eş zamanlı, çok alanlı mücadele edilmesi gereken bir husustur." Bizim 2002'den beri yaptığımız da budur değerli arkadaşlar ve 2002'den beri sosyal alanda, siyasal alanda, ekonomik alanda eş zamanlı olarak birçok projeyi

bir araya koyduk, bu bölgelerde de uygulamaya koyduk, 2002'den beri çok ciddi reformlar yaptık; vatandaşımızın -kültürel hakları, kimliği, kişiliği- önündeki yasakları kaldırdık, 28 Şubatı çöpe attık -Kürt kimliği- kimlik yani etnik kimlikten dolayı önüne anlamsız, lüzumsuz, mantıksız konulan inanç ve bu kimlikler önündeki yasakları kaldırdık ve vatandaşımız için yaptık bunu.

Demokrasi ile terör eğer aynı başlık içerisinde ele alınacaksa demokrasinin fonksiyonu şudur arkadaşlar: Demokrasi teröre olan desteği azaltır, toplumsal desteği azaltır, terörü ortadan kaldırmaz. Nitekim, bu bölgelerde, terörün yoğun olarak yaşadığı yerde AK PARTİ vardır -yaptıklarıyla var- ve vatandaşlarımız orada bizimle beraberdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatandaşlarımız her bir sıkıntılı anda kendisine el uzatanlarla, kendi hakkını teslim edenlerle hep birlikte olmuştur. Onun için, onları da buradan saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, elbette terörü ve teröristi bertaraf etmenin yöntemleri farklıdır. Onun için, biz 2002'den beri bu yönde de çeşitli adımlar attık, elbette sadece silahlı mücadelenin dışındaki enstrümanları da devreye soktuk ve bunların hepsinde doğru yaptık. Bugün, vatandaşlarımız eğer bu kadar zulme rağmen, bu kadar probleme rağmen yani Suriye'deki bu gelişmelerin doğrudan yansımalarının sonucu ortaya çıkan bu ortama rağmen, teröre hayır, Türkiye'ye, demokrasiye, bize evet diyorsa bu, bunun neticesidir; bu, kadroların yaptığı reformların neticesidir. Onun için, her birinize teşekkür ediyorum arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, olan biten nedir? Olan biten şu: Bu, Irak'taki, Suriye'deki bütün dünyayı etkileyen, gerek göç dolayısıyla gerekse sınırlarımızın yapısı dolayısıyla gerekse oradaki yeni yapılanmalar dolayısıyla ortaya çıkan sorunun Türkiye'yi etkilemesiyle sınıra çok daha yakın birtakım bölgelerde ama bazen de içerilerde, değerli arkadaşlar, terör örgütü yöntem değiştirdi; çukurlar kazdı, barikatlar koydu, patlayıcıları, düzeneklerini koydu ama şöyle bir soru akla gelebilir...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Siz izin verdiniz!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Hiç bağırmayın arkadaşlar, ben sizin zihninizdeki soruları biliyorum.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Hayır, siz görevdeydiniz Sayın Bakan, görmediniz mi?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Diyebilirsiniz ki: “Ya, arkadaşlar, bunlar olurken neredeydi bu devlet?” Tamam. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bravo, bravo Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Şimdi, bakın, ben size -bu soru soruluyor- şimdi nerede olduğumuzu söyleyeceğim. Bakın, bunlar sizin gördüğünüz bu konjonktürden etkilenen ama bizim... Şurada sadece listesi var, bakın, son, 31 Aralıktan sonra yakalananları söyleyeyim, tarihleri, bütün illeri söylemeyeceğim devlet sorumluluğu var, bizim böyle bir lüksümüz yok, biz sorumlu mevkide, makamda ve yerdeyiz. Memleketin huzuru, güvenliği...

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Her yerde bomla patlıyor.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – ...ekonomik gelişmesi, memleketin ileri demokrasiye ulaşması, 2003 hedeflerine ulaşması bizim sorumluluğumuzdur, bu sorumluluğu da milletimiz yüzde 49,5'la verdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yani, o bakımdan, bizim bütün yaptıklarımızın odağında vatandaşımız vardır. Ben hep şunu söylüyorum: Bizim hiçbir, attığımız adımda ya da ortaya koyduğumuz politikada, muhalefet partilerini ya da başka odakların yönetim kadrolarını memnun etme gibi bir hedefimiz yoktur yaptığımız işte, hepsinin hedefi vatandaşın memnuniyetini hedef almaktır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Onları yapmak gibi bir göreviniz vardı, onları!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, biz ne yapıyoruz? Şu ana kadar, bakın, saygıdeğer milletvekilleri, 8 ilçede bu tür operasyonlar yaptık, Cizre, Silopi, Sur, Dargeçit, İdil, Varto, Silvan; bunlarda kaldırdığımız barikat, çukur 2.080, bomba düzeneği 2.500, silah ve patlayıcı, uzun namlulu silah, böyle mühimmatlar... Arkadaşlar, aşağı doğru gidiyor.

Sokağa çıkma yasağı şu anda 4 ilçede devam ediyor. Birinde kısmen, gece, diğer üçünde ise gün boyu; Sur, İdil ve Cizre. Değerli arkadaşlar, diğerlerinde yaptığımız gibi inşallah burada da vatandaşımızı bu sıkıntıdan kurtaracak tedbirleri aldık ve bunları kısa zamanda neticelendirmek arzusundayız.

Değerli kardeşlerim, şimdi bakın...

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Sayın Bakanım, bunu şimdi yapıyorsunuz.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Ben söyleyeceğim, söyleyeceğim.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – Biz iki yıl öncekini merak ettik Sayın Bakan, bunlar kazılırken ne yaptığınızı merak ettik Sayın Bakan.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Arkadaşlar, saygıdeğer milletvekilleri; ben sizi bilgilendirmek istiyorum.

RUHİ ERSOY (Osmaniye) – O dönemi de bilgilendirirseniz Sayın Bakanım.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Bakın, sizler burada konuşurken ben hiçbir şey söylemedim.

Değerli arkadaşlar, burada bu terörle mücadele ederken bizim vazgeçilmezlerimiz var.

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Kazılırken niye müdahale etmediniz, kazılırken?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Bunlardan birisi: Mutlak surette terör Türkiye'nin gündeminden çıkmalı, bunun için her türlü tedbire başvurulacak. Ama bununla eş değer özelliğe sahip ve kıymete sahip başka bir şey daha var, vatandaş ile terörist ayrımı kesin yapılacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Üç: Vatandaşlarımızın hiçbir zarar görmemesi için bazı idari tedbirler alınacak, bunların başında sokağa çıkma yasağı geliyor. Biz sokağa çıkma yasağını niye alıyoruz? Vatandaşlarımıza sıkıntı doğmasın, vatandaşlarımız orada hiçbir şeylerini kaybetmesinler. Biz orada... Nasıl ki daha önce burada söylendi, ben ondan gurur duyuyorum, şimdi de diyorum ki: Orada cana, vatandaşlarımızın kılına dokunulmasın, kılına bir halel gelmesin, biz o evleri yeniden kentsel dönüşümle yapıp o vatandaşlarımıza da vereceğiz, burada da hiç tereddüt yok.

LEVENT GÖK (Ankara) – TOKİ'yi mi sokacaksınız oraya, TOKİ'yi mi? Bravo be!

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Çünkü bizim aldığımız tedbirden dolayı onlar da onu biliyorlar, vatandaşlarımız da o ilçeleri terk ediyor ve geliyorlar, biz onlara imkân sağlıyoruz. Tabii ki mükemmelen, her şey dört dörtlük demiyoruz ama bize ulaşan her sorunu dört dörtlük çözeceğiz dedik ve çözüyoruz. Bazıları bize ulaşamayabilir, onun mekanizmalarını kurduk ama bunlar çok iyi kullanılmıyor olabilir, bunu da ihtiyatın söylüyorum. Değerli kardeşlerim, biz o kardeşlerimizin de barınmadan yiyeceğe bütün ihtiyaçlarını karşılayarak, can ve mal güvenliklerini sağlayarak bu sorunu çözüp onların ihtiyaçlarını da Allah'ın izniyle gidereceğiz.

Değerli kardeşlerim, tabii, terör örgütü buralarda ne yaptı? Okul yaktı, cami yaktı, hastane yaktı, ambulans, itfaiye yaktı. Değerli kardeşlerim, şimdi ne hazindir ki... Ben burada bir siyasi davet de yapmak istiyorum, çağrı da yapmak istiyorum. Biz anneleri odağımıza aldık, dedik ki: "Annelerin gözyaşı olmasın." Eğer buradan annelere bir maliyet ödettilerimemesi isteniyorsa o zaman siyasete topyekûn düşen şey bir çağrı yapmaktır. Terör bir insanlık suçudur. Teröristler silahlarını bıraksınlar, üzerine betonu örtsünler ve sonra hep birlikte, Türkiye Büyük Millet Meclisi, oturur ve hep birlikte buradayız, bu silahları bırakan, teslim olan, üzerine betonu örten teröristlere bile çözümü bu Meclis bulur.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Çözüm süreci öncesinde neden yapmadınız Sayın Bakan?

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) - Değerli arkadaşlar ama silah bırakılacak, üzerine beton örtülecek ve bu memlekette oradaki vatandaşlarımız da terör belasından kurtulacak.

Arkadaşlar, Türkiye'nin geldiği ekonomik standart şunu göstermektedir: PKK'nın, bölücü örgütün herhangi bir Kürt sorunu yok ama Kürtlerin bir PKK sorunu var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kardeşim, şu anda, açık söylüyorum -burada zaman zaman milletvekilleriyle de görüşüyoruz- eğer bu terör sorunu olmasa, bu barikatlar olmasa, bu çukurlar olmasa biz reformları konuşuyor olacaktık. Kim yararlanacak bu reformlardan? Bu reformlardan yararlanacak olan vatandaşlar. Biz 2004 yılında yönetim reformunu göndermişiz, ekonomik reformları yapmışız, kültürel hakların önündeki engelleri kaldırmışız. Bu kadro nelere rağmen... 28 Şubatın önündeki... Orada inançlı insanlar, biz biliyoruz. Onlar ne kadar huzursuzdu, onların önündeki engelleri kaldırdık. Yani bundan sonra da ileri demokrasi hedefini koymuş, milletimize vadetmişiz. E, bunun gereğini yapacağız. Ama bunun, demokrasiyi çukura gömmeye çalışanların karşısında, siyaseten sandıktan çıkmış olanların topyekûn durması lazım. Ve bu, bu millete yapılan eziyetin en maliyetsiz, arkadaşlar, çaresidir. Burada tereddüde ne gerek var?

Şimdi, bakın, biz, belediyelere, herkese, her belediyeye aynı parayı gönderiyoruz. Ama belediyeler, arkadaşlar -araçlarını burada gösterebilirim- değerli kardeşlerim, çukur kazıyor ve içinden, traktörünün içinden silahlar çıkıyor. Tabii ki biz gereğini yapıyoruz. 20 belediye başkanı görevden uzaklaştırılmıştır. Yani 60'a yakın orada belediye meclisi, il genel meclisi görevden uzaklaştırılmıştır. Ama mesele şu: Milletten, sandıktan oy alanların, milletin bu derdine bir çare üretme mercisi olması lazım, problem üretenlere yardımcı olan bir mekanizmaya dönüşmemesi gerekir. Bunu da, yine, sandıktan oy alarak, milletin meselesini çözmez için Meclise gelmiş insanların yapması lazım. Çünkü vatandaş problemi ağırlaştırılsın diye kimseye oy vermez, değerli kardeşlerim, onlara hizmet edilsin diye oy verir.

Bakıyorsunuz, aynı dönemde belediyelere -burada söyleyebilirim ama buna gerek yok- para gönderilmiş. Bu para gönderilmiş de ne yapılmış? Çukur kazılmış. Peki, Türkiye'de başka yerde de alsanız belediyeyi, o zaman çukur kazacaksınız demektir.

Başka bir sorun: Bugün çukurun kazılmadığı, barikatın kurulmadığı, bomba düzeneğinin olmadığı, arkadaşlar, bir ilçede ya da bir ilde sorun var mı? Yok. E, biz kamu düzenini sağlayacağız arkadaşlar. Kamu düzenini sağlayacağız ve oradaki vatandaşları da terör örgütünün inisiyatifine elbette teslim etmeyeceğiz. Bu konuda kararlıyız. Ama istiyoruz ki...

Bakın, Sur'da da şu anda sona gelmek üzere. Sadece size bir önerim var. Bugün 2 defa Diyarbakır Valiliği bir basın açıklaması yaptı. Lütfen, açın ve o basın açıklamasını okuyun, İnternet sitesinde var. Biz vatandaşların her türlü durumunu dikkate alarak bu mücadeleyi yürütüyoruz da onun için uzun sürüyor. Biz antidemokratik ve vatandaş dikkate almayan hiçbir yöntemi terörle mücadelede kullanmadık, bundan sonra da kullanmayız. Hukuk içerisinde, yetmez, ahlak içerisinde bu mücadeleyi, değerli arkadaşlar, sürdürüyoruz.

Şimdi, değerli kardeşlerim, bakınız, Denizli'ye 347 milyon gitmiş, Erzurum'a 382 milyon, Diyarbakır'a 489 milyon, Eskişehir'e 329 milyon...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakan, ek süre veriyorum toparlamanız için.

Buyurun.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Devamla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değişik partilerden burada örnekler sundum. Bunlar 2015 yılında giden ödenekler. Hiçbirinde bir değişik kısıtlama yok.

Bakın, Diyarbakır 489 milyon, Denizli 347 milyon... Bakınız, bunlar objektif kriterlere göre gönderiliyor. E, vatandaşın oy alan insanların vatandaşa hizmet yapması gerekirken, Sur'da bu barikatlar, bu çukurlar, bu kadar bomba düzeneği neden? Neden? Belediyenin araçları hizmet yapacağına çukur kazmış ve onun arkasında duranları neden destekleyen bazen açıklamalar yapılıyor değerli kardeşlerim?

Ben bunları, şunu söylüyorum...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Görmediniz mi?

İÇİŞLERİ BAKANİ EFKAN ALA (Devamla) – Gördük, gereğini yaptık arkadaşlar. Biz hepsini yaptık. Yalnız bizim her yaptığımızı siz her zaman göreceksiniz diye bir şey yok. Onu millet görüyor. Millet göremeyenlerin göremediğini de görüyor.

Onun için, bizim hedef kitlemiz milletimizdir ve milletimize yapıyoruz ne yaparsak, ondan da takdir bekliyoruz. Yüzde 49’5’la takdirini sunmuştur, biz de onlara hizmet ediyoruz.

Saygıyla selamlıyorum sizleri. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Ala.

Sayın milletvekilleri...

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben söz hakkı istiyorum, birkaç şey söyleyeceğim yerimden.

BAŞKAN – Efendim?

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – İç Tüzük’e göre söz hakkı talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun, sisteme girin Sayın Demirel.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Diyarbakır Milletvekili Çağlar Demirel’in, İçişleri Bakanı Efkân Ala’nın (11/2) esas numaralı Gensoru Önergesi üzerinde Hükümet adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakanı dinledik. Gerçekten, hani, burada Cizre’de, Silopi’de, Sur’da yaşananları bizzat bilerek ifade ettik fakat Sayın Bakandan şunları açıklamasını beklerdik, daha önce de kendisine sorduk, bunlara bir açıklık getirmeliydi. Şu anda Silopi’de, Cizre’de, Şırnak’ta, Mardin’de, Urfa’da, Antep’te ve bugün de Malatya’ya gönderilen cenazeler vardır. Yani sayısı her saat değişebilen rakamlarla karşı karşıyayız, en son 172’ye ulaştık ve cenazeler tanınmayacak durumda, cenazeler yakılmış -daha önce arkadaşlarımız da ifade etti, çok ayrıntılara girmeyeceğim- bu da yetmezmiş gibi... Sayın Bakanın açıklamasını istiyoruz. Cenazeler bu kadar il ve ilçelere gönderildi ve o cenazeler işkence görmüş, kadın bedenleri teşhir edilmiş. Daha önce de Sayın Bakana ifade ettik, Varto’da Ekin Van’ın cenazesi işkence görmüş bir şekilde, kadın bedeni teşhir edildi. Bu da yetmezmiş gibi, Cizre’de yine aynı şekilde, kadın bedeni teşhir edildi ve daha dün bir de Silopi’de kadın bedeni tekrar teşhir edildi. Ama Sayın Bakanın bunlara ilişkin bir açıklama yapmasını beklerdik çünkü daha önce de ifade ettik, bütçe görüşmelerinde de söyledik ama hiçbir açıklama yapmadan... Yani kadın bedenlerini teşhir eden, cenazelere işkence yapan ve cenazeleri yakılmış bir hâlde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Demirel, tamamlayınız lütfen.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Teşekkür ediyorum.

Ve cenazeler şu anda Adli Tıpta, ailelerin Adli Tıp sonuçlarını, DNA sonuçlarını beklemeden, ailelerin teşhis etmesine bile izin verilmeden hukuk dışı bir uygulamayla kaçırılarak gömülüyor. Bugün Cizre’de 5 cenaze kaçırıldı, nereye gömüldü, bunu merak ediyoruz. Cenazelerini görmesine izin vermeyen, ailelere izin vermeyen savcılar vardır.

Yani kısacası şunu söyleyeceğim: Yapılan hiçbir uygulama hiçbir yasaya uymadığı gibi, ne vicdana ne ahlaka ne hukuka hiçbir şekilde uymuyor.

Evet, sadece şunu da soracağım: Sur’dan bahsetti. Ben iki gün önce Sur’daydım, Diyarbakır’daydım. Fatma Ateş şarapnel parçasıyla yaralandı. Biz aradık. Bize bilgi geldi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Aradığımızda ambulans gitmesi gerektiğini ifade etti ve ambulans...

Sayın Başkan...

Ambulans gitmesini ifade etti ve ambulans...

BAŞKAN – Sayın Demirel, tamamlayınız lütfen.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Evet, ambulans... Hani “Vatandaş koruyoruz.” adı altında ifade ettiği için Sayın Bakan, bunu söylüyorum. Çocukları, ambulansla, eşi ve çocukları battaniyeye sararak ambulansa götürürken kan kaybından yaşamını yitirdi Fatma Ateş ve orada yaşayan halktı bunlar ve çocukları da gözaltına alınıp tutuklandı.

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Sayın Başkan, bir süreye bağlayalım isterseniz.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Annesini götürürken bunları yaşadı ve şunu ifade ediyorum ki... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Yani bence sabırla dinlemesi gerekiyor...

İDRİS BALUKEN (Diyarbakır) – Bu ne saygısızlık ya! Bir grup başkan vekili konuşuyor.

BAŞKAN – Siz konuşun Sayın Demirel.

ÇAĞLAR DEMİREL (Diyarbakır) – Bir siyasetçiye yakışan söylenenleri sabırlı bir şekilde dinlemek ve bunun da... Çözüm gücü olan iktidarın bunu çözmesi gerekiyor. Valinin açıklamasını da biliyoruz. Şu anda Cizre’de yapılan katliam Sur’da yapılmaya çalışılıyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Demirel.

Sayın milletvekilleri...

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Gök.

58.- Ankara Milletvekili Levent Gök’ün, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Mustafa Kemal Atatürk’e laf söyletmeyeceklerine ve sayısal çoğunluğun hiçbir zaman, hiç kimseye, kurucu değerlerimize hakaret etme hakkını vermeyeceğine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bir kere, öncelikli olarak, daha önce ifade ettiğimiz gibi, AKP adına konuşan sözcünün tutanaklarını getirttim. AKP grup başkan vekili de tutanaklara bir bakıp değerlendirme yapacağını bize ifade etti ama kendilerinin o değerlendirmelerini hâlâ bekliyoruz.

Şimdi, bu arkadaşımız bu sözleri söylerken özellikle AKP Grubu tarafından sahiplenir bir görüntü verilmesi bir başka tartışma konusu ama kendilerine yönelik en ufak bir hakaret olmayan eleştiride dahi ayaklanan AKP Grubunun tamamına yakını sessiz kalmıştır, tümünü kınıyorum. Herkes bilmelidir ki Cumhuriyet Halk Partisi olarak biz burada olduğumuz müddetçe Mustafa Kemal Atatürk’e asla laf söyletmeyiz. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu söylemeye cüret edenler, aklından geçirenler çıkabilir ama herkes bilmelidir ki bizler kanımızın son damlasına kadar Mustafa Kemal Atatürk’ün ilkelerini ve onun kurmuş olduğu laik cumhuriyeti savunmaya kararlılıkla devam edeceğiz. Öyle haddini bilmeyen, kendini bilmeyen densizlere bu Mecliste dünyanın kaç bucak olduğunu da göstermek Cumhuriyet Halk Partililerin başlıca görevi olacaktır, herkes bunu bir kere böyle bilsin. Sayısal çoğunluğuna güvenerek kimse sesini yükseltebileceğini zannetmesin. Böyle bir tablo karşısında Cumhuriyet Halk Partililerin sillesinin çok da ağır olacağını herkesin bilmesini isterim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Senin silleni biliriz biz ya!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gök, tamamlayınız lütfen.

LEVENT GÖK (Ankara) – Toparlayacağım.

Bu konuda kendini test etmeye kalkanların gerçekte yüzleşeceği günler de yakındır. Sayısal çoğunluk hiçbir zaman kimseye, kurucu değerlerimize hakaret ve kurucu değerlerimiz üzerinden bu Mecliste yer alıp da söz söyleme hakkını vermez, bunun böyle olamayacağını herkes görecektir.

Sayın Başkan, ayrıca Sayın Bakanı dinledik. Sayın Bakan kürsüde konuştuğumuz, dile getirdiğimiz iddiaların hiçbirine cevap verememiştir. Sayın Bakan daha konunun vahametinden, konunun öneminden ve konunun derinliğinden bihaberdir.

İÇİŞLERİ BAKANI EFKAN ALA (Bursa) – Değer bulmadı değer, değer bulmadı sizin söyledikleriniz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Böyle bir tablo karşısında, gerçekten tatminkâr olmayan bu açıklamaların hukuken de kıymeti yoktur, siyaseten de kıymeti yoktur. Bu nedenle, böyle bir bakan tarafından yönetilmek de gerçekten vahim bir tablodur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Gök.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

NURETTİN YAŞAR (Malatya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Önce Sayın Turan’a söz verelim.

Buyurun.

59.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Ankara Milletvekili Levent Gök’ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; konunun önemine binaen bir daha söylüyorum: Arkadaşımızın az önce kürsüden ifade ettiği mesele Mustafa Kemal Atatürk’le ilgili değildir.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kimdir?

LEVENT GÖK (Ankara) – Kim?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Konu Kemalizm’dir. 1950’den sonra sistematik hâle gelen bir...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Tekrar etme lütfen ya, aynı şeyi tekrar etme ya. Konuşacaksan güzel konuş ya, konuşmayacaksan konuşma.

BAŞKAN – Dinleyelim lütfen sayın milletvekilleri.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Özre ihtiyacımız var, özre ihtiyacımız var. Özür dileyin bitirelim bu meseleyi.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Arkadaşlar, sizin gibi düşünmek zorunda değilim. Sizin gibi düşünmek zorunda değilim ama...

BAŞKAN – Sayın Turan, siz konuşmanıza devam ediniz.

LEVENT GÖK (Ankara) – Zarif bir şekilde kapat meseleyi Bülent.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben, izin verirsiniz, şu tabloyla söylüyorum. Hiçbirimiz CHP gibi düşünmek zorunda değiliz, hiçbirimiz birbirimizin fikirlerini zorla angaje etmek zorunda değiliz.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama burada söylemesin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, Mustafa Kemal Atatürk’e yapılan bir hakaret yoktur, biz de zabıtlara baktık. Kemalizm eleştirisi vardır. Bu saatte felsefi tartışma yapmayı uygun görmüyorum ama Kemalizm, sistematik olarak 1950’den sonra kitaplara geçen bir ifadedir.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Kemalizm’i kimse eleştiremez burada.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Dolayısıyla, eleştiri başka bir şeydir. Ancak Mustafa Kemal eleştirisi olsaydı, tavrımız da başka olurdu.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turan.

Sayın Yaşar, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) – Efendim, Sayın Yaşar’ı niye konuşturuyor bunlar?

BAŞKAN – Sayın Gök, belki bir açıklama yapmak isteyecektir. Bir saniye, dinleyelim kendisini.

LEVENT GÖK (Ankara) – Grup başkan vekili konuşuyor orada zaten. Grup başkan vekili konuşuyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oylamayı yapalım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Konuşmuyor musunuz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, oylamamızı yapalım lütfen.

LEVENT GÖK (Ankara) – Yani böyle bir anlayışla nasıl çalışacağız burada? Grup başkan vekili konuşuyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Zabıtlara geçti, gündeme devam edelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Peki.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bu Meclisi kuran Mustafa Kemal Atatürk sayesinde buradasın. Özür dileyeceksin, özür dileyeceksin, özür dileyeceksin, o kadar söylüyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET METİNER (İstanbul) – Ne özürü ya!

BAŞKAN – Sayın Yaşar...

MİHRİMAH BELMA SATIR (İstanbul) – Oylamayı yapalım.

VIII.- GENSORU (Devam)

A) ÖN GÖRÜŞMELER (Devam)

2.- HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, sokağa çıkma yasağı uygulanan yerlerde meydana gelen yaşam hakkı ihlalleri konusunda gerekli tedbirleri almadığı ve sokağa çıkma yasaklarıyla sorunların derinleşmesine zemin hazırladığı iddiasıyla İçişleri Bakanı Efkan Ala hakkında gensoru açılmasına ilişkin önergesi (11/2) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İçişleri Bakanı Sayın Efkan Ala hakkındaki gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi gensoru önergesinin gündeme alınıp alınmayacağı hususunu oylarınıza sunacağım.

Gensoru önergesinin gündeme alınmasını kabul edenler... Kabul etmeyenler... Gensoru önergesinin gündeme alınması kabul edilmemiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.06

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 00.36

BAŞKAN: Başkan Vekili Pervin BULDAN

KÂTİP ÜYELER: İshak GAZEL (Kütahya), Özcan PURÇU (İzmir)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42’nci Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince, sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

IX.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 117)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2’nci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükûmeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

2.- *Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükûmeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 6)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun olmayacağı anlaşıldığından alınan karar gereğince, kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 24 Şubat 2016 Çarşamba günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

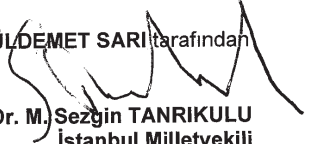
Kapanma Saati: 00.37

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, İstanbul'da üçüncü köprü inşaatı için ağaçların kesilmesinin ortaya çıkaracağı sorunlara ilişkin sorusu ve Çevre ve Şehircilik Bakanı Fatma Güldemet Sarı'nın cevabı (7/1526)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Fatma GÜLDEMET SARI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

Kuzey Ormanları Savunma Platformu açıklamasında 3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesiyle doğal çevrenin büyük zarar göreceği, insan sağlığına olumsuz yönde etkileyeceği ve küresel ısınmayı hızlandıracağını iddia edilmektedir. 2 milyon 700 bin ağacın katran, karbondioksit gibi insan sağlığına zararlı 200 bin ton zehirli gaz ve tozları filitrelediği, 23 bin 250 ton oksijen ürettiği, her yıl 855 bin ton karbon salınımını depolayarak, İstanbul'un iklim değişikliğini ve küresel ısınmayı önlediğini göz önüne alırsak, 3. Köprü inşaatının İstanbul'un çevresini, iklimini, insan sağlığını tehdit ettiği açıktır. 3. Köprü inşaatı dolaylı etkileriyle birlikte İstanbul'un susuz kalmasına, hava kirliliğinden daha fazla insanın yaşamını yitirmesine yol açacaktır.

Bu bağlamda;

1-İstanbul'da hava kirliliğinden her yıl kaç vatandaşımız hayatını kaybetmektedir?

2-3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'daki su sorununu artırmayacak mıdır?

3-3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'un iklimini nasıl değiştirecektir?

4-3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da küresel ısınmayı ne kadar arttıracaktır?

5-İstanbul'da küresel ısınmanın artmasının sonuçları nelerdir?

6-3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da hava kirliliğini ne oranda arttıracaktır?

7-3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da hangi hastalıkların artmasına neden olacaktır?

8-3. Köprü inşaatının İstanbul'da su kaynaklarının bir kısmını kullanılamaz hale getireceği iddiası doğru mudur? İddia doğru ise bu kaynaklar hangileridir?

9-3. Köprü projesi ÇED raporu hangi kriterler gözetilerek hazırlanmıştır?

10-3. Köprü projesi ÇED raporunda öngörülen çevre, insan sağlığı ve iklim değişikliği riskleri hangileridir?

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 **892**
Konu : İstanbul Milletvekili
Dr.M. Sezgin TANRIKULU'nun
Yazılı Soru Önergesi

19 Şubat 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 25.01.2016 tarihli ve 43452547-120.07-15151 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Dr. M.Sezgin TANRIKULU'nun Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/1526 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK :
Cevap Yazısı

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN DR. M.SEZGİN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/1526 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVABI

SORULAR :

Kuzey Ormanları Savunma Platformu açıklamasında 3. Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesiyle doğal çevrenin büyük zarar göreceği, insan sağlığına olumsuz yönde etkileyeceği ve küresel ısınmayı hızlandıracağını iddia edilmektedir. 2 milyon 700 bin ağacın katran, karbondioksit gibi insan sağlığına zararlı 200 bin ton zehirli gaz ve tozları filtrelediği, 23 bin 250 ton oksijen ürettiği, her yıl 855 bin ton karbon salınımını depolayarak, İstanbul'un iklim değişikliğini ve küresel ısınmayı önlediğini göz önüne alırsak, 3. Köprü inşaatının İstanbul'un çevresini, iklimini, insan sağlığını tehdit ettiği açıktır. 3. Köprü inşaatı dolaylı etkileriyle birlikte İstanbul'un susuz kalmasına, hava kirliliğinden daha fazla insanın yaşamını yitirmesine yol açacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- İstanbul'da hava kirliliğinden her yıl kaç vatandaşımız hayatını kaybetmektedir?
- 2-3.Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'daki su sorununu artırmayacak mıdır?
- 3-3.Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'un iklimini nasıl değiştirecektir?
- 4-3.Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da küresel ısınmayı ne kadar arttıracaktır?
- 5- İstanbul'da küresel ısınmanın artmasının sonuçları nelerdir?
- 6-3.Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da hava kirliliğini ne oranda arttıracaktır?
- 7-3.Köprü inşaatı için 2 milyon 700 bin ağacın kesilmesi İstanbul'da hangi hastalıkların artmasına neden olacaktır?
- 8-3.Köprü inşaatının İstanbul'da su kaynaklarının bir kısmını kullanılamaz hale getireceği iddiası doğru mudur? İddia doğru ise bu kaynaklar hangileridir?
- 9- 3.Köprü projesi ÇED raporu hangi kıstaslar gözetilerek hazırlanmıştır?
- 10-3.Köprü projesi ÇED raporunda öngörülen çevre, insan sağlığı ve iklim değişikliği riskleri hangileridir?

CEVAP :

1993 yılından önce Yatırım Programına alınması nedeniyle "Kuzey Marmara Otoyolu (İstanbul Boğazı 3. Karayolu Geçişi dahil) Projesi" 17.07.2008 tarih ve 26939 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ÇED Yönetmeliği'nin Geçici 3 üncü maddesi uyarınca ÇED Yönetmeliği kapsamı dışında değerlendirilmiştir. Ancak, projenin inşaat ve işletme aşamalarında mer'î mevzuat uyarınca ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması zorunludur.

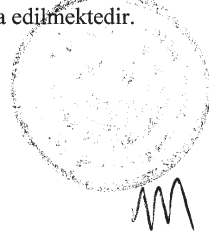
Bilindiği üzere iklim değişikliği günümüzde insanoğlunun karşı karşıya bulunduğu en önemli problemlerden biridir. Küresel düzeyde etkilerini derinden hissettiğimiz sorunla tüm insanlığın mücadele etmesi hayati önem taşımaktadır. İklim değişikliğinin olumsuz etkilerine karşı küresel, bölgesel ve yerel ölçekte acil önlemlerin alınması, işbirliğinin güçlendirilmesi gerekmektedir. 2015 yılının Aralık ayında gerçekleştirilen Paris İklim Konferansında ortalama küresel sıcaklık artışının 2 santigrat derecenin altında tutulmasını hedefleyen Paris Anlaşması ülkemizin de dâhil olduğu 195 ülkenin oy birliği ile kabul edilmiş ve uluslararası toplum bu küresel soruna verdiği önemi göstermiştir.

Ülkemiz, iklim değişikliği ile mücadelede üzerine düşen görevi tüm kararlılığıyla yerine getirmekte olup Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne 2004'te, Kyoto Protokolü'ne ise 2009 tarihinde taraf olmuştur. İklim değişikliği ile mücadele kapsamında ülkemizin politika ve stratejilerinin belirlendiği İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu (İDHYKK) oluşturulmuştur. Türkiye, 2010 yılında Ulusal İklim Değişikliği Stratejisini, 2011 yılında da Ulusal İklim Değişikliği Eylem Planını ve İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planını hazırlamıştır.

Ülkemizin iklim değişikliği ile mücadele çalışmaları, Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmektedir.

Arazi Kullanımı, Arazi Kullanım Değişikliği ve Ormancılık (AKAKDO) kavramı, arazi kullanımı ve arazi kullanımında zaman içerisinde insan müdahalesiyle yapılan değişikliklerin, sera gazı salımları ve azaltımları üzerindeki etkisini belirlemeyi hedefleyen bir bütündür. İklim Değişikliği ve Hava Yönetimi Koordinasyon Kurulu (İDHYKK) altında oluşturulan Sera Gazı Emisyon Azaltımı Çalışma Grubu altında yer alan AKAKDO alt çalışma grubunun koordinatörlüğü Orman Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Ayrıca, AKAKDO sektörü kapsamında orman alanlarına ilişkin sera gazı envanterinin hazırlanmasına ilişkin çalışmalar da Orman ve Su İşleri Bakanlığı (Orman Genel Müdürlüğü) tarafından gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca önergede belirtilen halk sağlığına ilişkin hususlarda konunun uhdesinde bulunması nedeniyle Sağlık Bakanlığından bilgi alınmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.

2.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, emeklilerin banka promosyonu almaları için yapılan çalışmalara ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/1601)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa ve Meclis İç Tüzüğü Gereğince Başbakan Ahmet Davutoğlu tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Yener BEKTAŞOĞLU
Giresun Milletvekili

Yaklaşık 11 milyon kişinin emekli maaşı aldığı ülkemizde, maaş ödemeleri için Sosyal Güvenlik Kurumunun bankalar üzerinden yıllık yaklaşık 120 milyar liralık işlem gerçekleştirdiği ifade edilmektedir. Yine bunun yaklaşık yüzde 80'inin kamu bankaları Ziraat Bankası, Halkbank ve Vakıfbank aracılığıyla emekliye ödendiği ifade edilmektedir. Emekliye promosyon tartışmaları yıllardır yapılmakta olup, konuya ilişkin alınan en somut netice 2010 yılında TBMM Başkanlığına sunulan soru önergesine Bakanlığın verdiği yanıtta yer almaktadır. Bakanlık soru önergesini "SGK mevzuatında bankaların emekli ve hak sahiplerine promosyon ödenmesine dair bir görevi yoktur" biçiminde yanıtlamıştır. Hemen her yıl konu defalarca gündeme gelmekte ve basında emekliye müjde biçiminde yer almaktadır. Bakanlık ve SGK'nın, bankalarla görüşmeler yapıyor olması dışında somut hiç bir netice elde edilememiş, bankaların bu konudaki tutumunun olumlu olduğuna yönelik bir açıklama da yapılmamıştır. Bu konuda yıllardır bir netice alınamamış olmasına rağmen basın ve medya organlarında her yıl belirli dönemlerde, emekliye müjde, promosyonda sona yaklaşıldı biçiminde haberler yer almakta ve bu hükümetin başarısı gibi kamuoyuna sunulmaktadır. İktidar sürecin SGK'nın bankalara konuyu iletmesi onların da reddetmesi biçiminde cereyan ettiği biçiminde bir açıklama da yapılmamıştır. Yine 21 Ekim 2015'de Türkiye Emekliler Derneği Genel Kurulu'nda yaptığımız konuşmada, "Emeklilere maaş konusunda aracılık eden bankalarla anlaşma yapıyoruz. Emekliler en az yılda 300 lira promosyon almaya başlayacak. Bütün bankalarla bu görüşmeler sürecektir. Hepsinden bu katkının alınması için çaba sarf edilecek" sözleriniz ardından promosyon pazarlıklarında son aşamaya geldiği biçiminde emeklilerimizde yeniden bir beklenti meydana gelmiştir. Bu hususta.

1. Emeklilere maaş konusunda aracılık eden bankalarla anlaşma yapıyoruz ifadeniz ile kastedilen yıllardır süren görüşmeler midir? Konuya ilişkin SGK ve Bankalar arasında somut bir neticeye varılmış ve anlaşma yapılmış mıdır?
2. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) bankalarla görüşme trafiğini hızlandıracığına dair basında yer alan haberler ne anlama gelmektedir? Bu konuda geçtiğimiz yıllarda da Bakanlığa ve SGK'ya bir talimatınız olmuş mudur? Olmuşsa niçin neticelenmemiştir? Bakanlık ve SGK promosyon için bankalarla geçtiğimiz 6 yılda hangi düzeyde ne kadar görüşme gerçekleştirmiştir?

3. Bu görüşmelerde emekli maaşlarından gelir elde edemediklerini ifade eden bankaların, SGK'nın yıllık ortalama 120 milyar TL'lik işlem gerçekleştirdiği bankacılık sisteminden tahmini kazancı ne kadardır?
4. Emekli vatandaşların maaşlarının bir getirisi olmadığını iddia edip promosyon ödemek istemeyen bankaların, cazip altın ve para teklifleriyle emeklilerin maaş ödemelerinde kendilerini tercih etmesi yönünde yürüttükleri kampanyalar bu 120 milyarlık maaş pastasından pay almak için değil midir? O halde bankalar emekli maaşlarından kazanç elde etmeye yeni mi başlamıştır? 11 milyon emekli'nin yıllardır alması gereken promosyon niçin verilmemiştir?
5. 2010 yılında mevzuata uygun olmadığı gerekçesiyle bankaların emekliye promosyon ödememesini haklı bulan Bakanlığınız ve hükümetiniz gerekli yasal değişikliği ne zaman yapacaktır?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

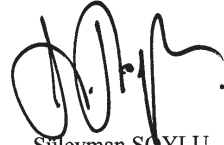
Sayı : 68925832/610/ 2 634892
Konu: Giresun Milletvekili
Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'na
ait (7/1601) Esas No'lu Soru Önergesi

19 . 02 . 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 29/01/2016 tarihli ve 16128sayılı yazınız.

Giresun Milletvekili Sayın Bülent Yener BEKTAŞOĞLU'na ait 7/1601 Esas No'lu yazılı soru önergesi Bakanlığımız ilgili birimlerince incelenmiş olup, konuya dair cevabi bilgi ve değerlendirmeler ekte sunulmuştur.
Bilgilerini arz ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

EK:
Cevap Yazısı

**GİRESUN MİLLETVEKİLİ SAYIN BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU AİT (7/1601)
ESAS NO'LU SORU ÖNERGESİNE CEVAP**

Kurum, emekli ve hak sahiplerine ödemelerini, banka ve PTT şubeleri aracılığı ile yapmaktadır.

5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun amacı ve görevleri" başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında "Kurumun temel amacı; sosyal sigortacılık ilkelerine dayalı, etkin, adil, kolay erişilebilir, aktüeryal ve mali açıdan sürdürülebilir, çağdaş standartlarda sosyal güvenlik sistemini yürütmektir." hükmü, aynı kanunun 18 inci maddesinin (c) bendinde ise "Tahsilat ve ödemelerin hızlı, güvenli ve düşük maliyetle yapılması hususunda banka ve diğer finansal kuruluşlarla protokol yapmak." hükmü yer almaktadır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1 inci maddesinde ise "Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir." hükmüne yer verilmiştir.

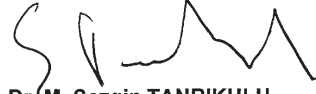
Bu hükümler gereği Kurumun yükümlülüğü, vatandaşların sosyal güvenliğini sağlamak, verilen hizmetlerden yararlandırmak, sigortalılara emekli aylığı bağlamak, aylığı bağlanan emekli ve hak sahiplerinin gelir/aylık ödemelerini zamanında, doğru ve güvenli olarak yapılmasını sağlamaktır.

Bu nedenle, emekli ve hak sahiplerinin mevcut hakları korunarak, bankalar ile emekli ve hak sahiplerinin menfaatleri doğrultusunda işbirliği protokolleri imzalanmaktadır. Emekli ve hak sahiplerine promosyon ödenmesine ilişkin olarak kamu ve özel bankalar ile görüşmeler devam etmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, dokunulmazlık fezlekelerine ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1704)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı **Sayın İsmail KAHRAMAN** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. İki milletvekilin dokunulmazlık fezlekesinin kaybolduğu iddiası doğru mudur? İddia doğru ise, hangi iki milletvekilinin dokunulmazlık fezlekesi kaybolmuştur? Karma Komisyondaki akıbeti nedir?
2. Kaybolan iki fezleke ile ilgili inceleme başlatılmış mıdır ya da soruşturma açılmış mıdır? İnceleme başlatılmışsa ya da soruşturma açılmışsa, akıbeti nedir?
3. 7 Haziran 2015 sonrası kaç fezleke bulunmaktadır? Bu fezlekelerden iade edilenler kaç tanedir?
4. 1 Kasım 2015 sonrası kaç fezleke bulunmaktadır? Bu fezlekelerden iade edilenler kaç tanedir?
5. 25 Aralık 2015 tarihi itibarıyla kaç fezleke beklemektedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 20424
Konu : Soru Önergesi

22.02.2016

Sayın Mustafa Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

İlgi : 26.01.2016 tarihli ve (7/1704) esas numaralı yazılı soru önermeniz.

Dokunulmazlık fezlekelerine ilişkin ilgi önerenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1 ve 2.- Milletvekillerinin yasama dokunulmazlığı fezlekesinin kaybolduğuna dair iddia doğru değildir. 24. Yasama Dönemi Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 3/57 esas numaralı yasama dokunulmazlığı tezkeresine bağlı 1 adet klasöre, dönem kapatma işlemleri sırasında ulaşılamamış ve anılan klasör Başbakanlığa iade edilememiş olup durum hakkında söz konusu Kuruma bilgi verilmiştir. Ayrıca konuyla ilgili olarak görevliler hakkında idari soruşturma açılmıştır.

Cevap 3.- 7 Haziran 2015 tarihinde yapılan 25. Yasama Dönemi Milletvekili Genel Seçimi'nde milletvekili seçilemeyen 24. Yasama Dönemi milletvekillerine ait 786 adet yasama dokunulmazlığı tezkeresi Başbakanlığa iade edilmiştir. 25. Yasama Dönemi Milletvekili Genel Seçimi'nde yeniden seçilen milletvekillerine ait 298 adet yasama dokunulmazlığı tezkeresi ise yeni döneme intikal etmiştir.

Cevap 4.- 1 Kasım 2015 tarihinde yapılan 26. Yasama Dönemi Milletvekili Genel Seçimi'nde milletvekili seçilemeyen 25. Yasama Dönemi milletvekillerine ait 25 adet yasama dokunulmazlığı tezkeresi Başbakanlığa iade edilmiştir. 26. Yasama Dönemi Milletvekili Genel Seçimi'nde yeniden seçilen milletvekillerine ait 319 adet yasama dokunulmazlığı tezkeresi ise yeni döneme intikal etmiştir.

Cevap 5.- 25 Aralık 2016 tarihi itibarıyla, 330 adet yasama dokunulmazlığı tezkeresi Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyonunda bulunmaktadır.

4.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de Toplum Yararına Program kapsamında İŞKUR bünyesinde işe alınan kişilere ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Süleyman Soylu'nun cevabı (7/1749)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın **Süleyman SOYLU** tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu; Anayasanın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince saygılarımla arz ederim.

Uğur BAYRAKTUTAN

Artvin Milletvekili

- 1- Toplum yararına program kapsamında Artvin İli ve İlçelerine İŞKUR kapsamında kaç kişi alınmıştır?
- 2- Bugüne kadar alınan kişilerin sayısını tarihini de belirterek ilçe ilçe açıklar mısınız?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

Sayı : 90302961-610-5503

18/02/2016

Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/1749)(TBMM)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.02.2016 tarih ve 17417 sayılı yazınız.

Artvin Milletvekili Sayın Uğur BAYRAKTUTAN tarafından tevcih edilen 7/1749 Esas No'lu yazılı soru önergesi incelenmiş olup, söz konusu önergeye ilişkin cevap ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

EK :

Ek-1 : cevap

Süleyman SOYLU
Bakan

Güvenli Elektronik
İmzalı Aslı ile Aynıdır.

19.02.2016

**ARTVİN MİLLETVEKİLİ SAYIN UĞUR BAYRAKTUTAN TARAFINDAN SAYIN
BAKANIMIZA TEVCİH EDİLEN 7/1749 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN CEVAP**

Artvin ilinde ve ilçelerinde (Arhavi, Ardanuç, Borçka, Murgul, Hopa, Şavşat ve Yusufeli) Toplum Yararına Programlardan (TYP) 2009 yılında 125 kişi, 2010 yılında 130 kişi, 2011 yılında 253 kişi, 2012 yılında 3.093 kişi, 2013 yılında 4.195 kişi, 2014 yılında 4.145 kişi, 2015 yılında ise 5.904 kişi yararlanmıştır. Sistemimizde TYP'lerin ilçe bazında ayrımı bulunmamaktadır.

5.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, SODES Projesi kapsamında bir köye çocuk oyun parkı yapılmamasına ilişkin sorusu ve Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'ın cevabı (7/1784)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Veli Ağbaba

Malatya Milletvekili

- 1) Bakanlığınız tarafından yürütülen SODES projesi kapsamında Erzincan ilimizde Merkez'e bağlı köylerde çocuk oyun parkları yapılmasına karşın, Pınarönü köyüne park yapılmamasının sebebi nedir?
- 2) Proje kapsamında yapılan çocuk oyun parkları için nasıl bir kriter uygulanmaktadır? Köydeki çocuk sayısı mı değerlendirilmektedir? Eğer böyle ise Pınarönü köyünde 60 çocuğun bulunması park yapılması için yeterli değil midir?
- 3) Diğer köylere çocuk oyun parkı yapılmasına karşın Pınarönü köyüne yapılmamasının sebebi köyden yıllardır CHP'ye yüksek oy çıkması mıdır? Köy halkı bu şekilde cezalandırılmakta mıdır?
- 4) SODES kapsamında gerek çocuk oyun parkı gerekse diğer projelerin uygulanması bakımından bugüne kadar gerçekleştirilen projelerin ne kadarı AKP'nin yüksek oy aldığı köylerde gerçekleştirilmiştir? Muhalefet partilerine oy veren köylere de bu tür projeler yapılmakta mıdır?
- 5) Pınarönü köyüne çocuk oyun parkı yapılması gündeminizde bulunmakta mıdır?

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

Sayı : 43728771-610.00- 730
Konu : 7/1784 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 04.02.2016 tarihli ve 43452547-120.07-17417 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Malatya Milletvekili Sayın Veli AĞBABA'nın tarafıma tevcih ettiği 7/1784 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

Ek: Soru Önergesine İlişkin Cevaplar

MALATYA MİLLETVEKİLİ SAYIN VELİ AĞBABA'NIN YÖNELTTİĞİ 7/1784 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:

Soru 1,2,3,4,5: Bakanlığınız tarafından yürütülen SODES projesi kapsamında Erzincan ilimizde Merkez'e bağlı köylerde çocuk oyun parkları yapılmasına karşın, Pınarönü köyüne yapılmamasının sebebi nedir? Proje kapsamında yapılan çocuk oyun parkları için nasıl bir kriter uygulanmaktadır? Köydeki çocuk sayısı mı değerlendirilmektedir? Eğer böyle ise Pınarönü köyünde 60 çocuğun bulunması park yapılması için yeteli değil midir? Diğer köylere çocuk oyun parkı yapılmasına karşın Pınarönü köyüne yapılmamasının sebebi köyden yıllardır CHP'ye yüksek oy çıkması mıdır? Köy halkı bu şekilde cezalandırılmakta mıdır? SODES kapsamında gerek çocuk oyun parkı gerekse diğer projelerin uygulanması bakımından bugüne kadar gerçekleştirilen projelerin ne kadar AKP'nin yüksek oy aldığı köylerde gerçekleştirilmiştir? Muhalefet partilerine oy veren köylere de bu tür projeler yapılmakta mıdır? Pınarönü köyüne çocuk oyun parkı yapılması gündeminizde bulunmakta mıdır?

Cevap 1,2,3,4,5: Malumları olduğu üzere 2008 yılında uygulanmaya başlanan Sosyal Destek Programı (SODES), dezavantajlı bölgelerimizin beşeri sermayesini güçlendirmek ve toplumsal bütünleşme sürecine destek olmak amacıyla bu bölgelerdeki göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunların ve değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen bir sosyal kalkınma programıdır.

SODES; istihdam, sosyal bütünleşme, kültür, sanat ve spor alanlarında; yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan projelerden oluşan, il düzeyinde valiliklerin koordinasyonunda yürütülen, uygulama sürecinde yerel aktörlerin geniş bir biçimde yetkilendirildiği insan odaklı bir programdır. SODES projeleri ile istihdam edilebilirliğin artırılması, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha fazla katılmalarının sağlanması, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler yoluyla bölgedeki çocuk, genç ve kadınların kendilerini daha iyi ifade etmelerine katkı verilmesi hedeflenmektedir.

Kısaca SODES proje döngüsü şu şekilde işlemektedir:

- Kalkınma Bakanı onayıyla ilgili yıl için düzenlemeleri içeren doküman olan SODES Uygulama Usul ve Esasları yayımlanmakta,
- Kalkınma Bakanlığı, SODES kapsamında bulunan 34 il Valiliğine (Kapsamdaki illere ve diğer bilgilere www.sodes.gov.tr adresinden ulaşılabilir) belirlenen tarihler arasında yararlanıcı kurum/kuruluş adaylarından proje başvurularını toplamaları için resmi yazı iletmekte,
- Eş zamanlı olarak Kalkınma Bakanlığı internet sitesi (www.kalkinma.gov.tr), SODES portalı (www.sodes.gov.tr), Valiliklerin internet siteleri ve illerde e-posta grupları, duyuru afişleri vb. vasıtasıyla SODES proje başvurularının başladığı ilgililere duyurulmakta,
- Belirlenen süre aralığında yararlanıcı adayları hazırlamış oldukları projeleri Online SODES Bilgi Sistemine (online.sodes.gov.tr) yüklemekte ve çıktılarını imzalayıp Valilikler bünyesinde bulunan SODES İl Proje Koordinasyon Ofislerine iletmekte,

- Başvuru koşullarının sağlanıp sağlanmadığına ilişkin yeterlilik kontrolü SODES İl Proje Koordinasyon Ofislerince yapılmakta ve değerlendirmeye alınacak projeler belirlenmekte (içeriğe ilişkin bir inceleme değil)
- Değerlendirilebilecek nitelikte olan projeler Uygulama Usul ve Esaslarında içeriği tanımlanan Valilik Değerlendirme Komisyonuna iletilmekte ve Uygulama Usul ve Esaslarında belirtilen değerlendirme kriterleri ve il öncelikleri dikkate alınarak 100 üzerinden puanlanmakta ve Kalkınma Bakanlığına iletilmekte,
- Kalkınma Bakanlığı illerden gönderilen sıralamaya müdahale etmeden Uygulama Usul ve Esaslarına uygunluk açısından son kontrolü yapmakta ve illerin ilgili yıl ödenek durumuna göre desteklenmeye hak kazanan Asil ve Yedek Proje Listelerini kamuoyuna duyurmakta,
- Desteklenmeye hak kazanan projelerin ilanını müteakiben 1 ay içerisinde proje yürütücüleri ile sözleşme imzalanmakta ve uygulamalar başlamaktadır.

Görülebileceği üzere SODES kapsamı içerisinde bir yerde SODES kapsamında faaliyetlerin yapılması Merkezden veyahut Valiliklerden değil, yerelden Uygulama Usul ve Esaslarına göre proje teklifi edebilecek kurum/kuruluşların teklifine göre şekillenmektedir.

SODES Uygulama Usul ve Esaslarına göre proje teklifi edebilecek kurum/kuruluşlar;

Kamu kuruluşları, İl/ilçe özel idareleri, Belediyeler, Mahalli idare birlikleri, Üniversiteler, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, Sivil toplum kuruluşlarıdır.

Desteklenecek projelerin seçimi ve projelerde aranan nitelikler objektif şekilde Uygulama Usul ve Esaslarında kamuoyuna ilan edilmektedir.

2016 yılı proje teklif çağrısına çıkıldığında, yayımlanacak 2016 Yılı SODES Uygulama Usul ve Esasları göz önünde bulundurularak yetkili kurum/kuruluşlarca teklif edilecek, aranan nitelikleri haiz projeler desteklenebilecektir.

6.- Hatay Milletvekili Mehmet Necmettin Ahrazoğlu'nun, TBMM'deki bilgisayarlarda kullanılan işletim sistemi ve yazılımlara ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1808)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA,

Aşağıda belirtilen sorularımın TBMM Başkanı Sayın **İsmail Kahraman** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Mehmet N. AHRAZOĞLU
MHP Hatay Milletvekili

TÜBİTAK tarafından 2003 yılından itibaren geliştirilen PARDUS, Kamu kurumları ve KOBİ'lerin güvenle kullanabileceği, yüksek performanslı, Türkçe destekli uygulamaların barındığı, sürekli güncel ve güvenli tutulan, düşük maliyetli, işlevsellik ve görşelliğin ön planda tutulduğu bir işletim sistemi olduğu ifade edilmektedir. Ancak bazı üniversiteler, belediyeler, askeri kurumlar vb. gibi kamu kurum ve kuruluşu tarafından kullanılmaya başlanmış olmasına karşın özellikle vatandaş ve kamu düzeyinde yeterli kullanım alanına ulaşamamıştır. Bazı kamu kurum ve kuruluşlarının anılan işletim sistemini tercih nedenlerinin başında güvenlik ve maliyet unsurlarının geldiği PARDUS işletim sisteminin yaygınlaştırılması çalışmalarıyla ilgili olarak;

1. 2016 yılı itibarıyla TBMM Başkanlığı demirbaşına kayıtlı bilgisayar ve sunucuların toplam sayıları ne kadardır?
2. Bu bilgisayarlarda hangi işletim sistemleri ve ofis yazılımları kullanılmaktadır? Kullanılan yazılımlar içinde PARDUS ve yerli ofis yazılımlarının payı ne kadardır? Başkanlığınızda bilgisayarlarda kullanılan değişik uygulamaların PARDUS işletim sistemine uyumlu hale getirilmesi için çalışmalar yapılmakta mıdır?
3. PARDUS ve ofis yazılımları kullanılmakta mıdır? Kullanılmıyor ise gerekçeleri nelerdir? Yakın dönemde anılan yerli yazılımların kullanımına geçilebilecek midir?
4. Bu bilgisayarlarda hangi işletim sistemleri ve ofis yazılımları kullanılmaktadır? Anılan işletim sistemleri ve ofis yazılımları için 2003 ve 2016 yılları arasında yıllar itibarıyla toplam ne kadar lisans bedeli ödenmiştir?
5. TBMM'de kullanılan bilgisayarlarda PARDUS ve yerli ofis yazılımları kullanılması konusunda bir çalışmanız var mıdır? Varsa çalışmanın içeriği ve uygulama planı nasıldır?
6. Gerek başkanlığınız gerekse milletvekillerine ait bilgilerin güvenliği açısından anılan işletim sistemi ve ofis yazılımlarının meclis bünyesinde kullanımı konusunda Başkanlığınızın görüşü nasıldır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 2017

02.02.2016

Konu : Soru Önergesi

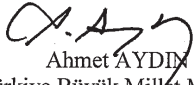
Sayın Mehmet Necmettin AHRAZOĞLU
Hatay Milletvekili

İlgi : 29.01.2016 tarihli ve (7/1808) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM'deki bilgisayarlarda kullanılan işletim sistemi ve yazılımlara ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

CEVAPLAR:

Cevap 1.- 2016 yılı itibarıyla demirbaş kayıtlarına göre kamera güvenlik sistemlerinde 34 adet, veri merkezlerinde 47 adet, Genel Kurul oylama ve yoklama siteminde 2 adet, ağ ve güvenlik sistemlerinde 4 adet olmak üzere toplamda 87 fiziksel sunucu; TBMM İdari Teşkilatında ve milletvekillerinin kullanımında bulunan bilgisayarlar dâhil olmak üzere toplam 4.600 adet bilgisayar bulunmaktadır.

Cevap 2.- Kurumumuzdaki masatüstü ve dizüstü bilgisayarlarda Windows ve Office yazılımları; kamera güvenlik sistemleri, ağ yönetim yazılımları, veri merkezleri ve sanallaştırma sunucuları gibi çeşitli birimlerde ise, yazılımların ihtiyaçlarına bağlı olarak, diğer işletim sistemleri kullanılmaktadır. Ayrıca önceki dönemlerde geliştirilmiş ve birçok birimce hâlihazırda kullanılmakta olan önemli yazılımların bazıları çeşitli platformlara bağlı olarak tasarlandıkları için bu yazılımlar da ilgili platformlarla birlikte kullanılmaktadır. Ancak son yıllarda birimlerin ihtiyaçları çerçevesinde Kurumumuzun kendi kaynakları ile geliştirilen uygulamalar, “işletim sistemi bağımsız” olarak tasarlanmakta ve yazılmakta olup böylelikle bu uygulamalar, tüm işletim sistemleri ile uyumlu çalışabilmektedir.

Cevap 3 ve 4.- PARDUS işletim sisteminin diğer kamu kurumlarında yapılan göç testleri ile çalışmaların gelişimi takip edilmeye devam edilmektedir. Milletvekili sekretaryalarındaki yoğun iş yükü nedeniyle, PARDUS işletim sistemi kullanımına ait kullanıcı eğitimleri düzenlenememiştir.

Kurum dahilindeki tüm sunucu ve diğer bilgisayarlarda kullanılmakta olan işletim sistemleri, veritabanı, elektronik posta hizmetleri ile Office yazılımları için yapılan ihale sonucu 3 yıllık lisans bedeli olarak toplam 1.149.347,91TL ödenmiştir.

Cevap 5.- Kurumumuz dâhilinde PARDUS işletim sisteminin kullanılmasına yönelik olarak öncelikle kullanılmakta olan programların yazılım bağımlılıkları testlerinin yapılması, bilgisayarlara bağlı çalışan çevre birimlerinin uyumluluk testlerinin yapılması, milletvekili sekretaryaları başta olmak üzere, tüm birimlerde kullanıcı talepleri ve eğilimleri analizlerinin tamamlanmasından sonra, teknik destek personelinin ve kurum personelinin eğitimlerinin tamamlanması gerekliliği bulunmaktadır. PARDUS ve yerli ofis yazılımlarının kullanımı bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Buna ek olarak, anılan işletim sisteminin kurumsal bütünlük içerisinde yönetilmesi, güvenlik güncellemelerinin düzenliliği ve üretici destek planlaması da milletvekillerinin ve TBMM Başkanlığı İdari Teşkilatının çalışmalarının aksamaması açısından büyük önem taşımaktadır.

Cevap 6.- Kurum dâhilinde kullanılan ve kullanılacak tüm yazılımlar, gerekli güvenlik kontrolleri ve testlerinden sonra işleme sunulmaktadır. Bu nedenle alınacak eğitimler sonrası uzman personel tarafından yapılacak testler ile anılan işletim sistemi ve ofis yazılımlarının güvenlik seviyeleri raporlanabilecektir.

7.- Çanakkale Milletvekili Bülent Öz'ün, TBMM 2016 yılı ajandalarına ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1928)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Bülent Öz

Çanakkale Milletvekili

TBMM Başkanlığı'nca bastırılan ve dağıtılan 2016 Ajandası'nın ilk sayfalarında TBMM Başkanları'nın fotoğrafları yer almaktadır. **Ajanda'nın 10. Sayfasında 1981-83 yılları arasında Danışma Meclisi Başkanlığı yapmış olan Mahmut Sadi IRMAK'ın isminin üstünde Celal BAYAR'ın fotoğrafı basılmıştır.** Çok büyük bir hatanın yapılmış olduğu ortadadır. Bu bağlamda,

- 1- Mahmut Sadi IRMAK'ın yerine Celal BAYAR'ın fotoğrafının basıldığına farkına varılmış mıdır?
- 2- Bu hata fark edildi ise, herhangi bir düzeltme girişiminde neden bulunulmamıştır?
- 3- Bu ajandadan kaç adet basılmıştır? Baskının TBMM başkanlığına maliyetinin tutarı ne kadardır?
- 4- Hatalı ajandaların toplanarak düzeltilmiş halinin yeniden basılması söz konusu olacak mıdır?
- 5- Yeniden baskı söz konusu olduğunda ortaya çıkacak olan kamu zararı kime rücu edilecektir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 2016
Konu : Soru Önergesi

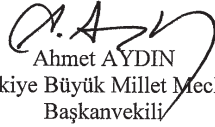
13.02.2016

Sayın Bülent ÖZ
Çanakkale Milletvekili

İlgi : 03.02.2016 tarihli ve (7/1928) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

TBMM 2016 yılı ajandalarına ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorularınız ekte cevaplandırılmıştır.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- Ajandada, Mahmut Sadi IRMAK'ın fotoğrafı yerine Celal BAYAR'ın fotoğrafı sehven konulmuş ve basılmıştır.

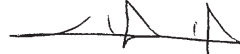
Cevap 2, 4 ve 5.- Hatanın fark edilmesi sonrasında dağıtım yapılmamış ajandalarda fotoğraf düzeltme işlemi yapılmıştır. Dağıtım yapılmış olan ajandaların ise kişilerce kullanılmış olma ihtimali ve yaygın bir dağıtım yapılmış olması nedenleriyle toplanarak tekrar basılması yönünde bir işlem yapılması mümkün bulunmamaktadır. Ajandaların yeniden basılması söz konusu olmadığı için herhangi bir kamu zararı meydana gelmemiştir. Ayrıca söz konusu hataya neden olan ilgili personel uyarılmıştır.

Cevap 3.- 11.300 adet TBMM Ajandası basılmış olup toplam maliyet 68,440.79 TL'dir.

8.- *Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, 24, 25 ve 26'ncı yasama dönemlerinde Başkanlığa sunulan soru ve Meclis araştırması önermeleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin sorusu ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın cevabı (7/1929)*

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın İsmail KAHRAMAN* tarafından Anayasanın 98. ve iç tüzüğün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Lezgin BOTAN

HDP Van Milletvekili

Anayasanın 87. ve 98.maddeleri ile Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Ve 99.maddelerinde TBMM'nin görev ve yetkileri ile Milletvekillerinin bilgi edinme ve denetim yolları düzenlenmiştir.

Bu bağlamda:

- 1- 24,25 ve 26.Yasama Dönemlerinde TBMM başkanlığına verilen yazılı ve sözlü soru önermeleri ile araştırma önergesi sayıları kaçtır?
- 2- Bu önermelerden kaç tanesi usulüne uygun olarak hazırlanmadığı gerekçesiyle işleme konulmayıp iade edilmiştir? Önergelerde sıklıkla tespit edilen eksiklikler nelerdir?
- 3- İade edilen soru ve araştırma önermelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımları nedir?
- 4- 24,25 ve 26. Yasama dönemlerinde işleme konulmuş olup ilgili bakanlıklarca cevap verilmemiş olan soru önermeleri sayısı kaçtır? Bu sayının siyasi parti gruplarına göre dağılımı nedir?
- 5- 24,25 ve 26. Yasama döneminde TBMM başkanlığına verilen Meclis Araştırma Önergesi sayısı kaçtır? Bu önermelerden kaç tanesi kabul edilmiştir? Kaç tanesi ret edilmiştir?
- 6- Ret edilen Meclis Araştırma Önergelerinin siyasi parti Gruplarına göre dağılımı nedir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

Sayı : 43452547-120.07- 2016
Konu : Soru Önergesi

19.02.2016

Sayın Lezgin BOTAN
Van Milletvekili

İlgi : 11.02.2016 tarihli ve (7/1929) esas numaralı yazılı soru önergeniz.

24, 25 ve 26. Yasama Dönemlerinde Başkanlığa sunulan soru ve Meclis araştırması önergeleri ile ilgili çeşitli verilere ilişkin ilgi önergenizde yer alan sorulara ait bilgiler 12.02.2016 tarihi itibarıyla hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi rica ederim.
Saygılarımla.

Ahmet AYDIN
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanvekili

Ek: Soru cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

EK

CEVAPLAR:

Cevap 1.- 24, 25 ve 26. Yasama Dönemlerinde Başkanlığa sunulan soru önergeleri sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

SORU ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
Sözlü Soru Önergesi	8.733	100	232
Yazılı Soru Önergesi	70.848	3.168	2.152

Cevap 2.- Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca “*görülmekte olan bir dava hakkında Yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılması ile ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz.*”

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 67'nci maddesinin ikinci fıkrası “*Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir*” hükmünü haizdir.

İçtüzük'ün 96'nci maddesinin birinci fıkrasına göre soru; “*kısa, gereksiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükümet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında bilgi istemekten ibarettir. Sözlü soru önergeleri yüz kelimeyi geçemez. Soru önergelerine belge eklenemez.*” Yine İçtüzük'ün 97'nci maddesi de “*başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular*” ve “*tek amacı istişare sağlamaktan ibaret konular*” içeren sorular ile “*konusu, evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan sorular*”ın Başkanlıkça kabul edilmeyeceğini hükme bağlamıştır.

TBMM Başkanlığına sunulan önergelerden, yukarıda sayılan hükümlere uygun görülenler işleme alınmaktadır. 24, 25 ve 26. Yasama Dönemlerinde iade edilen soru önergeleri ile Meclis araştırması önergeleri sayıları aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

İADE EDİLEN SORU VE MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
Sözlü Soru Önergesi	1.279	1	2
Yazılı Soru Önergesi	4.907	389	184
Meclis Araştırması Önergesi	38	0	58

Cevap 3.- 24, 25 ve 26. Yasama Dönemlerinde iade edilen soru önergeleri ile Meclis araştırması önergelerinin siyasi parti gruplarına göre dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. Dağılımlar, soru önergeleri için önerge sahibi milletvekillerinin bağlı oldukları siyasi partilere göre; Meclis araştırmaları için ise ilk imza sahibi milletvekillerinin bağlı oldukları siyasi partilere/önerge sahibi siyasi parti gruplarına göre yapılmıştır.

SÖZLÜ SORU ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
CHP	1.193	1	2
DGP	1	x	x
HDP	2		
MHP	83		

YAZILI SORU ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
Bağımsız	26	x	x
BDP	75	x	x
CHP	3.160	164	40
DGP	7	x	x
HDP	204	13	138
MHP	1.431	212	6
MİLAD	4	x	x

MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
BDP	13		x
BDP GRUP	12		x
CHP	5		3
HDP	8		36
HDP GRUP			17
MHP GRUP			2

Cevap 4.- Söz konusu yasama dönemlerinde dönem içinde cevaplanmayan ve dönem sona erdiğinde Genel Kurulun gündeminde kalan sözlü soru önergeleri ile süresi içinde veya süresi geçtikten sonra cevaplandırılmayan yazılı soru önergelerinin, önerge sahibi milletvekillerinin bağlı oldukları siyasi partilere göre dağılımı aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

SÖZLÜ SORU ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
AK Parti			66
BAĞIMSIZ	16		
BDP	59		
CHP	2.407		32
DGP	8		
HDP	28		
MHP	2.495		
Toplam	5.013	0	98

YAZILI SORU ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi
AK Parti	5		
AnaParti	4	x	x
Bağımsız	137	x	x
BDP	957	x	x
CHP	11.412		506
DBP	4	x	x
DGP	15	x	x
HDP	766		121
MHP	9.254		281
MİLAD	2	x	x
Toplam	22.556	0	908

Cevap 5 ve 6.- Söz konusu yasama dönemlerinde kabul edilen, kabul edilmeyen ve toplam Meclis araştırması önermeleri sayıları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir. 24. Yasama Dönemi'nde ilk imza sahibi CHP Grubu üyesi ve İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu olan Meclis araştırması önermesi; 25. Yasama Dönemi'nde ise CHP Grubu adına Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekili Levent Gök, İstanbul Milletvekili Engin Altay ve Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından verilmiş olan Meclis araştırması önermesi üzerinde yapılan görüşmeler sonucunda Meclis araştırması açılması Genel Kurulda kabul edilmemiştir.

MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ			
	24. Yasama Dönemi	25. Yasama Dönemi	26. Yasama Dönemi*
Toplam	3.355	155	470
Kabul Edilen	115	0	13
Kabul Edilmeyen	1	1	0
* 12.02.2016 tarihi itibarıyla			

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 1

**42'NCİ BİRLEŞİM
23 ŞUBAT 2016 SALI
SAAT: 15.00**

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile sözlü soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun;

23 Şubat 2016 Salı günü Birleşiminde Sözlü Sorular ve diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

24 Şubat 2016 Çarşamba günü Birleşiminde Sözlü Soruların görüşülmemesi,

24 ve 25 Şubat 2016 Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde 14.00 - 24.00 saatleri arasında, Çalışmalarını sürdürmesi, Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 19.1.2016 tarihli 29’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun;

Bastırılarak dağıtılan 11/1 ve 11/2 esas numaralı Gensoru önergelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü Gündemin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarına alınması ve Anayasa’nın 99’uncu maddesi gereğince gündeme alınıp alınmayacağı hususundaki görüşmelerinin 23 Şubat 2016 Salı günü Birleşiminde yapılması, 23 Şubat 2016 Salı günü Birleşiminde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşmelerine devam edilmesi aynı Birleşimde 7 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

24 Şubat 2016 Çarşamba günü Birleşiminde 10 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

25 Şubat 2016 Perşembe günü Birleşiminde 14 Sıra Sayılı Kanun Tasarısına kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar;

Yukarıda belirtilen birleşimlerde gece 24.00’te günlük programın tamamlanamaması halinde günlük programın tamamlanmasına kadar,

Çalışmalarını sürdürmesi,

117 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İhtüğü 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 18’inci maddelerden, ikinci bölümünün 30’uncu maddenin birinci, ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci fıkraları ile Geçici Madde 1 dahil olmak üzere 19 ila 33’üncü maddelerden oluşması,

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 17.2.2016 tarihli 40’ıncı Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

*** Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu**

23.2.2016 Salı - Saat: 15.30

*** Meclis Araştırması Komisyonu (Aile Bütünlüğünün Korunması)**

24.2.2016 Çarşamba - Saat: 10.00

25.2.2016 Perşembe - Saat: 10.00

*** Milli Savunma Komisyonu**

24.2.2016 Çarşamba - Saat: 10.30

*** Dışişleri Komisyonu**

24.2.2016 Çarşamba - Saat: 11.00

*** Güvenlik ve İstihbarat Komisyonu**

25.2.2016 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

42'NCİ BİRLEŞİM

23 ŞUBAT 2016 SALI

SAAT: 15.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın; Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifinin (2/234) İçtüzüğün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Önergesi

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in; Sokağa Çıkma Yasağı Uygulanan Yerlerde Kişilerin Yaşam Haklarının Korunmasına Yönelik Gerekli Tedbirleri Almadığı ve Sağlık Hizmetlerinde Aksamalara Sebebiyet Verdiği İddiasıyla Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/1) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.02.2016) (Dağıtma Tarihi: 17.02.2016)

2.- Halkların Demokratik Partisi Grubu Adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in; Sokağa Çıkma Yasağı Uygulanan Yerlerde Meydana Gelen Yaşam Hakkı İhlalleri Konusunda Gerekli Tedbirleri Almadığı ve Sokağa Çıkma Yasaklarıyla Sorunların Derinleşmesine Zemin Hazırladığı İddiasıyla İçişleri Bakanı Efkân Ala Hakkında Bir Gensoru Açılmasına İlişkin Önergesi (11/2) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.02.2016) (Dağıtma Tarihi: 17.02.2016)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

---

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- **(S. Sayısı: 117)** Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Tasarısı (1/541) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.02.2016) (*) (**) (X)

2.- **(S. Sayısı: 6)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti Arasında Genişletilmiş Bilgi Değişimi Yoluyla Uluslararası Vergi Uyumunun Artırılması Anlaşması ve Eki Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/310) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

3.- **(S. Sayısı: 85)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/411) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

4.- **(S. Sayısı: 86)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümetiyle Filistin Devleti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı İdari Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/418) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

5.- **(S. Sayısı: 87)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/419) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

6.- **(S. Sayısı: 95)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/427) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (X)

7.- **(S. Sayısı: 7)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gürcistan Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/312) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 21.12.2015) (X)

8.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

9.- **(S. Sayısı: 8)** Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Arasında Dostluk ve İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/313) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

10.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) (X)

11.- **(S. Sayısı: 13)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/299) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

12.- **(S. Sayısı: 14)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Güney Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/300) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan kanun tasarı ve tekliflerini gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

13.- **(S. Sayısı: 15)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/301) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) **(X)**

14.- **(S. Sayısı: 16)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/302) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) **(X)**

15.- **(S. Sayısı: 17)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Jamaika Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/306) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 31.12.2015) **(X)**

16.- **(S. Sayısı: 20)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Zambiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/305) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

17.- **(S. Sayısı: 21)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Orta Afrika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/309) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

18.- **(S. Sayısı: 22)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/311) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

19.- **(S. Sayısı: 23)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/314) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

20.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

21.- **(S. Sayısı: 25)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/329) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

22.- **(S. Sayısı: 26)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/332) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

23.- **(S. Sayısı: 29)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Belçika Fransız Toplumu Hükümeti, Valonya Hükümeti ve Brüksel-Başkent Bölgesi Fransız Toplumu Komisyonu Heyeti Arasında Kültür, Eğitim ve Bilimsel Araştırma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/324) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

24.- **(S. Sayısı: 30)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler İnsani İşler Eşgüdüm Ofisi Arasında Türkiyede Bir Ülke Ofisi Kurulmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/327) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

25.- **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/330) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 32)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ekvator Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültürel ve Eğitsel İşbirliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/333) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 33)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/334) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/335) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Surinam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/337) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hindistan Cumhuriyeti Hükümeti Gençlik Faaliyetleri ve Spor Alanlarında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/338) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 37)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuveyt Devleti Hükümeti Arasında Kültür ve Sanat Alanında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/340) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 38)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/341) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 39)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Benin Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/342) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 40)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Eğitim, Bilim, Basın-Yayın, Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/343) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 41)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/346) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/347) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/348) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/349) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/355) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 48)** Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/360) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 08.01.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/358) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/359) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/365) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 54)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kosta Rika Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/376) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.01.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 55)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Uruguay Doğu Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/378) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve El Salvador Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/379) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Belize Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/380) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 58)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Peru Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/381) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 59)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Panama Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/382) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.01.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 62)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kore Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/345) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.01.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 88)** Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Kültür Yollarına İlişkin Genişletilmiş Kısmi Anlaşmayı Tesis Eden Kararına Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/373) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 29.01.2016) **(X)**

53.- (**S. Sayısı: 69**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Misyon ve Konsolosluk Mensuplarının Bakmakla Yükümlü Oldukları Kişilerin Kazanç Getirici Bir İşte Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/351) Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (**X**)

54.- (**S. Sayısı: 70**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Diplomatik Temsilcilik veya Konsolosluk Mensuplarının Aile Fertlerinin Gelir Getirici İşlerde Çalışmaları Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/352) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (**X**)

55.- (**S. Sayısı: 71**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/362) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (**X**)

56.- (**S. Sayısı: 72**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı (1/364) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (**X**)

57.- (**S. Sayısı: 73**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/366) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.02.2016) (**X**)

58.- (**S. Sayısı: 74**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/374) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

59.- (**S. Sayısı: 75**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/298) ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

60.- (**S. Sayısı: 76**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/371) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

61.- (**S. Sayısı: 77**) Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/372) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

62.- (**S. Sayısı: 78**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Örgütlü Suçlar ve Terörizmle Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/383) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

63.- (**S. Sayısı: 79**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kolombiya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/384) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

64.- (**S. Sayısı: 80**) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Meksika Devletleri Hükümeti Arasında Uyuşturucu ve Psicotrop Maddelerin Yasadışı Uluslararası Ticaretiyle Mücadele Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/385) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) (**X**)

65.- **(S. Sayısı: 81)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Guyana Kooperatif Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/389) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 82)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/394) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 83)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ulaştırma Altyapısı ve Denizcilik Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/407) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 84)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yolcu ve Yük Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/410) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 89)** Denizcilik Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/456) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 90)** Uluslararası Sivil Havacılığa İlişkin Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/457) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

71.- **(S. Sayısı: 91)** Uçakların Kanundışı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesi Hakkında Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/458) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

72.- **(S. Sayısı: 92)** Akdeniz ve Karadeniz İçin Sanal Bölgesel Deniz Trafik Merkezi Kurulmasına Dair Operasyonel Düzenlemenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/463) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

73.- **(S. Sayısı: 93)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Saint Vincent ve Grenadinler Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/375) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

74.- **(S. Sayısı: 94)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Dominik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/377) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

75.- **(S. Sayısı: 96)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/464) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.02.2016) **(X)**

76.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

77.- **(S. Sayısı: 99)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Yemen Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/416) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

78.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

79.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

80.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

81.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

82.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

83.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

84.- **(S. Sayısı: 106)** Gemilerin İhtiyati Hazine İlişkin Milletlerarası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/443) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

85.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/446) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

